

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA ROZWOJU I TECHNOLOGII¹⁾

z dnia ... r.

w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie^{2), 3)}

Na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2020 r. poz. 1333, z późn. zm.⁴⁾) zarządza się, co następuje:

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać budynki i związane z nimi urządzenia oraz ich usytuowanie na działce budowlanej.

§ 2. 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się przy projektowaniu, budowie i przebudowie oraz przy zmianie sposobu użytkowania budynku oraz budowli nadziemnej i podziemnej spełniającej funkcje użytkowe budynku, a także do związanego z nim urządzenia budowlanego.

2. Przepisy rozporządzenia odnoszące się do budynku o określonym przeznaczeniu stosuje się także do każdej części budynku o tym przeznaczeniu.

§ 3. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

¹⁾ Minister Rozwoju i Technologii kieruje działem administracji rządowej – budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 października 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii (Dz. U. poz. 1945).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie w zakresie swojej regulacji wdraża dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz. Urz. UE L 153 z 18.06.2010, str. 13, Dz. Urz. UE L 156 z 19.06.2018, str. 75 oraz Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, str. 1).

³⁾ Niniejsze rozporządzenie zostanie notyfikowane Komisji Europejskiej w dniu pod numerem, zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), które wdraża dyrektywę (UE) 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 września 2015 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (ujednolicenie) (Dz. Urz. UE L 241 z 17.09.2015, str. 1).

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020 r. poz. 2127 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 11, 234, 282 i 784.

- 1) aneksie kuchennym – należy przez to rozumieć część pomieszczenia mieszkalnego służącą do przygotowywania posiłków;
- 2) antresoli – należy przez to rozumieć górną część pomieszczenia wydzieloną w poziomie, niezamkniętą przegrodą budowlaną od strony wnętrza, z którego jest wydzielona, o powierzchni nie większej niż 50% powierzchni użytkowej tego pomieszczenia;
- 3) budynku gospodarczym – należy przez to rozumieć budynek przeznaczony do niezawodowego wykonywania prac warsztatowych oraz do przechowywania materiałów, narzędzi, sprzętu i płodów rolnych służących mieszkańcom budynku mieszkalnego, budynku zamieszkania zbiorowego, budynku rekreacji indywidualnej, a także jego otoczenie, a w zabudowie zagrodowej przeznaczony również do przechowywania środków produkcji rolnej i sprzętu oraz płodów rolnych;
- 4) budynku mieszkalnym – należy przez to rozumieć:
 - a) budynek mieszkalny wielorodzinny,
 - b) budynek mieszkalny jednorodzinny;
- 5) budynku rekreacji indywidualnej – należy przez to rozumieć budynek przeznaczony do okresowego wypoczynku;
- 6) budynku użyteczności publicznej – należy przez to rozumieć budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, w tym usług pocztowych lub telekomunikacyjnych, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, oraz inny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji; za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy lub socjalny;
- 7) budynku zamieszkania zbiorowego – należy przez to rozumieć budynek przeznaczony do okresowego pobytu ludzi, w szczególności hotel, motel, pensjonat, dom wypoczynkowy, dom wycieczkowy, schronisko młodzieżowe, schronisko, internat, dom studencki, budynek koszarowy, budynek zakwaterowania na terenie zakładu karnego, aresztu śledczego, zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich, a także budynek do stałego pobytu ludzi, w szczególności dom dziecka, dom rencistów i dom zakonny;
- 8) decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu – należy przez to rozumieć decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, o której mowa w przepisach

ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r. poz. 741, 784, 922 i 1873);

- 9) działce budowlanej – należy przez to rozumieć nieruchomości gruntową składającą się z jednej lub kilku działek ewidencyjnych, której wielkość, cechy geometryczne, dostęp do drogi publicznej oraz wyposażenie w urządzenia infrastruktury technicznej, spełniają wymagania realizacji obiektu budowlanego wynikające z rozporządzenia, odrębnych przepisów i aktów prawa miejscowego;
- 10) elemencie doświetlającym – należy przez to rozumieć umieszczoną w ścianie, nieotwieralną, przezroczystą powierzchnię szklaną i przegrodę przezroczystą zapewniającą naturalne oświetlenie pomieszczenia, z wyjątkiem przegrody z luksferów oraz cegieł i pustaków szklanych;
- 11) kondygnacji – należy przez to rozumieć poziomą część budynku, zawartą pomiędzy powierzchnią posadzki na stropie lub najwyższej położonej warstwy podłogowej na gruncie a powierzchnią posadzki na stropie lub warstwy osłaniającej izolację cieplną stropu, znajdującego się nad tą częścią budynku, przy czym za kondygnację uważa się także poddasze z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi oraz poziomą część budynku stanowiącą przestrzeń na urządzenia techniczne, mającą średnią wysokość w świetle większą niż 2 m; za kondygnację nie uznaje się nadbudówki ponad dachem, takiej jak maszynownia dźwigu, centrala wentylacyjna, centrala klimatyzacyjna, obudowa wyjścia z klatki schodowej, kotłownia lub inne pomieszczenia techniczne;
- 12) kondygnacji nadziemnej – należy przez to rozumieć każdą kondygnację niebędącą kondygnacją podziemną;
- 13) kondygnacji podziemnej – należy przez to rozumieć kondygnację spełniającą łącznie następujące warunki:
 - a) zagłębienie kondygnacji poniżej poziomu terenu, nie uwzględniając miejscowych zaniżeń terenu przy wjazdach i wejściach do budynku, wynosi co najmniej połowę wysokości w najwyższym miejscu tej kondygnacji mierzonej w świetle,
 - b) zagłębienie kondygnacji poniżej poziomu terenu obejmuje co najmniej 60% obwodu ścian zewnętrznych tej kondygnacji– a także każdą usytuowaną pod nią kondygnację;
- 14) kubaturze brutto budynku – należy przez to rozumieć sumę kubatury brutto wszystkich kondygnacji, stanowiącą iloczyn powierzchni całkowitej, mierzonej po zewnętrznym obrysie przegród zewnętrznych i wysokości kondygnacji brutto, albo między podłogą na

stropie lub warstwą wyrównawczą na gruncie a górną powierzchnią podłogi bądź warstwy osłaniającej izolację cieplną stropu nad najwyższą kondygnacją, przy czym do kubatury brutto budynku:

- a) wlicza się kubaturę przejścia, prześwitu i przejazdu bramowego, poddasza nieużytkowego oraz przekrytej części zewnętrznej budynku, takiej jak: loggia, podcień, ganek, krużganek, weranda, a także kubaturę balkonu i tarasu, obliczaną do wysokości balustrady,
 - b) nie wlicza się kubatury ławy i stopy fundamentowej, kanału i studzienki instalacyjnej, studzienki przy piwnicznym oknie lub elemencie doświetlającym, zewnętrznych schodów, rampy i pochylni, gzymsu, daszku i osłony oraz komina i atyki ponad płaszczyznę dachu;
- 15) lokalu mieszkalnym – należy przez to rozumieć wydzielone trwałymi ścianami w obrębie budynku pomieszczenie lub zespół pomieszczeń, przeznaczonych na stały pobyt ludzi, które wraz z pomieszczeniami pomocniczymi służą zaspokajaniu ich potrzeb mieszkaniowych;
 - 16) lokalu użytkowym – należy przez to rozumieć jedno pomieszczenie lub zespół pomieszczeń, wydzielone stałymi przegrodami budowlanymi, niebędące lokalem mieszkalnym, pomieszczeniem technicznym albo pomieszczeniem gospodarczym;
 - 17) miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego – należy przez to rozumieć miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
 - 18) piwnicy – należy przez to rozumieć kondygnację podziemną lub najniższą nadziemną bądź ich część, w których poziom podłogi co najmniej z jednej strony budynku znajduje się poniżej poziomu terenu;
 - 19) pomieszczeniu gospodarczym – należy przez to rozumieć pomieszczenie znajdujące się poza lokalem mieszkalnym lub lokalem użytkowym, służące do przechowywania przedmiotów lub produktów żywnościowych użytkowników budynku, materiałów lub sprzętu związanego z obsługą budynku, a także opału lub odpadów stałych;
 - 20) pomieszczeniu higienicznosanitarnym – należy przez to rozumieć łaźnię, saunę, natrysk, łazienkę, ustęp, umywalnię, szatnię, przebieralnię, pralnię, pomieszczenie higieny osobistej kobiet, pomieszczenie dostosowane i przeznaczone wyłącznie do karmienia i przewijania dzieci, jak też pomieszczenie służące do odkażania, oczyszczania oraz suszenia odzieży i obuwia, a także przechowywania sprzętu do utrzymania czystości;

- 21) pomieszczeniu mieszkalnym – należy przez to rozumieć pokój w lokalu mieszkalnym oraz w budynku zamieszkania zbiorowego;
- 22) pomieszczeniu pomocniczym – należy przez to rozumieć pomieszczenie znajdujące się w obrębie lokalu mieszkalnego lub lokalu użytkowego służące do celów komunikacji wewnętrznej, higienicznosanitarnych, przygotowywania posiłków, z wyjątkiem kuchni zakładu żywienia zbiorowego, a także do przechowywania ubrań, przedmiotów oraz żywności;
- 23) pomieszczeniu technicznym – należy przez to rozumieć pomieszczenie przeznaczone dla urządzeń służących do funkcjonowania i obsługi technicznej budynku;
- 24) poziomie terenu – należy przez to rozumieć przyjętą w projekcie budowlanym rzędną terenu w danym miejscu działki budowlanej;
- 25) powierzchni wewnętrznej budynku – należy przez to rozumieć sumę powierzchni wszystkich kondygnacji budynku, mierzoną po wewnętrznym obrysie przegród zewnętrznych budynku w poziomie podłogi, bez pomniejszenia o powierzchnię przekroju poziomego konstrukcji i przegród wewnętrznych, jeżeli występują one na tych kondygnacjach, a także z powiększeniem o powierzchnię antresoli;
- 26) suterenie – należy przez to rozumieć kondygnację budynku lub jej część zawierającą pomieszczenia, w której poziom podłogi w części lub całości znajduje się poniżej poziomu projektowanego lub urządzonego terenu, lecz co najmniej od strony jednej ściany z oknem lub elementem doświetlającym poziom podłogi znajduje się nie więcej niż 0,9 m poniżej poziomu terenu przylegającego do tej strony budynku;
- 27) terenie biologicznie czynnym – należy przez to rozumieć teren o nawierzchni urządzonej w sposób zapewniający naturalną vegetację roślin i retencję wód opadowych, a także 50% powierzchni tarasu i stropodachu z taką nawierzchnią oraz innych powierzchni zapewniających naturalną vegetację roślin, o powierzchni nie mniejszej niż 10 m², oraz wodę powierzchniową na tym terenie;
- 28) zabudowie jednorodzinnej – należy przez to rozumieć jeden budynek mieszkalny jednorodzinny lub zespół takich budynków, wraz z garażami i budynkami gospodarczymi;
- 29) zabudowie rekreacji indywidualnej – należy przez to rozumieć jeden budynek rekreacji indywidualnej lub zespół takich budynków, wraz z garażami i budynkami gospodarczymi;

- 30) zabudowie śródmiejskiej – należy przez to rozumieć zabudowę zlokalizowaną na obszarze zabudowy śródmiejskiej określonym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy;
- 31) zabudowie zagrodowej – należy przez to rozumieć w szczególności budynki mieszkalne, budynki gospodarcze lub inwentarskie w rodzinnych gospodarstwach rolnych, hodowlanych lub ogrodniczych oraz w gospodarstwach leśnych.

§ 4. Pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi dzielą się na:

- 1) pomieszczenia przeznaczone na stały pobyt ludzi, w których przebywanie tych samych osób w ciągu doby trwa dłużej niż 4 godziny;
- 2) pomieszczenia przeznaczone na czasowy pobyt ludzi, w których przebywanie tych samych osób w ciągu doby trwa od 2 do 4 godzin włącznie.

§ 5. 1. Nie jest pomieszczeniem przeznaczonym na pobyt ludzi pomieszczenie, w którym:

- 1) łączny czas przebywania tych samych osób jest krótszy niż 2 godziny w ciągu doby, a wykonywane czynności mają charakter dorywczy bądź też praca polega na krótkotrwałym przebywaniu związanym z dozorem oraz konserwacją maszyn i urządzeń lub utrzymaniem czystości i porządku;
- 2) mają miejsce procesy technologiczne niepozwalające na zapewnienie warunków przebywania osób stanowiących ich obsługę, bez zastosowania indywidualnych urządzeń ochrony osobistej i zachowania specjalnego reżimu organizacji pracy;
- 3) jest prowadzona hodowla roślin lub zwierząt, niezależnie od czasu przebywania w nich osób zajmujących się obsługą.

2. Przepis ust. 1 nie narusza przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 6. Wysokość budynku, służącą do przyporządkowania temu budynkowi odpowiednich warunków rozporządzenia, mierzy się od poziomu terenu przy najniższym położonym wejściu do budynku lub jego części, znajdującym się na pierwszej kondygnacji nadziemnej budynku, do górnej powierzchni najwyższego położonego stropu, łącznie z grubością izolacji cieplnej i warstwy ją osłaniającej, bez uwzględniania wyniesionej ponad tę płaszczyznę maszynowni dźwigów i innego pomieszczenia technicznego, albo do najwyższego położonego punktu stropodachu lub konstrukcji przekrycia budynku znajdującą się bezpośrednio nad pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi.

§ 7. W celu określenia warunków technicznych i użytkowych określa się następujący podział budynków na grupy wysokości:

- 1) niskie (N) – do 12 m włącznie nad poziomem terenu lub budynki mieszkalne o wysokości do 4 kondygnacji nadziemnych włącznie;
- 2) średniowysokie (SW) – ponad 12 m do 25 m włącznie nad poziomem terenu lub budynki mieszkalne o wysokości ponad 4 do 9 kondygnacji nadziemnych włącznie;
- 3) wysokie (W) – ponad 25 m do 55 m włącznie nad poziomem terenu lub budynki mieszkalne o wysokości ponad 9 do 18 kondygnacji nadziemnych włącznie;
- 4) wysokościowe (WW) – powyżej 55 m nad poziomem terenu.

§ 8. 1. Wymagane w rozporządzeniu wymiary rozumie się jako uzyskane z uwzględnieniem wykończenia powierzchni elementów budynku, a w odniesieniu do szerokości drzwi – jako wymiary w świetle ościeżnicy.

2. Grubość skrzydła drzwi po otwarciu nie pomniejsza wymiaru szerokości otworu w świetle ościeżnicy.

3. Określoną w rozporządzeniu odległość budynku od innego budynku, urządzenia budowlanego lub granicy działki budowlanej mierzy się w poziomie w miejscu ich najmniejszego oddalenia.

4. Dla budynku istniejącego dopuszcza się przyjmowanie odległości, o której mowa w ust. 3, bez uwzględnienia grubości warstw izolacji termicznej, tynku lub okładziny zewnętrznej, przy czym nie dotyczy to ściany budynku usytuowanej bezpośrednio przy granicy działki.

§ 9. Wykaz Polskich Norm powołanych w rozporządzeniu określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

DZIAŁ II

Zabudowa i zagospodarowanie działki budowlanej

Rozdział 1

Usytuowanie budynku

§ 10. 1. Jeżeli z przepisów § 11, § 15, § 19, § 29, § 33, § 52 i § 268–270 lub przepisów odrębnych określających dopuszczalną odległość niektórych budowli od budynków nie wynikają inne warunki, budynek na działce budowlanej sytuuje się w odległości od granicy tej działki w odległości nie mniejszej niż:

- 1) 4 m – w przypadku budynku zwróconego ścianą z oknem, drzwiami lub elementem doświetlającym w stronę tej granicy;
- 2) 3 m – w przypadku budynku zwróconego ścianą bez okna, drzwi lub elementu doświetlającego w stronę tej granicy.

2. Odległość od granicy działki budowlanej jest nie mniejsza niż:

- 1) 1,5 m do okapu lub gzymsu zwróconego w stronę tej granicy, a także do balkonu, daszku, galerii, tarasu, schodów zewnętrznych, rampy lub pochylni – z wyjątkiem pochylni przeznaczonej dla osób ze szczególnymi potrzebami;
- 2) 4 m do okna umieszczonego w dachu zwróconego w stronę tej granicy.

3. W przypadku budynku zwróconego nierównoległe do granicy działki ścianą z oknem, drzwiami lub elementem doświetlającym, odległość, o której mowa w ust. 1 pkt 1, mierzy się od najbliższej krawędzi zewnętrznej okna, drzwi lub elementu doświetlającego.

4. Dopuszcza się:

- 1) sytuowanie budynku w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, w odległości nie mniejszej niż 1,5 m od granicy lub bezpośrednio przy tej granicy, jeżeli miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dopuszcza taką możliwość;
- 2) uwzględniając przepisy odrębne oraz przepisy § 11, § 15, § 19, § 29, § 33, § 52 i § 268–270, sytuowanie budynku bezpośrednio przy granicy działki budowlanej, pod warunkiem, że będzie on przylegał całą szerokością swojej ściany do ściany budynku istniejącego na sąsiedniej działce oraz jego wysokość będzie zgodna z obowiązującym na danym terenie miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego lub decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;
- 3) w zabudowie jednorodzinnej i zagrodowej, uwzględniając przepisy odrębne oraz przepisy § 11, § 15, § 19, § 29, § 33, § 52 i § 268–270:
 - a) budowę budynku ścianą bez okna, drzwi lub elementu doświetlającego bezpośrednio przy granicy działki budowlanej lub w odległości mniejszej niż określona w ust. 1 pkt 2, lecz nie mniejszej niż 1,5 m, na działce budowlanej o szerokości 16 m lub mniejszej,
 - b) nadbudowę budynku istniejącego albo nadbudowę budynku istniejącego prowadzoną wraz z przebudową, usytuowanego w odległości mniejszej niż określona w ust. 1 od granicy tej działki budowlanej, o nie więcej niż jedną kondygnację, przy czym w nadbudowanej ścianie, stanowiącej jedną całość ze

ścianą istniejącą, zlokalizowanej w odległości mniejszej niż 4 m od granicy, nie może być okna, drzwi lub elementu doświetlającego,

- c) budowę wolnostojącego budynku gospodarczego lub wolnostojącego garażu o długości nie większej niż 6,5 m i wysokości nie większej niż 3 m bezpośrednio przy granicy działki budowlanej lub w odległości nie mniejszej niż 1,5 m ścianą bez okna, drzwi lub elementu doświetlającego.

5. W przypadku sytuowania, o którym mowa w ust. 4 pkt 1 i 3 budynku, w odległości nie mniejszej niż 1,5 m od granicy działki budowlanej – dopuszcza się okap w odległości do 1 m.

6. Budynku inwentarskiego lub budynku gospodarczego, uwzględniając przepisy odrębne oraz przepisy § 11, § 52 i § 268–270, nie sytuuje się ścianą z oknem, drzwiami lub elementem doświetlającym w odległości mniejszej niż 8 m od ściany istniejącego na sąsiedniej działce budowlanej budynku mieszkalnego, budynku zamieszkania zbiorowego lub budynku użyteczności publicznej, lub takiego, dla którego istnieje ostateczna decyzja o pozwoleniu na budowę.

7. Odległości podziemnej części budynku, a także budowli podziemnej spełniającej funkcje użytkowe budynku, znajdujących się całkowicie poniżej poziomu otaczającego terenu, od granicy działki budowlanej, nie ustala się.

8. Zachowanie odległości, o których mowa w ust. 1–6, uwzględniając przepisy odrębne, nie jest wymagane względem granicy działki, na której występuje użytek gruntowy oznaczony w ewidencji gruntów i budynków jako „Drogi - dr” lub „Grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych - Tp” z wyłączeniem gruntów przeznaczonych pod budowę linii kolejowych.

9. Usytuowanie budynku na działce budowlanej w sposób, o którym mowa w ust. 4, powoduje objęcie sąsiedniej działki obszarem oddziaływania obiektu w rozumieniu art. 3 pkt 20 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

§ 11. 1. Odległość budynku z pomieszczeniem przeznaczonym na pobyt ludzi od innych obiektów umożliwi naturalne oświetlenie tego pomieszczenia – co uznaje się za spełnione, jeżeli:

- 1) między ramionami kąta 60°, wyznaczonego w płaszczyźnie poziomej, z wierzchołkiem usytuowanym w wewnętrznym licu ściany na osi okna lub elementu doświetlającego pomieszczenia przesłanianego, nie znajduje się przesłaniająca część tego samego budynku lub inny obiekt przesłaniający w odległości mniejszej niż:

- a) wysokość przesłaniania – dla obiektów przesłaniających o wysokości do 35 m,
 - b) 35 m – dla obiektów przesłaniających o wysokości ponad 35 m;
- 2) zostały zachowane warunki, o których mowa w § 49 i § 52.

2. Wysokość przesłaniania, o której mowa w ust. 1 pkt 1, mierzy się od poziomu dolnej krawędzi najniższej położonego okna lub elementu doświetlającego budynku przesłanianego do poziomu najwyższej zacieniającej krawędzi obiektu przesłaniającego lub jego przesłaniającej części.

3. Dopuszcza się sytuowanie obiektu przesłaniającego w odległości nie mniejszej niż 10 m od okna lub elementu doświetlającego pomieszczenia przesłanianego, takiego jak maszt, komin, wieża lub inny obiekt budowlany, bez ograniczenia jego wysokości, lecz o szerokości przesłaniającej nie większej niż 3 m, mierząc ją równoległe do płaszczyzny okna lub elementu doświetlającego.

4. Odległości, o których mowa w ust. 1 pkt 1, mogą być zmniejszone nie więcej niż o połowę w zabudowie śródmiejskiej.

Rozdział 2

Dojścia i dojazdy

§ 12. 1. Do działki budowlanej oraz do budynku i urządzenia z nim związanego zapewnia się dojście i dojazd umożliwiające dostęp do drogi publicznej, odpowiednie do przeznaczenia i sposobu ich użytkowania oraz wymagań dotyczących ochrony przeciwpożarowej, określonych w przepisach odrębnych. Szerokość jezdni stanowiącej dojazd jest nie mniejsza niż 3 m.

2. Dopuszcza się zastosowanie dojścia i dojazdu do działki budowlanej w postaci ciągu pieszo-jezdnego, pod warunkiem że ma on szerokość nie mniejszą niż 5 m i umożliwia ruch pieszy oraz ruch i postój pojazdów.

3. W przypadku budynku i urządzenia z nim związanego, wymagającego dojazdu, funkcję tę może spełniać dojście, pod warunkiem, że jego szerokość jest nie mniejsza niż 4,5 m.

4. Dopuszcza się w istniejącej zabudowie jednorodzinnej i zagrodowej, zastosowanie istniejącego dojścia i dojazdu do działki budowlanej w postaci ciągu pieszo-jezdnego, pod warunkiem że ma on szerokość nie mniejszą niż 3 m.

5. Dojście i dojazd do budynku, z wyjątkiem budynku mieszkalnego jednorodzinnego, budynku rekreacji indywidualnej i budynku w zabudowie zagrodowej, wyposaża się w

zainstalowane oświetlenie elektryczne, zapewniające bezpieczne ich użytkowanie po zapadnięciu zmroku.

§ 13. 1. Szerokość, promienie łuków dojazdów, nachylenie podłużne i poprzeczne oraz nośność nawierzchni dostosowuje się do wymiarów gabarytowych, ciężaru całkowitego i warunków ruchu pojazdów, których dojazd do działki budowlanej i budynku jest konieczny ze względu na ich przeznaczenie, zgodnie z warunkami określonymi w przepisach odrębnych.

2. Dojście służące równocześnie do ruchu pojazdów gospodarczych i uprzywilejowanych o masie całkowitej do 2,5 tony ma nawierzchnię o nośności co najmniej dostosowanej do masy tych pojazdów.

§ 14. 1. Do każdego wejścia do budynku mieszkalnego wielorodzinnego, budynku zamieszkania zbiorowego i budynku użyteczności publicznej doprowadza się utwardzone dojście o szerokości minimalnej 1,5 m, łączące je z dojściem oraz dojazdem, o których mowa w § 12 ust. 1 i 3, przy czym co najmniej jedno dojście do wejścia do budynku zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami dostęp do całego budynku lub tej jego części, z której osoby te mogą korzystać.

2. Warunek dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy budynku na terenie zamkniętym, z wyjątkiem budynku użyteczności publicznej.

Rozdział 3

Stanowiska postojowe i garaże dla samochodów

§ 15. 1. Odległość stanowiska postojowego oraz zgrupowania stanowisk postojowych, w tym również zadaszonych, oraz otwartego garażu wielopoziomowego od: placu zabaw dla dzieci, boiska dla dzieci i młodzieży, okna lub elementu doświetlającego pomieszczenia przeznaczonego na stały pobyt ludzi w budynku opieki zdrowotnej, w budynku oświaty i wychowania, w budynku mieszkalnym, w budynku zamieszkania zbiorowego, z wyjątkiem: hotelu, motelu, pensjonatu, domu wypoczynkowego, domu wycieczkowego, schroniska młodzieżowego i schroniska, jest nie mniejsza niż:

- 1) dla samochodów osobowych:
 - a) 7 m – w przypadku stanowiska postojowego oraz zgrupowania do 10 stanowisk postojowych łącznie,
 - b) 10 m – w przypadku zgrupowania od 11 do 60 stanowisk postojowych łącznie,
 - c) 20 m – w przypadku zgrupowania powyżej 60 stanowisk postojowych;
- 2) dla samochodów innych niż samochody osobowe:

- a) 10 m – w przypadku stanowiska postojowego oraz zgrupowania do 4 stanowisk postojowych łącznie,
- b) 20 m – w przypadku zgrupowania powyżej 4 stanowisk postojowych.

2. Stanowisko postojowe, w tym również zadaszone, oraz otwarty garaż wielopoziomowy sytuuje się na działce budowlanej w odległości od granicy tej działki nie mniejszej niż:

- 1) dla samochodów osobowych:
 - a) 3 m – w przypadku stanowiska postojowego oraz zgrupowania do 10 stanowisk postojowych łącznie,
 - b) 6 m – w przypadku zgrupowania od 11 do 60 stanowisk postojowych łącznie,
 - c) 16 m – w przypadku zgrupowania powyżej 60 stanowisk postojowych;
- 2) dla samochodów innych niż samochody osobowe:
 - a) 6 m – w przypadku stanowiska postojowego oraz zgrupowania do 4 stanowisk postojowych łącznie,
 - b) 16 m – w przypadku zgrupowania powyżej 4 stanowisk postojowych.

3. Jeżeli odległość pomiędzy poszczególnymi stanowiskami postojowymi lub zgrupowaniami stanowisk postojowych jest mniejsza niż 7 m dla samochodów osobowych oraz 10 m dla samochodów innych niż samochody osobowe, to stanowiska te tworzą jedno zgrupowanie, do którego stosuje się odległości określone w ust. 1 i 2.

4. Odległości, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się do sytuowania wjazdu do zamkniętego garażu w stosunku do okna lub elementu doświetlającego budynek opieki zdrowotnej, budynku oświaty i wychowania, a także placu zabaw i boiska dla dzieci i młodzieży.

5. Zachowanie odległości, o których mowa w ust. 1 i 2, nie jest wymagane przy sytuowaniu stanowiska postojowego dla samochodów między liniami rozgraniczającymi ulicę.

6. Zachowanie odległości, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a, nie jest wymagane w przypadku jednego albo dwóch stanowisk postojowych dla samochodów osobowych przypadających na jeden lokal mieszkalny w budynku mieszkalnym jednorodzinym, zlokalizowanych przy tym budynku.

7. Zachowanie odległości, o których mowa w ust. 2 pkt 1 lit. a, nie jest wymagane w przypadku jednego albo dwóch stanowisk postojowych dla samochodów osobowych w

zabudowie jednorodzinnej oraz w zabudowie zagrodowej, jeżeli stykają się one z stanowiskami postojowymi dla samochodów osobowych na sąsiedniej działce.

8. Zachowanie odległości, o których mowa w ust. 2, nie jest wymagane względem granicy działki na której występuje użytek gruntowy oznaczony w ewidencji gruntów i budynków jako „Drogi - dr” lub „Grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych - Tp” z wyłączeniem gruntów przeznaczonych pod budowę linii kolejowych.

§ 16. 1. Stanowisko postojowe przeznaczone dla samochodów osobowych, z których korzystają wyłącznie osoby niepełnosprawne, może być zbliżone bez żadnych ograniczeń do okna lub elementu doświetlającego budynku. Miejsce to wymaga odpowiedniego oznakowania.

2. Ze stanowiska, o którym mowa w ust. 1, usytuowanym przy chodniku, zapewnia się dostęp do tego chodnika w sposób nieutrudniający ruchu osobom niepełnosprawnym. Dostęp zapewnia się w sposób niepowodujący zmniejszenia stanowiska postojowego.

§ 17. 1. Wymiary stanowiska postojowego dla samochodów wynoszą co najmniej:

- 1) szerokość 2,5 m i długość 5 m – w przypadku samochodów osobowych;
- 2) szerokość 3,6 m i długość 5 m – w przypadku samochodów osobowych użytkowanych przez osoby niepełnosprawne;
- 3) szerokość 3,5 m i długość 8 m – w przypadku samochodów ciężarowych;
- 4) szerokość 4 m i długość 10 m – w przypadku autobusów.

2. W przypadku usytuowania wzdłuż jezdni, wymiary stanowiska postojowego dla samochodów wynoszą co najmniej:

- 1) szerokość 3,6 m, z możliwością ograniczenia do 2,5 m – w przypadku zapewnienia możliwości korzystania z przylegającego dojścia lub ciągu pieszo-jezdnego, i długość 6 m – w przypadku samochodów osobowych;
- 2) szerokość 3,6 m i długość 6 m – w przypadku samochodów osobowych użytkowanych przez osoby niepełnosprawne;
- 3) szerokość 3 m i długość 15 m – w przypadku samochodów ciężarowych;
- 4) szerokość 3 m i długość 19 m – w przypadku autobusów.

3. Stanowisko postojowe i dojazd manewrowy dla samochodów ma nawierzchnię utwardzoną lub co najmniej gruntową stabilizowaną, ze spadkiem zapewniającym spływ wody.

4. Stanowisko postojowe przeznaczone do mycia i niezawodowego przeglądu samochodów ma doprowadzenie wody oraz utwardzoną nawierzchnię ze spadkiem zapewniającym spływ wody do wpustu kanalizacyjnego z osadnikiem błota i łapaczem oleju.

Rozdział 4

Miejsce do czasowego gromadzenia odpadów stałych

§ 18. 1. Miejszem do czasowego gromadzenia odpadów stałych może być:

- 1) zadaszona osłona lub pomieszczenie ze ścianami pełnymi albo ażurowymi;
- 2) wyodrębnione pomieszczenie w budynku, posiadające posadzkę powyżej poziomu nawierzchni dojazdu środka transportowego odbierającego odpady, lecz nie wyżej niż 0,15 m, w tym także dolna komora zsypu z bezpośrednim wyjściem na zewnątrz, zaopatrzoną w daszek o wysięgu co najmniej 1 m i przedłużony na boki po co najmniej 0,8 m, mające ściany i podłogi zmywalne, punkt czerpalny wody, kratkę ściekową, wentylację oraz sztuczne oświetlenie;
- 3) utwardzony plac do ustawiania kontenerów z zamykanymi otworami wrzutowymi;
- 4) utwardzony plac z nadziemnymi otworami wrzutowymi i podziemnymi lub częściowo podziemnymi kontenerami.

2. Miejsce do czasowego gromadzenia odpadów stałych umożliwia stosowanie pojemników służących do segregacji tych odpadów.

3. Między wejściem do pomieszczenia lub placem, o których mowa w ust. 1, a miejscem dojazdu samochodów śmieciarek wywożących odpady sytuje się utwardzone dojście, umożliwiające przemieszczanie pojemników na własnych kołach lub na wózkach.

§ 19. 1. Odległość miejsca do gromadzenia odpadów stałych, o którym mowa w § 18 ust. 1 pkt 1, 3 i 4, wynosi co najmniej:

- 1) 10 m – od okna, drzwi lub elementu doświetlającego budynku z pomieszczeniem przeznaczonym na pobyt ludzi;
- 2) 3 m – od granicy działki budowlanej;
- 3) 10 m – od placu zabaw dla dzieci, boiska dla dzieci i młodzieży oraz miejsca rekreacyjnego, o którym mowa w § 33.

2. Zachowanie odległości, o której mowa w ust. 1 pkt 2, nie jest wymagane, jeżeli miejsce to styka się z miejscem do gromadzenia odpadów stałych na działce sąsiedniej.

3. W przypadku przebudowy istniejącej zabudowy, odległości o których mowa w ust. 1, mogą być zmniejszone, jednak nie więcej niż o połowę, po uzyskaniu opinii państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego.

4. Dojście od najdalszego wejścia do obsługiwanego budynku mieszkalnego wielorodzinnego, budynku zamieszkania zbiorowego lub budynku użyteczności publicznej do miejsca do gromadzenia odpadów stałych, o którym mowa w § 18 ust. 1, wynosi nie więcej niż 80 m. Warunek ten nie dotyczy budynku na terenie zamkniętym.

§ 20. 1. Na terenie niezurbanizowanym dopuszcza się stosowanie zbiornika na odpady stałe, przystosowanego do okresowego opróżniania, pod warunkiem usytuowania go w odległościach określonych w § 19 ust. 1.

2. Zbiornik, o którym mowa w ust. 1, posiada nieprzepuszczalne ściany i dno, szczelne przekrycie z zamykanym otworem wyspowym oraz zamykanym otworem bocznym do usuwania odpadów. Do zbiornika tego doprowadza się utwardzony dojazd.

Rozdział 5

Uzbrojenie techniczne działki i odprowadzenie wód powierzchniowych

§ 21. 1. Dla działki budowlanej przewidzianej pod zabudowę budynkiem z pomieszczeniem przeznaczonym na pobyt ludzi zapewnia się możliwość przyłączenia uzbrojenia działki lub bezpośrednio budynku do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, elektroenergetycznej i ciepłowniczej, a dla budynków, o których mowa w § 48 – także telekomunikacyjnej.

2. Za równorzędne z przyłączeniem do sieci elektroenergetycznej i ciepłowniczej uznaje się zapewnienie możliwości korzystania z indywidualnego źródła energii elektrycznej i ciepła, odpowiadającego przepisom odrębnym dotyczącym gospodarki energetycznej i ochrony środowiska.

3. W przypadku braku warunków przyłączenia sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, działka, o której mowa w ust. 1, może być wykorzystana pod zabudowę budynkiem z pomieszczeniem przeznaczonym na pobyt ludzi, pod warunkiem zapewnienia możliwości korzystania z indywidualnego ujęcia wody, a także zastosowania zbiornika bezodpływowego lub przydomowej oczyszczalni ścieków, jeżeli ich ilość nie przekracza 5 m³ na dobę. Jeżeli ilość ścieków jest większa od 5 m³ na dobę, to ich gromadzenie lub oczyszczanie wymaga pozytywnej opinii właściwego terenowo inspektora ochrony środowiska.

4. Na działce budowlanej przeznaczonej dla szpitala lub sanatorium, niezależnie od zasilania z sieci, zapewnia się dodatkowe ujęcie wody oraz dodatkowe źródło energii elektrycznej i ciepłej.

5. Spełnienie warunków, o których mowa w ust. 1 i 2, nie jest wymagane w przypadku działki przeznaczonej pod budowę budynku rekreacji indywidualnej oraz budynku inwentarskiego i budynku gospodarczego na wsi, jeżeli właściwy organ w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu nie określił takich wymagań.

§ 22. Dopuszcza się wykorzystanie pod zabudowę zagrodową lub zabudowę rekreacji indywidualnej działki budowlanej, która nie może być zaopatrzona w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi z sieci lub własnego ujęcia, pod warunkiem zapewnienia możliwości czerpania lub dostawy wody z ujęcia położonego poza granicami działki.

§ 23. 1. Działkę budowlaną, na której sytuuje się budynek, wyposaża się w kanalizację umożliwiającą odprowadzenie wód opadowych do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej.

2. W przypadku budynku niskiego (N) lub budynku, dla którego nie ma możliwości przyłączenia do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej, dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych na własny teren nieutwardzony, do dołu chłonnego lub do zbiornika retencyjnego.

§ 24. Nie dokonuje się zmiany naturalnego spływu wód opadowych w celu kierowania ich na teren sąsiedniej nieruchomości.

Rozdział 6

Studnie

§ 25. 1. Odległość studni dostarczającej wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, niewymagającej, zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony ujęć i źródeł wodnych, ustanowienia strefy ochronnej, wynosi – licząc od osi studni – co najmniej:

- 1) 5 m – do granicy działki;
- 2) 7,5 m – do osi rowu przydrożnego;
- 3) 15 m – do budynku inwentarskiego i związanego z nim szczelnego silosu, zbiornika do gromadzenia nieczystości, kompostu oraz podobnego, szczelnego urządzenia;

- 4) 30 m – do najbliższego przewodu rozsączającego kanalizacji indywidualnej, jeżeli odprowadzane są do niej ścieki oczyszczone biologicznie w stopniu określonym w przepisach dotyczących ochrony wód;
- 5) 70 m – do nieutwardzonego wybiegu dla zwierząt hodowlanych, najbliższego przewodu rozsączającego kanalizacji lokalnej bez urządzenia biologicznego oczyszczania ścieków oraz do granicy pola filtracyjnego.

2. Dopuszcza się sytuowanie:

- 1) studni – w odległości mniejszej niż 5 m od granicy działki,
- 2) studni wspólnej – na granicy dwóch działek

– przy spełnieniu warunków, o których mowa w ust. 1 pkt 2–5.

§ 26. 1. Obudowę studni kopanej, dostarczającej wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, wykonuje się z materiałów nieprzepuszczalnych i niewpływających ujemnie na jakość wody, a złącza elementów obudowy uszczelnia się. Przy zastosowaniu kręgów betonowych warunek szczelności jest spełniony, jeżeli wykonane zostanie ich spoinowanie od wewnątrz na całej wysokości studni, a ponadto od zewnątrz do głębokości co najmniej 1,5 m od poziomu terenu.

2. Wysokość części nadziemnej studni kopanej, niewyposażonej w urządzenie pompowe, wynosi co najmniej 0,9 m od poziomu terenu. Część tę zabezpiecza się trwałym i nieprzepuszczalnym przykryciem, ochraniającym wnętrze studni i urządzenie do czerpania wody.

3. Wysokość części nadziemnej studni kopanej, wyposażonej w urządzenie pompowe, wynosi co najmniej 0,2 m od poziomu terenu. Przykrycie jej dopasowuje się do obudowy i wykonuje się z materiału nieprzepuszczalnego oraz zapewnia się jego nośność odpowiednią do przewidywanego obciążenia.

4. Teren otaczający studnię kopaną, w pasie o szerokości co najmniej 1 m, licząc od zewnętrznej obudowy studni, pokrywa się nawierzchnią utwardzoną, ze spadkiem 2% w kierunku zewnętrznym.

§ 27. Przy ujęciu wód podziemnych za pomocą studni wierconej teren w promieniu co najmniej 1 m od wprowadzonej w grunt rury zabezpiecza się w sposób określony w § 26 ust. 4, a przejście rury studziennej przez nawierzchnię utwardzoną uszczelnia się.

Rozdział 7

Zbiorniki na nieczystości ciekłe

§ 28. 1. Zbiornik na nieczystości ciekłe jest szczelny oraz zabezpieczony przed przemieszczeniem wskutek parcia hydrostatycznego wód gruntowych i opadowych.

2. Wylot przewodu wentylującego zbiornika na nieczystości ciekłe oraz wylot przewodu wentylującego innego elementu przydomowej oczyszczalni ścieków wyprowadza się co najmniej 0,5 m ponad poziom terenu.

§ 29. 1. Odległość wylotu przewodu wentylującego oraz pokrywy zbiornika na nieczystości ciekłe:

- 1) w przypadku zbiornika na nieczystości ciekłe o pojemności do 10 m³ jest nie mniejsza niż:
 - a) 15 m:
 - od okna lub elementu doświetlającego pomieszczenie przeznaczone na pobyt ludzi,
 - od okna lub elementu doświetlającego pomieszczenie przeznaczone do produkcji lub magazynowania artykułów żywnościowych lub farmaceutycznych,
 - od drzwi zewnętrznych do budynku, w którym znajdują się pomieszczenia, o których mowa w tiret pierwszym i drugim,
 - b) 7,5 m od granicy działki budowlanej, drogi (ulicy) lub ciągu pieszego;
 - 2) w przypadku zbiornika na nieczystości ciekłe o pojemności powyżej 10 m³ lub zbiorników na nieczystości ciekłe o łącznej pojemności powyżej 10 m³ jest nie mniejsza niż:
 - a) 30 m:
 - od okna lub elementu doświetlającego pomieszczenie przeznaczone na pobyt ludzi,
 - od okna lub elementu doświetlającego pomieszczenie przeznaczone do produkcji lub magazynowania artykułów żywnościowych lub farmaceutycznych,
 - od drzwi zewnętrznych do budynku, w którym znajdują się pomieszczenia, o których mowa w tiret pierwszym i drugim,
 - b) 7,5 m od granicy działki budowlanej,
 - c) 10 m od linii rozgraniczającej drogi (ulicy) lub ciągu pieszego.
2. W zabudowie jednorodzinnej i zabudowie zagrodowej dopuszcza się, aby odległość:
- 1) o której mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a, była nie mniejsza niż 5 m;
 - 2) o której mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, była nie mniejsza niż 2 m.

§ 30. Przepływowy, szczelny osadnik podziemny, stanowiący część przydomowej oczyszczalni ścieków bytowych, służący do wstępnego ich oczyszczenia, może być sytuowany w bezpośrednim sąsiedztwie budynku mieszkalnego jednorodzinnego, pod warunkiem wyprowadzenia jego odpowietrzenia przez instalację kanalizacyjną co najmniej 0,6 m powyżej górnej krawędzi okna, elementu doświetlającego lub drzwi zewnętrznych w tym budynku.

§ 31. Odległość osadnika błota, łapacza olejów mineralnych i tłuszczu, neutralizatora ścieków i innego podobnego zbiornika od okna otwieralnego i drzwi zewnętrznych do pomieszczenia przeznaczonego na pobyt ludzi wynosi co najmniej 5 m, jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej.

Rozdział 8

Zieleń i urządzenia rekreacyjne

§ 32. Na działce budowlanej, przeznaczonej pod zabudowę wielorodzinną, budynek opieki zdrowotnej (z wyjątkiem przychodni) oraz oświaty i wychowania, co najmniej 25% powierzchni działki urządza się jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego, jeżeli inny procent nie wynika z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

§ 33. 1. W zespole budynków wielorodzinnych objętych jednym pozwoleniem na budowę przewiduje się, stosownie do potrzeb użytkowych, plac zabaw dla dzieci i miejsce rekreacyjne dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami, przy czym co najmniej 30% tej powierzchni znajduje się na terenie biologicznie czynnym, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

2. Nasłonecznienie placu zabaw, o którym mowa w ust. 1, wynosi co najmniej 4 godziny, liczone w dniach równonocy, w godzinach 10⁰⁰–16⁰⁰. W zabudowie śródmiejskiej dopuszcza się nasłonecznienie nie krótsze niż 2 godziny.

3. Odległość placu zabaw dla dzieci i miejsca rekreacyjnego, o których mowa w ust. 1, oraz boiska dla dzieci i młodzieży od linii rozgraniczających ulicę, od okna lub elementu doświetlającego pomieszczenie przeznaczone na pobyt ludzi oraz od miejsca gromadzenia odpadów wynosi co najmniej 10 m, przy zachowaniu warunków § 15 ust. 1.

Rozdział 9

Ogrodzenia

§ 34. 1. Ogrodzenie nie stwarza zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i zwierząt.

2. Nie umieszcza się na ogrodzeniu, na wysokości mniejszej niż 1,8 m, ostro zakończonych elementów, drutu kolczastego, tłuczonego szkła oraz innych podobnych wyrobów i materiałów.

3. Przepisy ust. 1 i 2 nie dotyczą ogrodzenia wewnętrznego w zakładzie karnym i areszcie śledczym.

§ 35. 1. Brama i furtka w ogrodzeniu nie otwiera się na zewnątrz działki.

2. Furtka w ogrodzeniu przy budynku mieszkalnym wielorodzinnym, budynku użyteczności publicznej i budynku zamieszkania zbiorowego nie utrudnia dostępu do tego budynku osobom ze szczególnymi potrzebami.

§ 36. Szerokość bramy wynosi w świetle co najmniej 2,4 m, a w przypadku zastosowania furtki jej szerokość jest nie mniejsza niż 0,9 m. Na drodze pożarowej szerokości te regulują przepisy odrębne dotyczące ochrony przeciwpożarowej.

DZIAŁ III

Budynki i pomieszczenia

Rozdział 1

Wymagania ogólne

§ 37. Budynek z pomieszczeniem przeznaczonym na pobyt ludzi zaopatrza się co najmniej w wodę do spożycia przez ludzi oraz do celów przeciwpożarowych, a jeżeli wymagają tego przepisy odrębne, odpowiednio do jego przeznaczenia – także na inny cel. W innym budynku zaopatrzenie w wodę wynika z jego przeznaczenia i potrzeb ochrony przeciwpożarowej.

§ 38. 1. W indywidualną lub centralną instalację ciepłej wody wyposaża się:

- 1) budynek mieszkalny, zamieszkania zbiorowego, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, oświaty, nauki, zakładu żywienia, produkcji i handlu żywnością;
- 2) inny budynek, jeżeli przewiduje się wyposażenie go w wannę, natrysk lub umywalkę.

2. Doprowadzenie ciepłej wody do umywalki nie dotyczy budynku w zabudowie zagrodowej i budynku rekreacji indywidualnej.

§ 39. W budynku wyposażonym w instalację wodociągową zapewnia się odprowadzenie ścieków bytowo-gospodarczych oraz ścieków technologicznych, jeżeli one występują.

§ 40. 1. Budynek z pomieszczeniem przeznaczonym na pobyt ludzi oraz inny budynek, jeżeli w trakcie jego użytkowania powstają odpady i nieczystości stałe, posiada miejsce przystosowane do czasowego gromadzenia tych odpadów i nieczystości, usytuowane w samym budynku lub w jego otoczeniu.

2. Budynki, o których mowa w ust. 1, z wyjątkiem wysokościowych (WW), mogą być wyposażone w wewnętrzne urządzenia (zsypy) do usuwania odpadów i nieczystości stałych.

3. Zapewnia się dostęp dla osób niepełnosprawnych do miejsca do czasowego gromadzenia odpadów i nieczystości stałych przy budynku mieszkalnym wielorodzinnym .

§ 41. 1. W instalację wraz z urządzeniami do ogrzewania pomieszczeń w okresie obniżonych temperatur, umożliwiającą utrzymanie temperatury powietrza wewnętrznego odpowiedniej do ich przeznaczenia wyposaża się:

- 1) budynek z pomieszczeniem przeznaczonym na pobyt ludzi;
- 2) pomieszczenie przeznaczone na pobyt ludzi;
- 3) inny budynek, jeżeli wynika to z jego przeznaczenia.

2. Warunek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy budynku rekreacji indywidualnej, użytkowanego wyłącznie w sezonie letnim.

§ 42. Budynek i pomieszczenie, w którym jest zainstalowane palenisko na paliwo stałe lub komorę spalania z palnikami na paliwo płynne lub gazowe, wyposaża się w przewód kominowy do odprowadzania dymu i spalin.

§ 43. W budynku i pomieszczeniu zapewnia się wentylację lub klimatyzację, stosownie do ich przeznaczenia.

§ 44. Budynek z pomieszczeniem przeznaczonym na pobyt ludzi może być zaopatrywany w gaz z sieci gazowej, baterii butli lub zbiornika stałego gazu płynnego, zgodnie z warunkami określonym w § 148 ust. 1 i § 149.

§ 45. 1. Budynek wyposaża się w wewnętrzną instalację elektryczną, odpowiednio do potrzeb wynikających z jego przeznaczenia.

2. Budynek wyposaża się w instalację chroniącą od wyładowań atmosferycznych. Obowiązek ten odnosi się jedynie do budynków wyszczególnionych w Polskiej Normie dotyczącej ochrony odgromowej obiektów budowlanych.

§ 46. 1. W dźwig osobowy lub osobowo-towarowy wyposaża się budynek:

- 1) użyteczności publicznej mający dwie lub więcej kondygnacji;

- 2) zamieszkania zbiorowego mający dwie lub więcej kondygnacji;
- 3) mieszkalny wielorodzinny mający trzy lub więcej kondygnacji.

2. W budynku użyteczności publicznej, budynku zamieszkania zbiorowego oraz budynku mieszkalnym wielorodzinnym, osobom niepełnosprawnym zapewnia się dojazd z poziomu terenu i dostęp na wszystkie kondygnacje użytkowe.

3. W przypadku wbudowywania lub przybudowywania szybu dźwigowego do istniejącego budynku, dopuszcza się usytuowanie drzwi przystankowych na poziomie spocznika międzypiętrowego, jeżeli zostanie zapewniony dostęp do kondygnacji osobom niepełnosprawnym, poprzez trwale zainstalowane urządzenie podnoszące. Jeżeli trwały montaż urządzenia podnoszącego powodowałby zawężenie wymaganej przepisami rozporządzenia szerokości drogi ewakuacyjnej, dopuszcza się zapewnienie dostępu w inny sposób.

4. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się w przypadku budynku zamieszkania zbiorowego na terenie zamkniętym oraz budynku wpisanego do rejestru zabytków, jeżeli mogłoby to zagrozić zniszczeniem, istotnym uszkodzeniem lub istotnym uszczerbkiem dla wartości zabytku.

5. Do liczby kondygnacji, o których mowa w ust. 1, nie wlicza się kondygnacji na których znajdują się wyłącznie pomieszczenia techniczne.

§ 47. 1. W budynku mieszkalnym wielorodzinnym niewyposażonym w dźwig osobowy lub osobowo-towarowy, osobom niepełnosprawnym zapewnia się dostęp na wszystkie kondygnacje, z wyjątkiem kondygnacji na której znajdują się wyłącznie pomieszczenia techniczne, poprzez wykonanie pochylni lub wyposażenie budynku w trwale zainstalowane urządzenie podnoszące.

2. Dopuszcza się niewyposażenie w dźwig budynku mieszkalnego wielorodzinnego mającego trzy kondygnacje, jeżeli wszystkie pomieszczenia na ostatniej kondygnacji są częścią lokali mieszkalnych dwupoziomowych.

3. W istniejącym budynku mieszkalnym wielorodzinnym niewyposażonym w dźwig, na którego budowę została wydana decyzja o pozwoleniu na budowę przed dniem 1 kwietnia 1995 r., na poddaszu usytuowanym bezpośrednio nad 4. kondygnacją nadziemną, dopuszcza się zmianę sposobu użytkowania pomieszczeń na lokale mieszkalne.

§ 48. Budynek mieszkalny wielorodzinny, budynek zamieszkania zbiorowego i budynek użyteczności publicznej wyposaża się w instalację telekomunikacyjną.

Rozdział 2

Oświetlenie i nasłonecznienie

§ 49. 1. Zapewnia się oświetlenie dzienne pomieszczenia przeznaczonego na pobyt ludzi. Oświetlenie to dostosowuje się do przeznaczenia pomieszczenia, jego kształtu i wielkości, z uwzględnieniem warunków określonych w § 11 oraz w ogólnych przepisach bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. W pomieszczeniu przeznaczonym na pobyt ludzi stosunek powierzchni okna lub elementu doświetlającego, liczonej w świetle ościeżnicy, do powierzchni podłogi wynosi co najmniej 1:8, natomiast w innym pomieszczeniu, w którym oświetlenie dzienne jest wymagane ze względów na przeznaczenie – co najmniej 1:12.

§ 50. 1. Dopuszcza się oświetlenie pomieszczenia przeznaczonego na pobyt ludzi wyłącznie światłem sztucznym, jeżeli:

- 1) oświetlenie dzienne nie jest konieczne lub nie jest wskazane ze względów technologicznych;
- 2) jest uzasadnione celowością funkcjonalną zlokalizowania tego pomieszczenia w obiekcie podziemnym lub w części budynku pozbawionej oświetlenia dziennego.

2. W przypadku gdy pomieszczenie, o którym mowa w ust. 1, jest pomieszczeniem stałej pracy w rozumieniu ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, dla zastosowania wyłącznie oświetlenia światłem sztucznym, w tym elektrycznym, jest wymagane uzyskanie zgody właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, wydanej w porozumieniu z właściwym okręgowym inspektorem pracy.

3. Uzgodnienie, o którym mowa w ust. 2, nie dotyczy budynku służącego obronności państwa.

§ 51. 1. Zapewnia się oświetlenie światłem sztucznym pomieszczenia przeznaczonego na pobyt ludzi oraz do ruchu ogólnego (komunikacji) odpowiednio do potrzeb użytkowych.

2. Ogólne oświetlenie światłem sztucznym pomieszczenia przeznaczonego na stały pobyt ludzi zapewnia odpowiednie warunki użytkowania całej jego powierzchni.

3. Oświetlenie światłem sztucznym połączonych ze sobą pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt ludzi oraz do ruchu ogólnego (komunikacji) nie wykazuje różnic natężenia, wywołujących olśnienie przy przejściu między tymi pomieszczeniami.

§ 52. 1. Pomieszczenie mieszkalne ma zapewniony czas nasłonecznienia co najmniej 3 godziny w dniach równonocy w godzinach 7⁰⁰–17⁰⁰. W lokalu mieszkalnym

wielopokojowym, warunki te są spełnione dla przynajmniej jednego pomieszczenia mieszkalnego.

2. Pomieszczenie przeznaczone do zbiorowego przebywania dzieci w żłobku, klubie dziecięcym, przedszkolu, w innej formie opieki przedszkolnej oraz w szkole, z wyjątkiem pracowni chemicznej, fizycznej, komputerowej i plastycznej, ma zapewniony czas nasłonecznienia wynoszący co najmniej 3 godziny w dniach równonocy w godzinach 8⁰⁰–16⁰⁰.

3. W przypadku budynku zlokalizowanego w zabudowie śródmiejskiej dopuszcza się ograniczenie wymaganego czasu nasłonecznienia, określonego w ust. 1 i 2, do 1,5 godziny.

4. W przypadku przebudowy, nadbudowy i zmiany sposobu użytkowania lokalu mieszkalnego jednopokojowego, w zabudowie śródmiejskiej nie określa się wymaganego czasu nasłonecznienia.

Rozdział 3

Wejścia do budynków i lokali mieszkalnych

§ 53. 1. Położenie drzwi wejściowych do budynku oraz kształt i wymiary pomieszczenia wejściowego umożliwiają dogodne warunki ruchu, w tym również osobom ze szczególnymi potrzebami.

2. Zapewnia się przestrzeń manewrową przed i za wejściem do budynku, poza polem otwierania skrzydła drzwi do 90°, o minimalnych wymiarach boków 1,5 m x 1,5 m umożliwiającą swobodne poruszanie się osobom ze szczególnymi potrzebami.

3. Warunki przystosowania wejścia dla osób ze szczególnymi potrzebami nie dotyczą budynku w zabudowie jednorodzinnej, zagrodowej i rekreacji indywidualnej oraz budynku na terenie zamkniętym, z wyłączeniem budynku użyteczności publicznej.

§ 54. 1. Szerokość i wysokość drzwi wejściowych do budynku i ogólnodostępnego pomieszczenia użytkowego oraz do lokalu mieszkalnego wynosi odpowiednio co najmniej 0,9 m i 2 m w świetle ościeżnicy. W przypadku zastosowania drzwi zewnętrznych dwuskrzydłowych szerokość skrzydła głównego nie może być mniejsza niż 0,9 m.

2. W wejściu do budynku i ogólnodostępnego pomieszczenia użytkowego mogą być zastosowane drzwi obrotowe lub wahadłowe, pod warunkiem usytuowania przy nich drzwi rozwieranych lub rozsuwanych, przystosowanych do ruchu osób ze szczególnymi potrzebami, oraz spełnienia warunków, o których mowa w § 239.

3. W drzwiach, o których mowa w ust. 1, oraz w drzwiach do pomieszczenia mieszkalnego w budynku zamieszkania zbiorowego wysokość progów nie przekracza 0,02 m.

4. Próg w drzwiach wejściowych do budynku i ogólnodostępnego pomieszczenia użytkowego posiada ścięte obustronnie dłuższe krawędzie i wyróżnia się kolorem kontrastującym z kolorem posadzki.

5. Przepisu ust. 4 nie stosuje się w przypadku budynku w zabudowie jednorodzinnej i zabudowie zagrodowej, budynku rekreacji indywidualnej, budynku na terenie zamkniętym z wyłączeniem budynku użyteczności publicznej.

§ 55. Wejście z zewnątrz do budynku i pomieszczenia przeznaczonego na pobyt ludzi chronione jest przed nadmiernym dopływem chłodnego powietrza przez zastosowanie przedsionka, kurtyny powietrznej lub innego rozwiązania nieutrudniającego ruchu. Warunki te nie dotyczą dodatkowego wejścia nieprzewidzianego do stałego użytkowania.

§ 56. Wejście do budynku i do każdej klatki schodowej wyposaża się w elektryczne oświetlenie zewnętrzne. Nie dotyczy to zabudowy zagrodowej i zabudowy rekreacji indywidualnej.

Rozdział 4

Schody i pochylnie

§ 57. W celu zapewnienia dostępu do pomieszczeń położonych na różnych poziomach stosuje się schody stałe, a w zależności od przeznaczenia budynku – również pochylnie odpowiadające warunkom określonym w rozporządzeniu.

§ 58. Zainstalowanie w budynku schodów lub pochylni ruchomych nie zwalnia z obowiązku zastosowania schodów lub pochylni stałych.

§ 59. 1. Graniczne wymiary schodów stałych w budynkach o różnym przeznaczeniu określa poniższa tabela:

Przeznaczenie budynku	Minimalna szerokość użytkowa (m)		Maksymalna wysokość stopni (m)
	biegu	spocznika	
1	2	3	4

Budynek mieszkalny jednorodzinny i w zabudowie zagrodowej oraz lokal mieszkalny dwupoziomowy	0,8	0,8	0,19
Budynek mieszkalny wielorodzinny, budynek zamieszkania zbiorowego ^{*)} oraz budynek użyteczności publicznej ^{*)} , z wyłączeniem budynku zakładu opieki zdrowotnej, a także budynku produkcyjnego ^{*)} , magazynowo-składowego oraz usługowego, w których zatrudnia się ponad 10 osób	1,2	1,5	0,175
Przedszkole i żłobek	1,2	1,3	0,15
Budynek opieki zdrowotnej ^{*)}	1,4	1,5	0,15
Garaż wbudowany i wolno stojący (wielostanowiskowy) oraz budynek usługowy, w którym zatrudnia się do 10 osób	0,9	0,9	0,19
W każdym budynku, niezależnie od jego przeznaczenia, innym niż przedszkole, żłobek oraz budynek opieki zdrowotnej, schody do kondygnacji podziemnej, pomieszczenia technicznego, urządzenia technicznego i poddasza nieużytkowego	0,8	0,8	0,2

^{*)} W przypadku tych budynków szerokość użytkową biegu schodowego i spocznika przyjmuje się z uwzględnieniem warunków, o których mowa w ust. 2.

2. W budynku użyteczności publicznej oraz budynku produkcyjnym łączną szerokość użytkową biegu oraz łączną szerokość użytkową spocznika w klatce schodowej, stanowiących drogę ewakuacyjną, oblicza się proporcjonalnie do liczby osób mogących przebywać równocześnie na kondygnacji, na której przewiduje się obecność największej ich liczby, przyjmując co najmniej 0,6 m szerokości na 100 osób, lecz nie mniej niż określono to w ust. 1.

3. Szerokość użytkowa schodów zewnętrznych do budynku wynosi co najmniej 1,2 m, przy czym nie może być mniejsza niż szerokość użytkowa biegu schodowego w budynku, przyjęta zgodnie z warunkami, o których mowa w ust. 1 i 2.

4. Szerokość użytkową schodów stałych mierzy się między wewnętrznymi krawędziami poręczy, a w przypadku balustrady jednostronnej – między wykończoną powierzchnią ściany a wewnętrzną krawędzią poręczy tej balustrady.

5. Szerokości użytkowej schodów stałych nie ogranicza się przez zainstalowane urządzenia oraz elementy budynku.

§ 60. 1. Liczba stopni w jednym biegu schodów stałych wynosi nie więcej niż:

- 1) 14 stopni – w budynku opieki zdrowotnej;
- 2) 17 stopni – w innym budynku.

2. Warunek, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie dotyczy budynku w zabudowie jednorodzinnej i w zabudowie zagrodowej oraz budynku rekreacji indywidualnej, lokalu mieszkalnego dwupoziomowego oraz dojścia do urządzeń technicznych.

3. Liczba stopni w jednym biegu schodów zewnętrznych wynosi nie więcej niż 10.

4. Szerokość stopni stałych schodów wewnętrznych wynika z warunku określonego wzorem: $2h + s = 0,6$ do $0,65$ m, gdzie h oznacza wysokość stopnia, s – jego szerokość.

5. Szerokość stopni schodów zewnętrznych przy głównych wejściach do budynku wynosi w budynku mieszkalnym wielorodzinnym i budynku użyteczności publicznej co najmniej $0,35$ m.

6. Szerokość stopni schodów wachlarzowych wynosi co najmniej $0,25$ m, natomiast w schodach zabiegowych i kręconych szerokość tę zapewnia się w odległości nie większej niż $0,4$ m od poręczy balustrady wewnętrznej lub słupa stanowiącego koncentryczną konstrukcję schodów.

7. W budynku zakładu opieki zdrowotnej nie stosuje się schodów zabiegowych i wachlarzowych, jako przeznaczonych do ruchu pacjentów.

8. W budynku opieki zdrowotnej, a także budynku zamieszkania zbiorowego przeznaczonego dla osób starszych oraz niepełnosprawnych, nie stosuje się stopni schodów z noskami i podcięciami.

9. Krawędź pierwszego i krawędź ostatniego stopnia w każdym biegu schodów wewnętrznych i zewnętrznych w budynku mieszkalnym wielorodzinnym, budynku zamieszkania zbiorowego i budynku użyteczności publicznej oznakowuje się na powierzchni poziomej i pionowej pasem o szerokości nie mniejszej niż $0,05$ m, w kolorze kontrastującym z kolorem posadzki. W przypadku biegu schodów do trzech stopni oznakowuje się wszystkie stopnie.

§ 61. Maksymalne nachylenie pochylni związanej z budynkiem nie przekracza wielkości określonych w poniższej tabeli:

Przeznaczenie pochylni	Usytuowanie pochylni	
	na zewnątrz, bez przekrycia % nachylenia	wewnątrz budynku lub pod dachem % nachylenia
1	2	3
Do ruchu pieszego i dla osób ze szczególnymi potrzebami, przy wysokości pochylni:		
a) do 0,15 m	15	15
b) do 0,5 m	8	10
c) ponad 0,5 m ^{*)}	6	8
Dla samochodów w garażu wielostanowiskowym:		
a) jedno- i dwupoziomym	15	20
b) wielopoziomym	15	15
Dla samochodów w garażu indywidualnym	25	25

^{*)} Pochylnię do ruchu pieszego i dla osób ze szczególnymi potrzebami o długości ponad 9 m dzieli się na krótsze odcinki, przy zastosowaniu spoczników o długości co najmniej 1,4 m.

§ 62. 1. Pochylnia przeznaczona dla osób ze szczególnymi potrzebami ma szerokość płaszczyzny ruchu 1,2 m, krawężnik o wysokości co najmniej 0,07 m i obustronne poręcze odpowiadające warunkom określonym w § 295, przy czym odstęp między nimi mieści się w granicach od 1 m do 1,1 m.

2. Długość poziomej płaszczyzny ruchu na początku i na końcu pochylni wynosi co najmniej 1,5 m.

3. Wymiary spocznika przy pochylni dla osób ze szczególnymi potrzebami wynoszą co najmniej 1,5 m x 1,5 m poza polem otwierania skrzydła drzwi wejściowych do budynku.

Rozdział 5

Pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi

§ 63. 1. Wysokość pomieszczenia przeznaczonego na pobyt ludzi odpowiada warunkom określonym w poniższej tabeli, jeżeli przepisy odrębne, w tym dotyczące pomieszczeń pracy i pomieszczeń służby zdrowia, nie określają innych warunków:

Rodzaj pomieszczenia (sposób użytkowania)	Minimalna wysokość w świetle (m)
1	2
Pomieszczenie mieszkalne w: a) budynku mieszkalnym, b) budynku zamieszkania zbiorowego	2,5 ^{*)}
Pomieszczenie mieszkalne na poddaszu w budynku mieszkalnym w zabudowie jednorodzinnej i zagrodowej Pomieszczenie w budynku rekreacji indywidualnej	2,2 ^{*)}
Pomieszczenie do pracy ^{**)} , nauki i innych celów, w których nie występują czynniki uciążliwe lub szkodliwe dla zdrowia, przeznaczone na stały lub czasowy pobyt: a) nie więcej niż 4 osób, b) więcej niż 4 osób Górna część pomieszczenia jak wyżej, wydzielona w poziomie antresolą, jeżeli w tym pomieszczeniu nie występują czynniki szkodliwe dla zdrowia	2,5 3,0 2,2
Pomieszczenie do pracy ^{**)} i innych celów, w których występują czynniki uciążliwe lub szkodliwe dla zdrowia	3,3
Pomieszczenie przeznaczone na stały pobyt ludzi, jak dyżurka, portiernia, kantor, kiosk, w tym kiosk usytuowany w hali dworcowej, wystawowej, handlowej, sportowej, jeżeli nie występują czynniki szkodliwe dla zdrowia	2,2 ^{*)}
Pomieszczenie przeznaczone na czasowy pobyt ludzi: a) jeżeli nie występują czynniki szkodliwe dla zdrowia,	2,2 ^{*)}

b) jeżeli występują czynniki szkodliwe dla zdrowia	2,5
--	-----

*) Przy stropie pochyłym jest to wysokość średnia, liczona między największą a najmniejszą wysokością pomieszczenia, lecz nie mniejszą niż 1,9 m.

**) Wymagania dotyczące minimalnej wysokości pomieszczenia w zakładzie pracy określają przepisy o bezpieczeństwie i higienie pracy.

2. W pomieszczeniu, którego wysokość powinna, zgodnie z ust. 1, wynosić co najmniej 3 m lub 3,3 m, dopuszcza się jej obniżenie do wysokości nie mniejszej niż 2,5 m w przypadku zastosowania wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej lub klimatyzacji, pod warunkiem uzyskania zgody państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego.

§ 64. 1. Jeżeli pomieszczenie przeznaczone na stały pobyt ludzi jest wydzielone przy ścianie zewnętrznej budynku, to poziom podłogi w tym pomieszczeniu znajduje się powyżej lub jest równy poziomowi terenu przy wydzielającej to pomieszczenie ścianie zewnętrznej.

2. Dopuszcza się usytuowanie przeznaczonego na stały pobyt ludzi pomieszczenia produkcyjnego, handlowego, usługowego, gastronomicznego lub obsługi pasażerów, wydzielonego przy ścianie zewnętrznej budynku, poniżej poziomu terenu przy tej ścianie pod warunkiem uzyskania zgody państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego wydanej w przypadku pomieszczeń stałej pracy w rozumieniu ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy w porozumieniu z właściwym okręgowym inspektorem pracy.

§ 65. W budynku użyteczności publicznej, budynku zamieszkania zbiorowego oraz budynku mieszkalnym wielorodzinnym, pomieszczenie ogólnodostępne ze zróżnicowanym poziomem podłóg jest przystosowane do ruchu osób ze szczególnymi potrzebami.

§ 66. 1. Szerokość i wysokość drzwi do pomieszczenia przeznaczonego na stały pobyt ludzi oraz do kuchni wynosi odpowiednio co najmniej 0,8 m i 2 m w świetle ościeżnicy.

2. Szerokość i wysokość drzwi wewnętrznych w budynku użyteczności publicznej, z wyjątkiem drzwi do pomieszczeń technicznych i gospodarczych, wynosi odpowiednio co najmniej 0,9 m i 2 m w świetle ościeżnicy.

3. Drzwi, o których mowa w ust. 1 i 2, nie posiadają progów.

Rozdział 6

Pomieszczenia higienicznosanitarne

§ 67. 1. Pomieszczenie higienicznosanitarne posiada wentylację.

2. Wysokość pomieszczenia higienicznosanitarnego wynosi w świetle co najmniej 2,5 m, z wyjątkiem łaźni ogólnodostępnej, której wysokość wynosi co najmniej 3 m.

3. Dopuszcza się zmniejszenie wysokości pomieszczenia higienicznosanitarnego w budynku mieszkalnym oraz w hotelu, motelu i pensjonacie do 2,2 m w świetle, w przypadku gdy jest ono wyposażone w wentylację mechaniczną wywiewną lub nawiewno-wywiewną.

§ 68. 1. Ściany pomieszczenia higienicznosanitarnego mają do wysokości co najmniej 2 m powierzchnie zmywalne i odporne na działanie wilgoci.

2. Posadzka pralni, łazienki, umywalni, kabiny natryskowej i ustępu jest zmywalna, nienasiąkliwa i nieśliska, o oporności na poślizg $SRV \geq 36$, określonej według Polskiej Normy dotyczącej badań kamienia naturalnego, w warunkach mokrych.

§ 69. 1. Drzwi do łazienki, umywalni i wydzielonego ustępu otwierają się na zewnątrz pomieszczenia, a ich szerokość i wysokość wynosi odpowiednio co najmniej 0,8 m i 2 m w świetle ościeżnicy. W dolnej części takich drzwi umieszcza się otwory o sumarycznym przekroju zapewniającym wymagalny dopływ powietrza. W przypadku zainstalowania w pomieszczeniu, o którym mowa w zdaniu pierwszym, urządzeń gazowych z otwartą komorą spalania, przekrój otworów, o których mowa w zdaniu drugim, wynosi co najmniej 0,022 m².

2. W łazience i ustępie, z wyjątkiem ogólnodostępnych, dopuszcza się stosowanie drzwi przesuwanych lub składanych.

§ 70. 1. Powierzchnia kabiny natryskowej niezamkniętej, stanowiącej wydzieloną część pomieszczenia natrysku albo umywalni zbiorowej, wynosi co najmniej 0,9 m², a jej szerokość co najmniej 0,9 m.

2. Powierzchnia kabiny natryskowej zamkniętej, wydzielonej ściankami na całą wysokość pomieszczenia, wynosi co najmniej 1,5 m², a jej szerokość co najmniej 0,9 m. Kabinę tę wyposaża się w wentylację mechaniczną wywiewną.

3. Powierzchnia kabiny natryskowej zamkniętej, z urządzeniami przystosowanymi do korzystania przez osoby niepełnosprawne, wynosi co najmniej 2,5 m², a jej szerokość co najmniej 1,5 m. Kabinę tę wyposaża się w urządzenia wspomagające, umożliwiające korzystanie z kabiny zgodnie z przeznaczeniem.

4. Bezpośrednio przy kabinach natryskowych i umywalniach zbiorowych sytuuje się kabinę ustępową.

§ 71. 1. W budynku zamieszkania zbiorowego łazienki związane z pomieszczeniami mieszkalnymi wyposaża się w wannę lub natrysk oraz umywalkę. Miska ustępowa może być usytuowana w łazience lub w wydzielonej kabinie ustępowej wyposażonej w umywalkę.

2. Budynek, o którym mowa w ust. 1, bez łazienek i ustępów związanych z pomieszczeniami mieszkalnymi, posiada na każdej kondygnacji umywalnie i ustępy przeznaczone do wspólnego użytku, wyposażone co najmniej w:

- 1) 1 miskę ustępową na 10 kobiet;
- 2) 1 miskę ustępową i 1 pisuar na 20 mężczyzn;
- 3) 1 urządzenie natryskowe na 15 osób;
- 4) 1 umywalkę na 5 osób.

§ 72. 1. Najmniejszy wymiar poziomy (szerokość) kabiny ustępowej (ustępu wydzielonego) nieprzeznaczonej dla osób niepełnosprawnych wynosi w świetle co najmniej 0,9 m.

2. Powierzchnia przed miską ustępową ma wymiary co najmniej 0,6 m x 0,9 m w rzucie poziomym.

3. W przypadku zainstalowania umywalki w kabinie ustępowej, powierzchnia przed miską ustępową spełnia również funkcję powierzchni przed umywalką.

§ 73. 1. W budynku użyteczności publicznej i zakładu pracy urządza się ustępy ogólnodostępne.

2. Ustępów ogólnodostępnych, o których mowa w ust. 1, nie urządza się w budynku obsługi bankowej, handlu lub usług o powierzchni użytkowej do 100 m² włącznie.

3. W budynku, o których mowa w ust. 1, w ustępie ogólnodostępnym przypada:

- 1) co najmniej jedna umywalka na 20 osób,
- 2) co najmniej jedna miska ustępowa i jeden pisuar na 30 mężczyzn,
- 3) jedna miska ustępowa na 15 kobiet

– jeżeli przepisy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy nie stanowią inaczej.

4. W przypadku gdy w budynku, o którym mowa w ust. 1, liczba osób w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi na danej kondygnacji jest mniejsza niż 10, dopuszcza się umieszczenie:

- 1) ustępu na najbliższej, wyższej lub niższej kondygnacji, lub
- 2) wspólnego ustępu dla kobiet i mężczyzn.

5. W budynku, o którym mowa w ust. 1, odległość od stanowiska pracy lub miejsca przebywania ludzi do najbliższego ustępu nie może być większa niż 75 m, a od stanowiska pracy chronionej – niż 50 m.

§ 74. 1. Wejście do ustępu ogólnodostępnego w budynku zamieszkania zbiorowego, użyteczności publicznej i zakładu pracy prowadzi z drogi komunikacji ogólnej zlokalizowanej wewnątrz tego budynku.

2. W ustępie ogólnodostępnym stosuje się:

- 1) przedsionek, oddzielony ścianami pełnymi na całą wysokość pomieszczenia, w którym mogą być instalowane tylko umywalki;
- 2) drzwi o szerokości co najmniej 0,9 m;
- 3) drzwi do kabiny ustępowej otwierane na zewnątrz, o szerokości co najmniej 0,8 m, a do kabiny przystosowanej dla potrzeb osób niepełnosprawnych, co najmniej 0,9 m;
- 4) przegrodę dzielącą ustęp damski od męskiego, wykonaną jako ściana pełna na całą wysokość pomieszczenia;
- 5) miski ustępowe umieszczone w oddzielnych kabinach o szerokości co najmniej 1 m i długości 1,25 m, ze ściankami i drzwiami o wysokości co najmniej 2 m z prześwitem nad podłogą 0,15 m; w klubach dziecięcych, przedszkolach oraz innych formach opieki przedszkolnej dopuszcza się stosowanie ścianek i drzwi o wysokości nie mniejszej niż 1,5 m;
- 6) wpusty kanalizacyjne podłogowe z syfonem oraz armaturę czerpalną ze złączką do węża w pomieszczeniach z pisuarem lub mających więcej niż 4 kabiny ustępowe;
- 7) wentylację grawitacyjną lub mechaniczną – w ustępach z oknem lub elementem doświetlającym i jedną kabiną, a w innych – mechaniczną o działaniu ciągłym lub włączaną automatycznie.

3. Przedsionka, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, nie wymaga ustęp przy sali zajęć w żłobku, klubie dziecięcym, przedszkolu, w innej formie opieki przedszkolnej oraz przy pokoju dla chorych w szpitalu.

4. Oddzielnych kabin, o których mowa w ust. 2 pkt 5, nie wymaga ustęp przy sali zajęć w żłobkach.

§ 75. 1. W budynku na kondygnacji dostępnej dla osób niepełnosprawnych, co najmniej jeden ustęp ogólnodostępny przystosowuje się dla osób niepełnosprawnych poprzez:

- 1) zapewnienie przestrzeni manewrowej o minimalnych wymiarach boków 1,5 m x 1,5 m;
- 2) stosowanie w tych pomieszczeniach i na trasie dojazdu do nich drzwi bez progów;

- 3) zainstalowanie co najmniej jednej, odpowiednio przystosowanej miski ustępowej i umywalki, a także jednego natrysku, jeżeli ze względu na przeznaczenie przewiduje się w budynku takie urządzenia;
- 4) zainstalowanie uchwytych ułatwiających korzystanie z urządzeń higienicznosanitarnych;
- 5) zapewnienie odległości co najmniej 0,45 m od osi miski ustępowej do najbliższej położonej ściany;
- 6) zapewnienie wolnej przestrzeni o minimalnej szerokości 0,9 m, przynajmniej z jednej strony miski ustępowej;
- 7) zainstalowanie umywalki w taki sposób, aby jej górna krawędź znajdowała się nie wyżej niż 0,85 m, a jej dolna krawędź nie niżej niż 0,65 m.

2. Dopuszcza się stosowanie pojedynczego ustępu dla osób niepełnosprawnych bez przedsionka oddzielającego od komunikacji ogólnej.

3. W przypadku przebudowy lub zmiany sposobu użytkowania ustępu ogólnodostępnego w budynkach, o których mowa w § 74 ust. 1, dopuszcza się, aby część przestrzeni manewrowej, o której mowa w ust. 1 pkt 1, o głębokości nie większej niż 0,3 m, znajdowała się pod umywalką.

§ 76. 1. W budynku gastronomii, handlu lub usług o powierzchni użytkowej powyżej 1000 m², a także stacji paliw o powierzchni użytkowej powyżej 100 m², wydziela się pomieszczenie dostosowane i przeznaczone wyłącznie do karmienia i przewijania dzieci.

2. Pomieszczenie do karmienia i przewijania dzieci posiada wentylację i jest wyposażone w umywalkę.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do stacji paliw zlokalizowanej na terenie zamkniętym.

§ 77. 1. Ustęp publiczny sytuuje się na terenie wyposażonym w sieć wodociągową i kanalizacyjną.

2. Dopuszcza się usytuowanie ustępu publicznego na terenie nieskanalizowanym, jako budynku wolno stojącego ze szczelnym zbiornikiem na nieczystości.

3. Dopuszcza się usytuowanie tymczasowego, nieskanalizowanego ustępu publicznego na terenie skanalizowanym, za zgodą właściwego terenowo państwowego inspektora sanitarnego.

4. Ustęp publiczny odpowiada warunkom określonym w § 74, a wymiary jego kabiny ustępowej wynoszą co najmniej 1,25 m x 1 m.

5. W ustępie publicznym instaluje się co najmniej jeden wpust kanalizacyjny podłogowy z syfonem oraz armaturę czerpalną ze złączką do węża.

6. W ustępie publicznym co najmniej jedną kabinę przystosowuje się do potrzeb osób niepełnosprawnych, zgodnie z warunkami, o których mowa w § 75.

§ 78. 1. Wejście do ustępu publicznego wbudowanego w inny obiekt nie prowadzi bezpośrednio z klatki schodowej lub innej drogi komunikacji ogólnej w budynku ani z pomieszczenia przeznaczonego na pobyt ludzi.

2. Odległość od okna, elementu doświetlającego lub drzwi ustępu publicznego do okna, elementu doświetlającego lub drzwi do pomieszczenia przeznaczonego na pobyt ludzi oraz do produkcji i magazynowania artykułów żywnościowych i farmaceutycznych jest nie mniejsza niż 10 m.

§ 79. 1. Przepisów § 64 ust. 1, § 66, § 69 ust. 1, § 71 i § 72 oraz w przypadkach przebudowy także § 67 ust. 2 nie stosuje się do budynku przeznaczonego do zakwaterowania osób tymczasowo aresztowanych, skazanych lub ukaranych.

2. Przepisów § 66 i § 69 ust. 1 nie stosuje się do zakładu poprawczego i schroniska dla nieletnich.

Rozdział 7

Szczególne warunki dotyczące lokali mieszkalnych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych

§ 80. W lokalu mieszkalnym, z wyjątkiem jedno- i dwupokojowego, zapewnia się możliwość przewietrzania na przestrzał lub narożnikowo. Nie dotyczy to lokalu mieszkalnego w budynku podlegającym przebudowie, a także lokalu mieszkalnego wyposażonego w wentylację mechaniczną o działaniu ciągłym wywiewną lub nawiewno-wywiewną.

§ 81. 1. Lokal mieszkalny posiada:

- 1) pomieszczenie mieszkalne;
- 2) kuchnię lub aneks kuchenny;
- 3) łazienkę;
- 4) ustęp wydzielony lub miejsce umożliwiające zainstalowanie miski ustępowej w łazience;
- 5) przestrzeń składowania;
- 6) przestrzeń komunikacji wewnętrznej;

7) miejsce umożliwiające zainstalowanie automatycznej pralki domowej.

2. W budynku mieszkalnym wielorodzinnym w łazience zapewnia się miejsce umożliwiające zainstalowanie:

- 1) wanny lub kabiny natryskowej;
- 2) umywalki;
- 3) miski ustępowej, jeżeli nie ma ustępu wydzielonego.

3. Sposób zagospodarowania i rozmieszczenia urządzeń sanitarnych zapewnia do nich dogodny dostęp.

4. W ustępie wydzielonym zapewnia się miejsce umożliwiające zainstalowanie miski ustępowej oraz umywalki.

§ 82. 1. Zapewnia się bezpośrednie oświetlenie światłem dziennym pomieszczenia mieszkalnego, kuchni oraz aneksu kuchennego.

2. W lokalu mieszkalnym jednopokojowym dopuszcza się stosowanie kuchni bez okna, kuchni bez elementu doświetlającego lub aneksu kuchennego połączonego z przedpokojem, pod warunkiem zastosowania co najmniej wentylacji:

- 1) grawitacyjnej – w przypadku kuchni elektrycznej;
- 2) mechanicznej wywiewnej – w przypadku kuchni gazowej.

3. W lokalu mieszkalnym jednopokojowym dopuszcza się stosowanie aneksu kuchennego pod warunkiem zastosowania w tym aneksie wentylacji i kuchni elektrycznej.

4. W lokalu mieszkalnym wielopokojowym dopuszcza się stosowanie aneksu kuchennego będącego częścią pomieszczenia przeznaczonego na pobyt dzienny pod warunkiem zastosowania w tym aneksie wentylacji.

5. W przypadku zastosowania okapu kuchennego w kuchni lub w aneksie kuchennym, zapewnia się możliwość podłączenia tego okapu do odrębnego przewodu kominowego.

§ 83. Powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego wynosi co najmniej 25 m².

§ 84. 1. Kształt i wymiary przedpokoju umożliwiają przeniesienie chorego na noszach oraz wykonanie manewru wózkiem inwalidzkim w miejscu zmiany kierunku ruchu.

2. Szerokość korytarza zapewniającego komunikację wewnętrzną w lokalu mieszkalnym wynosi co najmniej 1,2 m w świetle, z dopuszczeniem miejscowego zwężenia do 0,9 m na długości korytarza nie większej niż 1,5 m.

Rozdział 8

Dodatkowe warunki dla lokali mieszkalnych dostępnych dla osób niepełnosprawnych

§ 85. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się w przypadku nowoprojektowanych budynków mieszkalnych wielorodzinnych.

§ 86. Minimalny udział lokali mieszkalnych dostępnych dla osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie lokali mieszkalnych w budynku mieszkalnym wielorodzinnym posiadającym więcej niż 4 lokale mieszkalne wynosi co najmniej 6%, przy czym liczba tych lokali nie może być mniejsza niż 1.

§ 87. Lokal mieszkalny, o którym mowa w § 86, spełnia warunki rozporządzenia, a dodatkowo:

- 1) próg w drzwiach wejściowych do lokalu mieszkalnego posiada ścięte obustronnie krawędzie i wyróżnia się kolorem kontrastującym z kolorem posadzki, a jego wysokość nie przekracza 0,02 m;
- 2) w drzwiach balkonowych wysokość progu nie przekracza 0,035 m;
- 3) w drzwiach do poszczególnych pomieszczeń wewnątrz lokalu mieszkalnego nie stosuje się progu i klamki gałkowej;
- 4) korytarze zapewniające komunikację wewnętrzną w lokalu mieszkalnym mają na całej długości szerokość w świetle co najmniej 1,2 m;
- 5) we wszystkich pomieszczeniach mieszkalnych, kuchni oraz łazience, zapewnia się przestrzeń manewrową pozbawioną przeszkód o minimalnych wymiarach boków 1,5 m x 1,5 m;
- 6) łącznik instalacji elektrycznej umieszcza się na wysokości od 0,8 m do 1,2 m, natomiast gniazdo wtyczkowe – od 0,4 m do 1,0 m.

Rozdział 9

Pomieszczenia techniczne i gospodarcze

§ 88. 1. Pomieszczenie techniczne, w którym jest zainstalowane urządzenie emitujące hałas lub drgania, może być usytuowane w bezpośrednim sąsiedztwie pomieszczenia przeznaczonego na stały pobyt ludzi, pod warunkiem zastosowania rozwiązania konstrukcyjno-materiałowego, zapewniającego ochronę sąsiedniego pomieszczenia przed uciążliwym oddziaływaniem tego urządzenia, zgodnie z warunkami, o których mowa w § 320

ust. 2 pkt 2 i § 324 oraz Polskimi Normami dotyczącymi dopuszczalnych wartości poziomu dźwięku w pomieszczeniach oraz oceny wpływu drgań na budynki i na ludzi w budynkach.

2. Podporę, zamocowanie i złącze urządzenia, o którym mowa w ust. 1, wykonuje się w sposób uniemożliwiający przenoszenie niedopuszczalnego hałasu i drgań na elementy budynku i instalacje.

§ 89. 1. Wysokość pomieszczenia technicznego i gospodarczego wynosi nie mniej niż 2 m, jeżeli inne przepisy rozporządzenia nie określają większych wymagań.

2. W pomieszczeniu, o których mowa w ust. 1, wysokość drzwi i przejścia pod przewodami instalacyjnymi wynosi w świetle co najmniej 1,9 m, z uwzględnieniem § 241 ust. 3.

3. Wysokość kanałów i przestrzeni instalacyjnych w budynku oraz studzienek rewizyjnych wynosi w świetle co najmniej 1,9 m, przy czym na odcinkach o długości do 4 m wysokość kanałów może być obniżona do 0,9 m.

4. Odległość między włączami kontrolnymi w kanale instalacyjnym nie przekracza 30 m. Włącz ten powinien znajdować się na każdym załamaniu kanału i mieć wymiary co najmniej 0,6 m x 0,6 m lub średnicę 0,6 m.

5. Pomieszczenie techniczne przeznaczone do układania kabli w budynku (tunele i pomieszczenia kablowe) spełnia wymagania wynikające z normy Stowarzyszenia Elektryków Polskich nr N SEP-E-004:2003 Elektroenergetyczne i sygnalizacyjne linie kablowe. Projektowanie i budowa.

§ 90. 1. Podłogę w pomieszczeniu technicznym i gospodarczym wykonuje się w sposób zapewniający utrzymanie bezpieczeństwa, stosownie do jego przeznaczenia.

2. Pomieszczenie techniczne i gospodarcze wyposaża się w instalacje i urządzenia elektryczne dostosowane do ich przeznaczenia, zgodnie z wymaganiami Polskich Norm dotyczących tych instalacji i urządzeń.

Rozdział 10

Dojścia i przejścia do urządzeń technicznych

§ 91. 1. Dojściem i przejściem do urządzenia technicznego, w tym dźwignicy, może być korytarz, pomost, podest, galeria, schody, drabina i kłamra, wykonane z materiałów o klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s3,d0.

2. Ogólne warunki dotyczące dojścia i przejścia do dźwignicy stosuje się również w razie wykonania dojścia roboczego do pomieszczenia i części budynku nieprzeznaczonej

na pobyt ludzi, związanych z okresową obsługą maszyn i urządzeń oraz przeglądem i utrzymaniem stanu technicznego budynku.

§ 92. 1. Wysokość dojścia i przejścia do urządzenia technicznego wynosi w świetle co najmniej 1,9 m. Dojście i przejście do urządzenia technicznego mogą być usytuowane nad stanowiskiem pracy, na wysokości co najmniej 2,5 m, licząc od poziomu podłogi tego stanowiska.

2. Nawierzchnia podłogi w dojściu i przejściu do urządzenia technicznego nie może być śliska.

3. W przypadku podłogi ażurowej w dojściu i przejściu do urządzenia technicznego nie umieszcza się otworów o powierzchni większej niż 1700 mm² i wymiarach umożliwiających przejście przez nie kuli o średnicy większej niż 0,036 m.

4. Poziome dojście i przejście do urządzenia technicznego od strony przestrzeni otwartej zabezpiecza się balustradą o wysokości 1,1 m z poprzeczką umieszczoną w połowie jej wysokości i krawężnikiem o wysokości co najmniej 0,15 m.

§ 93. 1. W wyjątkowych przypadkach, uzasadnionych względami użytkowymi, jako dojście i przejście do urządzenia technicznego między różnymi poziomami mogą służyć, trwale zamocowane do konstrukcji, drabina lub kłamra.

2. Szerokość drabiny lub kłamry wynosi co najmniej 0,5 m, a odstęp między szczeblami nie mogą być większe niż 0,3 m. Poczynając od wysokości 3 m nad poziomem podłogi, drabinę lub kłamrę zaopatruje się w urządzenia zabezpieczające przed upadkiem, takie jak obręcze ochronne, rozmieszczone w rozstawie nie większym niż 0,8 m, z pionowymi prętami w rozstawie nie większym niż 0,3 m.

3. Odległość drabiny lub kłamry od ściany bądź innej konstrukcji, do której są umocowane, jest nie mniejsza niż 0,15 m, a odległość obręczy ochronnej od drabiny, w miejscu najbardziej od niej oddalonym, jest nie mniejsza niż 0,7 m i nie większa niż 0,8 m.

4. Spocznik z balustradą umieszcza się co 8–10 m wysokości drabiny lub ciągu klamer. Górne końce podłużnicy (bocznicy) drabiny wyprowadza się co najmniej 1,10 m nad poziom wejścia (pomostu) i łączy się z balustradą ochronną.

Rozdział 11

Garaże dla samochodów osobowych

§ 94. Garaż do przechowywania i bieżącej, niezawodowej obsługi samochodów osobowych, stanowiący samodzielny obiekt budowlany lub część innego obiektu, będący

garażem zamkniętym – z pełną obudową zewnętrzną i zamykanymi otworami, bądź garażem otwartym – bez ścian zewnętrznych albo ze ścianami niepełnymi lub ażurowymi, posiada:

- 1) wysokość w świetle konstrukcji co najmniej 2,2 m i do spodu przewodów i urządzeń instalacyjnych 2 m;
- 2) wjazd lub wrota garażowe co najmniej o szerokości 2,3 m i wysokości 2 m w świetle;
- 3) elektryczną instalację oświetleniową;
- 4) zapewnioną wymianę powietrza, zgodnie z § 100;
- 5) wpust podłogowy z syfonem i osadnikami w garażu z instalacją wodociągową lub przeciwpożarową tryskaczową, w garażu podziemnym przed wjazdem do niego oraz w garażu nadziemnym o pojemności powyżej 25 samochodów;
- 6) instalację przeciwpożarową, wymaganą przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, zabezpieczoną przed zamarzaniem.

§ 95. 1. Do garażu położonego poniżej lub powyżej terenu zapewnia się dojazd dla samochodów za pomocą pochylni o maksymalnym nachyleniu nie większym niż określone w § 61 lub stosuje się odpowiednie urządzenia do transportu pionowego.

2. W garażu przeznaczonym dla więcej niż 25 samochodów, na każdej kondygnacji, stosuje się pochylnię o szerokości co najmniej 5,5 m, umożliwiającą ruch dwukierunkowy, lub osobną, jednopasmową pochylnię o szerokości co najmniej 2,7 m dla wjazdu i wyjazdu samochodów.

3. W garażu przeznaczonym dla nie więcej niż 25 samochodów na kondygnacji dopuszcza się zastosowanie wyłącznie pochylni jednopasmowej, pod warunkiem zainstalowania sygnalizacji do regulacji kierunków ruchu.

4. W garażu jedno- i dwupoziomowym, przeznaczonym dla nie więcej niż 10 samochodów na kondygnacji, dopuszcza się zastosowanie pochylni jednopasmowej bez sygnalizacji świetlnej.

§ 96. 1. Szerokość dojazdu (drogi manewrowej) do stanowisk postojowych w garażu jednoprzestrzennym (bez ścian wewnętrznych) dostosowuje się do warunków ruchu takich samochodów, jakie mają być w nim przechowywane, oraz do sposobu ich usytuowania w stosunku do osi drogi, przy czym wynosi ona nie mniej niż:

- 1) przy usytuowaniu prostopadłym – 5,0 m;
- 2) przy usytuowaniu pod kątem 60° – 4 m;
- 3) przy usytuowaniu pod kątem 45° – 3,5 m;

4) przy usytuowaniu równoległym – 3 m.

2. Wszystkim stanowiskom postojowym w garażu zapewnia się bezpośredni dostęp do drogi manewrowej (dojazdu).

3. Wymiary stanowiska postojowego w garażu przyjmuje się zgodnie z § 17 ust. 1 i 2.

4. Odległość między dłuższą krawędzią stanowiska postojowego a:

- 1) ścianą wynosi co najmniej 0,3 m;
- 2) słupem wynosi co najmniej 0,1 m pod warunkiem zapewnienia swobodnego otwarcia drzwi samochodu.

5. Do stanowiska postojowego przeznaczonego dla samochodu, z którego korzysta wyłącznie osoba niepełnosprawna, zapewnia się dojazd z drogi manewrowej:

- 1) co najmniej z jednej strony tego stanowiska;
- 2) o szerokości nie mniejszej niż 1,2 m;
- 3) umożliwiający poruszanie się na wózku inwalidzkim.

§ 97. 1. W garażu podziemnym i wielopoziomowym nadziemnym jako dojście stosuje się schody odpowiadające warunkom określonym w § 59 i § 60.

2. W garażu jednopoziomowym podziemnym i nadziemnym dopuszcza się wykorzystanie jako dojścia pochylni przeznaczonej do ruchu samochodów, jeżeli jej nachylenie nie przekracza 10% oraz istnieje możliwość wydzielenia bezpiecznego pasma ruchu pieszego o szerokości co najmniej 0,75 m.

3. Nie wymaga się wydzielenia pasma ruchu pieszego na pochylni dwupasmowej, a w garażu o pojemności do 25 samochodów włącznie na kondygnacji – także na pochylni jednopasmowej.

4. Stanowisko postojowe dla samochodu, z którego korzysta osoba niepełnosprawna, sytuuje się na poziomie terenu lub na kondygnacji dostępnych dla tych osób z pochylni, z uwzględnieniem warunków, o których mowa w § 61.

5. Garaż wielopoziomowy lub stanowiący kondygnację w budynku mieszkalnym wielorodzinnym wyposaża się w urządzenie dźwigowe lub trwale zainstalowane, inne urządzenie podnoszące umożliwiające transport pionowy osobom niepełnosprawnym na inne kondygnacje, z wyjątkiem kondygnacji na których znajdują się wyłącznie pomieszczenia techniczne.

§ 98. 1. Garaż znajdujący się w budynku o innym przeznaczeniu posiada ściany i stropy zapewniające wymaganą izolację akustyczną, o której mowa w § 323, oraz szczelność

uniemożliwiająca przenikanie spalin lub oparów paliwa do sąsiednich pomieszczeń, przeznaczonych na pobyt ludzi, usytuowanych obok lub nad garażem.

2. Dopuszcza się sytuowanie nad garażem otwartym kondygnacji z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, z wyjątkiem pomieszczeń mieszkalnych, opieki zdrowotnej oraz oświaty i nauki, przy spełnieniu jednego z warunków:

- 1) lico ściany zewnętrznej tych kondygnacji z oknami otwieranymi jest cofnięte w stosunku do lica ściany garażu otwartego lub do krawędzi jego najwyższego stropu co najmniej o 6 m, a konstrukcja dachu i jego przekrycie nad garażem spełniają warunki określone w § 217;
- 2) usytuowanie ścian zewnętrznych tych kondygnacji w jednej płaszczyźnie z licem ścian zewnętrznych części garażowej lub z krawędziami jej stropów wymaga zastosowania w tych pomieszczeniach okien nieotwieranych lub elementów doświetlających oraz wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej lub klimatyzacji.

3. Warunki, o których mowa w ust. 2, nie dotyczą budynku mieszkalnego jednorodzinnego, budynku rekreacji indywidualnej i budynku w zabudowie zagrodowej.

§ 99. 1. Posadzka w garażu posiada spadki do wewnętrznego lub zewnętrznego wpustu kanalizacyjnego. W zabudowie jednorodzinnej, zabudowie zagrodowej i zabudowie rekreacji indywidualnej dopuszcza się wykonywanie spadku posadzki skierowanego bezpośrednio na nieutwardzony teren działki.

2. W garażu krawędzie płaszczyzny posadzki, a także znajdującego się w niej otworu, z uwzględnieniem ust. 1, ogranicza się progiem (obrzeżem) o wysokości 0,03 m, uniemożliwiającym spływ wody lub innej cieczy na zewnątrz i na niższy poziom garażowania. Na drodze ruchu pieszego próg profiluje się w sposób umożliwiający przejazd wózkiem inwalidzkim.

§ 100. 1. Wentylacja garażu zapewnia wymianę powietrza niezbędną do odprowadzenia na zewnątrz budynku zanieczyszczeń gazowych i wilgoci powstających w skutek eksploatacji pojazdów mechanicznych.

2. W garażu zamkniętym stosuje się wentylację:

- 1) co najmniej przez przewietrzanie otworami wentylacyjnymi umieszczonymi w ścianach przeciwległych lub bocznych, bądź we wrotach garażowych, o łącznej powierzchni netto otworów wentylacyjnych nie mniejszej niż 0,04 m² na każde, wydzielone przegrodami

budowlanymi, stanowisko postojowe – w nieogrzewanym garażu nadziemnym wolno stojącym, przybudowanym lub wbudowanym w inny budynek;

- 2) co najmniej grawitacyjną, zapewniającą 1,5-krotną wymianę powietrza na godzinę – w ogrzewanym garażu nadziemnym lub częściowo zagłębionym, mającym nie więcej niż 10 stanowisk postojowych;
- 3) mechaniczną, sterowaną czujkami niedopuszczalnego poziomu stężenia tlenu węgla – w garażu, niewymienionym w pkt 1 i 2, oraz w kanale rewizyjnym, służącym zawodowej obsłudze i naprawie samochodów bądź znajdującym się w garażu wielostanowiskowym;
- 4) mechaniczną, sterowaną czujkami niedopuszczalnego poziomu stężenia gazu propan-butan – w garażu, w którym dopuszcza się parkowanie samochodów zasilanych gazem propan-butan i w którym poziom podłogi znajduje się poniżej poziomu terenu.

3. W garażu otwartym zapewnia się przewietrzanie naturalne kondygnacji, przy czym:

- 1) łączna wielkość niezamykanych otworów w ścianach zewnętrznych na każdej kondygnacji jest nie mniejsza niż 35% powierzchni ścian, z dopuszczeniem zastosowania w nich stałych przesłon żaluzjowych, nieograniczających wolnej powierzchni otworu;
- 2) odległość między parą przeciwległych ścian z niezamykanymi otworami jest nie większa niż 100 m;
- 3) zagłębienie najniższego poziomu posadzki jest nie większe niż 0,6 m poniżej poziomu terenu bezpośrednio przylegającego do ściany zewnętrznej garażu, a w przypadku większego zagłębienia – stosuje się fosę o nachyleniu zboczy nie większym niż 1:1.

Rozdział 12

Szczególne warunki dotyczące pomieszczeń inwentarskich

§ 101. Pomieszczenie przeznaczone dla inwentarza żywego odpowiada potrzebom wynikającym z zasad racjonalnego utrzymywania zwierząt oraz odpowiednich warunków pracy obsługi, a także spełnia warunki dotyczące bezpieczeństwa pożarowego budynków inwentarskich i ewakuacji zwierząt, określone w dziale VI w rozdziale 9.

§ 102. W pomieszczeniu przeznaczonym dla inwentarza żywego zapewnia się:

- 1) oświetlenie światłem dziennym lub sztucznym, przystosowane do gatunku i grupy zwierząt;
- 2) wymianę powietrza, wymaganą dla określonego gatunku i grupy zwierząt;

- 3) utrzymanie właściwej temperatury;
- 4) zabezpieczenie przed wpływami atmosferycznymi oraz wilgocią z podłoża i zalegających odchodów zwierzęcych;
- 5) odprowadzenie ścieków ze stanowisk dla zwierząt do zewnętrznego lub wewnętrznego zbiornika szczelnego;
- 6) wyposażenie w instalacje i urządzenia elektryczne, dostosowane do przeznaczenia pomieszczeń;
- 7) odpowiednie warunki do pracy obsługi.

§ 103. Dopuszcza się niewyposażenie pomieszczenia przeznaczonego dla inwentarza żywego, użytkowanego okresowo, w instalacje i urządzenia elektryczne.

DZIAŁ IV

Wyposażenie techniczne budynków

Rozdział 1

Instalacje wodociągowe zimnej i ciepłej wody

§ 104. 1. Instalacja wodociągowa ciepłej wody przygotowywanej:

- 1) centralnie – rozpoczyna się bezpośrednio za armaturą odcinającą tę instalację od źródła ciepła, takiego jak kotłownia, węzeł ciepłowniczy indywidualny lub grupowy, kolektor słoneczny, pojemnościowy podgrzewacz elektryczny lub pompa ciepła, a kończy punktami czerpalnymi;
- 2) miejscowo – rozpoczyna się bezpośrednio za armaturą odcinającą na przewodzie zasilającym zimną wodą urządzenia do przygotowywania ciepłej wody, a kończy punktami czerpalnymi.

2. Instalacja wodociągowa zapewnia zaopatrzenie w wodę budynku zgodnie z jego przeznaczeniem, oraz spełnia wymagania określone w Polskiej Normie dotyczącej projektowania instalacji wodociągowych.

3. Instalacja wodociągowa zimnej wody spełnia wymagania określone w przepisach odrębnych dotyczących ochrony przeciwpożarowej.

4. Wyroby zastosowane w instalacji wodociągowej dobiera się z uwzględnieniem korozyjności wody, tak aby nie następowało pogarszanie jej jakości oraz trwałości instalacji, a także aby takich skutków nie wywoływało wzajemne oddziaływanie materiałów, z których wykonano te wyroby.

5. Instalację wodociągową wyposaża się w zabezpieczenia uniemożliwiające wtórne zanieczyszczenie wody, zgodnie z wymaganiami dla przepływów zwrotnych, określonymi w Polskiej Normie dotyczącej zabezpieczenia przed przepływem zwrotnym.

§ 105. 1. Ciśnienie wody w instalacji wodociągowej w budynku, poza hydrantem przeciwpożarowym, wynosi przed każdym punktem czerpalnym nie mniej niż 0,05 MPa (0,5 bara) i nie więcej niż 0,6 MPa (6 barów).

2. Instalacja wodociągowa w budynku zapewnia wymagalne minimalne ciśnienie wody, niezależnie od ciśnienia wody w sieci wodociągowej.

§ 106. Instalacja wodociągowa zapewnia możliwość pomiaru i rozliczenia zużycia wody.

§ 107. 1. Na połączeniu wewnętrznej instalacji wodociągowej zimnej wody w budynku lub zewnętrznej na terenie działki budowlanej z siecią wodociągową instaluje się zestaw wodomierza głównego, zgodnie z wymaganiami Polskich Norm dotyczących zabudowy zestawów wodomierzowych w instalacjach wodociągowych oraz wymagań instalacyjnych dla wodomierzy.

2. Za każdym zestawem wodomierza głównego od strony instalacji instaluje się zabezpieczenie, o którym mowa w § 104 ust. 5.

3. W przypadku połączenia wewnętrznej instalacji wodociągowej zimnej wody w budynku lub zewnętrznej na terenie działki budowlanej z siecią wodociągową w więcej niż jednym miejscu, na każdym z tych połączeń instaluje się zestaw wodomierza głównego i zabezpieczenie, o których mowa w ust. 1 i w § 104 ust. 5.

§ 108. 1. Zestaw wodomierza głównego, na połączeniu z siecią wodociągową, umieszcza się w piwnicy budynku lub na parterze, w wydzielonym, łatwo dostępnym miejscu, zabezpieczonym przed zalaniem wodą, zamarzaniem oraz dostępem osób nieuprawnionych. W budynku mieszkalnym wielorodzinnym, budynku zamieszkania zbiorowego i budynku użyteczności publicznej miejscem tym jest odrębne pomieszczenie.

2. Dopuszcza się umieszczenie zestawu wodomierza głównego w studziencie poza budynkiem, jeżeli jest on niepodpiwniczony i nie ma możliwości wydzielenia na parterze budynku miejsca, o którym mowa w ust. 1.

3. Instalację wodociągową, wykonaną z materiałów przewodzących prąd elektryczny, przed i za wodomierzem łączy się przewodem metalowym, zgodnie z Polską Normą dotyczącą uziemień i przewodów ochronnych.

§ 109. 1. Pomieszczenie lub studzienka, w której jest zainstalowany zestaw wodomierza głównego, posiadają:

- 1) w przypadku umieszczenia w piwnicy budynku – wpust do kanalizacji, zabezpieczony zamknięciem przeciwwzalewowym, jeżeli warunki lokalne tego wymagają, a także wentylację;
- 2) w przypadku umieszczenia w studziencie wodomierzowej poza budynkiem – zabezpieczenie przed napływem wód gruntowych i opadowych, zagłębienie do wyczerpywania wody oraz wentylację.

2. Studzienka wodomierzowa zapewnia dostęp do zestawu wodomierza głównego, jest wykonana z materiału trwałego oraz jest dostosowana do przewidywanego obciążenia.

§ 110. 1. Instalacja ciepłej wody zapewnia aby ilość energii cieplnej potrzebna do przygotowania tej wody była utrzymywana na racjonalnie niskim poziomie.

2. Urządzenie do przygotowania ciepłej wody instalowane w budynku odpowiada wymaganiom określonym w przepisie odrębnym dotyczącym efektywności energetycznej.

3. Instalacja ciepłej wody umożliwia utrzymanie strat ciepła na przesyle ciepłej wody użytkowej i w przewodach cyrkulacyjnych na racjonalnie niskim poziomie. Izolacja cieplna tych przewodów spełnia warunki, o których mowa w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 111. W budynku, w którym do przygotowania ciepłej wody korzysta się z instalacji ogrzewczej, w okresie przerw w jej działaniu zapewnia się inny sposób podgrzewania wody.

§ 112. 1. W budynku, z wyjątkiem budynku mieszkalnego jednorodzinnego, budynku rekreacji indywidualnej i budynku w zabudowie zagrodowej, w instalacji ciepłej wody zapewnia się stały obieg wody, także na odcinkach przewodów o objętości wewnątrz przewodu powyżej 3 dm³ prowadzących do punktu czerpalnego.

2. Instalacja wodociągowa ciepłej wody umożliwia uzyskanie w punkcie czerpalnym wody o temperaturze nie niższej niż 55°C i nie wyższej niż 60°C.

3. Instalacja wodociągowa ciepłej wody umożliwia przeprowadzanie ciągłej lub okresowej dezynfekcji metodą chemiczną lub fizyczną (w tym okresowe stosowanie metody dezynfekcji cieplnej), bez obniżania trwałości instalacji i zastosowanych w niej wyrobów. Do przeprowadzenia dezynfekcji cieplnej niezbędne jest zapewnienie uzyskania w punkcie czerpalnym temperatury wody nie niższej niż 70°C i nie wyższej niż 80°C.

4. Izolacja cieplna przewodów instalacji ciepłej wody, w których występuje stały obieg wody, zapewnia spełnienie warunków określonych w ust. 2 i § 264 ust. 10.

5. Instalację ciepłej wody wyposaża się w zabezpieczenie przed przekroczeniem dopuszczalnych dla danych instalacji, ciśnienia i temperatury, zgodnie z warunkami Polskiej Normy dotyczącej zabezpieczeń instalacji ciepłej wody.

6. W armaturze mieszającej i czerpalnej przewód ciepłej wody podłącza się z lewej strony.

§ 113. 1. W budynku mieszkalnym wielorodzinnym, budynku zamieszkania zbiorowego i budynku użyteczności publicznej zapewnia się możliwość pomiaru ilości ciepła lub paliwa zużywanego do przygotowania ciepłej wody.

2. W budynku mieszkalnym wielorodzinnym zapewnia się możliwość pomiaru ilości zimnej i ciepłej wody, dostarczanej do poszczególnych lokali mieszkalnych oraz pomieszczeń służących do wspólnego użytku mieszkańców, zgodnie z wymaganiami Polskich Norm, o których mowa w § 107 ust. 1.

3. W zespole budynków mieszkalnych wielorodzinnych, zaopatrywanych w ciepłą wodę ze wspólnej kotłowni lub grupowego węzła ciepłowniczego, urządzenie do pomiaru ilości ciepła lub paliwa zużywanego do przygotowania ciepłej wody może być umieszczone poza tymi budynkami, jeżeli w budynkach tych są zastosowane zestawy wodomierzowe.

Rozdział 2

Kanalizacja ściekowa i deszczowa

§ 114. 1. Instalację kanalizacyjną stanowi układ połączonych przewodów wraz z urządzeniami, przyborami i wpustami odprowadzającymi ścieki oraz wody opadowe do pierwszej studzienki od strony budynku.

2. Instalacja kanalizacyjna budynku umożliwia odprowadzanie ścieków, a także wód opadowych z tego budynku, jeżeli nie są one odprowadzane na teren działki, oraz spełnia wymagania określone w Polskich Normach dotyczących tych instalacji.

§ 115. Instalację kanalizacyjną budynku, do której są wprowadzane ścieki nieodpowiadające warunkom dotyczącym ochrony ziemi i wód oraz odprowadzania ścieków do sieci kanalizacyjnej, określonym w przepisach odrębnych, wyposaża się w urządzenia służące do ich oczyszczania do stanu zgodnego z tymi przepisami.

§ 116. Instalacja kanalizacyjna grawitacyjna w pomieszczeniach budynku, z których krótkotrwale nie jest możliwy grawitacyjny spływ ścieków, może być wykonana pod warunkiem zainstalowania zabezpieczenia przed przepływem zwrotnym ścieków z sieci

kanalizacyjnej przez zastosowanie przepompowni ścieków, zgodnie z wymaganiami Polskiej Normy dotyczącej projektowania przepompowni ścieków w kanalizacji grawitacyjnej wewnątrz budynków lub urządzenia przeciwwzalewowego zgodnie z wymaganiami Polskiej Normy dotyczącej urządzeń przeciwwzalewowych w budynkach.

§ 117. 1. Przewód spustowy (pion) grawitacyjnej instalacji kanalizacyjnej wyprowadza się jako przewód wentylujący ponad dach, a także powyżej górnej krawędzi okna, elementu doświetlającego lub drzwi znajdujących się w odległości poziomej mniejszej niż 4 m od wylotu tego przewodu.

2. Nie jest wymagane wyprowadzanie ponad dach wszystkich przewodów wentylujących pionów kanalizacyjnych, pod następującymi warunkami:

- 1) zastosowania na pionie kanalizacyjnym niewyprowadzonym ponad dach urządzenia napowietrzającego ten pion i przeciwdziałającego przenikaniu wyziewów z kanalizacji do pomieszczenia;
- 2) wyprowadzenia ponad dach przewodu wentylującego:
 - a) ostatni pion, licząc od podłączenia kanalizacyjnego na każdym przewodzie odpływowym,
 - b) co najmniej co piąty z pozostałych pionów kanalizacyjnych w budynku.

3. Nie wprowadza się przewodu wentylującego pion kanalizacyjny do przewodu dymowego i spalinowego oraz do przewodu wentylacyjnego pomieszczenia.

4. W przypadku gdy wysokość przewodu spustowego (pionu) grawitacyjnej instalacji kanalizacyjnej przekracza 10 m, podłączenie podejścia na najniższej kondygnacji spełnia wymagania Polskiej Normy dotyczącej projektowania instalacji kanalizacyjnych.

§ 118. 1. Z dachu i tarasu, a także zagłębienia przy ścianie zewnętrznej budynku odprowadza się wodę opadową do wyodrębnionej kanalizacji deszczowej lub kanalizacji ogólnospławnej, a w przypadku braku takiej możliwości – zgodnie z § 23 ust. 2.

2. Przewód odprowadzający wody opadowe przez wnętrze budynku, w przypadku przyłączenia budynku do sieci kanalizacji ogólnospławnej, łączy się z instalacją kanalizacyjną poza budynkiem.

3. W przypadku wykorzystywania wód opadowych, gromadzonych w zbiorniku retencyjnym, do spłukiwania toalety, podlewania zieleni, mycia drogi i chodnika oraz innych potrzeb gospodarczych, wykonuje się dla tego celu odrębną instalację, niepołączoną z instalacją wodociągową.

§ 119. Dopuszcza się przyłączenie drenażu terenu przy budynku do przewodu odprowadzającego ścieki do kanalizacji ogólnospławnej lub deszczowej pod warunkiem zastosowania rozwiązań zapobiegających zamulaniu tych przewodów oraz przedostawaniu się ścieków i gazów z sieci kanalizacyjnej do ziemi.

Rozdział 3

Wewnętrzne urządzenia do usuwania odpadów stałych

§ 120. Dopuszcza się stosowanie wewnętrznego urządzenia zsykowego do usuwania odpadów i nieczystości stałych w budynku mieszkalnym o wysokości do 55 m, pod warunkiem, że urządzenie to odpowiada warunkom higienicznym, jest wykonane w sposób zapewniający bezpieczeństwo pożarowe, jest zabezpieczone pod względem akustycznym i nie powoduje uciążliwości dla mieszkańców.

§ 121. Urządzenie zsykowe zainstalowane w budynku odpowiada następującym warunkom:

- 1) nie jest usytuowane bezpośrednio przy ścianie pomieszczenia przeznaczonego na stały pobyt ludzi oraz w odległości mniejszej niż 2 m od drzwi wejściowych do tego pomieszczenia;
- 2) jest zabezpieczone przed zamarzaniem;
- 3) komora wysypowa jest wydzielona pełnymi ścianami, spełniającymi warunki, o których mowa w § 222 ust. 1, a także ma drzwi o szerokości co najmniej 0,8 m, umieszczone w sposób umożliwiający dostęp osobom ze szczególnymi potrzebami;
- 4) otwór wysypowy posiada zamknięcie chroniące przed wydzielaniem się woni z rury zsykowej;
- 5) rura zsykowa ma średnicę wewnętrzną co najmniej 0,4 m;
- 6) rura zsykowa jest prowadzona pionowo bez załamań oraz wentylowana przewodem wyprowadzonym ponad dach, wyposażonym w filtr oraz wentylator wywiewny;
- 7) rura zsykowa jest gładka wewnątrz, wykonana z materiałów trwałych o klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s3,d0, nienasiąkliwych i odpornych na niszczące oddziaływania chemiczne odpadów oraz uderzenia przy ich spadaniu.

§ 122. 1. Nad najwyższym położonym otworem wysypowym umieszcza się górną komorę zsyku z urządzeniem do czyszczenia i dezynfekcji urządzenia zsykowego.

2. Pod najniższym położonym otworem wysypowym umieszcza się dolną komorę zsyku z pojemnikami do gromadzenia odpadów. Pojemność dolnej komory zsyku, warunki dojazdu i

szerokość otworu drzwiowego do niej umożliwiając stosowanie ruchomych pojemników na śmieci o wielkości używanej w danym rejonie oczyszczania.

3. Górna i dolna komora zsypu posiada:

- 1) ściany i posadzkę z materiału nienasiąkliwego, łatwo zmywalnego;
- 2) urządzenie do spłukiwania zimną i ciepłą wodą;
- 3) wpust kanalizacyjny;
- 4) dopływ powietrza oraz niezależną wentylację wywiewną;
- 5) wejścia wejście bez progów, zamykane drzwiami pełnymi, otwieranymi na zewnątrz;
- 6) elektryczną instalację oświetleniową.

§ 123. Rozwiązania techniczne urządzeń zsypanych spełniają wymagania Polskich Norm dotyczących tych urządzeń.

Rozdział 4

Instalacje ogrzewcze

§ 124. 1. Budynek, który ze względu na swoje przeznaczenie wymaga ogrzewania, wyposaża się w instalację ogrzewczą lub inne urządzenia ogrzewcze, niebędące piecami, trzonami kuchennymi lub kominkami.

2. Dopuszcza się stosowanie pieca i trzonu kuchennego na paliwo stałe w budynku o wysokości do 3 kondygnacji nadziemnych wyłącznie, jeżeli nie jest to sprzeczne z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przy czym w budynku zakładu opieki zdrowotnej, opieki społecznej, przeznaczonym dla dzieci i młodzieży, lokalu gastronomicznym oraz pomieszczeniu przeznaczonym do produkcji żywności i środków farmaceutycznych – pod warunkiem uzyskania zgody właściwego państwowego inspektora sanitarnego.

3. Kominiek opalany drewnem z otwartym paleniskiem lub zamkniętym wkładem kominkowym instalowany jest wyłącznie w budynku mieszkalnym jednorodzinny, budynku mieszkalnym w zabudowie zagrodowej, budynku rekreacji indywidualnej oraz niskim (N) budynku mieszkalnym wielorodzinnym, w pomieszczeniu:

- 1) o kubaturze wynikającej ze wskaźnika $4 \text{ m}^3/\text{kW}$ nominalnej mocy cieplnej kominka, lecz nie mniejszej niż 30 m^3 ;
- 2) spełniającym warunki dotyczące wentylacji, o których mowa w § 142 ust. 9;
- 3) posiadającym przewody kominowe określone w § 132 ust. 1 i 2 oraz § 137 ust. 1;
- 4) w którym możliwy jest dopływ powietrza do paleniska kominka w ilości:

- a) co najmniej 10 m³/h na 1 kW nominalnej mocy cieplnej kominka – dla kominka o obudowie zamkniętej,
- b) zapewniającej nie mniejszą prędkość przepływu powietrza w otworze komory spalania niż 0,2 m/s – dla kominka o obudowie otwartej.

§ 125. 1. Instalację ogrzewczą wodną stanowi układ połączonych przewodów wraz z armaturą, pompami obiegowymi, grzejnikami i innymi urządzeniami, znajdujący się za zaworami oddzielającymi od źródła ciepła, takiego jak kotłownia, węzeł ciepłowniczy indywidualny lub grupowy, kolektory słoneczne lub pompa ciepła.

2. Instalację ogrzewczą powietrzną stanowi układ połączonych kanałów i przewodów powietrznych wraz z nawiewnikami i wywiewnikami oraz elementami regulacji strumienia powietrza, znajdujący się pomiędzy źródłem ciepła podgrzewającym powietrze a ogrzewanymi pomieszczeniami. Funkcję ogrzewania powietrznego może także pełnić instalacja wentylacji mechanicznej.

3. Instalację ogrzewczą wodną zabezpiecza się przed nadmiernym wzrostem ciśnienia i temperatury, zgodnie z wymaganiami Polskich Norm dotyczących zabezpieczeń instalacji ogrzewań wodnych.

4. Wyroby zastosowane w instalacji ogrzewczej wodnej dobiera się z uwzględnieniem wymagań Polskiej Normy dotyczącej jakości wody w instalacjach ogrzewania oraz z uwzględnieniem korozyjności wody i możliwości zastosowania ochrony przed korozją.

5. Instalacja ogrzewcza wodna zapewnia, aby ilość wody uzupełniającej utrzymana była na racjonalnie niskim poziomie.

6. Instalację ogrzewczą wodną systemu zamkniętego lub wyposażoną w armaturę automatycznej regulacji wyposaża się w urządzenia do odpowietrzania miejscowego, zgodnie z wymaganiami Polskiej Normy dotyczącej odpowietrzania instalacji ogrzewań wodnych.

7. Kotła na paliwo stałe nie stosuje się do zasilania instalacji ogrzewczej wodnej systemu zamkniętego, wyposażonej w przeponowe naczynie wzbiorcze, z wyjątkiem kotła na paliwo stałe o mocy nominalnej do 300 kW, wyposażonego w urządzenie do odprowadzania nadmiaru ciepła.

8. Instalacja ogrzewcza wodna systemu zamkniętego z grzejnikami, może być przystosowana do działania jako wodna instalacja chłodnicza w części albo w całości, pod warunkiem spełnienia wymagań Polskich Norm dotyczących jakości wody w instalacjach ogrzewania i zabezpieczania instalacji ogrzewań wodnych systemu zamkniętego z naczyniami wzbiorczymi przeponowymi.

9. Instalacja wodna centralnego ogrzewania umożliwia utrzymanie strat ciepła na przewodach zasilających i powrotnych na racjonalnie niskim poziomie. Izolacja cieplna tych przewodów spełnia warunki, o których mowa w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

10. Przewody ogrzewania powietrznego umożliwiają utrzymywanie strat ciepła na racjonalnie niskim poziomie. Izolacja cieplna tych przewodów spełnia warunki, o których mowa w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 126. 1. Instalacje i urządzenia do ogrzewania budynku posiadają szczytową moc cieplną określoną zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi obliczania zapotrzebowania na ciepło pomieszczeń, a także obliczania oporu cieplnego i współczynnika przenikania ciepła przegród budowlanych.

2. Do obliczania szczytowej mocy cieplnej przyjmuje się temperatury obliczeniowe zewnętrzne zgodnie z Polską Normą dotyczącą obliczeniowych temperatur zewnętrznych, a temperatury obliczeniowe ogrzewanych pomieszczeń – zgodnie z poniższą tabelą:

Temperatury obliczeniowe*)	Przeznaczenie lub sposób wykorzystywania pomieszczenia	Przykłady pomieszczeń
1	2	3
+5°C	– nieprzeznaczone na pobyt ludzi, – przemysłowe – podczas działania ogrzewania dyżurnego (jeżeli pozwalają na to względy technologiczne)	magazyn bez stałej obsługi, garaż indywidualny, hala postojowa (bez remontów), akumulatornia, maszynownia i szyb dźwigu osobowego
+8°C	– w którym nie występują zyski ciepła, a jednorazowy pobyt osób znajdujących się w ruchu i w okryciach zewnętrznych nie przekracza 1 h, – w którym występują zyski ciepła od urządzeń technologicznych, oświetlenia itp., przekraczające 25 W na 1 m ³ kubatury pomieszczenia	klatka schodowa w budynku mieszkalnym, hala sprężarek, pompownia, kuźnia, hartownia, wydział obróbki cieplnej
+12°C	– w którym nie występują zyski ciepła, przeznaczone do stałego pobytu ludzi, znajdujących się w okryciach zewnętrznych lub wykonujących pracę fizyczną o wydatku energetycznym	magazyn i skład wymagający stałej obsługi, hol wejściowy, poczekalnia przy sali widowiskowej bez szatni,

	<p>powyżej 300 W,</p> <p>– w którym występują zyski ciepła od urządzenia technologicznego, oświetlenia itp., wynoszące od 10 do 25 W na 1 m³ kubatury pomieszczenia</p>	<p>hala pracy fizycznej o wydatku energetycznym powyżej 300 W, hala formiarni, maszynownia chłodni, ładownia akumulatorów, hala targowe, sklep rybny i mięsny</p>
+16°C	<p>– w którym nie występują zyski ciepła, przeznaczone na pobyt ludzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w okryciach zewnętrznych w pozycji siedzącej i stojącej, – bez okryć zewnętrznych, znajdujących się w ruchu lub wykonujących pracę fizyczną o wydatku energetycznym do 300 W, <p>– w którym występują zyski ciepła od urządzeń technologicznych, oświetlenia itp., nieprzekraczające 10 W na 1 m³ kubatury pomieszczenia</p>	<p>sala widowiskowa bez szatni, ustęp publiczny, szatnia okryć zewnętrznych, hala produkcyjna, sala gimnastyczna,</p> <p>kuchnia indywidualna wyposażona w palenisko węglowe</p>
+20°C	<p>– przeznaczone na stały pobyt ludzi bez okryć zewnętrznych, niewykonujących w sposób ciągły pracy fizycznej</p>	<p>pomieszczenie mieszkalne, przedpokój, kuchnia indywidualna wyposażona w palenisko gazowe lub elektryczne, pokój biurowy, sala posiedzeń</p>
+24°C	<ul style="list-style-type: none"> – przeznaczone do rozbierania, – przeznaczone na pobyt ludzi bez odzieży 	<p>łazienka, rozbieralnia-szatnia, umywalnia, natryskownia, hala pływalni, gabinet lekarski z rozbieraniem pacjentów, sala niemowląt i sala dziecięca w żłobku, sala operacyjne</p>

^{*)} Dopuszcza się przyjmowanie innych temperatur obliczeniowych dla ogrzewanego pomieszczenia niż jest to określone w tabeli, jeżeli wynika to z wymagań technologicznych.

3. Urządzenie zastosowane w instalacji ogrzewczej, o którym mowa w przepisie odrębnym dotyczącym efektywności energetycznej, odpowiada wymaganiom określonym w tym przepisie.

4. Grzejniki oraz inne urządzenia odbierające ciepło z instalacji ogrzewczej zaopatruje się w regulatory dopływu ciepła. Warunek ten nie dotyczy instalacji ogrzewczej w budynku zakwaterowania w zakładach karnych i aresztach śledczych.

5. W budynku zasilanym z sieci ciepłowniczej oraz w budynku z własnym (indywidualnym) źródłem ciepła na olej opałowy, paliwo gazowe lub energię elektryczną, regulatory dopływu ciepła do grzejników działają automatycznie, w zależności od zmian temperatury wewnętrznej w pomieszczeniach, w których są zainstalowane. Warunek ten nie dotyczy budynku mieszkalnego jednorodzinnego, mieszkalnego w zabudowie zagrodowej, budynku rekreacji indywidualnej, a także poszczególnych lokali mieszkalnych oraz lokali użytkowych wyposażonych we własne instalacje ogrzewcze.

6. Urządzenia, o których mowa w ust. 5, umożliwiają użytkownikom uzyskanie w pomieszczeniach temperatury niższej od obliczeniowej, przy czym nie niższej niż 16°C w pomieszczeniach o temperaturze obliczeniowej 20°C i wyższej.

7. Instalacje ogrzewcze zasilane z sieci ciepłowniczej są sterowane urządzeniem do regulacji dopływu ciepła, działającym automatycznie, odpowiednio do zmian zewnętrznych warunków klimatycznych.

8. Jeżeli zapotrzebowanie na ciepło lub sposób użytkowania poszczególnych części budynku są wyraźnie zróżnicowane, instalację ogrzewczą dzieli się odpowiednio na niezależne gałęzie (obiegi).

9. W budynku, w którym w sezonie grzewczym występują okresowe przerwy w użytkowaniu, instalację ogrzewczą zaopatruje się w urządzenie pozwalające na ograniczenie dopływu ciepła w czasie tych przerw.

10. Poszczególne części instalacji ogrzewczej wyposaża się w armaturę umożliwiającą zamknięcie dopływu ciepła do nich i opróżnienie z czynnika grzejnego bez konieczności przerywania działania pozostałej części instalacji.

§ 127. 1. Instalacje ogrzewcze zaopatruje się w odpowiednią aparaturę kontrolną i pomiarową, zapewniającą ich bezpieczne użytkowanie.

2. Budynki z instalacją ogrzewczą wodną zasilaną z sieci ciepłowniczej zaopatruje się w następujące urządzenia służące do rozliczania zużytego ciepła:

- 1) ciepłomierz (układ pomiarowo-rozliczeniowy) do pomiaru ilości ciepła dostarczanego do instalacji ogrzewczej budynku;
- 2) urządzenia umożliwiające indywidualne rozliczanie kosztów ogrzewania poszczególnych lokali mieszkalnych lub lokali użytkowych w budynku.

3. W przypadku zasilania instalacji ogrzewczej wodnej z kotłowni, budynek mający więcej niż jeden lokal mieszkalny lub lokal użytkowy zaopatruje się w następujące urządzenia służące do rozliczania kosztów zużytego ciepła:

- 1) urządzenie do pomiaru ilości zużytego paliwa w kotłowni;
- 2) urządzenia umożliwiające indywidualne rozliczanie kosztów ogrzewania poszczególnych lokali mieszkalnych lub lokali użytkowych w budynku.

4. Izolacja cieplna instalacji ogrzewczej wodnej odpowiada wymaganiom Polskiej Normy dotyczącej izolacji cieplnej rurociągów, armatury i urządzeń oraz przepisom § 264 ust. 10.

5. W pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi nie stosuje się ogrzewania parowego oraz wodnych instalacji ogrzewczych o temperaturze czynnika grzejącego przekraczającego 90°C.

6. Instalacja ogrzewcza zaopatrzona jest w urządzenia, które automatycznie regulują temperaturę oddzielnie w poszczególnych pomieszczeniach.

7. W przypadku braku możliwości montażu urządzeń automatycznie regulujących temperaturę oddzielnie w poszczególnych pomieszczeniach dopuszcza się stosowanie regulacji w strefie ogrzewanej.

8. Wymaganie, o którym mowa w ust. 6, stosuje się w przypadku:

- 1) możliwości realizacji z technicznego punktu widzenia, w oparciu o opinię sporządzoną przez osobę posiadającą uprawnienia do projektowania w odpowiedniej specjalności, oraz
- 2) możliwości realizacji z ekonomicznego punktu widzenia, na podstawie porównania początkowych kosztów instalacji urządzenia, które automatycznie reguluje temperaturę, ze spodziewanymi oszczędnościami kosztów energii, wynikającymi z instalacji tych urządzeń, gdzie okres zwrotu z inwestycji jest nie dłuższy niż 5 lat.

9. Wymaganie, o którym mowa w ust. 6, stosuje się również w przypadku wymiany źródła ciepła w budynkach użytkowanych.

§ 128. 1. Kocioł na paliwo stałe o mocy cieplnej nominalnej do 25 kW instaluje się w wydzielonym pomieszczeniu technicznym zlokalizowanym na kondygnacji podziemnej, na poziomie ogrzewanych pomieszczeń lub w innym pomieszczeniu, w którym dopuszcza się instalowanie kotła o większej mocy cieplnej nominalnej. Skład paliwa umieszcza się w wydzielonym pomieszczeniu technicznym w pobliżu kotła lub w pomieszczeniu, w którym znajduje się kocioł. Pomieszczenie, w którym zainstalowany jest kocioł, oraz pomieszczenia

składu paliwa odpowiadają wymaganiom określonym w Polskiej Normie dotyczącej kotłowni wbudowanych na paliwo stałe.

2. Dopuszcza się zainstalowanie kotła na paliwo stałe o mocy cieplnej nominalnej do 10 kW w budynku, o którym mowa w § 124 ust. 3, na poziomie ogrzewanych pomieszczeń, w pomieszczeniu niebędącym pomieszczeniem mieszkalnym:

- 1) o kubaturze wynikającej ze wskaźnika 4 m³/kW nominalnej mocy cieplnej kotła, lecz nie mniej niż 30 m³,
- 2) spełniającym warunki dotyczące wentylacji, o których mowa w § 142 ust. 9,
- 3) posiadającym przewody kominowe określone w § 132 ust. 1 i 2 oraz § 137 ust. 1,
- 4) zapewniającym dopływ powietrza do spalania w ilości co najmniej 10 m³/h na 1 kW nominalnej mocy cieplnej kotła

– odpowiadającym wymaganiom określonym w Polskiej Normie dotyczącej kotłowni wbudowanych na paliwo stałe.

3. Kocioł na paliwo stałe o łącznej mocy cieplnej nominalnej powyżej 25 kW do 2000 kW instaluje się w wydzielonym pomieszczeniu technicznym zlokalizowanym na kondygnacji podziemnej lub na poziomie terenu. Skład paliwa i żużłownię umieszcza się w oddzielnym pomieszczeniu technicznym znajdującym się bezpośrednio obok pomieszczenia kotłów, a także zapewnia się dojazd dla dostawy paliwa oraz usuwania żużla i popiołu. Pomieszczenie, w którym zainstalowany jest kocioł, oraz pomieszczenie składu paliwa odpowiada wymaganiom określonym w Polskiej Normie dotyczącej kotłowni wbudowanych na paliwo stałe.

4. Kocioł na olej opałowy o łącznej mocy cieplnej nominalnej do 30 kW może być instalowany w pomieszczeniu nieprzeznaczonym na stały pobyt ludzi, w tym również w pomieszczeniu pomocniczym w lokalu mieszkalnym, a także w innym miejscu, o którym mowa w ust. 5.

5. Kocioł na olej opałowy o łącznej mocy cieplnej nominalnej powyżej 30 kW do 2000 kW instaluje się w wydzielonym pomieszczeniu technicznym, przeznaczonym wyłącznie do tego celu w piwnicy lub na najniższej kondygnacji nadziemnej w budynku lub w budynku wolno stojącym przeznaczonym wyłącznie na kotłownię.

6. Kocioł na paliwo stałe lub olej opałowy o łącznej mocy cieplnej nominalnej powyżej 2000 kW instaluje się w budynku wolno stojącym przeznaczonym wyłącznie na kotłownię.

7. W pomieszczeniu, w którym jest zainstalowany kocioł na paliwo stałe lub olej opałowy, znajdującym się nad inną kondygnacją użytkową, podłoga, a także ściany do

wysokości 0,1 m oraz progi drzwiowe o wysokości 0,04 m są wodoszczelne. Warunek wodoszczelności dotyczy również przejścia przewodów w podłodze oraz w ścianach do wysokości 0,1 m.

8. Maksymalne, łączne obciążenie cieplne, służące do określania wymaganej kubatury pomieszczenia, w którym będą zainstalowane kotły o mocy do 2000 kW, na olej opałowy, nie może być większe niż 4650 W/m³.

9. Kubaturę pomieszczenia z kotłem na olej opałowy, o którym mowa w ust. 6, określa się indywidualnie z uwzględnieniem wymagań technicznych i technologicznych, a także eksploatacyjnych.

10. Wysokość pomieszczenia, w którym instaluje się kocioł na olej opałowy jest nie mniejsza niż 2,2 m, a kubatura nie mniejsza niż 8 m³.

11. W pomieszczeniu, w którym zainstalowany jest kocioł na paliwo stałe lub olej opałowy, zapewnia się nawiew strumienia powietrza niezbędnego dla prawidłowej pracy kotłów z mocą cieplną nominalną, a także nawiew i wywiew powietrza dla wentylacji kotłowni.

12. Odprowadzenie spalin z kotła na olej opałowy spełnia warunki dla urządzenia gazowego określonych w § 166 ust. 1, 2, 5, 6, 8 i 9.

§ 129. 1. Magazynowanie oleju opałowego o temperaturze zapłonu powyżej 55°C odbywa się w bezcisnieniowym, stałym zbiorniku naziemnym i podziemnym przy budynku lub w przeznaczonym wyłącznie na ten cel pomieszczeniu technicznym w piwnicy lub na najniższej kondygnacji nadziemnej budynku, zwanym dalej „magazynem” oleju opałowego.

2. Pojedynczy zbiornik lub baterię zbiorników w magazynie oleju opałowego w budynku wyposaża się w układ przewodów do napełniania, odpowietrzania i czerpania oleju oraz w sygnalizator poziomu napełnienia, przekazujący sygnał do miejsca, w którym jest zlokalizowany króciec do napełniania.

3. W baterii zbiorników w magazynie oleju opałowego w budynku wszystkie zbiorniki są tego samego rodzaju i wielkości, przy czym łączna objętość tych zbiorników nie może przekraczać 100 m³.

4. W magazynie oleju opałowego wykonuje się, na części lub całości pomieszczenia, izolację szczelną na przenikanie oleju w postaci wanny wychwytywającej, mogącej w przypadku awarii pomieścić olej o objętości jednego zbiornika.

5. W pomieszczeniu, w którym są zainstalowane kotły na olej opałowy, dopuszcza się ustawienie zbiornika tego oleju o objętości nie większej niż 1 m³ pod warunkiem:

- 1) umieszczenia zbiornika w odległości nie mniejszej niż 1 m od kotła;
- 2) oddzielenia zbiornika od kotła ścianką murowaną o grubości co najmniej 12 cm i przekraczającą wymiary zbiornika co najmniej o 30 cm w pionie i o 60 cm w poziomie;
- 3) umieszczenia zbiornika w wannie wychwytywającej olej opałowy.

6. Wanna wychwytyjąca, o której mowa w ust. 4 i ust. 5 pkt 3, nie jest wymagana w przypadku zastosowania zbiornika oleju opałowego o konstrukcji uniemożliwiającej wydostawanie się oleju na zewnątrz w przypadku awarii, w tym typu dwupłaszczowego.

7. Magazyn oleju opałowego wyposaża się w:

- 1) wentylację nawiewno-wywiewną zapewniającą od 2 do 4 wymian powietrza na godzinę;
- 2) okno, element doświetlający lub półstałe urządzenie gaśnicze pianowe.

8. W magazynie oleju opałowego może być stosowane wyłącznie centralne ogrzewanie wodne.

9. Stosowany do magazynowania oleju opałowego zbiornik, wykładzina zbiornika oraz przewody wykonane z tworzywa sztucznego chroni się przed elektrycznością statyczną, zgodnie z warunkami określonymi w Polskich Normach dotyczących tej ochrony.

§ 130. Obudowa przewodów instalacji ogrzewczej umożliwia wymianę instalacji bez naruszania konstrukcji budynku.

§ 131. Element wodnej instalacji ogrzewczej, narażony na intensywny dopływ powietrza zewnętrznego w zimie, chroniony jest przed zamarzaniem i posiada, w miejscach tego wymagających, izolację cieplną, zabezpieczającą przed nadmiernymi stratami ciepła.

Rozdział 5

Przewody kominowe

§ 132. 1. Wymiary przekroju, sposób prowadzenia i wysokość przewodu wentylacyjnego, spalinowego lub dymowego w budynku, prowadzonego w ścianie albo w obudowie, trwale połączonego z konstrukcją albo stanowiącego konstrukcję samodzielną, stwarzają potrzebny ciąg, zapewniający wymaganą przepustowość oraz spełniają wymagania określone w Polskich Normach dotyczących wymagań technicznych dla przewodów kominowych oraz projektowania kominów.

2. Przewód kominowy jest szczelny i spełnia warunki określone w § 263.

3. Wewnętrzna powierzchnia przewodu odprowadzającego spaliny mokre jest odporna na ich destrukcyjne oddziaływanie.

4. Przewód kominowy do wentylacji grawitacyjnej spełnia następujące warunki:

- 1) ma stały przekrój pod względem powierzchni i kształtu od wlotu w pomieszczeniu do wylotu na dachu budynku równy co najmniej 0,016 m² oraz najmniejszy wymiar przekroju prostokątnego co najmniej 0,1 m;
- 2) jest prowadzony pionowo do góry, przy czym dopuszcza się jednorazowe odchylenie od pionu do 30°;
- 3) wysokość pionowych przewodów od górnej krawędzi otworu wywiewnego w pomieszczeniu do otworu wylotowego na dachu wynosi co najmniej 2,5 m;
- 4) nie jest umieszczony pod wspólnym przykryciem wylotów przewodów bez wspomaganie wentylatorowego z przewodami, do których przyłączono po stronie wlotowej (w pomieszczeniach) urządzenia wentylatorowe.

§ 133. Nie stosuje się:

- 1) grawitacyjnych zbiorczych przewodów spalinowych i dymowych, z uwzględnieniem § 166 ust. 3;
- 2) zbiorczych przewodów wentylacji grawitacyjnej;
- 3) indywidualnych wentylatorów wyciągowych w pomieszczeniach, w których znajdują się wloty do przewodów spalinowych.

§ 134. 1. Przewód kominowy wyprowadza się ponad dach, na wysokość zabezpieczającą przed niedopuszczalnym zakłóceniem ciągu.

2. Warunek, o którym mowa w ust. 1, uznaje się za spełniony, jeżeli wylot przewodu kominowego jest wyprowadzony ponad dach zgodnie z wymaganiami Polskiej Normy dla kominów murowanych.

3. Dopuszcza się wyprowadzanie przewodu spalinowego od urządzeń gazowych z zamkniętą komorą spalania bezpośrednio przez ścianę zewnętrzną budynku, przy spełnieniu warunków, o których mowa w § 167.

§ 135. 1. W budynku usytuowanym w II i III strefie obciążenia wiatrem, określonych Polskimi Normami, stosuje się na przewodzie dymowym i spalinowym nasadę kominową zabezpieczającą przed odwróceniem ciągu, przy zachowaniu warunków, o których mowa w § 138 ust. 1.

2. Nasady kominowe, o których mowa w ust. 1, stosuje się również na innych obszarach, jeżeli wymagają tego położenie budynków i lokalne warunki topograficzne.

3. Warunki, o których mowa w ust. 1 i 2, nie dotyczą paleniska i komory spalania z mechanicznym pobudzaniem odpływu spalin.

§ 136. 1. Dopuszcza się obciążenie stropem ściany, w której znajduje się przewód kominowy, pod warunkiem spełnienia wymagań dotyczących bezpieczeństwa konstrukcji oraz jeżeli nie spowoduje to nieszczelności lub ograniczenia światła przewodów.

2. Trzonu kominowego wydzielonego lub oddylatowanego od konstrukcji budynku nie obciąża się stropami oraz nie uwzględnia się ich w obliczeniach jako części tej konstrukcji.

§ 137. 1. Trzon kuchenny i kocioł grzewczy na paliwo stałe oraz kominek z otwartym paleniskiem lub zamkniętym wkładem kominkowym o wielkości otworu paleniskowego kominka do 0,25 m² może być przyłączony wyłącznie do własnego, samodzielnego przewodu kominowego dymowego, posiadającego przekrój co najmniej 0,14 m x 0,14 m lub średnicę 0,15 m, a w przypadku trzonu kuchennego typu restauracyjnego oraz kominka o większym otworze paleniskowym – co najmniej 0,14 m x 0,27 m lub średnicę 0,18 m, przy czym dla większego przewodu o przekroju prostokątnym zachowuje się stosunek wymiarów boków 3:2.

2. Piece na paliwo stałe, posiadające szczelne zamknięcie, mogą być przyłączone do jednego przewodu kominowego dymowego o przekroju co najmniej 0,14 m x 0,14 m lub średnicy 0,15 m, pod warunkiem zachowania różnicy poziomu włączenia co najmniej 1,5 m oraz przyłączenia nie więcej niż 3 pieców do tego przewodu.

3. Piec, o którym mowa w ust. 2, usytuowany na najwyższej kondygnacji przyłącza się do odrębnego przewodu dymowego.

4. Przyłączenie urządzenia gazowego do przewodów spalinowych odpowiada warunkom określonym w § 166 i § 167.

§ 138. 1. Wylot przewodu kominowego jest dostępny do czyszczenia i okresowej kontroli, z uwzględnieniem przepisów § 305.

2. Przewód spalinowy i dymowy wyposaża się, odpowiednio, w otwór wycierowy lub rewizyjny, zamykany szczelnymi drzwiczkami, a w przypadku występowania spalin mokrych – także w układ odprowadzania skroplin.

Rozdział 6

Wentylacja i klimatyzacja

§ 139. 1. Wentylacja i klimatyzacja zapewniają odpowiednią jakość środowiska wewnętrznego, w tym wielkość wymiany powietrza, jego czystość, temperaturę, wilgotność względną, prędkość ruchu w pomieszczeniu, przy zachowaniu przepisów odrębnych i wymagań Polskich Norm dotyczących wentylacji, a także warunków bezpieczeństwa pożarowego i warunków akustycznych określonych w rozporządzeniu.

2. Wentylację mechaniczną lub grawitacyjną stosuje się w pomieszczeniu przeznaczonym na pobyt ludzi, w pomieszczeniu bez otwieranych okien, a także w innym pomieszczeniu, w którym ze względów zdrowotnych, technologicznych lub bezpieczeństwa konieczne jest zapewnienie wymiany powietrza.

3. Klimatyzację stosuje się w pomieszczeniu, w którym ze względów użytkowych, higienicznych, zdrowotnych lub technologicznych konieczne jest utrzymywanie odpowiednich parametrów powietrza wewnętrznego określonych w przepisach odrębnych i w Polskiej Normie dotyczącej parametrów obliczeniowych powietrza wewnętrznego.

4. Instalowane w budynku urządzenie do wentylacji i klimatyzacji, o których mowa w przepisie odrębnym dotyczącym efektywności energetycznej, odpowiada wymaganiom określonym w tym przepisie.

5. Instalacja klimatyzacji zaopatrzona jest w urządzenia, które automatycznie regulują temperaturę oddzielnie w poszczególnych pomieszczeniach.

6. W przypadku braku możliwości montażu urządzeń automatycznie regulujących temperaturę oddzielnie w poszczególnych pomieszczeniach dopuszcza się stosowanie regulacji w strefie chłodzącej.

7. Wymaganie, o którym mowa w ust. 5, stosuje się w przypadku:

- 1) możliwości realizacji z technicznego punktu widzenia, w oparciu o opinię sporządzoną przez osobę posiadającą uprawnienia do projektowania w odpowiedniej specjalności, oraz
- 2) możliwości realizacji z ekonomicznego punktu widzenia, na podstawie porównania początkowych kosztów instalacji urządzenia, które automatycznie reguluje temperaturę, ze spodziewanymi oszczędnościami kosztów energii, wynikającymi z instalacji tych urządzeń, gdzie okres zwrotu z inwestycji jest nie dłuższy niż 5 lat.

§ 140. 1. Wentylację mechaniczną wywiewną lub nawiewno-wywiewną stosuje się w budynku wysokim (W) i wysokościowym (WW) oraz w innym budynku, w którym zapewnienie odpowiedniej wymiany powietrza nie jest możliwe za pomocą wentylacji grawitacyjnej lub wentylacji hybrydowej. W pozostałych budynkach dopuszcza się stosowanie wentylacji grawitacyjnej lub wentylacji hybrydowej.

2. W pomieszczeniu, w którym jest zastosowana wentylacja mechaniczna lub klimatyzacja, nie stosuje się wentylacji grawitacyjnej ani wentylacji hybrydowej. Warunek ten nie dotyczy pomieszczeń z urządzeniami klimatyzacyjnymi niepobierającymi powietrza zewnętrznego.

3. W pomieszczeniu zagrożonym wydzieleniem się lub przenikaniem z zewnątrz substancji szkodliwej dla zdrowia bądź substancji palnej, w ilościach mogących stworzyć zagrożenie wybuchem, stosuje się dodatkową, awaryjną wentylację wywiewną, uruchamianą od wewnątrz i z zewnątrz pomieszczenia oraz zapewniającą wymianę powietrza dostosowaną do jego przeznaczenia, zgodnie z przepisami o bezpieczeństwie i higienie pracy.

4. W pomieszczeniu, w którym proces technologiczny jest źródłem miejscowej emisji substancji szkodliwej o niedopuszczalnym stężeniu lub uciążliwym zapachu, stosuje się odciąg miejscowy współpracujący z wentylacją ogólną, umożliwiający spełnienie w strefie pracy wymagań jakości środowiska wewnętrznego określonych w przepisach o bezpieczeństwie i higienie pracy.

5. Instalację wentylacji hybrydowej, wentylacji mechanicznej wywiewnej oraz nawiewno-wywiewnej wyposaża się w regulację wentylatorów zapewniającą dostosowanie ich wydajności powietrznej do potrzeb użytkowych.

§ 141. 1. Strumień powietrza zewnętrznego doprowadzanego do pomieszczenia niebędącego pomieszczeniem pracy odpowiada wymaganiom Polskiej Normy dotyczącej wentylacji, przy czym w lokalu mieszkalnym strumień ten wynika z wielkości strumienia powietrza wywiewanego, lecz jest nie mniejszy niż 20 m³/h na osobę przewidywaną na pobyt stały.

2. Strumień powietrza zewnętrznego doprowadzonego do pomieszczenia pracy odpowiada wymaganiom określonym w przepisach o bezpieczeństwie i higienie pracy.

3. Powietrze zewnętrzne doprowadzone do pomieszczenia za pomocą wentylacji mechanicznej lub klimatyzacji, zanieczyszczone w stopniu przekraczającym wymagania określone dla powietrza wewnętrznego w przepisach odrębnych w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, oczyszcza się przed wprowadzeniem do

wentylowanego pomieszczenia, z uwzględnieniem zanieczyszczenia występującego w pomieszczeniu. Warunek ten nie dotyczy budynku mieszkalnego jednorodzinnego, budynku mieszkalnego w zabudowie zagrodowej, budynku rekreacji indywidualnej.

4. W pomieszczeniu przeznaczonym na stały pobyt ludzi, wentylowanym w sposób mechaniczny lub klimatyzowanym, wartości temperatury, wilgotności względnej i prędkości ruchu powietrza w pomieszczeniu przyjmuje się do obliczeń zgodnie z Polską Normą dotyczącą parametrów obliczeniowych powietrza wewnętrznego.

5. Dla pomieszczenia przeznaczonego na stały pobyt ludzi, wentylowanego w sposób naturalny, wartości temperatury wewnętrznej w okresach ogrzewczych przyjmuje się do obliczeń według tabeli zawartej w § 126 ust. 2.

§ 142. 1. W przypadku zastosowania w budynku przepływu powietrza wentylacyjnego między pomieszczeniami lub strefami wentylacyjnymi, w pomieszczeniu zapewnia się kierunek przepływu od pomieszczenia o mniejszym do pomieszczenia o większym stopniu zanieczyszczenia powietrza.

2. Przepływ powietrza wentylacyjnego w lokalu mieszkalnym odbywa się z pomieszczenia mieszkalnego do kuchni lub aneksu kuchennego oraz do pomieszczenia higienicznosanitarnego.

3. W instalacji wentylacji i klimatyzacji nie łączy się ze sobą przewodów z pomieszczeń o różnych wymaganiach użytkowych i sanitarno-zdrowotnych. Nie dotyczy to budynku mieszkalnego jednorodzinnego i budynku rekreacji indywidualnej oraz wydzielonego lokalu mieszkalnego lub użytkowego z indywidualną zorganizowaną wentylacją nawiewno-wywiewną.

4. W instalacji wentylacji i klimatyzacji, przewodu z pomieszczenia zagrożonego wybuchem nie łączy się z przewodem z innego pomieszczenia.

5. Dopuszcza się wentylowanie garażu oraz innego pomieszczenia nieprzeznaczonego na pobyt ludzi powietrzem o mniejszym stopniu zanieczyszczenia, niezawierającym substancji szkodliwej dla zdrowia lub uciążliwego zapachu, odprowadzanym z pomieszczenia niebędącego pomieszczeniem higienicznosanitarnym, jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej.

6. W pomieszczeniu w budynku użyteczności publicznej i budynku produkcyjnym, którego przeznaczenie wiąże się z jego okresowym użytkowaniem, instalacja wentylacji mechanicznej zapewnia możliwość ograniczenia intensywności działania lub jej wyłączenia

poza okresem użytkowania pomieszczenia, z zachowaniem warunku normalnej pracy przez co najmniej jedną godzinę przed i po jego użytkowaniu.

7. W pomieszczeniu, o którym mowa w ust. 6, w przypadku występowania źródła zanieczyszczenia szkodliwego dla zdrowia lub źródła pary wodnej, zapewnia się stałą, co najmniej półkrotną wymianę powietrza w okresie przerwy w jego wykorzystywaniu, przyjmując do obliczania wentylowanej kubatury nominalną wysokość pomieszczeń, lecz nie większą niż 4 m, lub zapewnia się okresową wymianę powietrza sterowaną poziomem stężenia zanieczyszczenia.

8. Instalowane w pomieszczeniu urządzenie, w szczególności zużywające powietrze, nie wywołuje zakłóceń ograniczających skuteczność funkcjonowania wentylacji.

9. W pomieszczeniu z paleniskiem na paliwo stałe, płynne lub z urządzeniem gazowym pobierającymi powietrze do spalania z pomieszczenia i z grawitacyjnym odprowadzeniem spalin przewodem od urządzenia, nie stosuje się mechanicznej wentylacji wyciągowej.

10. Przepisu ust. 9 nie stosuje się do pomieszczenia, w którym zastosowano wentylację nawiewno-wywiewną zrównoważoną lub nadciśnieniową.

11. W pomieszczeniu, które należy chronić przed wpływem zanieczyszczenia lub uciążliwego zapachu z pomieszczenia sąsiadującego i z otoczenia zewnętrznego, stosuje się wentylację mechaniczną nadciśnieniową.

§ 143. 1. W instalacji wentylacji mechanicznej ogólnej nawiewno-wywiewnej lub klimatyzacji komfortowej o wydajności 500 m³/h i więcej stosuje się urządzenie do odzyskiwania ciepła z powietrza wywiewanego o sprawności temperaturowej co najmniej 50% lub recyrkulację, gdy jest to dopuszczalne. W przypadku zastosowania recyrkulacji strumień powietrza zewnętrznego jest nie mniejszy niż wynika to z wymagań higienicznych. Dla wentylacji technologicznej zastosowanie odzysku ciepła wynika z uwarunkowań technologicznych i rachunku ekonomicznego.

2. Urządzenie do odzyskiwania ciepła powinno mieć zabezpieczenia ograniczające przenikanie między wymieniającymi ciepło strumieniami powietrza do:

- 1) 0,25% objętości strumienia powietrza wywiewanego z pomieszczenia – w przypadku wymiennika płytowego oraz wymiennika z rurek cieplnych,
- 2) 5% objętości strumienia powietrza wywiewanego z pomieszczenia – w przypadku wymiennika obrotowego

– w odniesieniu do różnicy ciśnienia 400 Pa.

3. Recyrkulację powietrza można stosować wówczas, gdy przeznaczenie wentylowanego pomieszczenia nie wiąże się z występowaniem bakterii chorobotwórczych, z emisją substancji szkodliwej dla zdrowia, uciążliwego zapachu, przy zachowaniu warunków, o których mowa w § 141 ust. 1, oraz wymagań dotyczących ochrony przeciwpożarowej.

4. W budynku opieki zdrowotnej recyrkulacja powietrza jest stosowana tylko za zgodą i na warunkach określonych przez właściwego państwowego inspektora sanitarnego.

5. W przypadku stosowania recyrkulacji powietrza w instalacji wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej lub klimatyzacji stosuje się układy regulacji umożliwiające w korzystnych warunkach pogodowych zwiększanie udziału powietrza zewnętrznego do 100%.

6. Warunku, o którym mowa w ust. 5, nie stosuje się w przypadku, gdy zwiększanie strumienia powietrza wentylacyjnego uniemożliwiłoby dotrzymanie poziomu czystości powietrza wymaganego przez względy technologiczne.

7. Dopuszcza się niespełnienie warunków, o których mowa ust. 1, w przypadku instalacji używanej krócej niż przez 1000 godzin w roku.

§ 144. 1. Czerpnię powietrza w instalacji wentylacji i klimatyzacji zabezpiecza się przed opadami atmosferycznymi i działaniem wiatru oraz lokalizuje w sposób umożliwiający pobieranie w danych warunkach jak najczystsze i, w okresie letnim, najchłodniejszego powietrza.

2. Czerpnię powietrza nie lokalizuje się w miejscu, w którym istnieje niebezpieczeństwo napływu powietrza wywiewanego z wyrzutni oraz powietrza z rozpyloną wodą pochodzącą z chłodni kominowej lub innego podobnego urządzenia.

3. Czerpnię powietrza sytuuje się na poziomie terenu lub na ścianie dwóch najniższych kondygnacji nadziemnych budynku w odległości co najmniej 8 m w rzucie poziomym od ulicy i zgrupowania powyżej 20 stanowisk postojowych, miejsca gromadzenia odpadów stałych, wywiewki kanalizacyjnej oraz innego źródła zanieczyszczenia powietrza. Odległość dolnej krawędzi otworu wlotowego czerpni od poziomu terenu wynosi co najmniej 2 m.

4. Czerpnię powietrza usytuowaną na dachu budynku umieszcza się w taki sposób, aby dolna krawędź otworu wlotowego znajdowała się co najmniej 0,4 m powyżej powierzchni, na której jest zamontowana, oraz aby została zachowana odległość co najmniej 6 m od wywiewki kanalizacyjnej.

5. Powietrze wywiewane z budynku lub pomieszczenia, zanieczyszczone w stopniu przekraczającym wymagania określone w przepisach odrębnych, dotyczących

dopuszczalnych rodzajów i ilości substancji zanieczyszczających powietrze zewnętrzne, oczyszcza się przed wprowadzeniem do atmosfery.

6. Wyrzutnię powietrza w instalacji wentylacji i klimatyzacji zabezpiecza się przed opadami atmosferycznymi i działaniem wiatru oraz umieszcza się w miejscu umożliwiającym odprowadzenie wywiewanego powietrza bez powodowania zagrożenia zdrowia użytkowników budynku i ludzi w jego otoczeniu oraz wywierania szkodliwego wpływu na budynek.

7. Dolna krawędź otworu wyrzutni z poziomym wylotem powietrza, usytuowanej na dachu budynku, znajduje się co najmniej 0,4 m powyżej powierzchni, na której wyrzutnia jest zamontowana, oraz 0,4 m powyżej linii łączącej najwyższe punkty wystających ponad dach części budynku, znajdujących się w odległości do 10 m od wyrzutni, mierząc w rzucie poziomym.

8. Usytuowanie wyrzutni powietrza na poziomie terenu jest dopuszczalne tylko za zgodą i na warunkach określonych przez właściwego państwowego inspektora sanitarnego.

9. Dopuszcza się sytuowanie wyrzutni powietrza w ścianie budynku, pod warunkiem że:

- 1) powietrze wywiewane nie zawiera uciążliwego zapachu;
- 2) powietrze wywiewane nie zawiera zanieczyszczenia szkodliwego dla zdrowia;
- 3) przeciwległa ściana sąsiedniego budynku z oknem lub elementem doświetlającym znajduje się w odległości co najmniej 10 m lub bez okna lub elementu doświetlającego w odległości co najmniej 8 m;
- 4) okno lub element doświetlający znajdujący się w tej samej ścianie jest oddalone w poziomie od wyrzutni co najmniej 3 m, a poniżej lub powyżej wyrzutni – co najmniej 2 m;
- 5) czerpnia powietrza, usytuowana w tej samej ścianie budynku, znajduje się poniżej lub na tym samym poziomie co wyrzutnia, w odległości co najmniej 1,5 m.

10. Czerpnię i wyrzutnię powietrza na dachu budynku sytuuje się poza strefą zagrożenia wybuchem, zachowując między nimi odległość nie mniejszą niż 10 m przy wyrzucie poziomym i 6 m przy wyrzucie pionowym, przy czym wyrzutnia powinna być usytuowana co najmniej 1 m ponad czerpnię.

11. Zachowanie odległości, o której mowa w ust. 10, nie jest wymagane w przypadku zastosowania zablokowanego urządzenia wentylacyjnego, obejmującego czerpnię i wyrzutnię powietrza, zapewniającego skuteczny rozdział strumienia powietrza świeżego od wywiewanego z urządzenia wentylacyjnego. Nie dotyczy to przypadku usuwania powietrza

zawierającego zanieczyszczenie szkodliwe dla zdrowia, uciążliwy zapach lub substancję palną.

12. Odległość wyrzutni dachowej, mierząc w rzucie poziomym, jest nie mniejsza niż 3 m od:

- 1) krawędzi dachu, poniżej której znajduje się okno lub element doświetlający;
- 2) najbliższej krawędzi okna w połaci dachu;
- 3) najbliższej krawędzi okna lub elementu doświetlającego w ścianie ponad dachem.

13. Jeżeli odległość, o której mowa w ust. 12 pkt 2 i 3, wynosi od 3 m do 10 m, dolna krawędź wyrzutni znajduje się co najmniej 1 m ponad najwyższą krawędzią okna lub elementu doświetlającego.

14. W przypadku usuwania przez wyrzutnię dachową powietrza zawierającego zanieczyszczenia szkodliwe dla zdrowia lub uciążliwe zapachy, przy uwzględnieniu ust. 5, odległości, o których mowa w ust. 12 i 13, zwiększa się o 100%.

§ 145. 1. Przewód i urządzenie wentylacji mechanicznej i klimatyzacji minimalizuje odkładanie się zanieczyszczeń na ich powierzchniach wewnętrznych kontaktujących się z powietrzem wentylacyjnym.

2. Przewód posiada przekrój poprzeczny właściwy dla przewidywanego przepływu powietrza oraz konstrukcję przystosowaną do maksymalnego ciśnienia i wymaganej szczelności instalacji, z uwzględnieniem Polskich Norm dotyczących wytrzymałości i szczelności przewodów.

3. Właściwości materiałów przewodów lub sposób zabezpieczania ich powierzchni dobiera się odpowiednio do parametrów przepływającego powietrza oraz do warunków występujących w miejscu ich zamontowania.

4. Przewód instalowany w miejscu, w którym może być narażony na uszkodzenie mechaniczne, zabezpiecza się przed tym uszkodzeniem.

5. Przewód wyposaża się w otwór rewizyjny, zabezpieczony przy użyciu elementu rewizyjnego spełniającego wymagania Polskiej Normy dotyczącej elementów składowych przewodów ułatwiających konserwację, umożliwiający oczyszczenie wnętrza tego przewodu, a także innego urządzenia i elementów instalacji, o ile jego konstrukcja nie pozwala na czyszczenie w inny sposób niż poprzez ten otwór, przy czym nie stosuje się go w pomieszczeniu o podwyższonych wymaganiach higienicznych.

6. Przewód prowadzony przez pomieszczenie lub przestrzeń nieogrzewaną, a w przypadku instalacji klimatyzacji – również niechłodzoną, wyposaża się w izolację cieplną, z uwzględnieniem wymagań, o których mowa w § 264 ust. 1.

7. Przewód instalacji klimatyzacji, przewód stosowany do recyrkulacji powietrza oraz prowadzący do urządzenia do odzyskiwania ciepła, a także przewód prowadzący powietrze zewnętrzne przez ogrzewane pomieszczenia, wyposaża się w izolację cieplną i przeciwwilgociową.

§ 146. 1. Urządzenie i elementy wentylacji mechanicznej i klimatyzacji stosuje się w sposób umożliwiający uzyskanie zakładanej jakości środowiska w pomieszczeniu przy racjonalnym zużyciu energii do ogrzewania i chłodzenia oraz energii elektrycznej.

2. Instalację klimatyzacji wyposaża się w odpowiednie urządzenie pomiarowe służące do sprawdzania warunków pracy i kontroli zużycia energii.

3. Urządzenia wentylacji mechanicznej i klimatyzacji, takie jak centrala, klimakonwektor wentylatorowy, klimatyzator, aparat ogrzewczy i chłodząco-wentylacyjny, instaluje się w taki sposób, aby była zapewniona możliwość jego okresowej kontroli, konserwacji, naprawy lub wymiany.

4. Centralę wentylacyjną i klimatyzacyjną usytuowaną na zewnątrz budynku wyposaża się w odpowiednią obudowę lub inne zabezpieczenie przed wpływem czynników atmosferycznych.

5. W przypadku pomieszczenia o specjalnych wymaganiach higienicznych stosuje się centralę wentylacyjną i klimatyzacyjną umożliwiającą utrzymanie podwyższonej czystości wewnątrz obudowy, wyposażenie w oświetlenie wewnętrzne i wziernik do kontroli stanu centrali z zewnątrz.

6. Urządzenie wentylacji mechanicznej i klimatyzacji zabezpiecza się przed zanieczyszczeniami znajdującymi się w powietrzu zewnętrznym, a w szczególnych przypadkach, w powietrzu obiegowym (recyrkulacyjnym), za pomocą filtra:

- 1) co najmniej klasy G4 – w przypadku nagrzewnicy, chłodnicy i urządzenia do odzyskiwania ciepła,
 - 2) co najmniej klasy F6 – w przypadku nawilzacza
- określonego w Polskiej Normie dotyczącej klasyfikacji filtrów powietrza.

7. Nawilzacz w instalacji wentylacji mechanicznej i klimatyzacji zabezpiecza się przed przeciekaniem wody na zewnątrz oraz przed przenoszeniem kropeł wody przez powietrze wentylacyjne do dalszych części instalacji.

8. Połączenie wentylatora z przewodami wentylacyjnymi wykonuje się za pomocą elastycznych elementów łączących, z zachowaniem warunków, o których mowa w § 264 ust. 8.

9. Instalację wentylacji mechanicznej i klimatyzacji wyposaża się w przepustnicę zlokalizowaną w miejscu umożliwiającym regulację instalacji, a także odcięcie dopływu powietrza zewnętrznego i wypływu powietrza wewnętrznego. Warunek ten nie dotyczy instalacji mechanicznej wywiewnej, przewidzianej do okresowej pracy jako wentylacja grawitacyjna.

10. Moc właściwą wentylatorów stosowanych w instalacjach wentylacyjnych i klimatyzacyjnych określa poniższa tabela:

Lp.	Rodzaj i zastosowanie wentylatora	Maksymalna moc właściwa wentylatora [kW/(m ³ /s)]
1	2	3
1	Wentylator nawiewny: a) instalacja klimatyzacji lub wentylacji nawiewno-wywiewnej z odzyskiem ciepła	1,60
	b) instalacja wentylacji nawiewno-wywiewnej bez odzysku ciepła oraz wentylacji nawiewnej	1,25
2	Wentylator wywiewny: a) instalacja klimatyzacji lub wentylacji nawiewno-wywiewnej z odzyskiem ciepła	1,00
	b) instalacja wentylacji nawiewno-wywiewnej bez odzysku ciepła	1,00
	c) instalacja wywiewna	0,80

11. Dopuszcza się zwiększenie mocy właściwej wentylatora, w przypadku zastosowania wybranych elementów instalacji, do wartości określonej w poniższej tabeli:

Lp.	Dodatkowe elementy instalacji wentylacyjnej lub klimatyzacyjnej	Dodatkowa moc właściwa wentylatora [kW/(m ³ /s)]
1	2	3
1	Dodatkowy stopień filtracji powietrza	0,3
2	Dodatkowy stopień filtracji powietrza z filtrami klasy H10 i wyższej	0,6
3	Filtry do usuwania gazowych zanieczyszczeń powietrza	0,3
4	Wysoko skuteczne urządzenie do odzysku ciepła (sprawność temperaturowa większa niż 67%)	0,3

12. Temperatury zasilania i powrotu czynnika chłodzącego belek chłodzących i elementów chłodzących płaszczyznowych dobiera się w taki sposób, aby nie występowała kondensacja pary wodnej na powierzchniach tych urządzeń.

13. Pompę obiegową w obiegu chłodzącym i ogrzewczym instalacji klimatyzacji reguluje się według obciążenia cieplnego.

§ 147. 1. W budynku mieszkalnym, zamieszkania zbiorowego, oświaty, wychowania, opieki zdrowotnej i opieki społecznej, a także w pomieszczeniu biurowym przeznaczonym na pobyt ludzi, niewyposażonym w wentylację mechaniczną lub klimatyzację, okna, w celu okresowego przewietrzania, mają konstrukcję umożliwiającą otwieranie co najmniej 50% powierzchni wymaganej zgodnie z § 49 dla danego pomieszczenia.

2. Skrzydło okna, świetlik oraz nawietrzak okienny, wykorzystywane do przewietrzania pomieszczenia przeznaczonego na pobyt ludzi, zaopatruje się w urządzenie pozwalające na łatwe ich otwieranie i regulowanie wielkości otwarcia z poziomu podłogi lub pomostu, także przez osoby ze szczególnymi potrzebami, jeżeli nie przewiduje się korzystania z pomocy innych współużytkowników.

3. W przypadku zastosowania w pomieszczeniu innego rodzaju wentylacji niż wentylacja mechaniczna nawiewna lub nawiewno-wywiewna, dopływ powietrza zewnętrznego, w ilości niezbędnej dla potrzeb wentylacyjnych, zapewnia się przez urządzenie nawiewne umieszczane w oknie, drzwiach balkonowych lub w innej części przegrody zewnętrznej.

4. Urządzenie nawiewne, o którym mowa w ust. 3, stosuje się zgodnie z wymaganiami określonymi w Polskiej Normie dotyczącej wentylacji w budynku mieszkalnym, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej.

Rozdział 7

Instalacja gazowa na paliwa gazowe

§ 148. 1. Zaopatrzenie budynku w gaz oraz instalację gazową odpowiada potrzebom użytkowym i warunkom wynikającym z własności fizykochemicznych gazu oraz warunkom technicznym przyłączenia do sieci gazowej, określonym przez dostawcę gazu.

2. Instalację gazową zasilaną z sieci gazowej stanowi układ przewodów za kurkiem głównym, prowadzonych na zewnątrz lub wewnątrz budynku, wraz z armaturą, kształtkami i innym wyposażeniem, a także urządzeniami do pomiaru zużycia gazu, urządzeniami gazowymi oraz przewodami spalinowymi lub powietrzno-spalinowymi, jeżeli są one elementem wyposażenia urządzeń gazowych.

3. Instalację gazową zasilaną gazem płynnym ze stałych zbiorników lub baterii butli, znajdujących się na działce budowlanej na zewnątrz budynku, stanowi układ przewodów za głównym zaworem odcinającym instalację zbiornikową, butle lub kolektor butli prowadzonych na zewnątrz lub wewnątrz budynku, wraz z armaturą, kształtkami i innym wyposażeniem, a także urządzenia do pomiaru zużycia gazu, urządzenia gazowe z wyposażeniem oraz przewody spalinowe lub powietrzno-spalinowe odprowadzające spaliny bezpośrednio poza budynek lub do przewodów w ścianach.

4. Instalację gazową zasilaną gazem płynnym z indywidualnej butli, znajdującej się wewnątrz budynku, stanowi butla gazowa, urządzenie redukcyjne przy butli, przewód z armaturą, kształtkami i innym wyposażeniem, a także urządzenie gazowe wraz z przewodami spalinowymi lub powietrzno-spalinowymi, jeżeli stanowią one element składowy urządzeń gazowych.

5. Instalację zbiornikową gazu płynnego stanowi zespół urządzeń składający się ze zbiornika albo grupy zbiorników z armaturą i osprzętem oraz z przyłącza gazowego z głównym zaworem odcinającym.

6. Warunki dla instalacji gazowych, o których mowa w rozporządzeniu, nie dotyczą instalacji przeznaczonych dla celów rolniczych i produkcyjno-przemysłowych (technologicznych).

§ 149. 1. Ciśnienie w przewodzie gazowym, doprowadzającym gaz do zewnętrznej ściany budynku mieszkalnego, budynku zamieszkania zbiorowego, budynku użyteczności publicznej i budynku rekreacji indywidualnej, jest nie wyższe niż 500 kPa, a do ściany zewnętrznej innego budynku, nie więcej niż 1600 kPa.

2. Instalacja gazowa w budynku zapewnia doprowadzenie paliwa gazowego w ilości odpowiadającej potrzebom użytkowym oraz odpowiednią wartość ciśnienia przed urządzeniem gazowym, zależną od rodzaju paliwa gazowego zastosowanego do zasilania budynku, określoną Polską Normą dotyczącą paliw gazowych, przy czym ciśnienie to jest nie wyższe niż 5 kPa.

3. Dopuszcza się doprowadzenie instalacji gazowej w budynku o wysokości większej niż 35 m ponad poziomem terenu tylko do pomieszczenia technicznego, w którym jest zainstalowane urządzenie gazowe, usytuowane w piwnicy lub na najniższej kondygnacji nadziemnej, a także na najwyższej kondygnacji budynku lub nad tą kondygnacją, pod warunkiem zastosowania urządzenia stabilizującego ciśnienie gazu.

4. Zastosowanie instalacji gazowej w budynku o wysokości ponad 25 m wymaga uzyskania pozytywnej opinii wydanej przez właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.

5. Zastosowanie instalacji gazowej zasilanej gazem płynnym dopuszczalne jest jedynie w budynku niskim (N).

6. W tym samym budynku nie stosuje się jednocześnie gazu płynnego i gazu z sieci gazowej.

7. W budynku niskim (N), mającym w lokalu mieszkalnym instalację zasilaną gazem płynnym, dopuszcza się usytuowanie kotłowni gazowej zasilanej z sieci gazowej.

8. Instalacja gazowa zasilana gazem o gęstości większej od gęstości powietrza nie może być stosowana w pomieszczeniu, którego poziom podłogi znajduje się poniżej otaczającego terenu oraz w pomieszczeniu, w którym znajduje się studzienka lub kanał instalacyjny i rewizyjny poniżej podłogi.

§ 150. 1. Dopuszcza się stosowanie instalacji sygnalizującej niedopuszczalny poziom stężenia gazu jedynie w budynku, w którym ustanowiony jest stały nadzór, zapewniający podejmowanie działań zaradczych, a także w budynku mieszkalnym jednorodzinny.

2. Czujkę sygnalizującą niedopuszczalny poziom stężenia gazu w budynkach, o których mowa w ust. 1, instaluje się w piwnicy i suterenie oraz w pomieszczeniu, w którym istnieje możliwość nagromadzenia gazu przy stanie awaryjnym instalacji lub przyłącza gazowego.

3. Sygnał alarmowy stanu zagrożenia wybuchem w budynku, z wyłączeniem budynku mieszkalnego jednorodzinne, kierowany jest do służb lub osób zobowiązanych do podjęcia skutecznej akcji zapobiegawczej.

4. W części mieszkalnej budynku mieszkalnego wielorodzinnego nie instaluje się urządzenia sygnalizacyjno-odcinającego dopływ gazu. Nie dotyczy to indywidualnego urządzenia sygnalizacyjno-odcinającego dopływ gazu do odrębnych lokali mieszkalnych.

5. Urządzenie sygnalizacyjno-odcinające dopływ gazu stosuje się w pomieszczeniu, w którym łączna nominalna moc cieplna zainstalowanego urządzenia gazowego jest większa niż 60 kW.

6. Zawór odcinający dopływ gazu do budynku, będący elementem składowym urządzenia sygnalizacyjno-odcinającego, instaluje się poza budynkiem, między kurkiem głównym a wprowadzeniem przewodu do budynku.

7. Instalację gazową przyłączoną do sieci gazowej wykonanej z przewodów metalowych zabezpiecza się przed wpływem prądów błędnych przez zainstalowanie wstawki izolacyjnej na wprowadzeniu metalowej rury gazowej do budynku.

§ 151. 1. W instalacji gazowej budynku zasilanego z sieci gazowej instaluje się na przyłączy kurek główny, umożliwiający odcięcie dopływu gazu.

2. Kurek główny instaluje się na zewnątrz budynku, w wentylowanej szafce z materiału o klasie reakcji na ogień co najmniej D-s1,d2 przy ścianie, we wnęce ściennej lub w odległości nieprzekraczającej 10 m od zasilanego budynku, w miejscu łatwo dostępnym i zabezpieczonym przed wpływami atmosferycznymi, uszkodzeniami mechanicznymi i dostępem osób nieuprawnionych.

3. W zabudowie jednorodzinnej, zabudowie zagrodowej i zabudowie rekreacji indywidualnej dopuszcza się instalowanie kurka głównego w odległości większej niż 10 m od zasilanego budynku, w wentylowanej szafce, usytuowanej w linii ogrodzenia od ulicy lub ogólnego ciągu pieszego z dostępem do niej od strony zewnętrznej działki budowlanej.

4. W budynku o charakterze monumentalnym dopuszcza się instalowanie kurka głównego w miejscu łatwo dostępnym z zewnątrz, niebędącym pomieszczeniem, np. w podcieniu, prześwicie, bramie, w odległości nie większej niż 2 m od lica zewnętrznego budynku.

5. Odległość kurka głównego, montowanego przy ścianie lub we wnęce ściany budynku, od poziomu terenu oraz najbliższej krawędzi okna, elementu doświetlającego, drzwi lub innego otworu w budynku wynosi co najmniej 0,5 m.

6. W uzasadnionych przypadkach, wynikających z rozwiązania funkcjonalno-przestrzennego budynku, dopuszcza się zainstalowanie więcej niż jednego kurka głównego. W takim przypadku instalacje zasilane z oddzielnych przyłączy nie mogą być ze sobą połączone.

7. W zabudowie śródmiejskiej dopuszcza się instalowanie kurka głównego przed budynkiem, poniżej poziomu terenu, pod warunkiem zachowania wymagań właściwych dla armatury zaporowej montowanej na gazociągu sieci gazowej.

8. Miejsce usytuowania kurka głównego oznakowuje się w sposób jednoznaczny. Na budynku mającym więcej niż jeden kurek główny należy umieścić informację o liczbie i miejscach ich zainstalowania.

§ 152. 1. W przypadku gdy z jednego przyłącza jest zasilany więcej niż jeden budynek, oprócz kurka głównego, stosuje się odrębne zawory niebędące kurkami głównymi, odcinające dopływ gazu do każdego z tych budynków.

2. W zabudowie jednorodzinnej, zabudowie zagrodowej i zabudowie rekreacji indywidualnej, gdy kurek główny jest zainstalowany w linii ogrodzenia w odległości większej niż 10 m, na ścianie budynku dodatkowo stosuje się zawór odcinający.

3. Zawory odcinające, o których mowa w ust. 1 i 2, spełniają warunki, o których mowa w § 150 ust. 6.

§ 153. 1. W przypadku instalacji gazowej zasilanej z sieci gazowej o ciśnieniu do 500 kPa, z której korzysta więcej niż jeden odbiorca lub w której nominalne zużycie gazu jest większe niż 10 m³/h, w przeliczeniu na gaz ziemny wysokometanowy, przed urządzeniem redukcyjnym instaluje się zawór odcinający, a za tym urządzeniem – zawór odcinający będący kurkiem głównym.

2. W przypadku instalacji gazowej, zasilanej ze wspólnej sieci o ciśnieniu do 500 kPa, z której korzysta jeden odbiorca, a nominalne zużycie gazu jest mniejsze niż 10 m³/h, dopuszcza się, aby zawór odcinający zainstalowany przed urządzeniem redukcyjnym był traktowany jako kurek główny. Przepis ten stosuje się także, jeżeli urządzenie redukcyjne jest połączone w jeden zespół z gazomierzem.

§ 154. Urządzenie redukcyjne instaluje się wyłącznie na zewnątrz budynku i zabezpiecza przed dostępem osób nieuprawnionych i uszkodzeniami mechanicznymi.

§ 155. 1. Przewód instalacji gazowej poprowadzony poniżej poziomu terenu, poza budynkiem, w odległości większej niż 0,5 m od jego ściany zewnętrznej, spełnia wymagania określone w przepisach odrębnych dotyczących sieci gazowych.

2. Przewód instalacji gazowej wykonuje się w sposób zapewniający spełnienie wymagań szczelności i trwałości określonych w Polskiej Normie dotyczącej przewodów gazowych dla budynków.

3. Przewód instalacji gazowej, począwszy od 0,5 m przed zewnętrzną ścianą budynku do kurka odcinającego przed gazomierzem w budynku mieszkalnym wielorodzinnym lub do odgałęzienia lokalu użytkowego w budynku użyteczności publicznej, wykonuje się z rur stalowych bez szwu bądź z rur stalowych ze szwem przewodowych, zgodnych z wymaganiami przedmiotowych Polskich Norm, łączonych przez spawanie.

4. Przewód instalacji gazowej w budynku mieszkalnym jednorodzinym, budynku rekreacji indywidualnej i budynku w zabudowie zagrodowej, począwszy od 0,5 m przed zewnętrzną ścianą budynku do wyprowadzenia poza lico wewnętrzne tej ściany, wykonuje się z rur, o których mowa w ust. 3.

5. W budynku mieszkalnym jednorodzinym, budynku w zabudowie zagrodowej i budynku rekreacji indywidualnej przewód instalacji gazowej, a w innym budynku tylko przewód za gazomierzem lub odgałęzieniem prowadzącym do odrębnych lokali mieszkalnych lub lokali użytkowych, wykonuje się z rur, o których mowa w ust. 3, łączonych również z zastosowaniem połączenia gwintowanego lub z rur miedzianych łączonych przez lutowanie lutem twardym. Dopuszcza się stosowanie innego sposobu łączenia rur, pod warunkiem, że spełnia ono wymagania szczelności i trwałości określone w Polskiej Normie dotyczącej przewodów gazowych dla budynków.

6. Po zewnętrznej stronie ścian budynku nie prowadzi się przewodu gazowego wykonanego:

- 1) z rur stalowych, jeżeli służą do rozprowadzania paliw gazowych zawierających parę wodną lub inne składniki ulegające kondensacji w warunkach eksploatacyjnych;
- 2) z rur miedzianych.

7. Przewód instalacji gazowej dla gazu płynnego może być prowadzony powyżej poziomu terenu między zbiornikiem, butlą lub baterią butli a budynkiem, a także po zewnętrznej ścianie budynku, jeżeli długość tego przewodu nie jest większa niż 10 m, a składniki gazu nie podlegają kondensacji w warunkach eksploatacyjnych.

§ 156. 1. Przewodu instalacji gazowej nie prowadzi się przez pomieszczenie mieszkalne oraz pomieszczenie, którego sposób użytkowania może spowodować naruszenie stanu technicznego instalacji lub wpływać na parametry eksploatacyjne gazu.

2. Przewodu instalacji gazowej z zastosowaniem połączeń gwintowanych, a także z zastosowaniem innych sposobów łączenia rur, nie prowadzi się przez pomieszczenie mieszkalne, jeżeli mogą one stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców.

3. Przewód instalacji gazowej, w stosunku do przewodów innych instalacji stanowiących wyposażenie budynku (ogrzewczej wodociągowej, kanalizacyjnej, elektrycznej, piorunochronnej itp.), lokalizuje się w sposób zapewniający bezpieczeństwo ich użytkowania. Odległość między przewodami instalacji gazowej a innymi przewodami umożliwia wykonywanie prac konserwacyjnych.

4. Poziomy odcinek instalacji gazowej sytuuje się w odległości co najmniej 0,1 m powyżej innego przewodu instalacyjnego, a jeżeli gęstość gazu jest większa od gęstości powietrza – poniżej przewodu elektrycznego i urządzenia iskrzącego.

5. Przewód instalacji gazowej krzyżujący się z innym przewodem instalacyjnym oddala się od niego co najmniej o 0,02 m.

6. Dopuszcza się prowadzenie przewodu gazowego z rur stalowych bez szwu i rur stalowych ze szwem przewodowych, łączonych za pomocą spawania przez jedną kondygnację garażu, znajdującą się bezpośrednio pod kondygnacją nadziemną budynku, pod warunkiem zabezpieczenia tego przewodu przed uszkodzeniem mechanicznym.

§ 157. 1. Rozwiązania techniczne instalacji gazowej umożliwiają samokompensację wydłużeń cieplnych oraz eliminują ewentualne odkształcenia instalacji, wywołane deformacją lub osiadaniem budynku.

2. Przewód instalacji gazowej w piwnicy i suterenie prowadzi się na powierzchni ściany lub pod stropem, a na innej kondygnacji nadziemnej dopuszcza się prowadzenie go także w bruzdzie osłoniętej nieuszczelnionym ekranem lub wypełnionej – po uprzednim wykonaniu próby szczelności instalacji – łatwo usuwalną masą tynkarską, niepowodującą korozji przewodów. Bruzd, w których są prowadzone przewody z rur miedzianych, nie wypełnia się.

3. Przewód gazowy z rur stalowych, po wykonaniu próby szczelności, zabezpiecza się przed korozją.

§ 158. 1. Urządzenie pomiarowe zużycia gazu, zwane dalej „gazomierzem”, spełniające wymagania określone w Polskiej Normie dotyczącej gazomierzy, instaluje się oddzielnie dla każdego z odbiorców i zabezpiecza się przed dostępem osób nieuprawnionych.

2. Gazomierz instaluje się w miejscu umożliwiającym łatwy dostęp w przypadku kontroli lub wymiany.

3. Przed każdym gazomierzem instaluje się zawór odcinający. Warunek ten uznaje się za spełniony, jeżeli gazomierz jest instalowany w jednej szafce z kurkiem głównym.

4. Gazomierz instaluje się:

- 1) w szafce z materiału o klasie reakcji na ogień co najmniej D-s1,d2, z otworem albo otworami wentylacyjnym:
 - a) na klatce schodowej lub korytarzu ogólnym,
 - b) na zewnątrz budynku, razem z kurkiem głównym instalacji gazowej, z zachowaniem warunków określonych w § 151 i § 152;
- 2) w szybie wentylowanym, przeznaczonym dla pionu instalacyjnego, z drzwiczkami bez otworu wentylacyjnego, dostępnym od strony pomieszczenia niemieszkalnego.

5. Dopuszcza się instalowanie gazomierza, także bez szafki, w kuchni stanowiącej samodzielne pomieszczenie oraz w przedpokoju w istniejącym budynku mieszkalnym, podlegającym przebudowie lub w którym następuje remont instalacji gazowej.

6. Dopuszcza się instalowanie gazomierza w wydzielonym i zamykanym pomieszczeniu piwnicznym, jeżeli ma ono okno lub element doświetlający oraz przewód wentylacji grawitacyjnej wyprowadzony ponad dach lub przez ścianę zewnętrzną na wysokość co najmniej 2,5 m powyżej terenu, w odległości nie mniejszej niż 0,5 m od bocznej krawędzi okien, drzwi i innych otworów.

§ 159. Gazomierza nie instaluje się:

- 1) w pomieszczeniu mieszkalnym, łazience lub innym, w którym występuje zagrożenie korozyjne (wilgoć, opary związków chemicznych itp.);
- 2) we wspólnej wnęce z licznikiem elektrycznym;
- 3) w odległości mniejszej w rzucie poziomym niż 1 m od palnika gazowego lub innego paleniska;
- 4) w odległości mniejszej niż 3 m od urządzenia gazowego, mierząc w rozwinięciu długości przewodu.

§ 160. 1. Gazomierz instaluje się w przedziale wysokości od 0,3 m do 1,8 m od poziomu podłogi do spodu gazomierza lub co najmniej 0,5 m od poziomu terenu.

2. Gazomierz do pomiaru przepływu gazu o gęstości mniejszej od gęstości powietrza umieszcza się powyżej licznika elektrycznego i innych urządzeń mogących iskrzyć, a do gazu o gęstości większej od gęstości powietrza – o co najmniej 0,3 m poniżej licznika i takich urządzeń.

3. Gazomierz instalowany bez szafki, na tym samym poziomie co licznik elektryczny lub inne mogące iskrzyć urządzenie, jest od nich oddalony co najmniej o 1 m.

4. Dopuszcza się zmniejszenie odległości, o której jest mowa w ust. 3, jeżeli między tymi urządzeniami zostanie wykonana przegroda z materiału o klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s3,d0 o wysokości co najmniej 0,5 m powyżej i poniżej gazomierza oraz wycięgu większym o co najmniej 0,1 m od odległości lica gazomierza od ściany, na której jest zainstalowany.

§ 161. Połączenie gazomierza i urządzenia gazowego z instalacją umożliwia ich odłączenie bez konieczności demontażu części instalacji.

§ 162. 1. Urządzenie gazowe może być instalowane wyłącznie w pomieszczeniu spełniającym warunki dotyczące jego wysokości, kubatury, wentylacji i odprowadzenia spalin, a także dopływu powietrza do spalania określone w rozporządzeniu, w Polskich Normach i przepisach odrębnych.

2. Urządzeń gazowych z otwartą komorą spalania, przez co rozumie się urządzenia typu A i B, nie instaluje się w pomieszczeniu mieszkalnym, z wyjątkiem pomieszczenia mieszkalnego spełniającego warunki, o których mowa w § 82 ust. 2, 4 i 5.

3. Urządzenie gazowe z zamkniętą komorą spalania, przez co rozumie się urządzenie typu C, może być instalowane w pomieszczeniu mieszkalnym, niezależnie od rodzaju występującej w nim wentylacji, pod warunkiem zastosowania koncentrycznego przewodu powietrzno-spalinowego, przy spełnieniu warunków, o których mowa w § 167.

§ 163. Urządzenie gazowe, pozostające bez stałego dozoru w czasie jego użytkowania, takie jak kocioł gazowy lub ogrzewacz pomieszczeń, wyposaża się w samoczynnie działające zabezpieczenie przed skutkami spadku ciśnienia lub przerwą w dopływie gazu.

§ 164. 1. Maksymalne, łączne obciążenie cieplne przypadające na 1 m³ kubatury, służące do określania wymaganej kubatury pomieszczenia, w którym jest zainstalowane

urządzenie gazowe, pobierające powietrze do spalania z tego pomieszczenia, nie może przekraczać wartości określonych w poniższej tabeli:

Rodzaj pomieszczenia	Maksymalne obciążenie cieplne urządzenia gazowego na 1 m ³ kubatury pomieszczenia	
	typ A – bez odprowadzenia spalin	typ B – z odprowadzaniem spalin
1	2	3
Pomieszczenie przeznaczone na stały pobyt ludzi oraz aneks kuchenny połączony z przedpokojem	175 W (150 kcal/h)	350 W (300 kcal/h)
Pomieszczenia nieprzeznaczone na stały pobyt ludzi, w tym kuchnia	930 W (800 kcal/h)	4650 W (4000 kcal/h)

2. W przypadku instalowania w jednym pomieszczeniu urządzeń gazowych bez odprowadzenia spalin i z odprowadzeniem spalin, łączne obciążenie cieplne pochodzące od tych urządzeń przypadające na 1 m³ kubatury pomieszczenia nie może przekraczać wielkości podanych w tabeli w ust. 1, w kolumnie 2.

3. Kubatura pomieszczenia, w którym instaluje się urządzenie gazowe jest nie mniejsza niż:

- 1) 8 m³ – w przypadku urządzenia pobierającego powietrze do spalania z tych pomieszczeń;
- 2) 6,5 m³ – w przypadku urządzenia z zamkniętą komorą spalania.

4. Wysokość pomieszczenia, w którym instaluje się urządzenie gazowe, wynosi co najmniej 2,2 m.

5. W budynku mieszkalnym jednorodziennym, mieszkalnym w zabudowie zagrodowej, budynku rekreacji indywidualnej, wzniesionym przed dniem 16 grudnia 2002 r., dopuszcza się instalowanie gazowych kotłów grzewczych w pomieszczeniach technicznych o wysokości co najmniej 1,9 m, z zachowaniem warunków, o których mowa w § 162 ust. 1 i 2 oraz § 164 ust. 1 niniejszego rozporządzenia.

§ 165. 1. Przy instalowaniu urządzenia gazowego zapewnia się spełnienie następujących warunków:

- 1) urządzenie gazowe łączy się ze stalowym lub miedzianym przewodem instalacji gazowej na stałe lub z zastosowaniem elastycznego przewodu metalowego;
- 2) zawór odcinający dopływ gazu do urządzenia umieszcza się w pomieszczeniu, w którym jest zainstalowane urządzenie gazowe, w miejscu łatwo dostępnym, w odległości nie większej niż 1 m od króćca przyłączeniowego;
- 3) kuchnię i kuchenkę gazową instaluje się w odległości co najmniej 0,5 m od okna lub elementu doświetlającego do boku urządzenia, licząc w rzucie poziomym;
- 4) ogrzewacz pomieszczenia, którego temperatura osłony może przekroczyć 60°C, instaluje się w odległości co najmniej 0,3 m od otynkowanych ścian z materiałów o klasie reakcji na ogień nie większej niż D-s2, d0 oraz w odległości 0,6 m od elementów ścian z materiałów o klasie reakcji na ogień nie większej niż D-s2, d0, nieosłoniętych tynkiem;
- 5) grzejnik gazowy wody przepływowej instaluje się na ścianie z materiałów o klasie reakcji na ogień nie niższej niż A2-s3,d0 bądź izoluje się go od ściany z materiałów o klasie reakcji na ogień nie wyższej niż A2-s1,d1 płytą o klasie reakcji na ogień nie niższej niż A2-s3,d0.

2. Urządzenie gazowe, wymagające przemieszczania, takie jak palnik, kolba, lutownica, może być instalowane za pomocą przewodów elastycznych przeznaczonych do takich celów.

§ 166. 1. Grzewcze urządzenie gazowe, takie jak: kocioł ogrzewczy, grzejnik wody przepływowej, niezależnie od jego obciążeń cieplnych, podłączone jest na stałe z indywidualnym kanałem spalinowym, z uwzględnieniem instrukcji technicznej producenta urządzenia, o której mowa w przepisach dotyczących zasadniczych wymagań dla urządzeń spalających paliwa gazowe.

2. Przewód i kanał spalinowy odprowadzający spaliny od urządzenia gazowego na zasadzie ciągu naturalnego posiadają przekrój wynikający z obliczeń oraz zapewniają podciśnienie ciągu w wysokości odpowiedniej dla typu urządzenia i jego mocy cieplnej.

3. Dopuszcza się stosowanie zbiorczego przewodu systemu powietrzno-spalinowego przystosowanego do pracy z urządzeniami z zamkniętą komorą spalania, wyposażonego w zabezpieczenia przed zanikiem ciągu kominowego.

4. Dopuszcza się stosowanie indywidualnych przewodów powietrznych i spalinowych jako zestawu wyrobów służących do doprowadzenia powietrza do urządzenia gazowego i odprowadzenia spalin na zewnątrz.

5. Dopuszcza się w pomieszczeniu kotłowni przyłączenie kilku kotłów do wspólnego kanału spalinowego w przypadku:

- 1) kotłów pobierających powietrze do spalania z pomieszczenia, pod warunkiem zastosowania skrzyniowego przerywacza ciągu lub wyposażenia kotłów w czujniki zaniku ciągu kominowego wyłączających równocześnie wszystkie kotły;
- 2) wykonania dla kotłów z palnikami nadmuchowymi przewodu spalinowego o przekroju poprzecznym nie mniejszym niż 1,6 sumy przekrojów przewodów odprowadzających spaliny z poszczególnych kotłów, a także wyposażenie wylotu przewodu spalinowego w czujnik zaniku ciągu kominowego, wyłączającego równocześnie wszystkie kotły.

6. Przewód i kanał spalinowy, odprowadzające spaliny od grzewczych urządzeń gazowych, dostosowuje się do warunków pracy danego typu urządzenia.

7. Przewód i kanał spalinowy odprowadzające spaliny od urządzeń gazowych, z wyłączeniem kotłów, spełniają następujące warunki:

- 1) przekroje poprzeczne przewodu, a także kanału spalinowego są stałe na całej długości;
- 2) długość pionowego przewodu spalinowego jest nie mniejsza niż 0,22 m, a przewodu poziomego ułożonego ze spadkiem co najmniej 5% w kierunku urządzenia – nie większa niż 2 m;
- 3) długość kanału spalinowego mierzona od osi wlotu przewodu spalinowego do krawędzi wylotu kanału nad dachem jest nie mniejsza niż 2 m;
- 4) wylot kanału spalinowego, jeżeli wynika to z warunków pracy urządzenia, jest zaopatrzony w wywietrznik dobrany do ilości spalin, długości odcinków pionowych, położenia w określonej strefie wiatrowej i warunków lokalnych.

8. Dopuszcza się instalowanie przepustnicy w przewodzie odprowadzającym spaliny z poszczególnych urządzeń, jeżeli jej działanie nie zakłóca przepływu spalin.

9. Urządzenie gazowe wyposażone w palnik nadmuchowy jest połączone przewodem z kanałem spalinowym, którego przekrój dobiera się z uwzględnieniem nadciśnień występujących w komorach spalania tego urządzenia.

10. Nad urządzeniem gazowym typu restauracyjnego z odprowadzeniem spalin do pomieszczenia umieszcza się okap odprowadzający te spaliny do kanału spalinowego, przy

czym dla urządzenia o mocy cieplnej większej niż 30 kW instaluje się czujnik, wyłączający urządzenie w przypadku zaniku ciągu kominowego.

§ 167. 1. Dopuszcza się wyprowadzenie indywidualnego koncentrycznego przewodu powietrzno-spalinowego lub oddzielnego przewodu powietrznego i spalinowego od urządzenia gazowego z zamkniętą komorą spalania przez zewnętrzną ścianę budynku, jeżeli urządzenie to ma nominalną moc cieplną nie większą niż:

- 1) 21 kW – w wolno stojącym budynku mieszkalnym jednorodzinnym, budynku rekreacji indywidualnej i budynku w zabudowie zagrodowej;
- 2) 5 kW – w pozostałych budynkach mieszkalnych.

2. Wylot przewodu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, znajduje się wyżej niż 2,5 m ponad poziomem terenu. Dopuszcza się sytuowanie tego wylotu poniżej 2,5 m, lecz nie mniej niż 0,5 m ponad poziomem terenu, jeżeli w odległości do 8 m nie znajduje się plac zabaw dla dzieci lub inne miejsce rekreacyjne.

3. Odległość między wylotami przewodów, o których mowa w ust. 1, jest nie mniejsza niż 3 m, a odległość tych wylotów od najbliższej krawędzi okna otwieranego i ryzalitu przesłaniającego nie mniejsza niż 0,5 m.

4. W budynku produkcyjnym i magazynowym oraz hali sportowej i widowiskowej nie ogranicza się nominalnej mocy cieplnej urządzenia z zamkniętą komorą spalania, od którego indywidualny koncentryczny przewód powietrzno-spalinowy lub oddzielny przewód powietrzny i spalinowy są wyprowadzone przez zewnętrzną ścianę budynku, jeżeli odległość tej ściany od granicy działki budowlanej wynosi co najmniej 8 m, a od ściany innego budynku z oknem lub elementem doświetlającym nie mniej niż 12 m, a także jeżeli wylot przewodu znajduje się wyżej niż 3 m ponad poziomem terenu.

§ 168. 1. Pomieszczenie przeznaczone do instalowania kotła na paliwa gazowe odpowiada przepisom rozporządzenia, w szczególności warunkom, o których mowa w § 164, a także wymaganiom określonym w Polskiej Normie dotyczącej kotłowni wbudowanych na paliwa gazowe o gęstości względnej mniejszej niż 1.

2. Kocioł na paliwa gazowe o łącznej mocy cieplnej do 30 kW instaluje się w pomieszczeniach nieprzeznaczonych na stały pobyt ludzi oraz w miejscach, o których mowa w ust. 3.

3. Kocioł na paliwa gazowe o łącznej mocy cieplnej powyżej 30 kW do 60 kW instaluje się w pomieszczeniu technicznym lub w przewidzianym wyłącznie na kotłownię budynku wolno stojącym.

4. Kocioł na paliwa gazowe o łącznej mocy cieplnej powyżej 60 kW do 2000 kW instaluje się w służącym wyłącznie do tego celu pomieszczeniu technicznym lub w budynku wolno stojącym przeznaczonym wyłącznie na kotłownię.

5. Kocioł na paliwa gazowe o łącznej mocy cieplnej powyżej 2000 kW instaluje się wyłącznie w budynku wolno stojącym przeznaczonym na kotłownię.

6. Kubatura pomieszczenia z kotłem na paliwa gazowe o łącznej mocy cieplnej do 60 kW oraz z kotłem o mocy cieplnej powyżej 60 kW pobierającym powietrze z pomieszczenia odpowiada warunkom, o których mowa w § 164.

7. Kubaturę pomieszczenia z kotłami, o których mowa w ust. 4 i 5, z zamkniętą komorą spalania, określa się indywidualnie, przy uwzględnieniu warunków technicznych i technologicznych, a także wymagań eksploatacyjnych.

8. W pomieszczeniu z zainstalowanymi kotłami, o których mowa w ust. 4 i 5, nie instaluje się urządzenia przeznaczonego do pomiaru zużycia gazu.

9. Do pomieszczenia technicznego z zainstalowanym kotłem o łącznej mocy cieplnej powyżej 60 kW do 2000 kW, zlokalizowanego w budynku o innym przeznaczeniu niż kotłownia, doprowadza się odrębny przewód gazowy, z którego nie są zasilane pozostałe urządzenia gazowe w tym budynku.

§ 169. Dopuszcza się zasilanie urządzenia gazowego w budynku gazem płynnym z indywidualnej butli o nominalnej zawartości gazu do 11 kg, pod warunkiem spełnienia następujących warunków:

- 1) w jednym lokalu mieszkalnym, warsztacie lub lokalu użytkowym nie instaluje się więcej niż dwóch butli;
- 2) w pomieszczeniu, w którym instaluje się butlę, zachowuje się temperaturę niższą niż 35°C;
- 3) butlę instaluje się w pozycji pionowej;
- 4) butlę zabezpiecza się przed uszkodzeniem mechanicznym;
- 5) między butlą a urządzeniem promieniującym ciepło, z wyłączeniem zestawu urządzeń gazowych z butlą, zachowuje się odległość co najmniej 1,5 m;
- 6) butli nie umieszcza się w odległości mniejszej niż 1 m od urządzenia mogącego powodować iskrzenie;

- 7) urządzenie gazowe łączy się z reduktorem ciśnienia gazu na butli za pomocą elastycznego przewodu o długości nieprzekraczającej 3 m i wytrzymałości na ciśnienie co najmniej 300 kPa, odpornego na składniki gazu płynnego, uszkodzenie mechaniczne oraz temperaturę do 60°C;
- 8) urządzenie gazowe o mocy cieplnej przekraczającej 10 kW łączy się z przewodem elastycznym, o którym mowa w pkt 7, rurą stalową o długości co najmniej 0,5 m.

§ 170. Dopuszcza się zasilanie instalacji gazowej w budynku lub w zespole budynków gazem płynnym z butli gazowej o nominalnej zawartości gazu do 33 kg lub z baterii takich butli, pod warunkiem spełnienia następujących warunków:

- 1) butle umieszcza się na zewnątrz budynku, w miejscu oznakowanym, na utwardzonym podłożu, pod zadaszeniem chroniącym od wpływu czynników atmosferycznych;
- 2) liczba butli w baterii nie przekracza 10;
- 3) butle w baterii podłącza się do kolektora wykonanego z rury stalowej bez szwu lub rury przewodowej łączonej przez spawanie;
- 4) odległość butli od najbliższego okna, elementu doświetlającego lub drzwi w ścianie zewnętrznej budynku jest nie mniejsza niż 2 m;
- 5) butli nie sytuuje się w zagłębieniu terenu.

§ 171. 1. Dopuszcza się zasilanie instalacji gazowej w budynku lub w zespole budynków z jednego zbiornika z gazem płynnym lub grupy takich zbiorników.

2. Liczba zbiorników naziemnych w grupie nie przekracza 6 sztuk, a ich łączna pojemność 100 m³. Odległość pomiędzy grupami zbiorników naziemnych wynosi:

- 1) 7,5 m – w przypadku, gdy łączna pojemność zbiorników w grupie nie przekracza 30 m³;
- 2) 15 m – w przypadku, gdy łączna pojemność zbiorników w grupie przekracza 30 m³.

3. Zbiornika gazu płynnego nie sytuuje się w zagłębieniu terenu, w miejscu podmokłym oraz w odległości mniejszej niż 5 m od rowu, studzienki lub wpustu kanalizacyjnego.

4. Dopuszczalną odległość zbiornika z gazem płynnym od budynku mieszkalnego, budynku zamieszkania zbiorowego oraz budynku użyteczności publicznej, a także między zbiornikami, określa poniższa tabela:

Nominalna pojemność zbiornika w m ³	Odległość budynku mieszkalnego, budynku zamieszkania zbiorowego i budynku użyteczności publicznej od:	Odległość od sąsiedniego zbiornika naziemnego lub podziemnego w m
--	---	---

	zbiornika naziemnego w m	zbiornika podziemnego w m	
1	2	3	4
do 3	3	1	1
powyżej 3 do 5	5	2,5	1
powyżej 5 do 7	7,5	3	1,5
powyżej 7 do 10	10	5	1,5
powyżej 10 do 40	20	10	¼ sumy średnic dwóch sąsiednich zbiorników
powyżej 40 do 65	30	15	
powyżej 65 do 100	40	20	

5. Dopuszczalna odległość zbiornika z gazem płynnym od budynku produkcyjnego i magazynowego wynosi dla zbiorników o pojemności:

- 1) do 10 m³ – nie mniej niż odległość określona w tabeli w ust. 4 w kolumnach 2 i 3;
- 2) powyżej 10 m³ – nie mniej niż połowa odległości określonej w tabeli w ust. 4 w kolumnach 2 i 3.

6. Odległość zbiornika z gazem płynnym od granicy działki budowlanej jest nie mniejsza niż połowa odległości określonej w tabeli w ust. 4 w kolumnach 2 i 3, przy zachowaniu wymaganej odległości od budynku danego rodzaju.

7. Dopuszcza się zmniejszenie do 50% odległości określonych w tabeli w ust. 4 w kolumnie 2 pod warunkiem zastosowania wolno stojącej ściany oddzielenia przeciwpożarowego o klasie odporności ogniowej co najmniej R E I 120, usytuowanej pomiędzy zbiornikiem z gazem płynnym a budynkiem. Wymiary wolno stojącej ściany oraz jej odległość od zbiornika dobiera się tak, aby osłonić zbiornik od tej części budynku, która znajduje się w odległości mniejszej niż określona w tabeli w ust. 4 w kolumnie 2 od dowolnego punktu zbiornika.

8. Dopuszcza się zmniejszenie odległości zbiornika z gazem płynnym o pojemności do 10 m³ od budynku, o której mowa w ust. 7, pod warunkiem, że pionowy pas ściany tego budynku o szerokości co najmniej równej rzutowi równoległemu zbiornika, powiększonej po 2 m z obu jego stron, oraz o wysokości równej wysokości budynku, posiada klasę odporności ogniowej co najmniej R E I 120 i w tym pasie ściany nie będzie znajdować się okno, element doświetlający lub drzwi.

9. Odległość zbiornika z gazem płynnym od rzutu poziomego skrajnego przewodu elektroenergetycznej linii napowietrznej, a także od szyny zelektryfikowanej linii kolejowej lub tramwajowej wynosi co najmniej:

- 1) 3 m – przy napięciu linii elektroenergetycznej lub sieci trakcyjnej do 1 kV;
- 2) 15 m – przy napięciu linii elektroenergetycznej lub sieci trakcyjnej równym lub większym od 1 kV.

Rozdział 8

Instalacja elektryczna

§ 172. Instalacja i urządzenia elektryczne zapewniają:

- 1) dostarczanie energii elektrycznej o odpowiednich parametrach technicznych do odbiornika, stosownie do potrzeb użytkowych, w tym w zakresie infrastruktury na potrzeby ładowania pojazdów elektrycznych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 110 i 1093),
 - 2) ochronę przed porażeniem prądem elektrycznym, przepięciem łączeniowym i atmosferycznym, powstaniem pożaru, wybuchem i innymi szkodami,
 - 3) ochronę przed emisją drgań i hałasu powyżej dopuszczalnego poziomu oraz przed szkodliwym oddziaływaniem pola elektromagnetycznego
- przy zachowaniu wymagań Polskich Norm odnoszących się do tych instalacji i urządzeń.

§ 173. W budynku użyteczności publicznej, o którym mowa w poniższej tabeli, wartość mocy jednostkowej oświetlenia nie może przekraczać określonych wielkości dopuszczalnych:

Typ budynku	Maksymalna wartość mocy jednostkowej [W/m ²]
	Klasa kryteriów*)

	A	B	C
Biuro	15	20	25
Szkoła	15	20	25
Szpital	15	25	35
Restauracja	10	25	35
Sportowo-rekreacyjny	10	20	30
Handlowo-usługowy	15	25	35
*) Ustala się następujące klasy kryteriów: A – spełnianie kryteriów oświetlenia w stopniu podstawowym B – spełnianie kryteriów oświetlenia w stopniu rozszerzonym C – spełnienie kryteriów oświetlenia w stopniu pełnym z uwzględnieniem komunikacji wizualnej			

§ 174. 1. Budynek, w którym zanik napięcia w elektroenergetycznej sieci zasilającej może spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, poważne zagrożenie środowiska, a także znaczne straty materialne, zasila się co najmniej z dwóch niezależnych, samoczynnie załączających się źródeł energii elektrycznej oraz wyposaża się w samoczynnie załączające się oświetlenie awaryjne (zapasowe lub ewakuacyjne). W budynku wysokościowym (WW) jednym ze źródeł zasilania jest zespół prądotwórczy.

2. Awaryjne oświetlenie zapasowe stosuje się w pomieszczeniu, w którym po zaniku oświetlenia podstawowego istnieje konieczność kontynuowania czynności w niezmiennym sposób lub ich bezpiecznego zakończenia, przy czym czas działania tego oświetlenia dostosowuje się do uwarunkowań wynikających z wykonywanych czynności oraz warunków występujących w pomieszczeniu.

3. Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne stosuje się:

1) w pomieszczeniach:

- a) widowni kina, teatru i filharmonii oraz innych sal widowiskowych,
- b) audytorium, sali konferencyjnej, czytelnicy, lokalu rozrywkowego oraz sali sportowej, przeznaczonych dla ponad 200 osób,
- c) wystawowych w muzeum,
- d) o powierzchni netto ponad 1000 m² w garażu oświetlonym wyłącznie światłem sztucznym,

- e) o powierzchni netto ponad 2000 m² w budynku użyteczności publicznej, budynku zamieszkania zbiorowego oraz w budynku produkcyjnym i magazynowym;
- 2) na drodze ewakuacyjnej:
- a) z pomieszczeń, o których mowa w pkt 1,
 - b) oświetlonej wyłącznie światłem sztucznym,
 - c) w szpitalu i innym budynku przeznaczonym przede wszystkim do użytku osób o ograniczonej zdolności poruszania się,
 - d) w wysokim (W) i wysokościowym (WW) budynku użyteczności publicznej i budynku zamieszkania zbiorowego.

4. Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne nie jest wymagane w pomieszczeniu, w którym awaryjne oświetlenie zapasowe spełnia warunek, o którym mowa w ust. 5.

5. Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne działa przez co najmniej 1 godzinę od zaniku oświetlenia podstawowego.

6. W pomieszczeniu, które jest użytkowane przy wyłączonym oświetleniu podstawowym, stosuje się oświetlenie dodatkowe, zasilane napięciem nieprzekraczającym napięcia dotykowego dopuszczalnego długotrwale, służące uwidocznieniu przeszkód wynikających z układu budynku, dróg komunikacji ogólnej lub sposobu jego użytkowania, a także podświetlane znaki wskazujące kierunki ewakuacji.

7. Oświetlenie awaryjne wykonuje się zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi wymagań w tym zakresie.

§ 175. Dopuszcza się sytuowanie pomieszczenia stacji transformatorowej w budynku o innym przeznaczeniu, jeżeli są spełnione warunki, o których mowa w § 88 oraz:

- 1) jest zachowana odległość pozioma i pionowa od pomieszczenia przeznaczonego na stały pobyt ludzi co najmniej 2,8 m;
- 2) ściany i stropy stanowią oddzielenia przeciwpożarowe oraz posiadają zabezpieczenia przed przedostawaniem się cieczy i gazów.

§ 176. 1. W instalacji elektrycznej stosuje się:

- 1) złącze instalacji elektrycznej budynku, umożliwiające odłączenie od sieci zasilającej i usytuowane w miejscu dostępnym dla dozoru i obsługi oraz zabezpieczone przed uszkodzeniem, wpływami atmosferycznymi, a także ingerencją osoby nieuprawnionej;
- 2) oddzielny przewód ochronny i neutralny, w obwodach rozdzielczych i odbiorczych;

- 3) urządzenie ochronne różnicowoprądowe uzupełniające podstawową ochronę przeciwporażeniową i ochronę przed powstaniem pożaru, powodujące w warunkach uszkodzenia samoczynne wyłączenie zasilania;
- 4) wyłącznik nadprądowy w obwodzie odbiorczym;
- 5) zasadę selektywności (wybiórczości) zabezpieczeń;
- 6) przeciwpożarowy wyłącznik prądu;
- 7) połączenia wyrównawcze główne i miejscowe, łączące przewody ochronne z częściami przewodzącymi innych instalacji i konstrukcji budynku;
- 8) zasadę prowadzenia trasy przewodu elektrycznego w linii prostej, równoległej do krawędzi ściany i stropu;
- 9) przewód elektryczny z żyłami wykonanymi wyłącznie z miedzi, jeżeli jego przekrój nie przekracza 10 mm²;
- 10) urządzenie ochrony przeciwprzepięciowej.

2. Połączeniami wyrównawczymi, o których mowa w ust. 1 pkt 7, obejmuje się:

- 1) instalację wodociągową wykonaną z przewodów metalowych;
- 2) metalowe elementy instalacji kanalizacyjnej;
- 3) instalację ogrzewczą wodną wykonaną z przewodów metalowych;
- 4) metalowe elementy instalacji gazowej;
- 5) metalowe elementy szybu i maszynowni dźwigu;
- 6) metalowe elementy przewodu i wkładu kominowego;
- 7) metalowe elementy przewodu i urządzenia do wentylacji i klimatyzacji;
- 8) metalowe elementy obudowy urządzenia instalacji telekomunikacyjnej.

3. Przeciwpożarowy wyłącznik prądu, odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru, stosuje się w strefie pożarowej o kubaturze przekraczającej 1000 m³ lub zawierającej strefę zagrożoną wybuchem.

4. Przeciwpożarowy wyłącznik prądu umieszcza się w pobliżu głównego wejścia do obiektu lub złącza i odpowiednio oznakowuje.

5. Odcięcie dopływu prądu przeciwpożarowym wyłącznikiem nie może powodować samoczynnego załączenia drugiego źródła energii elektrycznej, w tym zespołu prądotwórczego, z wyjątkiem źródła zasilającego oświetlenie awaryjne, jeżeli występuje ono w budynku.

§ 177. 1. Jako uziom instalacji elektrycznej wykorzystuje się metalową konstrukcję budynku, zbrojenie fundamentu oraz inne metalowe elementy umieszczone w niezbrojonych fundamentach stanowiące sztuczny uziom fundamentowy.

2. Dopuszcza się wykorzystywanie jako uziomu instalacji elektrycznej metalowego przewodu sieci wodociągowej, pod warunkiem zachowania wymagań Polskiej Normy dotyczącej uziemień i przewodów ochronnych oraz uzyskania zgody jednostki eksploatującej tę sieć.

3. Instalację piorunochronną, o której mowa w § 45 ust. 2, wykonuje się zgodnie z wymaganiami Polskich Norm dotyczących ochrony odgromowej obiektów budowlanych.

§ 178. 1. Instalację odbiorczą w budynku i w samodzielnym lokalu wyposaża się w urządzenia do pomiaru zużycia energii elektrycznej, usytuowane w miejscu łatwo dostępnym i zabezpieczone przed uszkodzeniami i ingerencją osób nieuprawnionych.

2. W budynku mieszkalnym wielorodzinnym licznik pomiaru zużycia energii elektrycznej umieszcza się poza lokalem mieszkalnym, w zamykanej szafce.

§ 179. 1. Prowadzenie instalacji i rozmieszczenie urządzeń elektrycznych w budynku zapewnia bezkolizyjność z innymi instalacjami w zakresie odległości i ich wzajemnego usytuowania oraz uwzględnia warunki określone w § 156.

2. Główne ciągi instalacji elektrycznej w budynku mieszkalnym wielorodzinnym, budynku zamieszkania zbiorowego i budynku użyteczności publicznej prowadzi się poza lokalem mieszkalnym i pomieszczeniem przeznaczonym na pobyt ludzi, w wydzielonym kanale lub szybie instalacyjnym, zgodnie z Polską Normą dotyczącą wymagań w tym zakresie.

§ 180. 1. Przewód i kabel elektryczny prowadzi się w sposób umożliwiający ich wymianę bez potrzeby naruszania konstrukcji budynku.

2. Dopuszcza się prowadzenie przewodu elektrycznego wtynkowego, pod warunkiem pokrycia go warstwą tynku o grubości co najmniej 5 mm.

3. Przewody i kable elektryczne oraz światłowodowe wraz z ich zamocowaniami, zwane dalej „zespołem kablowym”, stosowane w systemach zasilania i sterowania urządzeniami służącymi ochronie przeciwpożarowej, zapewniają ciągłość dostawy energii elektrycznej lub przekazu sygnału przez czas wymagany do uruchomienia i działania urządzenia. Ocenę zespołu kablowego w zakresie ciągłości dostawy energii elektrycznej lub przekazu sygnału, z uwzględnieniem rodzaju podłoża i przewidywanego sposobu mocowania do niego, wykonuje

się zgodnie z warunkami określonymi w Polskiej Normie dotyczącej badania odporności ogniowej.

4. Zespół kablowy umieszczony w pomieszczeniu chronionym stałym wodnym urządzeniem gaśniczym jest odporny na oddziaływanie wody. Jeżeli przewód i kabel ułożone są w ognioochronnym kanale kablowym, warunek odporności na działanie wody uznaje się za spełniony.

5. Przewód i kabel elektryczny w obwodach urządzenia alarmu pożaru, oświetlenia awaryjnego i łączności posiada klasę PH odpowiednią do czasu wymaganego do działania tego urządzenia, zgodnie z wymaganiami Polskiej Normy dotyczącej metody badań palności cienkich przewodów i kabli bez ochrony specjalnej stosowanych w obwodach zabezpieczających.

6. Zapewnia się, aby w wymaganym czasie, o którym mowa w ust. 3 i 5, w zespole kablowym nie nastąpiła przerwa w dostawie energii elektrycznej lub przekazie sygnału spowodowana oddziaływaniami elementu budynku lub wyposażenia.

7. Dopuszcza się ograniczenie, do 30 minut, czasu zapewnienia ciągłości dostawy energii elektrycznej lub sygnału do urządzenia, o których mowa w ust. 3, pod warunkiem, że zespół kablowy znajduje się w obrębie przestrzeni chronionej stałym samoczynnym urządzeniem gaśniczym wodnym.

§ 181. 1. Obwód odbiorczy instalacji elektrycznej w budynku mieszkalnym wielorodzinnym prowadzi się w obrębie każdego lokalu mieszkalnego lub lokalu użytkowego.

2. W instalacji elektrycznej w lokalu mieszkalnym stosuje się wyodrębnione obwody: oświetlenia, gniazd wtyczkowych ogólnego przeznaczenia, gniazd wtyczkowych w łazience, gniazd wtyczkowych do urządzeń odbiorczych w kuchni oraz obwody do odbiorników wymagających indywidualnego zabezpieczenia.

§ 182. 1. Pomieszczenia w lokalu mieszkalnym wyposaża się w wypusty oświetleniowe oraz w niezbędną liczbę odpowiednio rozmieszczonych gniazd wtyczkowych.

2. Instalacja oświetleniowa w pomieszczeniu mieszkalnym umożliwia załączanie źródeł światła za pomocą łącznika wieloobwodowego.

§ 183. W budynku mieszkalnym wielorodzinnym oświetlenie i odbiornik w pomieszczeniu komunikacji ogólnej oraz technicznym i gospodarczym zasilana jest z tablic administracyjnych.

Rozdział 9

Instalacja telekomunikacyjna

§ 184. Lokal mieszkalny w budynku mieszkalnym wielorodzinnym wyposaża się w instalację wejściowej sygnalizacji dzwonekowej oraz w odpowiednią instalację sygnalizacji alarmowo-przyzywowej, dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

§ 185. Instalacją telekomunikacyjną, o której mowa w § 48, zwaną dalej „instalacją telekomunikacyjną”, jest zainstalowany i połączony pod względem technicznym i funkcjonalnym układ jej elementów wykonany zgodnie z Polską Normą dotyczącą planowania i wykonywania instalacji wewnątrz budynków.

§ 186. Instalację telekomunikacyjną budynku zamieszkania zbiorowego i budynku użyteczności publicznej stanowią w szczególności:

- 1) kanalizacja telekomunikacyjna budynku, rozumiana jako ciąg elementów osłonowych umożliwiających wprowadzenie kabli do budynku oraz ich rozprowadzenie w budynku, w tym między innymi przepustów kablowych, rur instalacyjnych, duktów, które mogą być umieszczane w szybach lub kanałach instalacyjnych;
- 2) elementy infrastruktury telekomunikacyjnej, w tym kable parowe symetryczne, kable współosiowe, kable światłowodowe i przewody wraz z osprzętem instalacyjnym i urządzeniami telekomunikacyjnymi, począwszy od przełącznicy budynkowej lub od urządzenia systemu radiowego do wyjścia gniazda telekomunikacyjnego.

§ 187. Instalację telekomunikacyjną budynku mieszkalnego wielorodzinnego stanowią w szczególności elementy, o których mowa w § 186, oraz:

- 1) telekomunikacyjne skrzynki mieszkaniowe, zlokalizowane w pobliżu drzwi wejściowych do lokalu mieszkalnego, służące w szczególności umieszczeniu doprowadzonych do nich zakończeń kabli, umieszczeniu urządzeń aktywnych lub pasywnych oraz, w razie potrzeby, z doprowadzeniem zasilania elektrycznego, a także umożliwiające dystrybucję sygnału w lokalu mieszkalnym;
- 2) antenowa instalacja zbiorowa służąca do odbioru cyfrowych programów telewizyjnych i radiofonicznych rozpowszechnianych w sposób rozsiewczy naziemny;
- 3) antenowa instalacja zbiorowa służąca do odbioru cyfrowych programów telewizyjnych i radiofonicznych rozpowszechnianych w sposób rozsiewczy satelitarny;
- 4) maszt usytuowany na dachu budynku, wraz z odpowiednim przepustem kablowym do budynku, lub w uzasadnionych przypadkach usytuowany poza budynkiem,

przystosowany do umieszczenia anten przedsiębiorców telekomunikacyjnych świadczących usługi telekomunikacyjne drogą radiową oraz umieszczenia odpowiednich elementów instalacji, o których mowa w pkt 2 i 3.

§ 188. Budynek zamieszkania zbiorowego i budynek użyteczności publicznej wyposaża się w światłowodową infrastrukturę telekomunikacyjną budynku, w tym kable światłowodowe wraz z osprzętem instalacyjnym i urządzeniami telekomunikacyjnymi, począwszy od przełącznicy budynkowej światłowodowej do wyjścia gniazda telekomunikacyjnego zlokalizowanego w każdym lokalu użytkowym.

§ 189. Budynek mieszkalny wielorodzinny wyposaża się w światłowodową infrastrukturę telekomunikacyjną budynku, w tym kable światłowodowe, wraz z osprzętem instalacyjnym i urządzeniami telekomunikacyjnymi, począwszy od przełącznicy budynkowej światłowodowej do zakończeń kabli w każdej telekomunikacyjnej skrzynce mieszkaniowej.

§ 190. 1. Przełącznica budynkowa spełnia następujące warunki:

- 1) jest usytuowana w odrębnym pomieszczeniu technicznym, zgodnym z warunkami technicznymi określonymi w § 88 – 90, na pierwszej kondygnacji podziemnej lub pierwszej kondygnacji nadziemnej budynku, a w przypadku braku możliwości zapewnienia takiego pomieszczenia – w szafce telekomunikacyjnej wyposażonej w odpowiednią instalację i urządzenia elektryczne;
- 2) jest wyposażona w funkcjonalne pola krosowe, zapewniające pełne możliwości wielokrotnego podłączania i odłączania pomiędzy zewnętrzną publiczną siecią telekomunikacyjną i instalacjami wewnętrznymi;
- 3) jest odpowiednio zabezpieczona przed wpływem niekorzystnych czynników zewnętrznych oraz dostępem osób nieuprawnionych, a dostęp do niej powinien być rejestrowany;
- 4) jest łatwo dostępna dla obsługi technicznej;
- 5) jest usytuowana w miejscu umożliwiającym montaż w jej sąsiedztwie szafek telekomunikacyjnych, urządzeń i osprzętu instalacyjnego, służących przyłączaniu przedsiębiorców telekomunikacyjnych do instalacji telekomunikacyjnej budynku, na zasadzie równego dostępu.

2. Szafki telekomunikacyjne, urządzenia i osprzęt instalacyjny przedsiębiorców telekomunikacyjnych korzystających z przełącznicy budynkowej są oznakowane w sposób jednoznacznie określający tych przedsiębiorców telekomunikacyjnych.

§ 191 1. Prowadzenie instalacji telekomunikacyjnej i rozmieszczenie urządzeń telekomunikacyjnych w budynku zapewnia bezkolizyjność z innymi instalacjami w zakresie ich wzajemnego usytuowania i niekorzystnego oddziaływania oraz zapewnia bezpieczeństwo osób korzystających z części wspólnych budynku.

2. W instalacji telekomunikacyjnej stosuje się urządzenia ochrony przed przepięciami, a gdy instalacja może być narażona na przetężenie – również w urządzenia ochrony przed przetężeniami, natomiast element instalacji wyprowadzony ponad dach umieszcza się w strefie chronionej przez instalację piorunochronną, o której mowa w § 177 ust. 3, lub bezpośrednio uziemia, w przypadku braku instalacji piorunochronnej. Instalację antenową wychodzącą ponad dach oraz ciągi instalacji antenowych w budynku dłuższe niż 10 m chroni się ochronnikiem zabezpieczającym od przepięć od wyładowań bezpośrednich i pośrednich.

3. Instalacja telekomunikacyjna spełnia następujące warunki:

- 1) umożliwia świadczenie usług telekomunikacyjnych, w tym usług transmisji danych poprzez szerokopasmowy dostęp do internetu oraz usług rozprowadzania programów telewizyjnych i radiofonicznych, w tym programów telewizji cyfrowej wysokiej rozdzielczości, przez różnych dostawców tych usług;
- 2) zapewnia kompatybilność i możliwość podłączenia tej instalacji do publicznych sieci telekomunikacyjnych, przy zachowaniu zasady neutralności technologicznej;
- 3) jest wykonana w sposób gwarantujący możliwość wymiany lub instalowania odpowiedniej ilości jej elementów, o których mowa w § 186 i § 187, a także instalację dodatkowej infrastruktury telekomunikacyjnej, w tym anten i kabli, wraz z osprzętem instalacyjnym i urządzeniami telekomunikacyjnymi, bez naruszania konstrukcji budynku;
- 4) umożliwia przyłączenie i zapewnienie poprawnej transmisji sygnału urządzenia telekomunikacyjnego systemu radiowego umożliwiającego świadczenie usług telekomunikacyjnych.

4. W instalacji telekomunikacyjnej, o której mowa w § 188 i § 189:

- 1) od przełącznicy budynkowej światłowodowej odpowiednio do wyjścia z gniazda telekomunikacyjnego lub zakończeń kabli, doprowadza się i zakańcza co najmniej dwa jednomodowe włókna światłowodowe o następujących parametrach:
 - a) tłumienność dla długości fali w paśmie 1310–1625 nm nie większa niż 0,4 dB/km,
 - b) tłumienność dla długości fali 1550 nm nie większa niż 0,25 dB/km,
 - c) tłumienność w paśmie 1383 ± 3 nm nie większa niż 0,4 dB/km,

- d) długość fali zerowej dyspersji chromatycznej λ_0 nie mniejsza niż 1300 nm i nie większa niż 1324 nm,
 - e) współczynnik dyspersji chromatycznej D nie większy niż 0,092 ps/nm² · km,
 - f) nominalna średnica pola modu (dla $\lambda = 1310$ nm) od 8,6 do 9,5 μ m przy tolerancji średnicy pola modu $\pm 0,6$ μ m,
 - g) długość fali odcięcia dla włókna w kablu nie większa niż 1260 nm,
 - h) tłumienność 100 zwojów o średnicy 60 mm dla długości fali 1625 nm nie większa niż 0,1 dB;
- 2) wykorzystuje się złącza światłowodowe jednomodowe typu SC/APC lub E2000/APC, lub LC/PC;
 - 3) tłumienie toru optycznego od przełącznicy kablowej do wyjścia z gniazda lub zakończeń kabli nie przekracza wartości 1,2 dB przy długości fali 1310 nm i 1550 nm.

5. W instalacji telekomunikacyjnej, o której mowa w § 181 pkt 2, stosuje się:

- 1) kable współosiowe kategorii RG-6 lub wyższej, wykonane w klasie A, zawierające podwójny ekran – folię aluminiową i oplot o gęstości co najmniej 77% oraz miedzianą żyłę wewnętrzną o średnicy nie mniejszej niż jeden milimetr, przy czym tłumienie każdego z torów utworzonych z kabli współosiowych nie przekracza wartości 12 dB przy częstotliwości 860 MHz, albo
- 2) kable światłowodowe spełniające wymogi określone w ust. 4, przy czym dopuszcza się wykorzystanie pojedynczego włókna światłowodowego;
- 3) zestaw antenowy zapewniający:
 - a) pasmo przenoszenia od 87,5 do 108 MHz, od 174 do 230 MHz oraz od 470 do 790 MHz przy odpowiednio równomiernych charakterystykach częstotliwościowych,
 - b) zysk kierunkowy nie mniejszy niż 14 dBi dla zakresów od 174 do 230 MHz oraz od 470 do 790 MHz,
 - c) impedancję wyjściową 75 Ω ;
- 4) wzmacniacze, przełączniki wielozakresowe (multiswitche) oraz pozostały osprzęt aktywny i pasywny służący do odbioru programów telewizyjnych i radiofonicznych rozpowszechnianych w sposób rozsiewczy naziemny.

6. W instalacji telekomunikacyjnej, o której mowa w § 187 pkt 3, stosuje się:

- 1) okablowanie zgodnie z wymogami określonymi w ust. 5 pkt 1 i 2;
- 2) anteny paraboliczne lub offsetowe o średnicy nie mniejszej niż 1,20 m zapewniające:

- a) pasmo przenoszenia od 10,7 do 12,75 GHz przy odpowiednio równomiernej charakterystyce częstotliwościowej,
 - b) impedancję wyjściową 75 Ω lub umożliwienie montażu konwerterów z wyjściem światłowodowym,
 - c) możliwość odbioru sygnału z co najmniej dwóch satelitów,
 - d) możliwość odbioru sygnału o dwóch ortogonalnych polaryzacjach
– przy czym możliwe jest zastosowanie pojedynczej anteny dwuogniskowej;
- 3) wzmacniacze, przełączniki wielozakresowe (multiswitche) oraz pozostały osprzęt aktywny i pasywny służący do odbioru programów telewizyjnych i radiofonicznych rozpowszechnianych w sposób rozsiewczy satelitarny.

7. Okablowanie w instalacjach, o których mowa w ust. 5 i 6, doprowadza się od anten do telekomunikacyjnych skrzynek mieszkaniowych.

8. Urządzenie aktywne lub pasywne w instalacji telewizyjnej jest uziemione i spełnia wymóg ekranowania w klasie A.

9. W przypadku okablowania wykonanego z parowych kabli symetrycznych wraz z osprzętem instalacyjnym i urządzeniami telekomunikacyjnymi, do każdej telekomunikacyjnej skrzynki mieszkaniowej doprowadza się co najmniej dwa parowe kable symetryczne UTP kategorii 5 lub wyższej, zakończone na odpowiednim osprzęcie połączeniowym tak, aby zapewnić dla łącza lub kanału minimum charakterystykę klasy D, przy czym jedno z tych łączy jest przeznaczone na potrzeby instalacji, o których mowa w § 184, lub podobnych, natomiast drugie łącze, doprowadzone z przełącznicy kablowej, jest przeznaczone w szczególności na potrzeby świadczenia usług telekomunikacyjnych, w tym usług szerokopasmowego dostępu do internetu.

10. W przypadku okablowania wykonanego z kabli współosiowych wraz z osprzętem instalacyjnym i urządzeniami telekomunikacyjnymi od przełącznicy budynkowej do zakończeń kabli w telekomunikacyjnej skrzynce mieszkaniowej, stosuje się kable, o których mowa w ust. 5 pkt 1.

11. Główne ciągi instalacji telekomunikacyjnej prowadzi się poza lokalami mieszkalnymi i lokalami użytkowymi oraz innymi pomieszczeniami, których sposób użytkowania może spowodować przerwy lub zakłócenia przekazywanego sygnału.

12. W dostępnych dla ludzi miejscach, w których znajdują się zakończenia włókien światłowodowych, umieszcza się, w widocznym miejscu, odpowiednie oznakowanie ostrzegające przed niewidzialnym promieniowaniem optycznym.

Rozdział 10

Urządzenia dźwigowe

§ 192. 1. W budynkach, o których mowa w § 46 ust. 1, liczbę i parametry techniczno-użytkowe dźwigów ustala się z uwzględnieniem przeznaczenia budynku, jego wysokości oraz liczby i rodzaju użytkowników.

2. Co najmniej jeden z dźwigów służących komunikacji ogólnej w budynku z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, a także w każdej wydzielonej w pionie odrębnej części (segmencie) takiego budynku, przystosowany jest do przewozu mebli chorych na noszach i osób niepełnosprawnych.

3. Kabina dźwigu osobowego dostępna dla osób niepełnosprawnych posiada szerokość co najmniej 1,1 m i długość 1,4 m, poręczę na wysokości 0,9 m oraz tablicę przyzywową na wysokości od 0,8 m do 1,2 m w odległości nie mniejszej niż 0,4 m od naroża kabiny z dodatkowym oznakowaniem dla osób niewidomych i informacją głosową.

4. W istniejącym budynku mieszkalnym wielorodzinnym niewyposażonym w dźwigi, na którego budowę została wydana decyzja o pozwoleniu na budowę przed dniem 20 września 2022 r., oraz w 2-kondygnacyjnym budynku mieszkalnym wielorodzinnym, pod warunkiem braku technicznych możliwości, dopuszcza się montaż dźwigu niespełniającego warunków, o których mowa w ust. 2

5. W zabudowie śródmiejskiej w średniowysokim (SW) budynku mieszkalnym wielorodzinnym, mającym nie więcej niż 3 lokale mieszkalne dostępne z klatki schodowej na kondygnacji, dopuszcza się instalowanie dźwigu niespełniającego warunków określonych w ust. 2, poza przystosowaniem go do potrzeb osób niepełnosprawnych.

6. Dźwig przeznaczony dla ekip ratowniczych spełnia warunki określone w § 252 oraz wymagania określone w przepisach odrębnych dotyczących ochrony przeciwpożarowej.

§ 193. 1. Zapewnia się dostęp do dźwigu z każdej kondygnacji użytkowej. Nie dotyczy to kondygnacji nadbudowanej lub powstałej w wyniku adaptacji strychu na cele mieszkalne lub inne cele użytkowe.

2. Różnica poziomów podłogi kabiny dźwigu, zatrzymującego się na kondygnacji użytkowej, i posadzki tej kondygnacji przy wyjściu z dźwigu jest nie większa niż 0,02 m.

§ 194. Odległość pomiędzy zamkniętymi drzwiami przystankowymi dźwigu a przeciwległą ścianą lub inną przegrodą wynosi co najmniej:

- 1) dla dźwigu osobowego – 1,6 m;

- 2) dla dźwigu towarowego małego – 1,8 m;
- 3) dla dźwigu szpitalnego, towarowego i towarowo-osobowego – 3 m.

§ 195. 1. Szyb dźwigu z napędem elektrycznym w budynku mieszkalnym wielorodzinnym i zamieszkania zbiorowego jest oddylatowany od ścian i stropów budynku.

2. W budynkach, o których mowa w ust. 1, dopuszcza się zainstalowanie dźwigu z napędem elektrycznym bez wykonywania dylatacji szybów dźwigowych, pod warunkiem jego oddzielenia od pomieszczenia mieszkalnego pomieszczeniem nieprzeznaczonym na stały pobyt ludzi oraz zastosowania w nieoddylatowanym szybie dźwigowym zabezpieczeń przed przenoszeniem drgań z prowadnic jezdnych na konstrukcję budynku, tak aby poziom hałasu i drgań przenikających do pomieszczenia mieszkalnego nie przekraczał wartości określonych w Polskich Normach dotyczących dopuszczalnych wartości poziomu dźwięku w pomieszczeniach oraz oceny wpływu drgań na ludzi w budynkach.

3. Warunek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy dźwigu z napędem hydraulicznym, dźwigu towarowego małego, dźwigu z maszynownią dolną lub boczną oraz dźwigu z wciągarką bezreduktorową, w szczególności jeżeli zastosowano w nieoddylatowanym szybie dźwigowym zabezpieczenia przed przenoszeniem drgań z prowadnic jezdnych na konstrukcję budynku, tak aby poziom hałasu i drgań przenikających do pomieszczenia mieszkalnego nie przekraczał wartości określonych w Polskich Normach, o których mowa w ust. 2.

§ 196. 1. Zespół napędowy dźwigu mocuje się w sposób uniemożliwiający przenoszenie się drgań na konstrukcję budynku.

2. Nie sytuuje się maszynowni dźwigu obok pomieszczenia mieszkalnego. Nie dotyczy to kondygnacji nadbudowanej lub powstałej w wyniku adaptacji strychu na cele mieszkalne, z zachowaniem warunków określonych w § 88.

3. Maszynownia dźwigu wyposażona jest w urządzenie umożliwiające podnoszenie elementów instalacji dźwigowych.

§ 197. 1. Dopuszcza się umieszczanie szybu i maszynowni dźwigu poza obrębem budynku, pod warunkiem zapewnienia w nich minimalnej temperatury +5°C.

2. Szyb dźwigu wykonany jest z materiałów niepylących lub jest zabezpieczony powłoką niepylącą.

§ 198. Bezpośrednio pod szybami dźwigowymi nie prowadzi się dróg komunikacyjnych oraz nie sytuuje się pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi. Nie dotyczy to przypadków, gdy strop pod szybem dźwigu wytrzymuje obciążenie zmienne co najmniej 5000 N/m², a pod

trasą jazdy przeciwwagi znajduje się filar oparty na stałym podłożu lub gdy przeciwwaga wyposażona jest w chwytacze.

§ 199. W szpitalu i budynku opieki społecznej dźwig umieszcza się w odrębnym szybie. W innym budynku w jednym szybie dopuszczalne jest umieszczenie nie więcej niż trzech dźwigów.

§ 200. W szybie dźwigowym umieszcza się wyłącznie urządzenia i przewody związane z pracą i konserwacją dźwigu.

DZIAŁ V

Bezpieczeństwo konstrukcji

§ 201. Obciążenie mogące działać na budynek i urządzenie z nim związane w trakcie ich budowy i użytkowania nie prowadzi do:

- 1) zniszczenia całości lub części budynku;
- 2) przemieszczenia i odkształcenia o niedopuszczalnej wielkości;
- 3) uszkodzenia części budynku, połączenia lub zainstalowanego wyposażenia w wyniku znacznego przemieszczenia elementu konstrukcji;
- 4) zniszczenia na skutek wypadku, w stopniu nieproporcjonalnym do jego przyczyny.

§ 202. 1. Konstrukcja budynku spełnia warunki zapewniające nieprzekroczenie stanów granicznych nośności oraz stanów granicznych przydatności do użytkowania w żadnym z jego elementów i w całej konstrukcji.

2. Stany graniczne nośności uważa się za przekroczone, jeżeli konstrukcja powoduje zagrożenie bezpieczeństwa ludzi znajdujących się w budynku oraz w jego pobliżu, a także zniszczenie wyposażenia lub przechowywanego mienia.

3. Stany graniczne przydatności do użytkowania uważa się za przekroczone, jeżeli wymagania użytkowe dotyczące konstrukcji nie są dotrzymane. Oznacza to, że w konstrukcji budynku nie może wystąpić:

- 1) lokalne uszkodzenie, w tym również rysa, które mogą ujemnie wpływać na przydatność użytkową, trwałość i wygląd konstrukcji, jej części, a także przyległych do niej niekonstrukcyjnych części budynku;
- 2) odkształcenie lub przemieszczenie ujemnie wpływające na wygląd konstrukcji i jej przydatność użytkową, włączając w to również funkcjonowanie maszyn i urządzeń, oraz uszkodzenia części niekonstrukcyjnych budynku i elementów wykończenia;

3) drgania dokuczliwe dla ludzi lub powodujące uszkodzenia budynku, jego wyposażenia oraz przechowywanych przedmiotów, a także ograniczające jego użytkowanie zgodnie z przeznaczeniem.

4. Warunki bezpieczeństwa konstrukcji, o których mowa w ust. 1, uznaje się za spełnione, jeżeli konstrukcja ta odpowiada Polskim Normom dotyczącym projektowania i obliczania konstrukcji.

5. Wzniesienie budynku w bezpośrednim sąsiedztwie obiektu budowlanego nie może powodować zagrożenia dla bezpieczeństwa użytkowników tego obiektu lub obniżenia jego przydatności do użytkowania.

6. W zakresie stanów granicznych przydatności do użytkowania budynków projektowanych na terenach podlegających wpływowi eksploatacji górniczej, warunek, o którym mowa w ust. 4, nie dotyczy tych odkształceń, uszkodzeń oraz drgań konstrukcji, które wynikają z oddziaływań powodowanych eksploatacją górniczą.

7. Budynek użyteczności publicznej z pomieszczeniem przeznaczonym do przebywania znacznej liczby osób, taki jak: hala widowiskowa, sportowa, wystawowa, targowa, handlowa, dworcowa, wyposaża się, w zależności od potrzeb, w urządzenie do stałej kontroli parametrów istotnych dla bezpieczeństwa konstrukcji, takich jak: przemieszczenia, odkształcenia i naprężenia w konstrukcji.

§ 203. Na terenie podlegającym wpływom eksploatacji górniczej stosuje się zabezpieczenie konstrukcji budynku, odpowiednie do stanu zagrożenia, wynikającego z prognozowanego oddziaływania powodowanych eksploatacją górniczą, przez które rozumie się wymuszone przemieszczenie i odkształcenie oraz drgania podłoża.

§ 204. 1. W przypadku, o którym mowa w § 202 ust. 5, budowę poprzedza się ekspertyzą techniczną stanu obiektu istniejącego, stwierdzającego jego stan bezpieczeństwa i przydatności do użytkowania, uwzględniającą oddziaływania wywołane wzniesieniem nowego budynku.

2. Rozbudowę, nadbudowę, przebudowę oraz zmianę sposobu użytkowania budynku poprzedza się ekspertyzą techniczną stanu konstrukcji i elementów budynku, z uwzględnieniem stanu podłoża gruntowego.

DZIAŁ VI

Bezpieczeństwo pożarowe

Rozdział 1

Zasady ogólne

§ 205. 1. W przypadku budynku i urządzenia z nim związanego ogranicza się możliwość powstania pożaru, a w razie jego wystąpienia zapewnia się:

- 1) zachowanie nośności konstrukcji przez określony czas;
- 2) ograniczenie rozprzestrzeniania się ognia i dymu wewnątrz budynku;
- 3) ograniczenie rozprzestrzeniania się pożaru na sąsiednie obiekty budowlane lub tereny przyległe;
- 4) możliwość ewakuacji ludzi lub ich uratowania w inny sposób;
- 5) uwzględnienie bezpieczeństwa ekip ratowniczych.

2. Przepisy rozporządzenia dotyczące bezpieczeństwa pożarowego, wymiarów schodów, o których mowa w § 59 ust. 1 i 2, a także oświetlenia awaryjnego, o którym mowa w § 174, stosuje się, również do użytkowanych budynków istniejących, które na podstawie przepisów odrębnych uznaje się za zagrażające życiu ludzi.

§ 206. 1. Przepisy niniejszego działu określają warunki dotyczące bezpieczeństwa pożarowego budynku lub jego części, wynikające z ich przeznaczenia i sposobu użytkowania, wysokości lub liczby kondygnacji, a także położenia w stosunku do poziomu terenu oraz do innych obiektów budowlanych.

2. Stosowanie przepisów rozporządzenia wymaga uwzględnienia:

- 1) przepisów odrębnych dotyczących ochrony przeciwpożarowej, określających w szczególności:
 - a) zasady oceny zagrożenia wybuchem i wyznaczania stref zagrożenia wybuchem,
 - b) warunki wyposażania budynków lub ich części w instalacje sygnalizacyjno-alarmowe i stałe urządzenia gaśnicze,
 - c) zasady przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego,
 - d) warunki dotyczące dróg pożarowych;
- 2) wymagań Polskich Norm i warunków określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia, dotyczących w szczególności zasad ustalania:
 - a) gęstości obciążenia ogniowego pomieszczeń i stref pożarowych,

- b) klas odporności ogniowej i dymoszczelności elementów budynku oraz elementów stosowanych w instalacjach, w tym zamknięć otworów,
- c) klas odporności dachów na ogień zewnętrzny,
- d) właściwości funkcjonalnych urządzeń służących do wentylacji pożarowej,
- e) stopnia rozprzestrzeniania ognia przez ściany zewnętrzne od strony zewnętrznej,
- f) klas reakcji na ogień wyrobów (materiałów) budowlanych,
- g) toksyczności produktów rozkładu spalania materiałów.

§ 207. 1. Element budynku określony w rozporządzeniu jako nierozprzestrzeniający ognia, słabo rozprzestrzeniający ogień lub silnie rozprzestrzeniający ogień spełnia, z uwzględnieniem ust. 2, warunki, o których mowa w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

2. W przypadku ściany zewnętrznej budynku, w tym z ociepleniem i okładziną zewnętrzną lub tylko z okładziną zewnętrzną, przez element budynku:

- 1) nierozprzestrzeniający ognia – rozumie się element budynku nierozprzestrzeniający ognia zarówno przy działaniu ognia wewnątrz, jak i od zewnątrz budynku,
- 2) słabo rozprzestrzeniający ogień – rozumie się element budynku, który z jednej strony jest słabo rozprzestrzeniający ogień, natomiast przy działaniu ognia z drugiej strony jest słabo rozprzestrzeniający ogień lub nierozprzestrzeniający ognia,
- 3) silnie rozprzestrzeniający ogień – rozumie się element budynku, który przy działaniu ognia z jednej strony sklasyfikowany jest jako silnie rozprzestrzeniający ogień, niezależnie od klasyfikacji uzyskanej przy działaniu ognia z drugiej strony

– dla którego warunki przy działaniu ognia wewnątrz budynku określa się zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia, a przy działaniu ognia od zewnątrz budynku określa się zgodnie z Polską Normą dotyczącą metody badania stopnia rozprzestrzeniania ognia przez ściany.

3. Występująca w rozporządzeniu klasa E I odporności ogniowej drzwi lub innych zamknięć otworów oznacza klasę E I₁ lub E I₂ zgodnie z Polską Normą dotyczącą klasyfikacji ogniowej ustalonej na podstawie badań odporności ogniowej, z wyłączeniem instalacji wentylacyjnej; dla drzwi przystankowych do dźwigu dopuszcza się określenie odporności ogniowej zgodnie z Polską Normą dotyczącą wykonywania próby odporności ogniowej drzwi przystankowych.

4. Klasy dymoszczelności drzwi S_a i S₂₀₀ określa się zgodnie z Polską Normą dotyczącą klasyfikacji ogniowej ustalonej na podstawie badań odporności ogniowej, z wyłączeniem instalacji wentylacyjnej.

§ 208. 1. Budynek oraz części budynku, stanowiące odrębne strefy pożarowe w rozumieniu § 225, z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania, dzieli się na:

- 1) mieszkalne, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej charakteryzowane kategorią zagrożenia ludzi, określane dalej jako ZL;
- 2) produkcyjne i magazynowe, określane dalej jako PM;
- 3) inwentarskie (służące do hodowli inwentarza), określane dalej jako IN.

2. Budynek oraz części budynku, stanowiące odrębne strefy pożarowe, określane jako ZL, zalicza się do jednej lub do więcej niż jedna spośród następujących kategorii zagrożenia ludzi:

- 1) ZL I – zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób niebędących ich stałymi użytkownikami, a nieprzeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się;
- 2) ZL II – przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych;
- 3) ZL III – użyteczności publicznej, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II;
- 4) ZL IV – mieszkalne;
- 5) ZL V – zamieszkania zbiorowego, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II.

3. Warunki dotyczące bezpieczeństwa pożarowego budynku oraz części budynku stanowiących odrębne strefy pożarowe, określanych jako PM, odnoszą się również do garaży, hydroforni, kotłowni, węzłów ciepłowniczych, rozdzielni elektrycznych, stacji transformatorowych, central telefonicznych oraz innych o podobnym przeznaczeniu.

4. Warunki dotyczące bezpieczeństwa pożarowego budynku oraz części budynku stanowiących odrębne strefy pożarowe, określanych jako IN, odnoszą się również do takich budynków w zabudowie zagrodowej o kubaturze brutto nieprzekraczającej 1500 m³, jak stodoły, budynki do przechowywania płodów rolnych i budynki gospodarcze.

5. Strefa pożarowa zaliczona, z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania, do więcej niż jednej kategorii zagrożenia ludzi, spełnia warunki określone dla każdej z tych kategorii.

§ 209. Części budynku wydzielone ścianami oddzielenia przeciwpożarowego w pionie – od fundamentu do przekrycia dachu – mogą być traktowane jako odrębne budynki.

§ 210. 1. Przepisów § 241 ust. 1, § 242 ust. 1, § 244 pkt 2 oraz § 253 ust. 3, w zakresie kategorii ZL V, nie stosuje się do budynku i pomieszczenia przeznaczonego do zakwaterowania osób tymczasowo aresztowanych, skazanych lub ukaranych.

2. Przepisów § 235 ust. 4 oraz § 238 ust. 2 pkt 3 i 4 nie stosuje się do budynku zlokalizowanego na terenie zakładu karnego i aresztu śledczego.

3. Przepisów § 238 ust. 2 pkt 3 i 4 nie stosuje się do zakładu poprawczego i schroniska dla nieletnich.

Rozdział 2

Odporność pożarowa budynków

§ 211. 1. Ustanawia się pięć klas odporności pożarowej budynku lub jego części, podanych w kolejności od najwyższej do najniższej i oznaczonych literami: „A”, „B”, „C”, „D” i „E”, a scharakteryzowanych w § 215.

2. Wymaganą klasę odporności pożarowej dla budynku, zaliczonego do jednej kategorii ZL, określa poniższa tabela:

Budynek	ZL I	ZL II	ZL III	ZL IV	ZL V
1	2	3	4	5	6
niski (N)	„B”	„B”	„C”	„D”	„C”
średniowysoki (SW)	„B”	„B”	„B”	„C”	„B”
wysoki (W)	„B”	„B”	„B”	„B”	„B”
wysokościowy (WW)	„A”	„A”	„A”	„B”	„A”

3. Dopuszcza się obniżenie wymaganej klasy odporności pożarowej w budynkach, o których mowa w poniższej tabeli do poziomu w niej określonego.

Liczba kondygnacji nadziemnych	ZL I	ZL II	ZL III
1	2	3	4
1	„D”	„D”	„D”
2*)	„C”	„C”	„D”

*) Gdy poziom stropu nad pierwszą kondygnacją nadziemną jest na wysokości nie większej niż 9 m nad poziomem terenu.

4. Wymaganą klasę odporności pożarowej dla budynku PM oraz IN, określa poniższa tabela:

Maksymalna gęstość obciążenia ogniowego strefy pożarowej w budynku Q [MJ/m ²]	Budynek o jednej kondygnacji nadziemnej (bez ograniczenia wysokości)	Budynek wielokondygnacyjny			
		niski (N)	średniowysoki (SW)	wysoki (W)	wysokościowy (WW)
1	2	3	4	5	6
$Q \leq 500$	„E”	„D”	„C”	„B”	„B”
$500 < Q \leq 1000$	„D”	„D”	„C”	„B”	„B”
$1000 < Q \leq 2000$	„C”	„C”	„C”	„B”	„B”
$2000 < Q \leq 4000$	„B”	„B”	„B”	*	*
$Q > 4000$	„A”	„A”	„A”	*	*

* – Zgodnie z § 234 ust. 1 nie mogą występować takie budynki.

5. Jeżeli część podziemna budynku jest zaliczona do ZL, klasę odporności pożarowej budynku ustala się, przyjmując jako liczbę jego kondygnacji lub jego wysokość odpowiednio: sumę kondygnacji lub wysokości części podziemnej i nadziemnej, przy czym do tego ustalenia nie bierze się pod uwagę tych części podziemnych budynku, które są oddzielone elementami oddzielenia przeciwpożarowego o klasie odporności ogniowej co najmniej R E I 120, zgodnie z oznaczeniem pod tabelą w § 215 ust. 1, i mają bezpośrednie wyjścia na zewnątrz.

6. W budynku wielokondygnacyjnym, którego kondygnacje są zaliczone do różnych kategorii ZL lub PM, klasy odporności pożarowej określa się dla poszczególnych kondygnacji odrębnie, zgodnie z warunkami określonymi w ust. 2–4.

7. Klasa odporności pożarowej części budynku nie może być niższa od klasy odporności pożarowej części budynku położonej nad nią, przy czym dla części podziemnej nie powinna być ona niższa niż „C”.

8. Jeżeli w budynku znajduje się pomieszczenie produkcyjne, magazynowe lub techniczne, niepowiązane funkcjonalnie z częścią budynku zaliczoną do ZL, pomieszczenie to stanowi odrębną strefę pożarową, dla której oddzielnie ustala się klasę odporności pożarowej, zgodnie z warunkami określonymi w ust. 4.

9. Pomieszczenie, w którym jest umieszczony przeciwpożarowy zbiornik wody lub innych środków gaśniczych, pompa wodna instalacji przeciwpożarowej, maszynownia wentylacji do celów przeciwpożarowych oraz rozdzielnia elektryczna, zasilająca, niezbędne podczas pożaru instalacje i urządzenia, stanowi odrębną strefę pożarową.

§ 212. Warunki dotyczące klasy odporności pożarowej budynku określone w § 211 oraz dotyczące klas odporności ogniowej elementów budynku i rozprzestrzeniania ognia przez te elementy określone w § 215, nie dotyczą budynku:

- 1) do trzech kondygnacji nadziemnych łącznie:
 - a) mieszkalnego jednorodzinnego, rekreacji indywidualnej i mieszkalnego w zabudowie zagrodowej,
 - b) mieszkalnego i administracyjnego w gospodarstwie leśnych;
- 2) wolnostojącego do dwóch kondygnacji nadziemnych łącznie:
 - a) o kubaturze brutto do 1500 m³, przeznaczonego do celów turystyki i wypoczynku,
 - b) gospodarczego w zabudowie jednorodzinnej i w zabudowie zagrodowej oraz w gospodarstwie leśnym,
 - c) o kubaturze brutto do 1000 m³ przeznaczonego do wykonywania zawodu lub działalności usługowej i handlowej, także z częścią mieszkalną;
- 3) wolnostojącego garażu o liczbie stanowisk postojowych nie większej niż 2;
- 4) inwentarskiego o kubaturze brutto do 1500 m³.

§ 213. W budynku wyposażonym w stałe samoczynne urządzenia gaśnicze wodne, z wyjątkiem budynku ZL II oraz wielokondygnacyjnego budynku wysokiego (W) i wysokościowego (WW), dopuszcza się:

- 1) obniżenie klasy odporności pożarowej budynku o jedną w stosunku do wynikającej z § 211;
- 2) przyjęcie klasy „E” odporności pożarowej dla budynku jednokondygnacyjnego.

§ 214. 1. Dopuszcza się przyjęcie klasy „E” odporności pożarowej dla jednokondygnacyjnego budynku PM o gęstości obciążenia ogniowego przekraczającej 500 MJ/m², pod warunkiem zastosowania:

- 1) wszystkich elementów budynku nierozprzestrzeniających ognia;
- 2) samoczynnych urządzeń oddymiających w strefach pożarowych o powierzchni przekraczającej 1000 m².

2. Obniżenie klasy odporności pożarowej budynku, w przypadkach, o których mowa w ust. 1 oraz w § 213, nie zwalnia z zachowania wymaganej pierwotnie klasy odporności ogniowej elementów oddzielenia przeciwpożarowego, określonej w § 231.

§ 215. 1. Elementy budynku, odpowiednio do jego klasy odporności pożarowej, spełniają, co najmniej warunki określone w poniższej tabeli:

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku ⁵⁾					
	główna konstrukcja nośna	konstrukcja dachu	strop ¹⁾	ściana zewnętrzna ^{1), 2)}	ściana wewnętrzna ¹⁾	przekrycie dachu ³⁾
1	2	3	4	5	6	7
„A”	R 240	R 30	R E I 120	E I 120 (o↔i)	E I 60	R E 30
„B”	R 120	R 30	R E I 60	E I 60 (o↔i)	E I 30 ⁴⁾	R E 30
„C”	R 60	R 15	R E I 60	E I 30 (o↔i)	E I 15 ⁴⁾	R E 15
„D”	R 30	(–)	R E I 30	E I 30 (o↔i)	(–)	(–)
„E”	(–)	(–)	(–)	(–)	(–)	(–)

Oznaczenia w tabeli:

R – nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

E – szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,

I – izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,

(–) – nie stawia się wymagań.

- ¹⁾ Jeżeli przegroda jest częścią głównej konstrukcji nośnej, spełnia także kryteria nośności ogniowej (R) odpowiednio do wymagań zawartych w kol. 2 i 3 dla danej klasy odporności pożarowej budynku.
- ²⁾ Klasa odporności ogniowej dotyczy pasa międzykondygnacyjnego wraz z połączeniem ze stropem.
- ³⁾ Warunki nie dotyczą naswietli dachowych, świetlików, lukarn i okien połaciowych (z zastrzeżeniem § 217), jeśli otwory w połaci dachowej nie zajmują więcej niż 20% jej powierzchni; nie dotyczą także budynku, w

którym nad najwyższą kondygnacją znajduje się strop albo inna przegroda, spełniająca kryteria określone w kol. 4.

4) Dla ścian komór zsyłu wymaga się klasy E I 60, a dla drzwi komór zsyłu klasy E I 30.

5) Klasa odporności ogniowej dotyczy elementów wraz z uszczelnieniami złączy i dylatacjami.

2. Elementy budynku, o których mowa w ust. 1, są nierozprzestrzeniające ognia, przy czym dopuszcza się zastosowanie słabo rozprzestrzeniających ognień:

- 1) elementów budynku o jednej kondygnacji nadziemnej ZL IV oraz PM, o maksymalnej gęstości obciążenia ogniowego strefy pożarowej do 500 MJ/m²;
- 2) ścian wewnętrznych i zewnętrznych w budynku PM niskim (N) o maksymalnej gęstości obciążenia ogniowego strefy pożarowej do 1000 MJ/m²;
- 3) ścian zewnętrznych w budynku niskim (N) ZL IV.

3. Dopuszcza się stosowanie w budynku PM ścian zewnętrznych o klasie reakcji na ogień co najmniej D-s3,d2 z rdzeniem klasy reakcji na ogień co najmniej E, jeżeli okładzina wewnętrzna jest w klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s3,d0, a ściana posiada stopień rozprzestrzeniania ognia NRO według Polskiej Normy dotyczącej metod badania stopnia rozprzestrzeniania ognia przez ściany zewnętrzne.

4. Dopuszcza się stosowanie w budynku PM ścian wewnętrznych o klasie reakcji na ogień co najmniej D-s3,d2.

5. W ścianie zewnętrznej budynku ZL II dopuszcza się, zastosowanie izolacji cieplnej o klasie reakcji na ogień nie wyższej niż A2-s3,d1, jeżeli osłaniająca ją od wewnątrz okładzina jest sklasyfikowana w zakresie reakcji na ogień w klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s3,d0 i ma klasę odporności ogniowej co najmniej:

- 1) w budynku klasy odporności pożarowej „B” – E I 60;
- 2) w budynku klasy odporności pożarowej „C” i „D” – E I 30.

6. Dopuszcza się stosowanie kłapy dymowej z materiałów o klasie reakcji na ogień nie wyższej niż D-s2,d0 w dachach i stropodachach.

7. Strop tworzący w pomieszczeniu dodatkowy poziom – antresolę, przeznaczoną do użytku dla więcej niż 10 osób, a także jej konstrukcja nośna, odpowiadają warunkom wynikającym z klasy odporności pożarowej budynku, lecz nie mniejszym niż dla klasy „D”, z zastrzeżeniem § 213.

8. W budynku, na wysokości powyżej 25 m od poziomu terenu, okładzina elewacyjna i jej zamocowanie mechaniczne, a także izolacja cieplna ściany zewnętrznej, wykonane są z materiałów o klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s3,d0.

9. Dopuszcza się ocieplenie ściany zewnętrznej budynku mieszkalnego, wzniesionego przed dniem 1 kwietnia 1995 r., o wysokości do 11 kondygnacji włącznie, z użyciem polistyrenu spienionego o klasie reakcji na ogień co najmniej E, w sposób zapewniający rozprzestrzeniania ognia NRO według Polskiej Normy dotyczącej metod badania stopnia rozprzestrzeniania ognia przez ściany zewnętrzne.

§ 216. 1. W budynku ZL IV i ZL V klasa odporności ogniowej przegrody wewnętrznej oddzielającej lokal mieszkalny lub samodzielne pomieszczenie mieszkalne od drogi komunikacji ogólnej oraz od innego lokalu mieszkalnego i samodzielnego pomieszczenia mieszkalnego, wynosi co najmniej:

- 1) dla ściany w budynku:
 - a) niskim (N) i średniowysokim (SW) – E I 30,
 - b) wysokim (W) i wysokościowym (WW) – E I 60;
- 2) dla stropu w budynku zawierającym 2 lokale mieszkalne – R E I 30.

2. Klasa odporności ogniowej ściany oddzielającej segmenty jednorodzinnych budynków ZL IV: bliźniaczych, szeregowych lub atrialnych, wynosi co najmniej – R E I 60.

3. W lokalu mieszkalnym oraz w samodzielnym pomieszczeniu mieszkalnym dopuszcza się wykonywanie ścian wewnętrznych o klasie reakcji na ogień co najmniej B-s3,d0 lub wykonanych z wyrobów o klasie reakcji na ogień co najmniej B-s3,d0, bez wymaganej w § 215 ust. 1 w kolumnie 6 tabeli klasy odporności ogniowej.

§ 217. 1. Przekrycie dachu budynku niższego, usytuowanego bliżej niż 8 m lub przyległego do ściany z otworami budynku wyższego, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w § 270 ust. 1, w pasie o szerokości 8 m od tej ściany jest sklasyfikowane w klasie B_{ROOF} (t1) oraz w pasie tym:

- 1) konstrukcja dachu posiada klasę odporności ogniowej co najmniej R 30;
- 2) przekrycie dachu posiada klasę odporności ogniowej co najmniej R E 30.

2. Warunki, o których mowa w ust. 1, nie mają zastosowania, jeżeli najbliżej położony otwór w ścianie budynku wyższego znajduje się w odległości nie mniejszej niż 10 m od dachu budynku niższego, a gęstość obciążenia ogniowego w budynku niższym nie przekracza 2000 MJ/m².

3. Warunki, o których mowa w ust. 1 i 2, odnoszą się również do części niższej budynku, jeżeli część ta stanowi odrębną strefę pożarową.

4. Dopuszcza się sytuowanie wylotu kanału wentylacyjnego i spalinowego od urządzenia gazowego oraz rury wentylującej pion kanalizacyjny w części połączenia dachu lub stropodachu budynku niższego, o której mowa w ust. 1.

§ 218. 1. Przekrycie dachu o powierzchni większej niż 1000 m² jest sklasyfikowane w klasie B_{ROOF} (t₁), a izolacja cieplna o klasie reakcji na ogień nie wyższej niż A2-s3,d1 od przekrycia jest oddzielona od wnętrza budynku przegrodą o klasie odporności ogniowej nie niższej niż R E 15.

2. W budynku ZL III, ZL IV i ZL V poddasze użytkowe przeznaczone na cele mieszkalne lub biurowe oddziela się od konstrukcji i przekrycia dachu sklasyfikowanych w klasie reakcji na ogień nie wyższej niż A2-s3,d1 lub wykonanych z materiałów o klasie reakcji na ogień nie wyższej niż A2-s3,d1 przegrodą o klasie odporności ogniowej:

- 1) w budynku niskim (N) – E I 30;
- 2) w budynku średniowysokim (SW) i wysokim (W) – E I 60.

§ 219. 1. Ściany wewnętrzne i stropy wydzielające kotłownię, składy paliwa stałego, żużlownię i magazyny oleju opałowego, a także zamknięcia otworów w tych elementach, mają klasę odporności ogniowej nie mniejszą niż określona w poniższej tabeli:

Rodzaj pomieszczenia	Klasa odporności ogniowej		
	ścian wewnętrznych	stropów	drzwi lub innych zamknięć
1	2	3	4
Kotłownia z kotłami na paliwo stałe, o łącznej mocy cieplnej powyżej 25 kW	E I 60	R E I 60	E I 30
Kotłownia z kotłami na olej opałowy, o łącznej mocy cieplnej powyżej 30 kW	E I 60	R E I 60	E I 30
Kotłownia z kotłami na paliwo gazowe, o łącznej mocy cieplnej powyżej 30 kW: – w budynku niskim (N) i średniowysokim (SW),	E I 60	R E I 60	E I 30

- w budynku wysokim (W) i wysokościowym (WW)	E I 120	R E I 120	E I 60
Skład paliwa stałego i żużlownia	E I 120 ^{*)}	R E I 120 ^{*)}	E I 60 ^{*)}
Magazyn oleju opałowego	E I 120	R E I 120	E I 60

^{*)} Warunek nie dotyczy budynku mieszkalnego jednorodzinne, budynku mieszkalnego w zabudowie zagrodowej oraz budynku rekreacji indywidualnej.

2. Dla pomieszczeń, o których mowa w ust. 1, klasę odporności ogniowej ściany zewnętrznej przyjmuje się zgodnie z § 215.

3. Nie stawia się wymagań w zakresie klasy odporności ogniowej dla przegrody zewnętrznej kotłowni z kotłami na paliwo gazowe, zlokalizowanej ponad dachem budynku, przy zachowaniu warunku, że przegroda ta jest wykonana z materiałów o klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s3,d0.

§ 220. 1. Nad pomieszczeniem zagrożonym wybuchem stosuje się lekki dach, wykonany z materiałów o klasie reakcji na ogień co najmniej D-s1,d2, o masie nieprzekraczającej 75 kg/m² rzutu, licząc bez elementów konstrukcji nośnej dachu, takich jak podciąg, więzary i belka.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy pomieszczenia, w którym łączna powierzchnia urządzeń odciążających (przeciwwybuchowych), jak przepona, kłapa oraz otwór oszklony szkłem zwykłym, jest większa niż 0,065 m²/m³ kubatury pomieszczenia.

3. Ściana oddzielająca pomieszczenie zagrożone wybuchem od innego pomieszczenia jest odporna na parcie o wartości 15 kN/m² (15 kPa).

§ 221. 1. Pomieszczenie zagrożone wybuchem sytuuje się na najwyższej kondygnacji budynku. Warunek ten nie dotyczy budynku na terenie zamkniętym.

2. Dopuszcza się inne usytuowanie pomieszczenia, o którym mowa w ust. 1, pod warunkiem zastosowania odpowiednich instalacji i urządzeń przeciwwybuchowych, uzgodnionych z właściwym komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej.

§ 222. 1. W ścianie zewnętrznej budynku wielokondygnacyjnego, stosuje się pas międzykondygnacyjny o wysokości co najmniej 0,8 m.

2. Równorzędnym rozwiązaniem do rozwiązania, o którym mowa w ust. 1, jest oddzielenie poziome w formie daszku, gzymsu i balkonu o wysięgu co najmniej 0,5 m lub też

inne oddzielenia poziome i pionowe o sumie wysięgu i wymiaru pionowego co najmniej 0,8 m.

3. Elementy poziome, o których mowa w ust. 2, spełniają warunki szczelności ogniowej i izolacyjności ogniowej, również w obrębie połączenia ze ścianą zewnętrzną, przez okres odpowiadający czasowi klasyfikacyjnemu wymaganemu w stosunku do ściany zewnętrznej budynku i są sklasyfikowane w klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s3,d0 lub posiadają stopień rozprzestrzeniania się ognia NRO według Polskiej Normy dotyczącej metod badania stopnia rozprzestrzeniania ognia przez ściany zewnętrzne.

4. Warunki, o których mowa w ust. 1 i 2, nie dotyczą ściany holu i drogi komunikacji ogólnej.

§ 223. 1. W ścianie zewnętrznej budynku wielokondygnacyjnego nad strefą pożarową PM, o gęstości obciążenia ogniowego powyżej 1000 MJ/m², wysokość pasa międzykondygnacyjnego wynosi co najmniej 1,2 m.

2. Równorzędym rozwiązaniem do rozwiązania, o którym mowa w ust. 1, jest oddzielenie poziome w formie daszku, gzymsu i balkonu o wysięgu co najmniej 0,8 m lub też inne oddzielenie poziome i pionowe o sumie wymiaru pionowego i wysięgu co najmniej 1,2 m, z zachowaniem warunków określonych w § 222 ust. 3.

§ 224. Elementy okładziny elewacyjnej mocuje się do konstrukcji budynku w sposób uniemożliwiający ich odpadanie w przypadku pożaru w czasie krótszym niż wynikający z wymaganej klasy odporności ogniowej dla ściany zewnętrznej, określonej w § 215 ust. 1, odpowiednio do klasy odporności pożarowej budynku, w którym są one zamocowane.

Rozdział 3

Strefy pożarowe i oddzielenia przeciwpożarowe

§ 225. 1. Strefę pożarową stanowi budynek albo jego część oddzielona od innych budynków lub innych części budynku elementami oddzielenia przeciwpożarowego, o których mowa w § 231 ust. 4, bądź też pasem wolnego terenu o szerokości nie mniejszej niż dopuszczalna odległość od innych budynków, określona w § 268 ust. 1–7.

2. Częścią budynku, o której mowa w ust. 1, jest także jego kondygnacja, jeżeli klatki schodowe i szyby dźwigowe w tym budynku spełniają co najmniej warunki, o których mowa w § 253 ust. 2, dla klatek schodowych.

3. Powierzchnia strefy pożarowej jest obliczana jako powierzchnia wewnętrzna budynku lub jego części, przy czym wlicza się do niej także powierzchnię antresoli.

§ 226. 1. Dopuszczalną powierzchnię strefy pożarowej ZL określa poniższa tabela:

Kategoria zagrożenia ludzi	Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej w m ²			
	w budynku o jednej kondygnacji nadziemnej (bez ograniczenia wysokości)	w budynku wielokondygnacyjnym		
		niskim (N)	średniowysokim (SW)	wysokim i wysokościowym (W) i (WW)
1	2	3	4	5
ZL I, ZL III, ZL IV, ZL V	10 000	8000	5000	2500
ZL II	8000	5000	3500	2000

2. Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej ZL, obejmującej podziemną część budynku, nie przekracza 50% dopuszczalnej powierzchni strefy pożarowej tej samej kategorii zagrożenia ludzi, o której mowa w ust. 1, dla pierwszej nadziemnej kondygnacji tego budynku.

3. Zmniejszenie dopuszczalnej powierzchni strefy pożarowej, o której mowa w ust. 2, nie dotyczy przypadku, gdy wyjścia ewakuacyjne z kondygnacji podziemnej prowadzą bezpośrednio na zewnątrz budynku.

4. Dopuszcza się powiększenie powierzchni strefy pożarowej, o której mowa w ust. 1, z wyjątkiem strefy pożarowej w wielokondygnacyjnym budynku wysokim (W) i wysokościowym (WW), pod warunkiem zastosowania:

- 1) stałych samoczynnych urządzeń gaśniczych wodnych – o 100%;
- 2) samoczynnych urządzeń oddymiających uruchamianych za pomocą systemu wykrywania dymu – o 100%.

5. Przy jednoczesnym stosowaniu urządzeń, o których mowa w ust. 4, dopuszcza się powiększenie powierzchni stref pożarowych o 200%.

6. Ze strefy pożarowej ZL II o powierzchni przekraczającej 750 m² w budynku wielokondygnacyjnym, zapewnia się możliwość ewakuacji ludzi do innej strefy pożarowej na tej samej kondygnacji.

§ 227. 1. Dopuszczalną powierzchnię strefy pożarowej PM, z wyjątkiem garażu, określa poniższa tabela:

Rodzaj stref pożarowych	Gęstość obciążenia ogniowego Q [MJ/m ²]	Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej w m ²		
		w budynku o jednej kondygnacji nadziemnej (bez ograniczenia wysokości)	w budynku wielokondygnacyjnym	
			niskim i średniowysokim (N) i (SW)	wysokim i wysokościowym (W) i (WW)
1	2	3	4	5
Strefy pożarowe z pomieszczeniem zagrożonym wybuchem	Q > 4000	1000	*	*
	2000 < Q ≤ 4000	2000	*	*
	1000 < Q ≤ 2000	4000	1000	*
	500 < Q ≤ 1000	6000	2000	500
	Q ≤ 500	8000	3000	1000
Strefy pożarowe pozostałe	Q > 4000	2000	1000	*
	2000 < Q ≤ 4000	4000	2000	*
	1000 < Q ≤ 2000	8000	4000	1000
	500 < Q ≤ 1000	15 000	8000	2500
	Q ≤ 500	20 000	10 000	5000

* – Nie dopuszcza się takich przypadków.

2. Strefa pożarowa, o której mowa w ust. 1, w podziemnej części budynku nie przekracza 50% powierzchni określonej w tabeli.

§ 228. 1. Dopuszcza się powiększenie powierzchni strefy pożarowej, o której mowa w § 227, pod warunkiem ich ochrony:

- 1) stałymi samoczynnymi urządzeniami gaśniczymi wodnymi – o 100%;
- 2) samoczynnymi urządzeniami oddymiającymi – o 50%.

2. Przy jednoczesnym stosowaniu urządzeń, o których mowa w ust. 1, dopuszcza się powiększenie strefy pożarowej o 150%.

§ 229. 1. Dopuszcza się powiększenie strefy pożarowej PM w budynku jednokondygnacyjnym lub na ostatniej kondygnacji budynku wielokondygnacyjnego, z

wyjątkiem garaży, o 100%, jeżeli budynek nie zawiera pomieszczenia zagrożonego wybuchem oraz:

- 1) jest wykonany z elementów sklasyfikowanych w klasie reakcji na ogień co najmniej B-s3,d0 – w przypadku elementów wewnątrz budynku oraz wewnętrznej strony elementów zewnętrznych;
- 2) jest wykonany z elementów posiadających stopień rozprzestrzeniania ognia NRO według Polskiej Normy dotyczącej metod badania stopnia rozprzestrzeniania ognia przez ściany zewnętrzne – w przypadku elementów zewnętrznych;
- 3) zastosowano samoczynne urządzenia oddymiające.

2. W budynku jednokondygnacyjnym wielkości strefy pożarowej PM, z wyjątkiem garażu, nie ogranicza się, pod warunkiem zastosowania stałych samoczynnych urządzeń gaśniczych wodnych i samoczynnych urządzeń oddymiających.

§ 230. 1. Dopuszczalną powierzchnię strefy pożarowej IN określa poniższa tabela:

Liczba kondygnacji budynku	Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej w m ²	
	przy hodowli ściółkowej	przy hodowli bezściółkowej
1	2	3
Jedna	5000	nie ogranicza się
Dwie	2500	5000
Powyżej dwóch	1000	2500

2. W przypadku stosowania w budynku ścian o klasie reakcji na ogień nie wyższej niż D-s2,d0 lub o stopniu rozprzestrzeniania ognia SIRO według Polskiej Normy dotyczącej metod badania stopnia rozprzestrzeniania ognia przez ściany zewnętrzne, strefę pożarową zmniejsza się do 25% wartości podanej w ust. 1, a w przypadku jednokondygnacyjnego budynku przeznaczonego do hodowli bezściółkowej, strefę ogranicza się do 5000 m².

§ 231. 1. Ściany i stropy stanowiące elementy oddzielenia przeciwpożarowego wykonane są z materiałów o klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s3,d0, a występujące w

nich otwory – obudowane przedsionkami przeciwpożarowymi lub zamykane za pomocą drzwi przeciwpożarowych bądź innego zamknięcia przeciwpożarowego.

2. W ścianie oddzielenia przeciwpożarowego łączna powierzchnia otworów, o których mowa w ust. 1, nie przekracza 15% powierzchni ściany, a w stropie oddzielenia przeciwpożarowego – 0,5% powierzchni stropu. Ograniczenia nie stosuje się do otworów w ścianach oddzielenia przeciwpożarowego w garażu, które znajdują się na drogach manewrowych.

3. Wymiary rzutu poziomego przedsionka przeciwpożarowego wynoszą nie mniej niż 1,4 m x 1,4 m. Ściany i strop przedsionka, a także osłony lub obudowy przewodów i kabli elektrycznych, z wyjątkiem wykorzystywanych w przedsionku oraz z wyjątkiem zespołów kablowych, o których mowa w § 180 ust. 3 – o klasie odporności ogniowej co najmniej E I 60 wykonane są z materiałów o klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s3,d0. Przedsionek przeciwpożarowy zamykany jest drzwiami i wentylowany co najmniej grawitacyjnie.

4. Wymaganą klasę odporności ogniowej elementów oddzielenia przeciwpożarowego oraz zamknięć znajdujących się w nich otworów określa poniższa tabela:

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej				
	elementów oddzielenia przeciwpożarowego		drzwi przeciwpożarowych lub innych zamknięć przeciwpożarowych	drzwi z przedsionka przeciwpożarowego	
	ścian i stropów, z wyjątkiem stropów w ZL	stropów w ZL		na korytarz i do pomieszczenia	na klatkę schodową*)
1	2	3	4	5	6
„A”	REI 240	REI 120	EI 120	EI 60	E 60
„B” i „C”	REI 120	REI 60	EI 60	EI 30	E 30
„D” i „E”	REI 60	REI 30	EI 30	EI 15	E 15

*) Dopuszcza się osadzenie tych drzwi w ścianie o klasie odporności ogniowej, określonej dla drzwi w kol. 6, znajdującej się między przedsionkiem a klatką schodową.

5. Klasa odporności ogniowej elementu oddzielenia przeciwpożarowego oraz zamknięcia znajdującego się w nim otworu w budynku, o którym mowa w § 212, jest nie mniejsza od określonej w ust. 4 dla budynku o klasie odporności pożarowej „D” i „E”.

6. Dopuszcza się wypełnienie otworu w ścianie oddzielenia przeciwpożarowego materiałem przepuszczającym światło, takim jak luksfery, cegła szklana lub inne przeszklenie, jeżeli powierzchnia wypełnionego otworu nie przekracza 10% powierzchni ściany, przy czym klasa odporności ogniowej wypełnienia jest nie niższa niż:

Wymagana klasa odporności ogniowej ściany oddzielenia przeciwpożarowego	Klasa odporności ogniowej wypełnienia otworu w ścianie	
	będącej obudową drogi ewakuacyjnej	innej
1	2	3
R E I 240	E I 120	E 120
R E I 120	E I 60	E 60
R E I 60	E I 30	E 30

7. Dopuszcza się stosowanie w strefie pożarowej PM otworu w ścianie oddzielenia przeciwpożarowego, służącego przeprowadzeniu urządzeń technologicznych, chronionego w sposób równoważny wymaganym dla tej ściany drzwiom przeciwpożarowym pod względem możliwości przeniesienia się przez ten otwór ognia lub dymu, w przypadku pożaru.

§ 232. 1. Stosowanie kurtyny przeciwpożarowej jest wymagane do oddzielenia:

- 1) widowni, o liczbie miejsc przekraczającej 600, od sceny teatralnej o powierzchni wewnętrznej przekraczającej 150 m² lub o kubaturze brutto przekraczającej 1200 m³;
- 2) kieszeni scenicznej, o powierzchni przekraczającej 100 m², od sceny teatralnej o powierzchni wewnętrznej przekraczającej 300 m² lub o kubaturze brutto przekraczającej 6000 m³.

2. Sceny, o których mowa w ust. 1, wyposaża się w samoczynne urządzenia oddymiające uruchamiane za pomocą systemu wykrywania dymu.

§ 233. 1. Przepust instalacyjny w elemencie oddzielenia przeciwpożarowego posiada klasę odporności ogniowej (E I) wymaganą dla tego elementu.

2. Dopuszcza się nieinstalowanie przepustu, o którym mowa w ust. 1, dla pojedynczych rur instalacji wodnej, kanalizacyjnej i ogrzewczej, wprowadzanych przez ścianę i strop do pomieszczenia higienicznosanitarnego.

3. Przepust instalacyjny o średnicy większej niż 0,04 m w ścianach i stropach pomieszczenia zamkniętego, dla których wymagana klasa odporności ogniowej jest nie niższa niż E I 60 lub R E I 60, a niebędących elementami oddzielenia przeciwpożarowego, posiada klasę odporności ogniowej (E I) ścian i stropów tego pomieszczenia.

4. Przejście instalacji przez zewnętrzną ścianę budynku, znajdujące się poniżej poziomu terenu, zabezpiecza się przed możliwością przenikania gazu do wnętrza budynku.

§ 234. 1. Ścianę oddzielenia przeciwpożarowego wznosi się na własnym fundamencie lub na stropie, opartym na konstrukcji nośnej o klasie odporności ogniowej nie niższej od odporności ogniowej tej ściany.

2. Ścianę oddzielenia przeciwpożarowego wysuwa się na co najmniej 0,3 m poza lico ściany zewnętrznej budynku lub na całej wysokości ściany zewnętrznej stosuje się pionowy pas z materiału o klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s3,d0 o szerokości co najmniej 2 m i klasie odporności ogniowej E I 60.

3. W budynku z przekryciem dachu klasy F_{R00F} (t1) ścianę oddzielenia przeciwpożarowego wyprowadza się ponad pokrycie dachu na wysokość co najmniej 0,3 m lub stosuje się wzdłuż ściany pas z materiału o klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s3,d0 o szerokości co najmniej 1 m i klasie odporności ogniowej E I 60, bezpośrednio pod pokryciem; przekrycie na tej szerokości jest sklasyfikowane w klasie B_{R00F} (t1).

4. W budynku, z wyjątkiem budynku w zabudowie jednorodzinnej, w dachu którego znajduje się świetlik lub kłapa dymowa, ścianę oddzielenia przeciwpożarowego, usytuowaną od nich w odległości poziomej mniejszej niż 5 m, wyprowadza się ponad górną ich krawędź na wysokość co najmniej 0,3 m, przy czym warunek ten nie dotyczy świetlika nieotwieranego o klasie odporności ogniowej co najmniej E 30.

Rozdział 4

Drogi ewakuacyjne

§ 235. 1. Z pomieszczenia przeznaczonego na pobyt ludzi zapewnia się możliwość ewakuacji w bezpieczne miejsce na zewnątrz budynku lub do sąsiedniej strefy pożarowej, bezpośrednio albo drogą komunikacji ogólnej, zwaną dalej „drogą ewakuacyjną”.

2. Ze strefy pożarowej, o której mowa w ust. 1, stosuje się wyjście bezpośrednio na zewnątrz budynku lub przez inną strefę pożarową.

3. Wyjście z pomieszczenia na drogę ewakuacyjną jest zamykane drzwiami.

4. Drzwi stanowiące wyjście ewakuacyjne z budynku przeznaczonego dla więcej niż 50 osób otwierają się na zewnątrz. Warunek ten nie dotyczy budynku wpisanego do rejestru zabytków.

5. Dopuszcza się w wyjściu ewakuacyjnym z budynku stosowanie drzwi rozsuwanych spełniających warunki, o których mowa w § 239 ust. 4.

6. Określając wymaganą szerokość i liczbę przejść, wyjść oraz dróg ewakuacyjnych w budynku, w którym z przeznaczenia i sposobu zagospodarowania pomieszczeń nie wynika jednoznacznie maksymalna liczba ich użytkowników, liczbę tę przyjmuje się w odniesieniu do powierzchni tych pomieszczeń, dla:

- 1) sali konferencyjnej, lokalu gastronomiczno-rozrywkowego, poczekalni, holu, świetlicy itp. – 1 m²/osobę;
- 2) pomieszczenia handlowo-usługowego – 4 m²/osobę;
- 3) pomieszczenia administracyjno-biurowego – 5 m²/osobę;
- 4) archiwum, biblioteki itp. – 7 m²/osobę;
- 5) magazynu – 30 m²/osobę.

§ 236. 1. W pomieszczeniu, od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia ewakuacyjnego na drogę ewakuacyjną lub do innej strefy pożarowej albo na zewnątrz budynku, zapewnia się przejście, zwane dalej „przejściem ewakuacyjnym”, o długości nieprzekraczającej:

- 1) w strefie pożarowej ZL – 40 m;
- 2) w strefie pożarowej PM o gęstości obciążenia ogniowego przekraczającej 500 MJ/m² w budynku o więcej niż jednej kondygnacji nadziemnej – 75 m;
- 3) w strefie pożarowej PM, o obciążeniu ogniowym nieprzekraczającym 500 MJ/m², w budynku o więcej niż jednej kondygnacji nadziemnej oraz w strefie pożarowej PM w budynku o jednej kondygnacji nadziemnej bez względu na wielkość obciążenia ogniowego – 100 m.

2. W pomieszczeniu zagrożonym wybuchem długość przejścia ewakuacyjnego, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, nie przekracza 40 m.

3. Dopuszcza się prowadzenie przez pomieszczenie zagrożone wybuchem przejścia ewakuacyjnego z innego pomieszczenia, jeżeli pomieszczenia te są powiązane funkcjonalnie.

4. Jeżeli z przewidywanego przeznaczenia pomieszczenia nie wynika jednoznacznie sposób jego zagospodarowania, projektowa długość przejścia ewakuacyjnego nie może być większa niż 80% długości określonej w ust. 1 i 2.

5. W pomieszczeniach o wysokości przekraczającej 5 m długość przejść, o których mowa w ust. 1 i 2, może być powiększona o 25%.

6. Długości przejść, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą być powiększone pod warunkiem zastosowania:

- 1) stałych samoczynnych urządzeń gaśniczych wodnych – o 50%;
- 2) samoczynnych urządzeń oddymiających uruchamianych za pomocą systemu wykrywania dymu – o 50%.

7. Powiększenia, o których mowa w ust. 5 i 6, podlegają sumowaniu.

8. Przejścia, o którym mowa w ust. 1, nie prowadzi się łącznie przez więcej niż trzy pomieszczenia.

9. Ścianek działowych oddzielających od siebie pomieszczenia, dla których określa się łącznie długość przejścia ewakuacyjnego, nie dotyczą warunki, o których mowa w § 215 ust. 1.

10. Szerokość przejścia ewakuacyjnego w pomieszczeniu przeznaczonym na pobyt ludzi oblicza się proporcjonalnie do liczby osób, do których ewakuacji ono służy, przyjmując co najmniej 0,6 m na 100 osób, lecz nie mniej niż 0,9 m, a w przypadku przejścia służącego do ewakuacji do 3 osób – nie mniej niż 0,8 m.

§ 237. Pomieszczenie posiada co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne oddalone od siebie o co najmniej 5 m w przypadku, gdy:

- 1) jest przeznaczone do jednoczesnego przebywania w nim ponad 50 osób, a w strefie pożarowej ZL II – ponad 30 osób;
- 2) znajduje się w strefie pożarowej ZL, a jego powierzchnia przekracza 300 m²;
- 3) znajduje się w strefie pożarowej PM o gęstości obciążenia ogniowego powyżej 500 MJ/m², a jego powierzchnia przekracza 300 m²;
- 4) znajduje się w strefie pożarowej PM o gęstości obciążenia ogniowego do 500 MJ/m², a jego powierzchnia przekracza 1000 m²;
- 5) jest zagrożone wybuchem, a jego powierzchnia przekracza 100 m².

§ 238. 1. Łączną szerokość drzwi w świetle, stanowiących wyjścia ewakuacyjne z pomieszczenia, oblicza się proporcjonalnie do liczby osób mogących przebywać w nim

równocześnie, przyjmując co najmniej 0,6 m szerokości na 100 osób, przy czym najmniejsza szerokość drzwi w świetle ościeżnicy wynosi 0,9 m, a w przypadku drzwi służących do ewakuacji do 3 osób – 0,8 m.

2. Drzwi stanowiące wyjście ewakuacyjne otwiera się na zewnątrz pomieszczenia:

- 1) zagrożonego wybuchem;
- 2) do którego jest możliwe niespodziewane przedostanie się mieszanin wybuchowych lub substancji trujących, duszących bądź innych, mogących utrudnić ewakuację;
- 3) przeznaczonego do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób;
- 4) przeznaczonego dla ponad 6 osób o ograniczonej zdolności poruszania się.

3. Wyjście ewakuacyjne z pomieszczenia zagrożonego wybuchem na drogę ewakuacyjną prowadzi się przez przedsionek przeciwpożarowy odpowiadający warunkom, o których mowa w § 231.

4. Szerokość drzwi stanowiących wyjście ewakuacyjne z budynku, a także szerokość drzwi na drodze ewakuacyjnej z klatki schodowej, prowadzących na zewnątrz budynku lub do innej strefy pożarowej, jest nie mniejsza niż szerokość biegu klatki schodowej, określona zgodnie z § 59 ust. 1 i 2.

5. Szerokość drzwi w świetle na drodze ewakuacyjnej, niewymienionych w ust. 4, oblicza się proporcjonalnie do liczby osób, do których ewakuacji są one przeznaczone, przyjmując co najmniej 0,6 m szerokości na 100 osób, przy czym najmniejsza szerokość drzwi wynosi 0,9 m w świetle ościeżnicy.

6. Wysokość drzwi, o których mowa w ust. 1, 4 i 5, odpowiada warunkom, o których mowa w § 54 ust. 1.

§ 239. 1. Drzwi wieloskrzydłowe, stanowiące wyjście ewakuacyjne z pomieszczenia oraz na drodze ewakuacyjnej, posiadają co najmniej jedno, nieblokowane skrzydło drzwiowe o szerokości nie mniejszej niż 0,9 m.

2. Szerokość skrzydła drzwi wahadłowych, stanowiących wyjście ewakuacyjne z pomieszczenia oraz na drodze ewakuacyjnej, wynosi co najmniej dla drzwi jednoskrzydłowych – 0,9 m, a dla drzwi dwuskrzydłowych – 0,6 m, przy czym oba skrzydła drzwi dwuskrzydłowych muszą mieć tę samą szerokość.

3. Do celów ewakuacji nie stosuje się drzwi obrotowych i podnoszonych.

4. Dopuszcza się stosowanie drzwi rozsuwanych stanowiących wyjścia na drogi ewakuacyjne, a także stosowanie ich na drogach ewakuacyjnych, jeżeli są przeznaczone nie tylko do celów ewakuacji, a ich konstrukcja zapewnia:

- 1) otwieranie automatyczne i ręczne bez możliwości ich blokowania;
- 2) samoczynne ich rozsuniecie i pozostanie w pozycji otwartej w wyniku zasygnalizowania pożaru przez system wykrywania dymu chroniący strefę pożarową, do ewakuacji z której te drzwi są przeznaczone, a także w przypadku awarii drzwi.

5. W bramie i ścianie przesuwanej na drodze ewakuacyjnej znajdują się drzwi otwierane ręcznie albo w bezpośrednim sąsiedztwie tej bramy i ściany umieszcza się i wyraźnie oznakowuje drzwi przeznaczone do celów ewakuacji.

6. Drzwi, bramę i inne zamknięcie otworów o wymaganej klasie odporności ogniowej lub dymoszczelności zaopatruje się w urządzenia zapewniające samoczynne zamykanie otworu w razie pożaru. Zapewnia się możliwość ręcznego otwierania drzwi służących do ewakuacji.

7. Drzwi stanowiące wyjście ewakuacyjne z pomieszczenia, w którym może przebywać jednocześnie więcej niż 300 osób, oraz drzwi na drodze ewakuacyjnej z tego pomieszczenia, wyposaża się w urządzenia przeciwpaniczne.

§ 240. 1. Obudowa poziomej drogi ewakuacyjnej posiada klasę odporności ogniowej wymaganą dla ścian wewnętrznych, nie mniejszą jednak niż E I 15, z uwzględnieniem § 216. Warunek klasy odporności ogniowej dla obudowy poziomej drogi ewakuacyjnej nie dotyczy obudowy krytego ciągu pieszego – pasażu, o którym mowa w § 246 ust. 2.

2. W ścianach wewnętrznych, stanowiących obudowę drogi ewakuacyjnej w strefie pożarowej ZL III i PM, dopuszcza się umieszczenie nieotwieranych naświetli powyżej 2 m od poziomu posadzki, jeżeli przylegające pomieszczenie nie jest zagrożone wybuchem i jeżeli gęstość obciążenia ogniowego w tym pomieszczeniu nie przekracza 1000 MJ/m².

3. W ścianie zewnętrznej budynku, przy której znajduje się galeria, będąca jedyną drogą ewakuacyjną, dopuszcza się umieszczenie naświetli powyżej 2 m od posadzki tej galerii.

§ 241. 1. Szerokość poziomej drogi ewakuacyjnej oblicza się proporcjonalnie do liczby osób mogących przebywać jednocześnie na danej kondygnacji budynku, przyjmując co najmniej 0,6 m na 100 osób, lecz nie mniej niż 1,4 m.

2. Dopuszcza się zmniejszenie szerokości poziomej drogi ewakuacyjnej do 1,2 m, jeżeli jest ona przeznaczona do ewakuacji nie więcej niż 20 osób.

3. Wysokość drogi ewakuacyjnej wynosi co najmniej 2,2 m, natomiast wysokość lokalnego obniżenia 2 m, przy czym długość obniżonego odcinka drogi nie może być większa niż 1,5 m na każdym odcinku drogi ewakuacyjnej o długości 10 m.

4. Skrzydła drzwi stanowiących wyjście na drogę ewakuacyjną nie zmniejszają, po ich całkowitym otwarciu, szerokości tej drogi. Warunku nie stosuje się do drzwi wyposażonych w urządzenia samoczynnie je zamykające.

§ 242. 1. Korytarz stanowiący drogę ewakuacyjną w strefie pożarowej ZL dzieli się na odcinki nie dłuższe niż 50 m przy zastosowaniu przegród z drzwiami dymoszczelnymi lub innych urządzeń technicznych, zapobiegających rozprzestrzenianiu się dymu.

2. Warunek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy korytarza, na którym zastosowano rozwiązania techniczno-budowlane zabezpieczające przed zadymieniem.

3. Przegrody, o których mowa w ust. 1, nad sufitami podwieszonymi i pod podłogami podniesionymi powyżej poziomu stropu lub podłoża, wykonuje się z materiałów o klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s3,d0.

§ 243. 1. Na drodze ewakuacyjnej nie stosuje się:

- 1) spoczników ze stopniami;
- 2) schodów ze stopniami zabiegowymi, jeżeli schody te są jedyną drogą ewakuacyjną.

2. Na drodze ewakuacyjnej dopuszcza się stosowanie schodów wachlarzowych, pod warunkiem zachowania najmniejszej szerokości stopni określonych w § 60 ust. 6.

3. Na drodze ewakuacyjnej miejsca, w których zastosowano pochylnie lub stopnie umożliwiające pokonanie różnicy poziomów, są wyraźnie oznakowane.

§ 244. Klatka schodowa przeznaczona do ewakuacji ze strefy pożarowej:

- 1) ZL II w budynku niskim (N),
- 2) ZL I, ZL II, ZL III lub ZL V w budynku średniowysokim (SW),
- 3) PM o gęstości obciążenia ogniowego powyżej 500 MJ/m² lub zawierającej pomieszczenie zagrożone wybuchem w budynku niskim (N) bądź średniowysokim (SW)

– jest obudowana i zamykana drzwiami dymoszczelnymi oraz wyposażona w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub służące do usuwania dymu, uruchamiane samoczynnie za pomocą systemu wykrywania dymu.

§ 245. 1. W budynku wysokim (W) i wysokościowym (WW) zapewnia się możliwość ewakuacji do co najmniej dwóch klatek schodowych, które są obudowane i oddzielone od poziomych dróg komunikacyjnych lub ewakuacyjnych oraz pomieszczeń, przedsiönkiem przeciwpożarowym, odpowiadającym warunkom, o których mowa w § 231.

2. Klatki schodowe i przedsionki przeciwpożarowe, stanowiące drogę ewakuacyjną w budynku wysokim (W) dla stref pożarowych innych niż ZL IV i PM oraz w budynku wysokościowym (WW), wyposaża się w urządzenia zapobiegające ich zadymieniu.

3. Klatki schodowe i przedsionki przeciwpożarowe, stanowiące drogę ewakuacyjną w budynku wysokim (W) dla strefy pożarowej PM, wyposaża się w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub samoczynne urządzenia oddymiające uruchamiane za pomocą systemu wykrywania dymu.

4. Prowadzenie ewakuacji tylko do jednej klatki schodowej dopuszcza się w przypadku:

- 1) budynku wysokiego (W) niezawierającego strefy pożarowej ZL II, jeżeli powierzchnia wewnętrzna kondygnacji nie przekracza 750 m²;
- 2) strefy pożarowej ZL IV, jeżeli łączna powierzchnia wewnętrzna lokali mieszkalnych na kondygnacji lub jej części nie przekracza 750 m².

5. W budynku wysokim (W) i wysokościowym (WW) dopuszcza się wykonywanie klatek schodowych, stanowiących drogę ewakuacyjną wyłącznie dla stref pożarowych ZL IV, bez przedsionków oddzielających je od poziomych dróg komunikacji ogólnej, jeżeli:

- 1) każdy lokal mieszkalny lub pomieszczenie jest oddzielone od poziomej drogi komunikacji ogólnej drzwiami o klasie odporności ogniowej co najmniej E I 30;
- 2) klatki schodowe są zamykane drzwiami dymoszczelnymi;
- 3) klatki schodowe są wyposażone w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub w samoczynne urządzenia oddymiające uruchamiane za pomocą systemu wykrywania dymu.

6. W budynku średniowysokim (SW) i wyższym, w strefie pożarowej ZL V, drzwi z pomieszczenia, z wyjątkiem higienicznosanitarne, prowadzące na drogę komunikacji ogólnej, posiadają klasę odporności ogniowej co najmniej E I 30.

§ 246. 1. W budynku wysokim (W) i wysokościowym (WW), w strefie pożarowej innej niż ZL IV, stosuje się rozwiązania techniczno-budowlane zabezpieczające przed zadymieniem poziomych dróg ewakuacyjnych.

2. W krytym ciągu pieszym (pasażu), do którego przylegają lokale handlowe i usługowe, oraz w przekrytym dziedzińcu wewnętrznym, stosuje się rozwiązania techniczno-budowlane zabezpieczające przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych.

3. W podziemnej kondygnacji budynku, w której znajduje się pomieszczenie przeznaczone dla ponad 100 osób, oraz budowli podziemnej z takim pomieszczeniem, stosuje

się rozwiązania techniczno-budowlane zapewniające usuwanie dymu z tego pomieszczenia i z dróg ewakuacyjnych.

§ 247. Dopuszcza się, aby schody wewnętrzne w lokalu mieszkalnym w budynku mieszkalnym wielorodzinnym oraz w budynku mieszkalnym jednorodzinym, budynku rekreacji indywidualnej i budynku w zabudowie zagrodowej, a także w budynku tymczasowym nieprzeznaczonym na cele widowiskowe lub inne zgromadzenia ludzi, nie spełniały wymagań stawianych drogom ewakuacyjnym.

§ 248. 1. Ściany wewnętrzne i stropy stanowiące obudowę klatki schodowej lub pochylni posiadają klasę odporności ogniowej określoną zgodnie z § 215, jak dla stropów budynku.

2. Biegi i spoczniki schodów oraz pochylnie służące do ewakuacji wykonane są z materiałów o klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s3,d0 i posiadają klasę odporności ogniowej co najmniej:

- 1) w budynku o klasie odporności pożarowej „A”, „B” i „C” – R 60;
- 2) w budynku o klasie odporności pożarowej „D” i „E” – R 30.

3. Warunek klasy odporności ogniowej, o którym mowa w ust. 2, nie dotyczy klatek schodowych wydzielonych na każdej kondygnacji przedsionkiem przeciwpożarowym oraz schodów na antresolę w pomieszczeniu, w którym się ona znajduje, jeżeli antresola ta jest przeznaczona do użytku nie więcej niż 10 osób.

4. W budynku niskim (N) o klasie odporności pożarowej „D” lub „E” w obudowanej klatce schodowej, zamykanej drzwiami o klasie odporności ogniowej co najmniej E I 30, dopuszcza się wykonanie biegów i spoczników schodów z materiałów o dowolnej klasie reakcji na ogień.

5. Odległość między ścianą zewnętrzną, stanowiącą obudowę klatki schodowej przeznaczonej do ewakuacji, o której mowa w § 244, § 245 i § 253 ust. 2, a inną ścianą zewnętrzną tego samego lub innego budynku ustala się zgodnie z § 268. Przepisu nie stosuje się, jeżeli co najmniej jedna z tych ścian posiada co najmniej klasę odporności ogniowej zgodnie z § 215, jak dla stropu budynku z tą klatką schodową, w pasie terenu określonym zgodnie z § 268.

§ 249. 1. Piwnicę oddziela się od pozostałej części budynku, z wyjątkiem budynku ZL IV niskiego (N) i średniowysokiego (SW), stropami i ścianami o klasie odporności ogniowej co najmniej R E I 60 i zamyka drzwiami o klasie odporności ogniowej co najmniej E I 30.

Jeżeli drzwi do piwnicy znajdują się poniżej poziomu terenu, schody prowadzące z tego poziomu zabezpiecza się w sposób uniemożliwiający omyłkowe zejście ludzi do piwnicy w przypadku ewakuacji (np. ruchomą barierą).

2. W budynku wysokim (W) i wysokościowym (WW) piwnicę oddziela się od klatki schodowej przedsionkiem przeciwpożarowym.

§ 250. Wyjście z klatki schodowej na strych lub poddasze zamyka się drzwiami lub kłapą wyjściową o klasie odporności ogniowej co najmniej:

- 1) w budynku niskim (N) – E I 15;
- 2) w budynku średniowysokim (SW) i wyższym – E I 30.

§ 251. Schodów i pochylni ruchomych nie zalicza się do drogi ewakuacyjnej.

§ 252. 1. W budynku ZL I, ZL II, ZL III lub ZL V, mającym kondygnację z posadzką na wysokości powyżej 25 m ponad poziomem terenu przy najniższym wejściu do budynku oraz w budynku wysokościowym (WW) ZL IV przynajmniej jeden dźwig przystosowany jest do potrzeb ekip ratowniczych, spełniając wymagania Polskiej Normy dotyczącej dźwigów dla straży pożarnej. Dźwig dla ekip ratowniczych zapewnia dostęp do każdej strefy pożarowej na kondygnacji bezpośrednio lub drogami komunikacji ogólnej.

2. Dojście do dźwigu dla ekip ratowniczych prowadzi przez przedsionek przeciwpożarowy spełniający warunki, o których mowa w § 231.

3. Ściany i stropy szybu dźwigu dla ekip ratowniczych posiadają klasę odporności ogniowej wymaganą jak dla stropów budynku, zgodnie z § 215.

4. Szyb dźwigu dla ekip ratowniczych wyposaża się w urządzenia zapobiegające zadymieniu.

§ 253. 1. Długość drogi ewakuacyjnej od wyjścia z pomieszczenia na tę drogę do wyjścia do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz budynku, zwanej dalej „dojściem ewakuacyjnym”, mierzy się wzdłuż osi drogi ewakuacyjnej. W przypadku zakończenia dojścia ewakuacyjnego przedsionkiem przeciwpożarowym, długość tę mierzy się do pierwszych drzwi tego przedsionka.

2. Za równorzędne wyjściu do innej strefy pożarowej, o którym mowa w ust. 1, uważa się wyjście do obudowanej klatki schodowej, zamykanej drzwiami o klasie odporności ogniowej co najmniej E I 30, wyposażonej w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub służące do usuwania dymu, a w przypadku, o którym mowa w § 245 ust. 5 – zamykanej drzwiami dymoszczelnymi.

3. Dopuszczalną długość dojścia ewakuacyjnego w strefie pożarowej określa poniższa tabela:

Rodzaj strefy pożarowej	Długość dojścia w m	
	przy jednym dojściu	przy co najmniej 2 dojściach ¹⁾
1	2	3
Z pomieszczeniem zagrożonym wybuchem	10	40
PM o gęstości obciążenia ogniowego $Q > 500 \text{ MJ/m}^2$ bez pomieszczenia zagrożonego wybuchem	30 ²⁾	60
PM o gęstości obciążenia ogniowego $Q \leq 500 \text{ MJ/m}^2$ bez pomieszczenia zagrożonego wybuchem	60 ²⁾	100
ZL I, II i V	10	40
ZL III	30 ²⁾	60
ZL IV	60 ²⁾	100

¹⁾ Dla dojścia najkrótszego, przy czym dopuszcza się dla drugiego dojścia długość większą o 100% od najkrótszego. Dojścia te nie mogą się pokrywać ani krzyżować, przy czym dopuszcza się ich wspólny początkowy przebieg na długości nie większej niż 2 m.

²⁾ W tym nie więcej niż 20 m na poziomej drodze ewakuacyjnej.

4. Długość dojścia ewakuacyjnego, o której mowa w ust. 3, może być powiększona pod warunkiem ochrony:

- 1) strefy pożarowej stałymi samoczynnymi urządzeniami gaśniczymi wodnymi – o 50%;
- 2) drogi ewakuacyjnej samoczynnymi urządzeniami oddymiającymi uruchamianymi za pomocą systemu wykrywania dymu – o 50%.

5. Dopuszcza się powiększenie długości dojścia o 100% przy jednoczesnym stosowaniu urządzeń, o których mowa w ust. 4.

6. Wyjście z klatki schodowej, o której mowa w ust. 2, prowadzi na zewnątrz budynku, bezpośrednio lub poziomymi drogami komunikacji ogólnej, których obudowa odpowiada warunkom, o których mowa w § 248 ust. 1, a otwory w obudowie mają zamknięcia o klasie odporności ogniowej co najmniej E I 30.

7. Dopuszcza się przeprowadzenie drogi ewakuacyjnej do wyjścia na zewnątrz budynku z klatki schodowej oraz z poziomej drogi komunikacji ogólnej przez hol, mogący spełniać także funkcje uzupełniające do funkcji wynikających z przeznaczenia budynku, takie jak: recepcyjna, ochrony budynku, drobnej sprzedaży, pod warunkiem że:

- 1) przez jeden hol możliwe jest przeprowadzenie drogi ewakuacyjnej tylko z jednej klatki schodowej, przy czym ograniczenie to nie odnosi się do klatek schodowych z odrębnym, nieprowadzącym przez ten hol, wyjściem ewakuacyjnym;
- 2) hol nie znajduje się w strefie pożarowej PM o gęstości obciążenia ogniowego powyżej 500 MJ/m^2 ani też zawierającej pomieszczenie zagrożone wybuchem;
- 3) hol jest oddzielony od poziomej drogi komunikacji ogólnej, tak jak jest to wymagane dla klatki schodowej, o której mowa w pkt 1;
- 4) wolna szerokość drogi ewakuacyjnej jest co najmniej o 50% większa od szerokości poziomej drogi ewakuacyjnej w budynku, prowadzącej do tego wyjścia, określonej zgodnie z § 241 ust. 1, dla kondygnacji budynku o największej liczbie przewidywanych osób, znajdujących się tam jednocześnie;
- 5) wysokość holu w miejscu, w którym przebiega droga ewakuacyjna, jest nie mniejsza niż 3,3 m;
- 6) szerokość drzwi wyjściowych na zewnątrz budynku jest większa o 50% od minimalnej szerokości drzwi wyjściowych określonej zgodnie z § 238 ust. 4.

8. Dopuszczalną długość drogi od wyjścia z klatki schodowej, o której mowa w ust. 2, do wyjścia na zewnątrz budynku określa się zgodnie z ust. 3.

§ 254. 1. W budynku PM, w którym jest wymagana druga droga ewakuacyjna dla ludzi z wyższej kondygnacji, dopuszcza się stosowanie na tej drodze drabiny ewakuacyjnej, prowadzącej na dach nad niższą kondygnacją lub na poziom terenu, jeżeli liczba osób przebywających jednocześnie na wyższej kondygnacji nie przekracza 50, a w budynku z pomieszczeniem zagrożonym wybuchem – 15. Nie dotyczy to zakładu pracy chronionej.

2. Drabinę ewakuacyjną umieszcza się w miejscu łatwo dostępnym. Nie sytuuje się drabiny naprzeciw świetlika, okna lub elementu doświetlającego.

3. Dopuszcza się wykonywanie drabiny ewakuacyjnej bez obręczy ochronnej, gdy różnica wysokości nie przekracza 3 m, z uwzględnieniem warunków § 93.

Rozdział 5

Warunki przeciwpożarowe dla elementów wykończenia wnętrz i wyposażenia stałego

§ 255. 1. W strefach pożarowych ZL I, ZL II, ZL III i ZL V do wykończenia wnętrz nie stosuje się materiałów i wyrobów o klasie reakcji na ogień D-s2,d0 lub niższej, lub D_{fl}-s2 lub niższej, lub wyrobów luźno zwisających, w szczególności kurtyn, zasłon, draperii, kotar oraz żaluzji, sklasyfikowanych jako łatwo zapalne, których produkty rozkładu termicznego są bardzo toksyczne lub intensywnie dymiące.

2. Na drodze komunikacji ogólnej, służącej celom ewakuacji, nie stosuje się materiałów i wyrobów budowlanych o klasie reakcji na ogień D-s2,d0 lub niższej, lub D_{fl}-s2 lub niższej, lub wyrobów luźno zwisających, w szczególności kurtyn, zasłon, draperii, kotar oraz żaluzji sklasyfikowanych, jako łatwo zapalne.

3. W przypadku stosowania materiałów wykończeniowych luźno zwisających, w szczególności w kurtynach, zasłonach, draperiach, kotarach oraz żaluzjach, za łatwo zapalne uważa się materiały, których właściwości określone w badaniach zgodnych z Polskimi Normami odnoszącymi się do zapalności i rozprzestrzeniania płomienia przez wyroby włókiennicze nie spełniają co najmniej jednego z kryteriów:

- 1) $t_i \geq 4$ s;
- 2) $t_s \leq 30$ s;
- 3) nie następuje przepalenie trzeciej nitki;
- 4) nie występują płonące krople.

§ 256. 1. Podłoga podniesiona o więcej niż 0,2 m ponad poziom stropu lub innego podłoża posiada:

- 1) konstrukcję nośną o klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s3,d0 oraz płyty podłogi sklasyfikowane w klasie reakcji na ogień co najmniej B-s3,d0 od strony przestrzeni podpodłogowej, mające klasę odporności ogniowej co najmniej R E I 30, a w budynku wysokościowym (WW) lub ze strefą pożarową o gęstości obciążenia ogniowego ponad 4000 MJ/m² oraz w strefie pożarowej ZL II – co najmniej R E I 60;
- 2) przestrzeń podpodłogową podzieloną na sektory o powierzchni nie większej niż 1000 m² przegrodami o klasie odporności ogniowej co najmniej E I 30, a w budynku wysokościowym (WW) lub ze strefą pożarową o gęstości obciążenia ogniowego ponad 4000 MJ/m² – co najmniej E I 60.

2. Przewody i kable elektryczne, sklasyfikowane w klasie reakcji na ogień $B1_{ca-s1,d0,a1}$ lub niższej oraz inne instalacje wykonane z materiałów o klasie reakcji na ogień $A2-s3,d1$ lub niższej, prowadzone w przestrzeni podpodłogowej podłogi podniesionej i w przestrzeni ponad sufitem podwieszonym, wykorzystywanej do wentylacji lub ogrzewania pomieszczenia, posiadają osłonę lub obudowę o klasie odporności ogniowej co najmniej E I 30, a w budynku wysokościowym (WW) lub w budynku ze strefą pożarową o gęstości obciążenia ogniowego ponad 4000 MJ/m^2 – co najmniej E I 60.

3. Na drodze ewakuacyjnej nie wykonuje się w podłodze podniesionej otworów do wentylacji lub ogrzewania.

§ 257. 1. W pomieszczeniu, przeznaczonym do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób oraz w pomieszczeniu produkcyjnym, nie stosuje się przegród, stałych elementów wyposażenia i wystroju wewnątrz o klasie reakcji na ogień $D-s2,d0$ lub niższej oraz wykładzin podłogowych o klasie reakcji na ogień D_{fl-s1} lub niższej.

2. W pomieszczeniu strefy pożarowej ZL II, pomieszczeniu magazynowym oraz w pomieszczeniu z podłogą podniesioną, nie stosuje się wykładziny podłogowej o klasie reakcji na ogień D_{fl-s1} lub niższej.

§ 258. Pomieszczenie przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 200 osób dorosłych lub 100 dzieci, w którym miejsca do siedzenia są ustawione w rzędach, posiada:

- 1) fotele i inne siedzenia trudno zapalne oraz niewydzielające produktów rozkładu i spalania, określonych jako bardzo toksyczne, zgodnie z Polską Normą dotyczącą badań wydzielania produktów toksycznych; określenie trudno zapalny przypisuje się fotelom i innym siedzeniom, które nie ulegają postępującemu tleniu i spalaniu płomieniowemu w warunkach określonych Polską Normą dotyczącą badania zapalności mebli tapicerowanych;
- 2) szerokość przejść pomiędzy rzędami siedzeń nie mniejszą niż 0,45 m, przy czym odległość tę ustala się biorąc pod uwagę odstęp między stałymi elementami siedzeń;
- 3) liczbę siedzeń w rzędzie nie większą niż 16 pomiędzy przejściami oraz 8 w rzędzie przyściennym, przy czym dopuszcza się zwiększenie liczby miejsc w rzędach odpowiednio do 40 i 20 pod warunkiem zwiększenia odstępu między rzędami siedzeń o 1 cm na każde dodatkowe siedzenie odpowiednio powyżej 16 lub 8;

- 4) szerokość przejść komunikacyjnych nie mniejszą niż 1,2 m przy liczbie osób do 150, a przy większej ich liczbie szerokość tę należy zwiększyć proporcjonalnie o 0,6 m na 100 osób;
- 5) rzędy siedzeń lub ławek trwale umocowane do podłogi albo siedzenia sztywno łączone ze sobą w rzędy oraz między rzędami.

§ 259. 1. Okładzinę sufitu oraz sufit podwieszony wykonuje się z materiałów o klasie reakcji na ogień co najmniej B-s3,d0. Warunek ten nie dotyczy lokali mieszkalnych.

2. Przestrzeń między sufitem podwieszonym i stropem dzieli się na sektory o powierzchni nie większej niż 1000 m², a w korytarzu – przegrodami co 50 m, wykonanymi z materiałów o klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s3,d0.

§ 260. 1. W łazience i saunie z piecykiem gazowym oraz termą gazową i elektryczną dopuszcza się stosowanie okładziny ściennej z materiałów o klasie reakcji na ogień A2-s1,d1 lub niższej, z tym że odległość tych urządzeń od okładziny wynosi co najmniej 0,3 m.

2. Nie stosuje się okładziny ściennej z materiałów o klasie reakcji na ogień D-s2,d0 lub niższej w łazience i saunie z piecem na paliwo stałe.

§ 261. Elementy wystroju wewnątrz budynku o klasie reakcji na ogień A2-s1,d1 lub niższej lub B_{fl}-s1 lub niższej, przez które lub obok których jest prowadzony przewód ogrzewczy, wentylacyjny, dymowy lub spalinowy, zabezpiecza się przed możliwością zapalenia lub zwęglenia.

Rozdział 6

Warunki przeciwpożarowe dla palenisk i instalacji

§ 262. 1. Palenisko umieszcza się na podłożu o klasie reakcji na ogień co najmniej A2_{fl}-s2 o grubości co najmniej 0,15 m, a przy piecu metalowym bez nóżek – 0,3 m. Podłogę o klasie reakcji na ogień D_{fl}-s1 lub niższej przed drzwiczkami paleniska zabezpiecza się pasem materiału o klasie reakcji na ogień co najmniej A2_{fl}-s2 o szerokości co najmniej 0,3 m, sięgającym poza krawędzie drzwiczek co najmniej po 0,3 m.

2. Palenisko otwarte może być stosowane tylko w pomieszczeniu, w którym nie występuje zagrożenie wybuchem, w odległości co najmniej 0,6 m od części budynku o klasie reakcji na ogień D-s2,d0 lub niższej, lub D_{fl}-s1. W pomieszczeniu ze stropem drewnianym palenisko otwarte posiada okap wykonany z materiałów o klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s3,d0, wystający co najmniej 0,3 m poza krawędź paleniska.

3. Piec metalowy lub w ramach metalowych, rury przyłączeniowe oraz otwory do czyszczenia oddala się od części konstrukcyjnej budynku:

- 1) nieosłoniętej, o klasie reakcji na ogień D-s2,d0 lub niższej – co najmniej 0,6 m;
- 2) osłoniętej okładziną z tynku o grubości 25 mm lub inną równorzędną okładziną – co najmniej 0,3 m.

4. Piec z kamienia, cegły, kafli i podobnych materiałów o klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s3,d0 oraz przewody spalinowe i dymowe oddala się od części konstrukcyjnych budynku:

- 1) nieosłoniętych, o klasie reakcji na ogień D-s2,d0 lub niższej – co najmniej 0,3 m;
- 2) osłoniętych okładziną z tynku o grubości 25 mm na siatce albo równorzędną okładziną – co najmniej 0,15 m.

§ 263. 1. Przewody spalinowe i dymowe stosuje się, jeżeli są wykonane z wyrobów o klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s3,d0.

2. Przewody lub obudowa przewodów spalinowych i dymowych spełniają wymagania określone w Polskiej Normie dotyczącej badań ogniowych małych kominów.

3. Dopuszcza się wykonanie obudowy, o której mowa w ust. 2, z cegły pełnej grubości 12 cm, murowanej na zaprawie cementowo-wapiennej, z zewnętrznym tynkiem lub spoinowaniem.

4. Odległość między wylotem przewodu spalinowego i dymowego a najbliższym skrajem korony drzew dorosłych wynosi co najmniej 6 m.

§ 264. 1. Przewody wentylacyjne stosuje się, jeżeli są wykonane z materiałów o klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s3,d0 lub sklasyfikowane w klasie reakcji na ogień co najmniej A2_L-s3,d0, a izolacje cieplne i akustyczne oraz inne okładziny przewodów wentylacyjnych o klasie reakcji na ogień niższej niż A2-s3,d0 lub A2_L-s3,d0 są stosowane tylko na zewnętrznej ich powierzchni w sposób zapewniający nierozprzestrzenianie ognia zgodnie z warunkami określonymi w pkt 2 załącznika nr 3 do rozporządzenia.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do budynku mieszkalnego jednorodzinnego stanowiącego jeden lokal mieszkalny.

3. W budynku mieszkalnym jednorodzinnym, w którym wydzielono dwa lokale mieszkalne albo jeden lokal mieszkalny i lokal użytkowy, oraz w budynku mieszkalnym wielorodzinnym, w obrębie jednego lokalu mieszkalnego, dopuszcza się stosowanie przewodów wentylacyjnych o klasie reakcji na ogień co najmniej E, pod warunkiem

zainstalowania w miejscu przejścia przewodów wentylacyjnych przez przegrody wydzielające lokal mieszkalny lub lokal użytkowy:

- 1) w budynku niskim (N) i średniowysokim (SW) – zabezpieczenia ogniochronnego o klasie odporności ogniowej co najmniej E I 30;
- 2) w budynku wysokim (W) i wysokościowym (WW) – przeciwpożarowej klapy odcinającej o klasie odporności ogniowej co najmniej E I S 60.

4. Dopuszcza się w budynku PM, z wyjątkiem garażu, wykonanie przewodów wentylacyjnych w klasie reakcji na ogień co najmniej B_L-s3,d0, pod warunkiem, że nie są one prowadzone przez drogi ewakuacyjne oraz nie przepływa nimi powietrze o temperaturze powyżej 85°C lub zanieczyszczenia mogące się odkładać.

5. Odległość niez izolowanych przewodów wentylacyjnych od wykładziny o klasie reakcji na ogień co najmniej B_f-s1 lub niższej i powierzchni o klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s1,d1 lub niższej wynosi co najmniej 0,5 m.

6. W kanałach i przewodach stosuje się elementy rewizyjne wykonane z materiałów co najmniej o klasie reakcji na ogień odpowiadającej klasie reakcji na ogień kanałów i przewodów wentylacyjnych, w których drzwiczki zostaną zainstalowane.

7. W kuchni lub w aneksie kuchennym w lokalu mieszkalnym stosuje się przewody wentylacji wywiewnej z materiałów o klasie reakcji na ogień co najmniej D-s3,d2.

8. Elastyczne elementy łączące, służące do połączenia sztywnych przewodów wentylacyjnych z elementami instalacji lub urządzeniami, z wyjątkiem wentylatorów są wykonane z materiałów o klasie reakcji na ogień co najmniej D-s1,d2, posiadają długość nie większą niż 4 m, przy czym nie prowadzi się ich przez elementy oddzielenia przeciwpożarowego.

9. Elastyczne elementy łączące wentylatory z przewodami wentylacyjnymi są wykonane z materiałów o klasie reakcji na ogień co najmniej D-s1,d2, przy czym ich długość nie przekracza 0,25 m.

10. Izolacje cieplne i akustyczne w instalacjach: wodociągowej, kanalizacyjnej i ogrzewczej są wykonane w sposób zapewniający nierozprzestrzenianie ognia zgodnie z warunkami określonymi w pkt 2 w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

§ 265. 1. Instalacja wentylacji mechanicznej i klimatyzacji w budynku, z wyjątkiem budynku mieszkalnego jednorodzinnego i budynku rekreacji indywidualnej, spełnia następujące warunki:

- 1) przewody wentylacyjne są wykonane i prowadzone w taki sposób, aby w przypadku pożaru nie oddziaływały siłą większą niż 1 kN na elementy budowlane, a także aby przechodziły przez przegrody w sposób umożliwiający kompensację wydłużeń przewodu;
- 2) zamocowania przewodów do elementów budowlanych są wykonane z materiałów o klasie reakcji na ogień A2-s3,d0, zapewniające przejście siły powstającej w przypadku pożaru w czasie nie krótszym niż wymagany dla klasy odporności ogniowej przewodu lub klapy odcinającej;
- 3) filtry i tłumiki zabezpiecza się przed przeniesieniem się do ich wnętrza palących się cząstek;
- 4) maszynownie wentylacyjne i klimatyzacyjne w budynku mieszkalnym średniowysokim (SW) i wyższym oraz w innym budynku o wysokości powyżej dwóch kondygnacji nadziemnych wydziela się ścianami o klasie odporności ogniowej co najmniej E I 60 i zamyka drzwiami o klasie odporności ogniowej co najmniej E I 30; nie dotyczy to obudowy urządzeń instalowanych ponad dachem budynku.

2. W przewodzie wentylacyjnym nie prowadzi się innych instalacji.

3. Dopuszcza się instalowanie w przewodzie wentylacyjnym nagrzewnic elektrycznych oraz nagrzewnic na paliwo ciekłe lub gazowe, których temperatura powierzchni grzewczych przekracza 160°C, pod warunkiem zastosowania ogranicznika temperatury, automatycznie wyłączającego ogrzewanie po osiągnięciu temperatury powietrza 110°C oraz zabezpieczenia uniemożliwiającego pracę nagrzewnicy bez przepływu powietrza.

4. Dopuszcza się zainstalowanie w przewodzie wentylacyjnym wentylatorów i urządzeń do uzdatniania powietrza pod warunkiem wykonania ich obudowy o klasie odporności ogniowej E I 60.

5. Przewody wentylacyjne i klimatyzacyjne w miejscu przejścia przez element oddzielenia przeciwpożarowego wyposaża się w przeciwpożarowe klapy odcinające o klasie odporności ogniowej równej klasie odporności ogniowej elementu oddzielenia przeciwpożarowego z uwagi na szczelność ogniową, izolacyjność ogniową i dymoszczelność (E I S).

6. Przewody wentylacyjne i klimatyzacyjne samodzielne lub obudowane prowadzone przez strefę pożarową, której nie obsługują, posiadają klasę odporności ogniowej wymaganą dla elementów oddzielenia przeciwpożarowego tych stref pożarowych z uwagi na szczelność

ogniową, izolacyjność ogniową i dymoszczelność (E I S) lub wyposaża się je w przeciwpożarowe klapy odcinające, zgodnie z ust. 5.

7. W strefie pożarowej, w której jest wymagana instalacja sygnalizacyjno-alarmowa, przeciwpożarowe klapy odcinające uruchamiane są przez tę instalację, niezależnie od zastosowanego wyzwalacza termicznego.

§ 266. 1. W pomieszczeniu zagrożonym wybuchem stosuje się urządzenia wstrzymujące automatycznie pracę wentylatorów w razie powstania pożaru i sygnalizujące ich wyłączenie, jeżeli działanie wentylatorów mogłoby przyczynić się do jego rozprzestrzeniania.

2. W pomieszczeniu zagrożonym wybuchem stosuje się oddzielną dla każdego pomieszczenia instalację wyciągową.

3. Usytuowanie wentylacyjnych otworów wyciągowych uwzględnia gęstość względną par cieczy i gazów występujących w pomieszczeniu w stosunku do powietrza oraz przewidywany kierunek ruchu zanieczyszczonego powietrza.

4. W pomieszczeniu, w których mogą występować palne pyły, tworzące z powietrzem mieszaniny wybuchowe, otwory wentylacji nawiewnej są usytuowane oraz wykonane tak, aby nie powodowały unoszenia pyłów osiadłych.

5. Filtry, komory pyłowe i cyklony do palnych pyłów lokalizuje się w pomieszczeniu wydzielonym elementami oddzielenia przeciwpożarowego lub też na zewnątrz budynku, w miejscu bezpiecznym dla tych urządzeń oraz dla otoczenia.

6. Warunki, o których mowa w ust. 5, nie dotyczą przypadków uzasadnionych względami technologicznymi, w których filtry, komory pyłowe i cyklony stanowią bezpośrednie wyposażenie urządzeń i agregatów produkcyjnych.

7. Przewody wentylacyjne przed miejscem wprowadzenia do komór pyłowych i cyklonów wyposaża się w urządzenia zapobiegające przeniesieniu się ognia.

8. Komory pyłowe i cyklony dla pyłów tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe wyposaża się w klapy lub przepony przeciwwybuchowe, zabezpieczające konstrukcję cyklonu i komory, a także konstrukcję budynku przed skutkami wybuchu.

§ 267. 1. Instalacja wentylacji oddymiającej:

- 1) usuwa dym z intensywnością zapewniającą, że w czasie potrzebnym do ewakuacji ludzi na chronionym przejściu i drodze ewakuacyjnej nie wystąpi zadymienie lub temperatura uniemożliwiająca bezpieczną ewakuację;

2) posiada stały dopływ powietrza zewnętrznego uzupełniającego braki tego powietrza w wyniku jego wypływu wraz z dymem.

2. Przewody wentylacji oddymiającej, obsługujące:

1) wyłącznie jedną strefę pożarową, posiadają klasę odporności ogniowej z uwagi na szczelność ogniową i dymoszczelność – E₆₀₀ S, co najmniej taką jak klasa odporności ogniowej stropu określona w § 215, przy czym dopuszcza się stosowanie klasy E₃₀₀ S, jeżeli wynikająca z obliczeń temperatura dymu powstającego w czasie pożaru nie przekracza 300°C;

2) więcej niż jedną strefę pożarową, posiadają klasę odporności ogniowej E I S, co najmniej taką jak klasa odporności ogniowej stropu określona w § 215.

3. Klapy odcinające do przewodów wentylacji oddymiającej, obsługujące:

1) wyłącznie jedną strefę pożarową, uruchamiane są automatycznie i posiadają klasę odporności ogniowej z uwagi na szczelność ogniową i dymoszczelność – E₆₀₀ S AA, co najmniej taką jak klasa odporności ogniowej stropu określona w § 215, przy czym dopuszcza się stosowanie klasy E₃₀₀ S AA, jeżeli wynikająca z obliczeń temperatura dymu powstającego w czasie pożaru nie przekracza 300°C;

2) więcej niż jedną strefę pożarową, uruchamiane są automatycznie i posiadają klasę odporności ogniowej E I S AA, co najmniej taką jak klasa odporności ogniowej stropu określona w § 215.

4. Wentylator oddymiający posiada klasę:

1) F₆₀₀ 60, jeżeli przewidywana temperatura dymu przekracza 400°C;

2) F₄₀₀ 120 w pozostałych przypadkach, przy czym dopuszcza się inną klasę, jeżeli z analizy obliczeniowej temperatury dymu oraz zapewnienia bezpieczeństwa ekipy ratowniczej wynika taka możliwość.

5. Kłapa dymowa w grawitacyjnej wentylacji oddymiającej posiada klasę:

1) B₃₀₀ 30 – dla klapy otwieranej automatycznie;

2) B₆₀₀ 30 – dla klapy otwieranej wyłącznie w sposób ręczny.

Rozdział 7

Usytuowanie budynków z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe

§ 268. 1. Odległość między zewnętrznymi ścianami budynków niebędącymi ścianami oddzielenia przeciwpożarowego, a mającymi na powierzchni większej niż 65% klasę

odporności ogniowej (E), określoną w § 215 ust. 1 w 5 kolumnie tabeli, wynosi nie mniej niż odległość w metrach określona w poniższej tabeli:

Rodzaj budynku oraz dla budynku PM maksymalna gęstość obciążenia ogniowego strefy pożarowej PM Q w MJ/m ²	Rodzaj budynku oraz dla budynku PM maksymalna gęstość obciążenia ogniowego strefy pożarowej PM Q w MJ/m ²				
	ZL	IN	PM		
			Q ≤ 1000	1000 < Q ≤ 4000	Q > 4000
1	2	3	4	5	6
ZL	8	8	8	15	20
IN	8	8	8	15	20
PM Q ≤ 1000	8	8	8	15	20
PM 1000 < Q ≤ 4000	15	15	15	15	20
PM Q > 4000	20	20	20	20	20

2. Jeżeli:

- 1) jedna ze ścian zewnętrznych usytuowana od strony sąsiedniego budynku posiada stopień rozprzestrzeniania ognia co najmniej SRO według Polskiej Normy dotyczącej metod badania stopnia rozprzestrzeniania ognia przez ściany zewnętrzne i klasę reakcji na ogień co najmniej C-s1,d0 lub niższą, lub
- 2) przekrycie dachu jednego z budynków jest sklasyfikowane w klasie F_{ROOF}(t1) – to odległość określoną w ust. 1 zwiększa się o 50%, a jeżeli dotyczy to obu ścian zewnętrznych lub przekrycia dachu obu budynków – o 100%.

3. Jeżeli co najmniej w jednym z budynków znajduje się pomieszczenie zagrożone wybuchem, wówczas odległość między ich zewnętrznymi ścianami wynosi nie mniej niż 20 m.

4. Jeżeli ściana zewnętrzna budynku ma na powierzchni nie większej niż 65% lecz nie mniejszej niż 30%, klasę odporności ogniowej (E), określoną w § 215 ust. 1 w 5 kolumnie

tabeli, wówczas odległość między tą ścianą lub jej częścią a ścianą zewnętrzną drugiego budynku powiększa się w stosunku do określonej w ust. 1 i 2 o 50%.

5. Jeżeli ściana zewnętrzna budynku ma na powierzchni mniejszej niż 30% klasę odporności ogniowej (E), określoną w § 215 ust. 1 w 5 kolumnie tabeli, wówczas odległość między tą ścianą lub jej częścią a ścianą zewnętrzną drugiego budynku powiększa się w stosunku do określonej w ust. 1 i 2 o 100%.

6. Odległość między ścianami zewnętrznymi budynków lub częściami tych ścian może być zmniejszona o 50%, w stosunku do określonej w ust. 1–5, jeżeli we wszystkich strefach pożarowych budynków, przylegających odpowiednio do tych ścian lub ich części, są stosowane stałe urządzenia gaśnicze wodne.

7. Odległość od ściany zewnętrznej budynku lub jej części do ściany zewnętrznej drugiego budynku może być zmniejszona o 25%, w stosunku do określonej w ust. 1–5, jeżeli we wszystkich strefach pożarowych budynku, przylegających odpowiednio do tej ściany lub jej części, są stosowane stałe urządzenia gaśnicze wodne.

8. Najmniejszą odległość budynków ZL, PM, IN od granicy (konturu) lasu, rozumianego jako grunt leśny (Ls) określony na mapie ewidencyjnej lub teren przeznaczony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego jako leśny, przyjmuje się jako odległość ścian tych budynków od ściany budynku ZL z przekryciem dachu o klasie $F_{\text{ROOF}}(t1)$.

9. Najmniejsza odległość budynków o których mowa w § 212, wykonanych z elementów o klasie $B_{\text{ROOF}}(t1)$ oraz w stopniu rozprzestrzeniania ognia NRO według Polskiej Normy dotyczącej metod badania stopnia rozprzestrzeniania ognia przez ściany zewnętrzne, niezawierających pomieszczeń zagrożonych wybuchem oraz posiadających klasę odporności pożarowej wyższą niż wymagana zgodnie z § 211, od granicy (konturu) lasu zlokalizowanej na:

1) sąsiedniej działce – wynosi 4 m,

2) działce, na której sytuuje się budynek – nie określa się

– jeżeli teren, na którym znajduje się granica (kontur) lasu, przeznaczony jest w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę niezwiązaną z produkcją leśną, a w przypadku braku planu miejscowego – grunty leśne są objęte zgodą na zmianę przeznaczenia na cele nieleśne uzyskaną przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które utraciły moc na podstawie art. 1 lit. a ustawy z dnia 21 grudnia 2001 r.

o zmianie ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. poz. 1804) oraz art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

10. Odległości, o których mowa w ust. 1, dla budynków, o których mowa w § 212, bez pomieszczeń zagrożonych wybuchem, można zmniejszyć o 25%, jeżeli są zwrócone do siebie ścianami, o stopniu rozprzestrzeniania się ognia NRO według Polskiej Normy dotyczącej metod badania stopnia rozprzestrzeniania ognia przez ściany zewnętrzne, i dachami z przekryciami o klasie $B_{ROOF}(t1)$, niemającymi otworów.

11. W pasie terenu o szerokości określonej w ust. 1–7, otaczającym ściany zewnętrzne budynku, niebędące ścianami oddzielenia przeciwpożarowego, ściany zewnętrzne innego budynku spełniają warunki, o których mowa w § 231 ust. 4 i 5 dla ścian oddzielenia przeciwpożarowego obu budynków.

12. Warunek, o którym mowa w ust. 11, dotyczy pasa terenu o szerokości zmniejszonej o 50% w odniesieniu do tych ścian zewnętrznych obu budynków, które tworzą między sobą kąt 60° lub większy, lecz mniejszy niż 120° .

13. Warunek, o którym mowa w ust. 11, nie dotyczy budynków, które:

- 1) są oddzielone od siebie ścianą oddzielenia przeciwpożarowego, spełniającą dla obu budynków warunki, o których mowa w § 231 ust. 4 i 5, lub
- 2) mają ściany zewnętrzne tworzące między sobą kąt nie mniejszy niż 120° .

14. Otwarte składowisko, ze względu na usytuowanie, traktuje się jak budynek PM.

§ 269. 1. Odległość ściany zewnętrznej wznoszonego budynku od granicy z niezabudowaną działką budowlaną wynosi co najmniej połowę odległości określonej w § 268 ust. 1–7, przyjmując, że na sąsiedniej działce będzie usytuowany budynek o przeznaczeniu określonym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, przy czym dla budynków PM przyjmuje się, że będzie on miał gęstość obciążenia ogniowego strefy pożarowej Q większą od 1000 MJ/m^2 , lecz nie większą niż 4000 MJ/m^2 , a w przypadku braku takiego planu – budynek ZL ze ścianą zewnętrzną, o której mowa w § 277 ust. 1.

2. Budynek mieszkalny jednorodzinny, budynek rekreacji indywidualnej oraz budynek mieszkalny w zabudowie zagrodowej i budynek gospodarczy, ze ścianami, o stopniu rozprzestrzeniania ognia NRO według Polskiej Normy dotyczącej metod badania stopnia rozprzestrzeniania ognia przez ściany zewnętrzne, i dachami z przekryciami o klasie $B_{ROOF}(t1)$, sytuuje się w odległości nie mniejszej od granicy sąsiedniej, niezabudowanej działki, niż jest to określone w § 10.

3. Budynek usytuowany bezpośrednio przy granicy działki posiada od strony sąsiedniej działki ścianę oddzielenia przeciwpożarowego o klasie odporności ogniowej określonej w § 231 ust. 4 i 5.

§ 270. 1. Odległości między ścianami zewnętrznymi budynków położonych na jednej działce budowlanej nie ustala się, jeżeli łączna powierzchnia wewnętrzna tych budynków nie przekracza najmniejszej dopuszczalnej powierzchni strefy pożarowej wymaganej dla każdego ze znajdujących się na tej działce rodzajów budynków.

2. Odległość zbiornika naziemnego oleju opałowego zasilającego kotłownię od budynku ZL wynosi co najmniej 10 m.

3. Dopuszcza się zmniejszenie odległości, o których mowa w ust. 2, do 3 m, pod warunkiem wykonania ściany zewnętrznej budynku od strony zbiornika jako ściany oddzielenia przeciwpożarowego o klasie odporności ogniowej co najmniej R E I 120 lub wykonania takiej ściany pomiędzy budynkiem a zbiornikiem.

4. Zbiornik, o którym mowa w ust. 3, wykonuje się jako stalowy dwupłaszczowy lub lokalizuje na terenie ukształtowanym w formie niecki, o pojemności większej od pojemności zbiornika, z izolacją uniemożliwiającą przedostawanie się oleju do gruntu.

5. Odległość budynku ZL od zbiornika podziemnego oleju opałowego, przykrytego warstwą ziemi o grubości nie mniejszej niż 0,5 m, wynosi co najmniej 3 m, a od urządzenia spustowego, oddechowego i pomiarowego tego zbiornika – co najmniej 10 m.

6. Odległość budynku PM i IN wykonanego z materiałów, o klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s3,d0, od zbiorników i ich urządzeń, o których mowa w ust. 5, wynosi co najmniej 3 m.

Rozdział 8

Warunki przeciwpożarowe dla garaży

§ 271. 1. Warunki przeciwpożarowe, określone w niniejszym rozdziale, dotyczą garaży zamkniętych i otwartych, o których mowa w dziale III rozdziale 11.

2. Jednokondygnacyjny, nadziemny garaż otwarty, mający formę zadaszenia stanowisk postojowych z odkrytymi drogami manewrowymi, posiada elementy konstrukcji i przekrycia dachu o klasie B_{ROOF} (t1) oraz klasie reakcji na ogień co najmniej D-s3,d0 lub wyższej, przy czym nie dopuszcza się klas dodatkowych d1 i d2 ze względu na występowanie płonących odpadów.

§ 272. 1. Klasę odporności pożarowej garażu przyjmuje się, jak dla budynku PM o gęstości obciążenia ogniowego do 500 MJ/m², pod warunkiem wykonania jego elementów w klasie reakcji na ogień co najmniej B-s3,d0, jeżeli przepisy rozporządzenia nie stanowią inaczej.

2. Dopuszcza się wykonanie nad najwyższą kondygnacją garażu otwartego, będącego budynkiem niskim (N), dodatkowego poziomu stanowisk postojowych bez zadaszenia lub z zadaszeniem spełniającym warunki, o których mowa w § 271 ust. 2.

3. Garaż otwarty, którego najwyższy poziom parkowania znajduje się nie wyżej niż 25 m nad poziomem otaczającego terenu, może być wykonany w klasie D odporności pożarowej, jeżeli nad kondygnacją przeznaczoną do parkowania samochodów nie znajduje się inne pomieszczenie.

§ 273. 1. Usytuowanie garażu zamkniętego i otwartego odpowiada warunkom określonym w § 268 jak dla budynku PM o gęstości obciążenia ogniowego do 1000 MJ/m².

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do garażu o liczbie stanowisk postojowych nie większej niż 3 w zabudowie jednorodzinnej i zabudowie rekreacji indywidualnej.

§ 274. 1. Powierzchnia strefy pożarowej w nadziemnym lub podziemnym garażu zamkniętym nie przekracza 5000 m².

2. Powierzchnia, o której mowa w ust. 1, może być powiększona o 100%, jeżeli jest spełniony jeden z poniższych warunków:

- 1) zastosowano ochronę strefy pożarowej stałymi samoczynnymi urządzeniami gaśniczymi wodnymi;
- 2) wykonano, oddzielające od siebie nie więcej niż po 2 stanowiska postojowe, ściany o klasie odporności ogniowej, w części pełnej co najmniej E I 30, od posadzki do poziomu zapewniającego pozostawienie prześwitu pod stropem o wysokości 0,1 do 0,5 m na całej ich długości.

3. W garażu zamkniętym obejmującym więcej niż dwie kondygnacje podziemne lub znajdującym się poniżej drugiej kondygnacji podziemnej stosuje się stałe samoczynne urządzenia gaśnicze wodne. Warunku nie stosuje się do strefy pożarowej garażu, która posiada bezpośredni wjazd lub wyjazd z budynku.

4. W strefie pożarowej garażu zamkniętego stosuje się instalację wentylacji oddymiającej uruchamianą za pomocą systemu wykrywania dymu, w przypadku gdy ta strefa

nie posiada bezpośredniego wjazdu lub wyjazdu z budynku lub gdy jej powierzchnia przekracza 1500 m².

5. W przypadku zastosowania rozwiązania, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, klasa odporności ogniowej przewodów wentylacji oddymiającej odpowiada warunkom określonym w § 261 ust. 2 – jedynie z uwagi na kryterium szczelności ogniowej (E).

§ 275. 1. Ze strefy pożarowej garażu, która posiada więcej niż 25 stanowisk postojowych i nie jest wyposażona w instalację wentylacji oddymiającej lub ma powierzchnię przekraczającą 1500 m², zapewnia się co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne, przy czym jednym z tych wyjść może być wjazd lub wyjazd.

2. W przypadku strefy pożarowej garażu obejmującej więcej niż dwie kondygnacje wyjścia ewakuacyjne zapewnia się na poziomie każdej kondygnacji. Długość przejścia od stanowiska postojowego do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego nie może przekraczać:

- 1) w garażu zamkniętym – 40 m;
- 2) w garażu otwartym – 60 m.

3. Długość przejścia, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, może być powiększona zgodnie z warunkami określonymi w § 236 ust. 6 i 7. W przypadku zastosowania instalacji wentylacji oddymiającej strumieniowej nie stosuje się § 236 ust. 6 pkt 2.

4. Wyjście ewakuacyjne jest dostępne także w przypadku zamknięcia wjazdu lub wyjazdu z garażu lub bramy między strefami pożarowymi.

5. Jeżeli poziom parkowania leży nie wyżej niż 3 m nad poziomem terenu urządzonego przy budynku, za wyjście ewakuacyjne mogą służyć nieobudowane schody zewnętrzne.

6. W garażu podziemnym strefy pożarowe o powierzchni powyżej 1500 m², w razie pożaru, posiadają możliwość oddzielenia ich od siebie i od kondygnacji nadziemnej budynku za pomocą drzwi, bramy lub innego zamknięcia o klasie odporności ogniowej nie mniejszej niż E I 30.

§ 276. 1. W garażu zamkniętym, znajdującym się w budynku ZL, odległość w pionie między wrotami garażu a oknem lub elementem doświetlającym tego budynku wynosi co najmniej 1,5 m. Odległość ta może wynosić 1,1 m, jeżeli wykonano nad wjazdem do garażu daszek z materiałów o klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s3,d0 o wysięgu co najmniej 0,6 m od lica ściany, wysunięty obustronnie 0,8 m poza boczne krawędzie wrót garażu, lub jeżeli wrota garażu są cofnięte o 0,8 m od lica ściany.

2. W budynku, o którym mowa w ust. 1, odległość wrót garażu wbudowanego lub przybudowanego od najbliższej krawędzi okna lub elementu doświetlającego pomieszczenia przeznaczonego na pobyt ludzi w tym samym budynku nie może być mniejsza niż 1,5 m w rzucie poziomym.

§ 277. 1. Połączenie garażu z budynkiem wymaga zastosowania przedsionka przeciwpożarowego zamykanego drzwiami o klasie odporności ogniowej co najmniej E I 30.

2. Nie wymaga się zastosowania przedsionka, o którym mowa w ust. 1, przed dźwigiem oddzielonym od garażu drzwiami o klasie odporności ogniowej co najmniej E I 60.

3. Warunek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy budynku mieszkalnego jednorodzinnej i budynku rekreacji indywidualnej.

§ 278. Nie instaluje się w garażu studzienek rewizyjnych, urządzeń i przewodów gazowych, oraz nie umieszcza się otworów od palenisk lub otworów rewizyjnych przeznaczonych do czyszczenia kanałów dymowych, spalinowych i wentylacyjnych.

Rozdział 9

Warunki przeciwpożarowe dla budynków inwentarskich

§ 279. Warunki dotyczące klas odporności pożarowej budynku, określonych w § 211, nie dotyczą budynku IN o kubaturze brutto do 1500 m³.

§ 280. Paszarnia, kotłownia i inne pomieszczenie wyposażone w palenisko lub trzon kuchenny, znajdujące się w budynku IN, posiadają podłogę, ściany i stropy wykonane z materiałów o klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s3,d0.

§ 281. Budynek IN spełnia następujące warunki ewakuacyjne:

- 1) odległość od najdalszego stanowiska dla zwierząt do wyjścia ewakuacyjnego nie przekracza przy ściółkowym utrzymaniu zwierząt – 50 m, a przy bezściółkowym – 75 m;
- 2) w bezściółkowym chowie bydła, trzody chlewnej i owiec, jeżeli liczba bydła i trzody chlewnej nie przekracza 15 sztuk, a owiec – 200 sztuk, stosuje się co najmniej jedno wyjście ewakuacyjne;
- 3) w budynku przeznaczonym dla większej liczby zwierząt niż o której mowa w pkt 2 stosuje się co najmniej dwa wyjścia, a z pomieszczenia podzielonego na sekcje – co najmniej jedno wyjście ewakuacyjne z każdej sekcji;
- 4) wrota i drzwi w budynku inwentarskim otwierają się na zewnątrz pomieszczenia.

§ 282. Dopuszcza się umieszczenie w jednym budynku części mieszkalnej i gospodarczej pod następującymi warunkami:

- 1) część mieszkalna oraz część gospodarcza mają odrębne wejścia;
- 2) między częścią mieszkalną a gospodarczą zostanie wykonana ściana o klasie odporności ogniowej co najmniej R E I 60.

Rozdział 10

Warunki przeciwpożarowe dla budynków tymczasowych

§ 283. 1. Budynek tymczasowy przeznaczony na stały pobyt ludzi wykonuje się co najmniej w klasie „E” odporności pożarowej. Budynek ten nie posiada kondygnacji podziemnej i więcej niż 2 kondygnacje nadziemne.

2. Do wyznaczania minimalnej odległości budynku tymczasowego od innego budynku mają zastosowanie przepisy określające odległości między budynkami ZL, PM lub IN, o których mowa w § 268 i § 270 ust. 1.

3. Tymczasowy budynek wykonany z materiałów o klasie reakcji na ogień A2-s1,d1 lub niższej lub z izolacją o klasie reakcji na ogień A2-s1,d1 lub niższej przegradza się w odstępach nieprzekraczających 24 m ścianą oddzielenia przeciwpożarowego o klasie odporności ogniowej co najmniej REI 60; nie dotyczy to przypadków określonych w § 284 i § 285.

4. Ścianę oddzielenia przeciwpożarowego wysuwa się co najmniej o 0,6 m poza lico ścian zewnętrznych i ponad pokrycie dachu wykonanego z materiałów o klasie reakcji na ogień A2-s3,d1 lub niższej.

5. Do poddasza tymczasowego budynku wykonanego z materiałów o klasie reakcji na ogień A2-s3,d1 lub niższej zapewnia się dostęp za pomocą wewnętrznego wyłazu z klapą, o której mowa w § 250 pkt 1, o wymiarach co najmniej 0,6 m x 0,6 m, lub przez drabinę i drzwi zewnętrzne o wymiarach co najmniej 0,6 m x 1,6 m, umieszczone w szczytowej ścianie budynku.

6. Nie stosuje się instalacji elektrycznej lub gazowej na strychu tymczasowego budynku wykonanego z materiałów o klasie reakcji na ogień A2-s3,d1 lub niższej.

§ 284. Budynek tymczasowy może być przeznaczony na cele widowiskowe lub inne zgromadzenia ludzi, jeżeli:

- 1) jest jednokondygnacyjny;
- 2) widownia jest dostępna z poziomu terenu;

- 3) dach lub stropodach mają przekrycie wykonane z materiałów o klasie reakcji na ogień co najmniej D-s1,d2;
- 4) ma wyjścia, przejścia i dojścia ewakuacyjne o liczbie i wymiarach określonych w przepisach rozporządzenia, oznakowane – zgodnie z Polskimi Normami – znakami bezpieczeństwa;
- 5) ma oświetlenie awaryjne;
- 6) ma instalację elektryczną wykonaną zgodnie z Polskimi Normami.

§ 285. Pomieszczenie z obudową pneumatyczną może być wykorzystywane jako tymczasowy budynek PM o gęstości obciążenia ogniowego strefy pożarowej nie wyższej od 1000 MJ/ m², pod warunkiem:

- 1) zachowania odległości co najmniej 20 m od innych obiektów budowlanych;
- 2) użycia powłoki wykonanej z materiału o klasie reakcji na ogień co najmniej D-s1,d2;
- 3) zastosowania wyłącznie ogrzewania powietrznego;
- 4) zapewnienia liczby i wymiarów wyjść, dojsć i przejść ewakuacyjnych, określonych w przepisach rozporządzenia;
- 5) oznakowania wyjść ewakuacyjnych – zgodnie z Polskimi Normami – znakami bezpieczeństwa;
- 6) wyposażenia w oświetlenie awaryjne;
- 7) wyposażenia w instalację elektryczną wykonaną zgodnie z Polskimi Normami.

§ 286. Pomieszczenie, o którym mowa w § 285, przeznaczone do celów widowiskowych, wystawowych, rekreacyjnych lub sportowych, wyposaża się dodatkowo w:

- 1) konstrukcje umieszczone wewnątrz lub na zewnątrz budynku do awaryjnego podwieszenia powłoki pneumatycznej;
- 2) awaryjne urządzenie do utrzymania ciśnienia w powłoce, zasilane z niezależnego źródła energii;
- 3) awaryjną wentylację mechaniczną do wymiany powietrza, zasilaną z niezależnego źródła energii;
- 4) wyjścia ewakuacyjne rozmieszczone możliwie równomiernie na obwodzie;
- 5) krzesła połączone ze sobą w sposób trwały i unieruchomione w rzędach co najmniej po 8 sztuk, ustawione zgodnie z warunkami, o których mowa w § 258.

§ 287. Tymczasowy budynek typu namiotowego przeznaczony do celów widowiskowych spełnia warunki, o których mowa w § 285 i § 286, z wyjątkiem warunków dotyczących urządzeń do utrzymywania ciśnienia w powłoce.

Rozdział 11

Wymagania minimalne w zakresie reakcji na ogień kabli i przewodów elektrycznych

§ 288. 1. Kable i przewody elektryczne wykonane są w sposób zapewniający nierozprzestrzenianie ognia. Określenia właściwości związanych z rozprzestrzenianiem ognia przez kable i przewody elektryczne dokonuje się na podstawie klas reakcji na ogień, według Polskiej Normy dotyczącej klasyfikacji ogniowej wyrobów budowlanych i elementów budynków na podstawie wyników badań reakcji na ogień kabli elektrycznych, określonych w poniższej tabeli:

Określenie dotyczące rozprzestrzeniania ognia stosowane w rozporządzeniu	Klasa reakcji na ogień kabli i przewodów elektrycznych według Polskiej Normy dotyczącej klasyfikacji ogniowej wyrobów budowlanych i elementów budynków na podstawie wyników badań reakcji na ogień kabli elektrycznych
Nierozprzestrzenianie ognia	A _{ca}
	B1 _{ca-s} (1,1a,1b,2,3),d(0,1,2),a(1,2,3)
	B2 _{ca-s} (1,1a,1b,2,3),d(0,1,2),a(1,2,3)
	C _{ca-s} (1,1a,1b,2,3),d(0,1,2),a(1,2,3)
	D _{ca-s} (1,1a,1b,2,3),d(0,1,2),a(1,2,3)
	E _{ca}
Rozprzestrzenianie ognia	F _{ca}

2. W przypadku, gdy kable i przewody elektryczne prowadzone są w wydzielonych szachtach lub obudowach wykonanych z materiałów o klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s3,d0 według Polskiej Normy dotyczącej klasyfikacji ogniowej wyrobów budowlanych i elementów budynków na podstawie badań reakcji na ogień, posiadają one klasę reakcji na ogień co najmniej E_{ca}.

3. Dopuszcza się prowadzenie kabli i przewodów elektrycznych rozprzestrzeniających ogień w brzdach kablowych, pod warunkiem okrycia ich warstwą z materiału o klasie reakcji na ogień co najmniej A2-s3,d0, o grubości co najmniej 5 mm.

4. Wymagania minimalne w zakresie reakcji na ogień dla kabli i przewodów elektrycznych prowadzonych pojedynczo, w zależności od strefy pożarowej rodzaju budynku i jego wysokości, określa poniższa tabela:

Rozprzestrzenianie ognia po kablu i przewodzie elektrycznym prowadzonym pojedynczo								
Rodzaj strefy pożarowej	Budynek do dwóch kondygnacji nadziemnych		Budynek niski (N)		Budynek średniowysoki (SW)		Budynek wysoki (W) i wysokościowy (WW)	
	Poza drogami ewakuacyjnymi	Na drogach ewakuacyjnych	Poza drogami ewakuacyjnymi	Na drogach ewakuacyjnych	Poza drogami ewakuacyjnymi	Na drogach ewakuacyjnych	Poza drogami ewakuacyjnymi	Na drogach ewakuacyjnych
ZL I	E _{ca}				D _{ca} -s2,d1,a3			B2 _{ca} -s2,d1,a3
ZL II					D _{ca} -s2,d1,a3			B2 _{ca} -s2,d1,a3
ZL III					E _{ca}	D _{ca} -s2,d1,a3	E _{ca}	B2 _{ca} -s2,d1,a3
ZL IV						D _{ca} -s2,d1,a3	E _{ca}	B2 _{ca} -s2,d1,a3
ZL V					D _{ca} -s2,d1,a3			B2 _{ca} -s2,d1,a3
PM, garaże i inne					E _{ca}	D _{ca} -s2,d1,a3	E _{ca}	B2 _{ca} -s2,d1,a3
Budynki o których mowa w § 212					E _{ca}			

5. Wymagania minimalne w zakresie reakcji na ogień dla kabli i przewodów elektrycznych prowadzonych w wiązkach, w zależności od strefy pożarowej rodzaju budynku i jego wysokości, określa poniższa tabela:

Rozprzestrzenianie ognia po kablach i przewodach elektrycznych prowadzonych w wiązkach								
Rodzaj strefy pożarowej	Budynek do dwóch kondygnacji nadziemnych		Budynek niski (N)		Budynek średniowysoki (SW)		Budynek wysoki (W) i wysokościowy (WW)	
	Poza drogami ewakuacyjnymi	Na drogach ewakuacyjnych	Poza drogami ewakuacyjnymi	Na drogach ewakuacyjnych	Poza drogami ewakuacyjnymi	Na drogach ewakuacyjnych	Poza drogami ewakuacyjnymi	Na drogach ewakuacyjnych
ZL I	E _{ca}		D _{ca} -s2,d1,a3			B2 _{ca} -s2,d1,a3		
ZL II	D _{ca} -s2,d1,a3				B2 _{ca} -s2,d1,a3		B2 _{ca} -s1b,d1,a3	
ZL III	E _{ca}		D _{ca} -s2,d1,a3				B2 _{ca} -s1b,d1,a3	
ZL IV	E _{ca}				D _{ca} -s2,d1,a3		B2 _{ca} -s1b,d1,a3	
ZL V	D _{ca} -s2,d1,a3				B2 _{ca} -s2,d1,a3			
PM, garaże i inne	E _{ca}				D _{ca} -s2,d1,a3	E _{ca}	B2 _{ca} -s2,d1,a3	
Budynki o których mowa w § 212	E _{ca}							

DZIAŁ VII

Bezpieczeństwo użytkowania

§ 289. 1. Wejście do budynku o wysokości powyżej dwóch kondygnacji nadziemnych, mającego pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi, ochrania się daszkiem lub podcieniem ochronnym o szerokości większej co najmniej o 1 m od szerokości drzwi oraz o wysięgu lub głębokości nie mniejszej niż 1 m w budynku niskim (N) i 1,5 m w budynku wyższym.

Warunek ten nie dotyczy budynku na terenie zakładu karnego, aresztu śledczego oraz zakładu poprawczego i schroniska dla nieletnich.

2. Konstrukcja daszku, o którym mowa w ust. 1, umożliwia przeniesienie ewentualnych obciążeń, jakie w prawdopodobnym zakresie może spowodować upadek okładziny elewacyjnej, skrzydła okiennego lub szyby.

§ 290. 1. Tablicę informacyjną, reklamę i podobne urządzenie oraz dekorację umieszcza się tak, aby nie stanowiła ona zagrożenia bezpieczeństwa dla użytkowników budynku i osób trzecich.

2. Daszek, balkon oraz stałą i ruchomą osłonę przeciwsłoneczną umieszcza się na wysokości co najmniej 2,4 m nad poziomem chodnika, z pozostawieniem nieosłoniętego pasma ruchu o szerokości co najmniej 1 m od strony jezdni.

3. Wystawę sklepową, gablotę reklamową, a także obudowę urządzeń technicznych umieszcza się w taki sposób aby były one wysunięte poza płaszczyznę ściany zewnętrznej budynku nie więcej niż 0,5 m – przy zachowaniu użytkowej szerokości chodnika nie mniejszej niż 2 m oraz zapewnieniu bezpieczeństwa ruchu dla osób z dysfunkcją narządu wzroku.

4. Szerokość użytkowa chodnika usytuowanego bezpośrednio przy ścianie zewnętrznej budynku nie zawęża:

- 1) w pozycji otwartej lub zamkniętej:
 - a) skrzydła drzwiowe lub okienne,
 - b) kraty,
 - c) okiennice,
 - d) inne osłony;
- 2) zewnętrzne schody i pochylnie.

5. Urządzenie oświetleniowe, w tym reklama, umieszczone na zewnątrz budynku lub w jego otoczeniu, nie powoduje uciążliwości dla jego użytkowników ani też przechodniów i kierowców. Jeżeli światło skierowane jest na elewację budynku zawierającą okno lub element doświetlający, natężenie oświetlenia na tej elewacji nie przekracza 5 luksów w przypadku światła białego i 3 luksów w przypadku światła kolorowego lub światła o zmieniającym się natężeniu, błyskowego, ewentualnie pulsującego.

§ 291. 1. Wpust kanalizacyjny, pokrywę urządzenia sieci uzbrojenia terenu i instalacji podziemnych oraz inną osłonę otworów, usytuowane na trasie przejścia lub przejazdu, umieszcza się w płaszczyźnie chodnika lub jezdni.

2. W przypadku umieszczania w płaszczyźnie chodnika lub przejścia przez jezdnię wpustu kanalizacyjnego lub ażurowej osłony otworu, odstęp między prętami lub średnice otworów są nie większe niż 0,02 m.

3. Przed i za wejściem do budynku, w szerokości drzwi wejściowych, nie umieszcza się:

- 1) odboju,
- 2) skrobaczki,
- 3) wycieraczki do obuwia,
- 4) podobnych urządzeń

– jeżeli wystają one ponad: poziom podłogi – w przypadku elementów umieszczanych wewnątrz budynku lub poziom płaszczyzny dojścia – w przypadku elementów umieszczanych na zewnątrz budynku.

§ 292. Skrzydło drzwiowe, wykonane z przezroczystej tafli, znakuje się w sposób widoczny i dobiera ze szkła bezpiecznego o podwyższonej wytrzymałości na uderzenia typ B lub C według Polskiej Normy dotyczącej udarowej metody badania i klasyfikacji szkła płaskiego.

§ 293. 1. Przy schodach zewnętrznych i wewnętrznych, służących do pokonania wysokości przekraczającej 0,5 m, od strony przestrzeni otwartej umieszcza się balustradę lub inne zabezpieczenie.

2. W budynku mieszkalnym jednorodzinnym, budynku rekreacji indywidualnej i budynku w zabudowie zagrodowej warunek określony w ust. 1 uważa się za spełniony również wówczas, gdy schody i pochylnie o wysokości do 1 m, niemające balustrady, są obustronnie szersze w stosunku do drzwi lub innego przejścia, do którego prowadzą, co najmniej po 0,5 m.

3. W budynku użyteczności publicznej przy schodach zewnętrznych i wewnętrznych, o których mowa w ust. 1, umieszcza się balustradę lub poręcz przyścienną, umożliwiającą lewo- i prawostronne jej użytkowanie. Przy szerokości biegu schodów większej niż 4 m stosuje się dodatkową balustradę pośrednią.

§ 294. Konstrukcja schodów, pochylni, pomostów i galerii, służących komunikacji ogólnej w budynku mieszkalnym, budynku zamieszkania zbiorowego i budynku użyteczności publicznej, nie jest podatna na wywoływane przez użytkowników drgania.

§ 295. 1. Balustrada przy schodach, pochylni, portfenetrze, balkonie i loggii nie posiada ostro zakończonych elementów, a jej konstrukcja zapewnia przeniesienie sił poziomych, określonych w Polskiej Normie dotyczącej podstawowych obciążeń technologicznych i montażowych. Wysokość i wypełnienie płaszczyzn pionowych dobiera się tak, aby zapewnić skuteczną ochronę przed wypadnięciem osób. Szklane elementy balustrad dobiera się ze szkła bezpiecznego o podwyższonej wytrzymałości na uderzenia typ B lub C według Polskiej Normy dotyczącej udarowej metody badania i klasyfikacji szkła płaskiego.

2. Wysokość i prześwity lub otwory w wypełnieniu balustrady dobiera się zgodnie z poniższą tabelą:

Rodzaj budynku (przeznaczenie użytkowe)	Minimalna wysokość balustrady, mierzona do wierzchu poręczy (m)	Maksymalny prześwit lub wymiar otworu pomiędzy elementami wypełnienia balustrady (m)
1	2	3
Budynek mieszkalny jednorodzinny i wnętrze lokalu mieszkalnego wielopoziomowego	0,9	nie reguluje się
Budynek mieszkalny wielorodzinny, budynek zamieszkania zbiorowego, budynek oświaty i wychowania oraz budynek zakładu opieki zdrowotnej	1,1	0,12
Inny budynek	1,1	0,2

3. W budynku, w którym przewiduje się zbiorowe przebywanie dzieci bez stałego nadzoru, przy balustradzie stosuje się rozwiązanie techniczne uniemożliwiające wspinanie się na tę balustradę oraz zsuwanie się po poręczy.

4. Przy balustradzie lub ścianie przyległej do pochylni, przeznaczonej dla ruchu osób ze szczególnymi potrzebami, stosuje się obustronne poręcze, umieszczone na wysokości 0,75 i 0,9 m od płaszczyzny ruchu.

5. Poręcze przy schodach zewnętrznych i pochylni, przed ich początkiem i za końcem, przedłuża się o 0,3 m oraz zakańcza się w sposób zapewniający bezpieczne użytkowanie.

6. Krawędzie poręczy przy schodach i pochylni oddala się od ściany, do której są mocowane, co najmniej o 0,05 m.

7. Balustrada oddzielająca różne poziomy w budynku użyteczności publicznej zapewnia bezpieczeństwo użytkowników także w przypadku paniki. Dopuszcza się obniżenie pionowej części balustrady do 0,7 m, pod warunkiem uzupełnienia jej górną częścią poziomą o szerokości dającej łącznie z częścią pionową wymiar co najmniej 1,2 m.

§ 296. 1. Skrzydło otwierane do wewnątrz stosuje się w oknie:

- 1) powyżej drugiej kondygnacji nadziemnej, z wyjątkiem okna połaciowego;
- 2) na drugiej kondygnacji nadziemnej i niższych kondygnacjach – o ile okno to wychodzi na chodnik lub inne przejście dla pieszych.

2. Dopuszcza się stosowanie okna otwieranego na zewnątrz, o poziomej osi obrotu i maksymalnym wychyleniu skrzydła do 0,6 m, mierząc od lica ściany zewnętrznej, pod warunkiem zastosowania w nim szyby zapewniającej bezpieczeństwo użytkowania oraz umożliwienia jego mycia, konserwacji i naprawy od wewnątrz pomieszczenia lub z urządzeń technicznych instalowanych na zewnątrz budynku.

3. Przepisów określonych w ust. 1 i 2 nie stosuje się do budynku wpisanego do rejestru zabytków.

4. W oknie w budynku wysokościowym (WW), na kondygnacji położonej powyżej 55 m nad poziomem terenu, stosuje się zabezpieczenie uniemożliwiające jego otwarcie przez osobę nieuprawnioną.

5. W oknie w pomieszczeniu przewidzianym do korzystania przez osoby niepełnosprawne stosuje się urządzenia przeznaczone do jego otwierania, usytuowane nie wyżej niż 1,2 m nad poziomem podłogi.

§ 297. 1. Kratę zewnętrzną, zastosowaną w otworze okiennym i balkonowym, instaluje się w sposób zapobiegający możliwości wspinania się po niej do pomieszczenia położonego na wyższej kondygnacji.

2. Kraty i okiennice instaluje się tak, aby w co najmniej jednym otworze okiennym, otwierały się od wewnątrz:

- 1) lokalu mieszkalnego;
- 2) pomieszczenia mieszkalnego znajdującego się w budynku innym niż mieszkalny;
- 3) pomieszczenia przeznaczonego na pobyt ludzi, w suterenie lub w budynku tymczasowym wykonanym z materiałów o klasie reakcji na ogień C-s1, d0 lub niższej;
- 4) pomieszczenia, o którym mowa w § 238 ust. 2.

3. W kratkach i okiennicach, o których mowa w ust. 2, zapewniona jest możliwość szybkiego ich otwierania umożliwiającą ewakuację ludzi w razie wystąpienia pożaru.

4. Warunki, o których mowa w ust. 1 i 2, nie dotyczą zakładu karnego i aresztu śledczego oraz zakładu poprawczego i schroniska dla nieletnich.

§ 298. 1. Odległość między górną krawędzią wewnętrznego podokiennika a podłogą jest nie mniejsza niż:

- 1) 0,85 m – na kondygnacji poniżej 25 m;
- 2) 1,1 m – na kondygnacji położonej powyżej 25 m.

2. Odległość między górną krawędzią wewnętrznego podokiennika a podłogą nie podlega ograniczeniom w przypadku:

- 1) okna lub elementu doświetlającego wychodzącego na loggię, taras lub galerię;
- 2) kondygnacji, na której różnica pomiędzy poziomem podłogi a poziomem terenu nie przekracza 0,5 m.

3. Dopuszcza się obniżenie wysokości położenia podokiennika, o ile zastosowano jedno z rozwiązań:

- 1) okno zabezpieczone jest balustradą, której górna krawędź poręczy jest umieszczona na wysokości wynikającej z ust. 1;
- 2) pomiędzy górną krawędzią wewnętrznego podokiennika a wysokością wynikającą z ust. 1, umieszczono element doświetlający ze szkłem o podwyższonej wytrzymałości.

§ 299. 1. W budynku z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi temperatura na powierzchni elementów centralnego ogrzewania, niezabezpieczonych przed dotknięciem przez użytkowników, nie przekracza 90°C.

2. W budynku, o którym mowa w ust. 1, lecz z ogrzewaniem powietrznym, temperatura strumienia powietrza w odległości 1 cm od wylotu do pomieszczenia nie przekracza 70°C –

jeżeli znajduje się on na wysokości ponad 3,5 m od poziomu podłogi i 45°C – w pozostałych przypadkach.

3. Grzejnik centralnego ogrzewania w pomieszczeniu przeznaczonym na zbiorowy pobyt dzieci lub osób niepełnosprawnych nie może stwarzać zagrożenia poparzeniem lub skaleczeniem. Warunek ten uznaje się za spełniony, w przypadku umieszczenia na tym grzejniku osłony ochraniającej od bezpośredniego kontaktu z elementem grzejnym.

4. W budynku przeznaczonym na zbiorowy pobyt dzieci i osób niepełnosprawnych, w instalacji wody ciepłej stosuje się termostatyczne zawory mieszające z ograniczeniem maksymalnej temperatury do 43°C, a w instalacjach prysznicowych do 38°C, zapobiegające poparzeniu.

§ 300. W budynku na kondygnacji położonej:

- 1) powyżej 12 m nad poziomem terenu, lecz nie wyżej niż 25 m nad poziomem terenu - dopuszcza się stosowanie portfenetru, o ile stosuje się w nim próg o wysokości nie mniejszej niż 0,15 m;
- 2) powyżej 25 m nad poziomem terenu:
 - a) nie dopuszcza się stosowania balkonu, z wyjątkiem balkonu technologicznego,
 - b) dopuszcza się stosowanie logii, o ile posiada ona pełną balustradę;
- 3) powyżej 55 m nad poziomem terenu – nie dopuszcza się stosowania logii.

§ 301. 1. Przeszklenie ze szkła lub innego materiału o podwyższonej wytrzymałości na uderzenie stosuje się w przypadku:

- 1) okna połaciowego, którego krawędź jest usytuowana na wysokości ponad 3 m nad poziomem podłogi;
- 2) świetlików oraz dachu w budynku użyteczności publicznej i zakładu pracy.

2. Okładzinę szklaną ścian zewnętrznych budynku wysokiego (W) i wysokościowego (WW) stosuje się, o ile jest wykonana ze szkła o podwyższonej wytrzymałości na uderzenia, typ B lub C według Polskiej Normy dotyczącej udarowej metody badania i klasyfikacji szkła płaskiego. W przypadku szkła o podwyższonej wytrzymałości na uderzenia typu B, stosuje się mocowanie mechaniczne szkła.

§ 302. 1. Nawierzchnia:

- 1) dojścia do budynku,
- 2) schodów i pochylni zewnętrznych oraz wewnętrznych,
- 3) ciągu komunikacyjnego w budynku,

- 4) podłogi w pomieszczeniu przeznaczonym na pobyt ludzi,
- 5) posadzki w garażu

– jest wykonana z materiałów niepowodujących niebezpieczeństwa poślizgu, o oporności na poślizg $SRV \geq 36$, określonej według Polskiej Normy dotyczącej badań kamienia naturalnego, w warunkach suchych oraz mokrych, jeśli posadzka podlega użytkowaniu w stanie mokrym.

2. Posadzka i wykładzina w pomieszczeniu przeznaczonym na pobyt ludzi wykonana jest z materiałów antyelektrostatycznych, spełniających warunki określone w Polskich Normach dotyczących ochrony przed elektrycznością statyczną.

3. Nawierzchnia zewnętrznej pochylni samochodowej o nachyleniu większym niż 15% jest karbowana.

§ 303. 1. W budynku użyteczności publicznej oraz budynku produkcyjnym i magazynowym, w miejscach, w których następuje zmiana poziomu podłogi, stosuje się rozwiązania techniczne, plastyczne lub inne sygnalizujące tę różnicę.

2. W budynkach, o których mowa w ust. 1, powierzchnie spoczników schodów i pochylni wykańcza się w sposób wyróżniający je barwą lub fakturą, co najmniej w pasie 0,30 m od krawędzi rozpoczynającej i kończącej bieg schodów lub pochylni.

§ 304. Jeżeli w budynku produkcyjnym i magazynowym, mogą wystąpić zmienne obciążenia użytkowe stropów, schodów lub pomostów roboczych, umieszcza się w widocznym miejscu tablicę informacyjną, określającą dopuszczalną wielkość obciążenia tych elementów.

§ 305. 1. W budynku mającym dwie lub więcej kondygnacji nadziemnych zapewnia się wyjście na dach umożliwiające dostęp do urządzeń technicznych tam zainstalowanych. W budynku innym niż budynek mieszkalny jednorodzinny wyjście to zapewnia się z co najmniej jednej klatki schodowej.

2. W budynku wysokim (W) i wysokościowym (WW) wyjście, o których mowa w ust. 1, zapewnia się z każdej klatki schodowej.

3. Jako wyjście z klatki schodowej na dach stosuje się drzwi o szerokości 0,8 m i wysokości co najmniej 1,9 m lub klapy wylazowe o wymiarze 0,8 m x 0,8 m w świetle, do których dostęp odpowiada warunkom określonym w § 93.

4. Na dachu o spadku ponad 25% oraz na dachu pokrytym materiałami łamliwymi (tłukącymi) wykonuje się stałe dojścia do kominów, urządzeń technicznych oraz anten radiowych i telewizyjnych.

5. Na dachu budynku montuje się elementy umożliwiające bezpieczny do niego dostęp, w tym zabezpieczenia przed upadkiem z wysokości, przy czym w zależności od potrzeb stosuje się:

- 1) dla dachu płaskiego – balustradę o wysokość 1,1 m z poprzeczką umieszczoną w połowie jej wysokości i krawężnikiem o wysokości 0,15 m, przy czym przestrzeń pomiędzy poprzeczką a krawężnikiem wypełnia się w sposób uniemożliwiający wypadnięcie osób;
- 2) drabinę dachową umożliwiającą dopięcie środków ochrony indywidualnej przed upadkiem z wysokości;
- 3) pomosty dachowe umożliwiające dopięcie środków ochrony indywidualnej przed upadkiem z wysokości, lub wyposażone w balustradę, o której mowa w pkt 1;
- 4) poziome systemy kotwiące umożliwiające dopięcie środków ochrony indywidualnej przed upadkiem z wysokości;
- 5) punkty kotwiące umożliwiające dopięcie środków ochrony indywidualnej przed upadkiem z wysokości.

DZIAŁ VIII

Higiena i zdrowie

Rozdział 1

Warunki ogólne

§ 306. Budynek oraz zastosowane w nim materiały i wyroby nie stanowią zagrożenia dla higieny i zdrowia użytkowników lub sąsiadów, w szczególności w wyniku:

- 1) wydzielania się gazów toksycznych;
- 2) obecności szkodliwych pyłów lub gazów w powietrzu;
- 3) niebezpiecznego promieniowania;
- 4) zanieczyszczenia lub zatrucia wody lub gleby;
- 5) nieprawidłowego usuwania dymu i spalin oraz nieczystości i odpadów w postaci stałej lub ciekłej;
- 6) występowania wilgoci w elementach budowlanych lub na ich powierzchniach;
- 7) niekontrolowanej infiltracji powietrza zewnętrznego;

- 8) przedostawania się gryzoni do wnętrza;
- 9) ograniczenia nasłonecznienia i oświetlenia naturalnego.

Rozdział 2

Ochrona czystości powietrza

§ 307. 1. W powietrzu pomieszczenia w budynku z pomieszczeniem przeznaczonym na pobyt ludzi zawartość stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielanych przez grunt, materiały i stałe wyposażenie oraz powstających w trakcie użytkowania zgodnego z przeznaczeniem pomieszczeń, nie przekracza wartości dopuszczalnych, określonych w przepisach sanitarnych oraz bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. Warunki, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio do pomieszczeń przeznaczonych dla zwierząt.

3. W pomieszczeniu przeznaczonym na pobyt ludzi, w którym jest wymagane zachowanie szczególnej czystości, nie stosuje się grzejników z rur ożebrowanych.

§ 308. Jeżeli w powietrzu wywiewanym z pomieszczenia występują niedopuszczalne stężenia substancji szkodliwych, stosuje się urządzenia unieszkodliwiające je przed wyemitowaniem do atmosfery.

§ 309. 1. Budynek z pomieszczeniem przeznaczonym na pobyt ludzi, dla inwentarza żywego, a także do produkcji i przechowywania artykułów spożywczych oraz farmaceutycznych nie wykonuje się z materiałów emitujących związki (gazy, pary, pyły) szkodliwe dla zdrowia lub zapachowe w stopniu przekraczającym ich dopuszczalne stężenia.

2. Jeżeli związki, o których mowa w ust. 1, są emitowane przez materiały w niedopuszczalnym stężeniu jedynie przez ograniczony czas, dopuszcza się ich stosowanie pod warunkiem, że użytkowanie budynku lub pomieszczeń, w których materiały te zostały zastosowane, nastąpi dopiero po upływie terminu karencji, a w przypadku materiałów emitujących zanieczyszczenia pyliste lub włókniste – po stwierdzeniu przez właściwego państwowego inspektora sanitarnego osiągnięcia stanu zanieczyszczenia powietrza, zgodnego z przepisami odrębnymi w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia wydzielanych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia.

Rozdział 3

Ochrona przed promieniowaniem jonizującym i polami elektromagnetycznymi

§ 310. 1. Budynek z pomieszczeniem przeznaczonym na pobyt ludzi i dla inwentarza żywego wykonuje się z materiałów i elementów wyposażenia spełniających wymagania przepisów odrębnych w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia.

2. Średnie wartości roczne ekwiwalentnego stężenia radonu w pomieszczeniu budynku z pomieszczeniem przeznaczonym na stały pobyt ludzi nie przekraczają dopuszczalnej wartości, określonej w przepisach odrębnych dotyczących dawek granicznych promieniowania.

§ 311. Budynku z pomieszczeniem przeznaczonym na pobyt ludzi nie wznosi się na obszarach stref, w których występuje przekroczenie dopuszczalnego poziomu oddziaływania pola elektromagnetycznego, określonego w przepisach odrębnych dotyczących ochrony przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.

Rozdział 4

Ochrona przed zawilgoceniem i korozją biologiczną

§ 312. Opady atmosferyczne, woda w gruncie i na jego powierzchni, woda użytkowana w budynku oraz para wodna w powietrzu w tym budynku nie mogą powodować zagrożenia zdrowia i higieny użytkowania.

§ 313. 1. Budynek posadowiony na gruncie, na którym poziom wód gruntowych może powodować przenikanie wody do pomieszczeń, zabezpiecza się za pomocą drenażu zewnętrznego lub w inny sposób przed infiltracją wody do wnętrza oraz zawilgoceniem.

2. Ukształtowanie terenu wokół budynku zapewnia swobodny spływ wody opadowej od budynku.

§ 314. 1. Ściany piwnicy budynku oraz stykające się z gruntem inne elementy budynku, wykonane z materiałów podciągających wodę kapilarnie, zabezpiecza się odpowiednią izolacją przeciwwilgociową.

2. Część ściany zewnętrznej, bezpośrednio nad otaczającym terenem, tarasem, balkonem i dachem, zabezpiecza się przed przenikaniem wody opadowej i z topniejącego śniegu.

§ 315. Rozwiązania konstrukcyjno-materiałowe przegrody zewnętrznej i jej uszczelnienie uniemożliwiają przenikanie wody opadowej do wnętrza budynków.

§ 316. 1. Dach i taras posiada spadek umożliwiający odpływ wód opadowych i z topniejącego śniegu do rynny i wewnętrznej lub zewnętrznej rury spustowej.

2. Dach w budynku o wysokości powyżej 15 m nad poziomem terenu posiada spadek umożliwiający odpływ wody do wewnętrznej rury spustowej. Warunek ten nie dotyczy budynku kultu religijnego, budynku widowiskowego, hali sportowej, a także budynku produkcyjnego i magazynowego, w którym taki sposób odprowadzenia wody jest niemożliwy ze względów technologicznych.

3. W budynku wolno stojącym o wysokości do 4,5 m i powierzchni dachu do 100 m² dopuszcza się niewykonywanie rynny i rury spustowej, pod warunkiem ukształtowania okapu w sposób zabezpieczający przed zaciekaniem wody na ścianę.

§ 317. Balkon, loggia i taras posiada posadzkę wykonaną z materiałów nienasiąkliwych, mrozoodpornych i nieśliskich, o oporności na poślizg $SRV \geq 36$, określonej według Polskiej Normy dotyczącej badań kamienia naturalnego, w warunkach mokrych.

§ 318. 1. Na wewnętrznej powierzchni nieprzezroczystej przegrody zewnętrznej nie może występować kondensacja pary wodnej umożliwiająca rozwój grzybów pleśniowych.

2. We wnętrzu przegrody, o której mowa w ust. 1, nie może występować narastające w kolejnych latach zawilgocenie spowodowane kondensacją pary wodnej.

3. Warunki określone w ust. 1 i 2 uważa się za spełnione, jeśli przegrody odpowiadają warunkom, o których mowa w pkt 2.2.4. załącznika nr 2 do rozporządzenia.

§ 319. 1. Rozwiązania materiałowo-konstrukcyjne zewnętrznych przegród budynku, warunki cieplno-wilgotnościowe, a także intensywność wymiany powietrza w pomieszczeniu, uniemożliwiają powstanie zagrzybienia.

2. Do budowy stosuje się materiały, wyroby i elementy budowlane odporne lub uodpornione na zagrzybienie i inne formy biodegradacji, odpowiednio do stopnia zagrożenia korozją biologiczną.

3. Przed podjęciem przebudowy, rozbudowy, nadbudowy lub zmiany sposobu użytkowania budynku, w przypadku stwierdzenia występowania zawilgocenia i oznak korozji biologicznej, wykonuje się ekspertyzę mykologiczną i na podstawie jej wyników – odpowiednie roboty zabezpieczające.

DZIAŁ IX

Ochrona przed hałasem i drganiami

§ 320. 1. W budynku i urządzeniu z nim związanym zapewnia się odpowiedni poziom hałasu, który nie stanowi zagrożenia dla zdrowia, umożliwia wykonywanie pracy, odpoczynek i sen użytkownikom tego budynku lub ludziom znajdującym się w jego sąsiedztwie.

2. Pomieszczenie w budynku mieszkalnym, budynku zamieszkania zbiorowego i budynku użyteczności publicznej chroni się przed hałasem:

- 1) zewnętrznym przenikającym do pomieszczenia spoza budynku,
- 2) pochodzącym od instalacji i urządzeń stanowiących techniczne wyposażenie budynku,
- 3) powietrznym i uderzeniowym, wytwarzanym przez użytkowników innych lokali mieszkalnych, lokali użytkowych lub pomieszczeń o różnych wymaganiach użytkowych,
- 4) pogłosowym, powstającym w wyniku odbić fal dźwiękowych od przegród ograniczających dane pomieszczenie

– z zachowaniem wymagań Polskich Norm dotyczących warunków pogłosowych i zrozumiałości mowy w pomieszczeniach oraz wytycznych prowadzenia badań, dotyczących dopuszczalnych wartości poziomu dźwięku w pomieszczeniach oraz dotyczących izolacyjności akustycznej przegród w budynkach i elementów budowlanych.

§ 321. Budynek, w którym ze względu na prowadzoną w nim działalność lub sposób eksploatacji mogą powstawać uciążliwe dla otoczenia hałasy lub drgania, kształtuje i zabezpiecza się tak, aby poziom hałasów i drgań przenikających do otoczenia z pomieszczeń tego budynku nie przekraczał wartości dopuszczalnych określonych w odrębnych przepisach dotyczących ochrony środowiska, a także nie powodował przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu i drgań w pomieszczeniach innych budynków podlegających ochronie przeciwhałasowej i przeciwdrganiowej określonego w Polskich Normach dotyczących dopuszczalnych wartości poziomu dźwięku w pomieszczeniach oraz oceny wpływu drgań na budynki i na ludzi w budynkach.

§ 322. 1. Budynek mieszkalny, budynek zamieszkania zbiorowego i budynek użyteczności publicznej sytuuje się w miejscu najmniej narażonym na występowanie hałasu i drgań, a jeżeli one występują i ich poziomy będą powodować w pomieszczeniach tych budynków przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu i drgań, określonych w Polskich

Normach dotyczących dopuszczalnych wartości poziomu dźwięku w pomieszczeniach oraz oceny wpływu drgań na budynki i na ludzi w budynkach, stosuje się skuteczne zabezpieczenia.

2. Budynek z pomieszczeniem wymagającym ochrony przed zewnętrznym hałasem i drganiami chroni się przed tymi uciążliwościami poprzez zachowanie odpowiednich odległości od ich źródeł, usytuowanie i ukształtowanie budynku, stosowanie elementów amortyzujących drgania oraz osłaniających i ekranujących przed hałasem, a także racjonalne rozmieszczenie pomieszczeń w budynku oraz zapewnienie izolacyjności akustycznej przegród zewnętrznych określonej w Polskiej Normie dotyczącej wymaganej izolacyjności akustycznej przegród w budynkach oraz izolacyjności akustycznej elementów budowlanych.

§ 323. 1. Poziom hałasu oraz drgań przenikających do pomieszczenia w budynku mieszkalnym, budynku zamieszkania zbiorowego i budynku użyteczności publicznej, z wyłączeniem budynku, dla którego jest konieczne spełnienie szczególnych wymagań ochrony przed hałasem, nie przekracza wartości dopuszczalnych określonych w Polskich Normach dotyczących ochrony przed hałasem pomieszczeń w budynkach oraz oceny wpływu drgań na ludzi w budynkach, wyznaczonych zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi metody pomiaru poziomu dźwięku A w pomieszczeniach oraz oceny wpływu drgań na ludzi w budynkach.

2. W budynku, o którym mowa w ust. 1, przegrody zewnętrzne i wewnętrzne oraz ich elementy posiadają izolacyjność akustyczną nie mniejszą od podanej w Polskiej Normie dotyczącej wymaganej izolacyjności akustycznej przegród w budynkach oraz izolacyjności akustycznej elementów budowlanych, wyznaczonej zgodnie z Polskimi Normami określającymi metody pomiaru izolacyjności akustycznej elementów budowlanych i izolacyjności akustycznej w budynkach. Wymagania odnoszą się do izolacyjności:

- 1) ściany zewnętrznej, stropodachu, ściany wewnętrznej, okna w przegrodzie zewnętrznej i wewnętrznej oraz drzwi w przegrodzie wewnętrznej – od dźwięków powietrznych;
- 2) stropu i podłogi – od dźwięków powietrznych i uderzeniowych;
- 3) podestu i biegu klatki schodowej w obrębie lokalu mieszkalnego – od dźwięków uderzeniowych.

3. Prowadzone w budynku przewody i kanały instalacyjne (w tym kanały wentylacyjne) nie powodują pogorszenia izolacyjności akustycznej między pomieszczeniami poniżej wartości wynikających z wymagań zawartych w Polskiej Normie dotyczącej izolacyjności akustycznej przegród w budynkach oraz izolacyjności akustycznej elementów budowlanych.

4. W budynku mieszkalnym wielorodzinnym:

- 1) izolacja akustyczna stropu między lokalami mieszkalnymi zapewnia zachowanie przez ten strop właściwości akustycznych, o których mowa w ust. 2 pkt 2, bez względu na rodzaj zastosowanej nawierzchni podłogowej;
- 2) unika się takiego układu funkcjonalnego, przy którym pomieszczenie higienicznosanitarne jednego lokalu mieszkalnego przylega do pomieszczenia mieszkalnego sąsiedniego lokalu mieszkalnego; jeżeli to wymaganie nie zostanie spełnione, ściana między lokalami mieszkalnymi oddzielająca pomieszczenie mieszkalne jednego lokalu mieszkalnego od pomieszczenia higienicznosanitarne i kuchni sąsiedniego lokalu mieszkalnego, do której są mocowane przewody i urządzenia instalacyjne, posiada konstrukcję zapewniającą ograniczenie przenoszenia przez ścianę dźwięków materiałowych, co w szczególności można uzyskać przy zastosowaniu ściany o masie powierzchniowej nie mniejszej niż 300 kg/m^2 ;
- 3) przy mocowaniu urządzeń i przewodów instalacyjnych wewnątrz lokalu mieszkalnego, stanowiących jego wyposażenie techniczne, stosuje się zabezpieczenia przeciwdrganiowe niezależnie od konstrukcji i usytuowania przegrody, do której są mocowane.

5. W przypadku zastosowania specjalnych zabezpieczeń przeciwdźwiękowych i przeciwdrganiowych, tak aby w najniekorzystniejszych warunkach ich użytkowania poziom hałasu i drgań przenikających do pomieszczeń chronionych nie przekraczały wartości dopuszczalnych określonych w Polskiej Normie dotyczącej dopuszczalnego poziomu dźwięku w pomieszczeniach, zmierzonych zgodnie z Polską Normą dotyczącą metody pomiaru poziomu dźwięku w pomieszczeniach, oraz określonych w Polskiej Normie dotyczącej oceny wpływu drgań na ludzi w budynkach, w budynku mieszkalnym wielorodzinnym dopuszcza się lokalizowanie:

- 1) urządzeń obsługujących inne budynki – w pomieszczeniu technicznym;
- 2) zakładu usługowego wyposażonego w hałaśliwe maszyny i urządzenia;
- 3) zakładu gastronomicznego i innego prowadzącego działalność rozrywkową.

6. W pomieszczeniu budynku użyteczności publicznej, którego funkcja związana jest z odbiorem mowy lub innych pożądaných sygnałów akustycznych, stosuje się rozwiązania budowlane oraz dodatkowe adaptacje akustyczne zapewniające uzyskanie w pomieszczeniu odpowiednich warunków określonych odrębnymi przepisami. Adaptacje akustyczne wykonuje się z materiałów o potwierdzonych własnościach pochłaniania dźwięku

wyznaczonych zgodnie z Polską Normą określającą metodę pomiaru pochłaniania dźwięku przez elementy budowlane.

§ 324. 1. Pomieszczenia technicznego o szczególnej uciążliwości, takiego jak szyb i maszynownia dźwigowa lub zsyk śmieciowy, nie sytuuje się przy pomieszczeniu mieszkalnym. Warunek ten nie dotyczy przypadków, o których mowa w § 195 ust. 2 oraz w § 196 ust. 2 – przy nadbudowie lub adaptacji strychu na cele mieszkalne.

2. Instalacje i urządzenia, stanowiące techniczne wyposażenie budynku mieszkalnego, budynku zamieszkania zbiorowego i budynku użyteczności publicznej, nie mogą powodować powstawania nadmiernych hałasów i drgań, utrudniających eksploatację lub uniemożliwiających ochronę użytkowników pomieszczeń przed ich oddziaływaniem.

3. Sposób posadowienia urządzeń, o których mowa w ust. 1, oraz sposób ich połączenia z przewodami i elementami konstrukcyjnymi budynku, jak również sposób połączenia poszczególnych odcinków przewodów między sobą i z elementami konstrukcyjnymi budynku, zapobiega powstawaniu i rozchodzeniu się hałasów i drgań do pomieszczeń podlegających ochronie lub do otoczenia budynku.

4. Ściany i stropy oraz inne elementy budowlane pomieszczenia technicznego i garażu w budynku mieszkalnym wielorodzinnym i zamieszkania zbiorowego posiada konstrukcję uniemożliwiającą przenikanie z tego pomieszczenia hałasu i drgań do pomieszczenia wymagającego ochrony.

DZIAŁ X

Oszczędność energii i izolacyjność cieplna

§ 325. 1. Budynek i jego instalacja ogrzewcza, wentylacyjna, klimatyzacyjna, ciepłej wody użytkowej, a w przypadku budynku użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego, produkcyjnego, gospodarczego i magazynowego – również oświetlenie wbudowane, zapewnia spełnienie następujących wymagań minimalnych:

- 1) wartość wskaźnika rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną EP [kWh/(m²·rok)], obliczona według przepisów wydanych na podstawie art. 15 ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków (Dz. U. z 2021 r. poz. 497), jest mniejsza lub równa wartości maksymalnej obliczonej zgodnie ze wzorem, o którym mowa w § 326 ust. 1 lub 3;
- 2) przegrody oraz wyposażenie techniczne budynku odpowiadają przynajmniej wymaganiom izolacyjności cieplnej określonym w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

2. Wymagania minimalne, o których mowa w ust. 1, uznaje się za spełnione dla budynku podlegającego przebudowie, jeżeli przegrody oraz wyposażenie techniczne budynku podlegające przebudowie odpowiadają przynajmniej wymaganiom izolacyjności cieplnej określonym w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

3. Budynek, który spełnia wymagania minimalne określone w ust. 1, na dzień 31 grudnia 2020 r., a w przypadku budynku zajmowanego przez organ wymiaru sprawiedliwości, prokuraturę lub organ administracji publicznej i będącego jego własnością – na dzień 1 stycznia 2019 r., jest budynkiem o niskim zużyciu energii.

4. Budynek zapewnia ograniczenie ryzyka przegrzewania budynku w okresie letnim.

§ 326. 1. Maksymalną wartość wskaźnika rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną EP oblicza się zgodnie z poniższym wzorem:

$$EP = EP_{H+W} + \Delta EP_C + \Delta EP_L \text{ [kWh/(m}^2 \cdot \text{rok)]},$$

gdzie:

EP_{H+W} – cząstkowa wartość wskaźnika EP na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej,

ΔEP_C – cząstkowa wartość wskaźnika EP na potrzeby chłodzenia,

ΔEP_L – cząstkowa wartość wskaźnika EP na potrzeby oświetlenia.

2. Cząstkowe wartości wskaźnika EP, o których mowa w ust. 1, określa się zgodnie z poniższymi tabelami:

Cząstkowe wartości wskaźnika EP na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej

Lp.	Rodzaj budynku	Cząstkowe wartości wskaźnika EP na potrzeby ogrzewania, wentylacji i przygotowania ciepłej wody EP_{H+W} [kWh/(m ² ·rok)]	
		od 1 stycznia 2017 r.	od 31 grudnia 2020 r.*)
1	2	3	
1	Budynek mieszkalny:		
	a) jednorodzinny,	95	70
	b) wielorodzinny	85	65

2	Budynek zamieszkania zbiorowego	85	75
3	Budynek użyteczności publicznej:		
	a) opieki zdrowotnej,	290	190
	b) pozostałe	60	45
4	Budynek gospodarczy, magazynowy i produkcyjny	90	70
*) Od 1 stycznia 2019 r. – w przypadku budynku zajmowanego przez organ wymiaru sprawiedliwości, prokuraturę lub organ administracji publicznej i będącego jego własnością.			

Częstkowe wartości wskaźnika EP na potrzeby chłodzenia

Lp.	Rodzaj budynku	Częstkowe wartości wskaźnika EP na potrzeby chłodzenia ΔEP_C [kWh/(m ² · rok)] ^{*)}	
		od 1 stycznia 2017 r.	od 31 grudnia 2020 r. ^{**)}
1	2	3	
1	Budynek mieszkalny: a) jednorodzinny, b) wielorodzinny	$\Delta EP_C = 10 \cdot A_{f,C}/A_f$	$\Delta EP_C = 5 \cdot A_{f,C}/A_f$
2	Budynek zamieszkania zbiorowego	$\Delta EP_C = 25 \cdot A_{f,C}/A_f$	$\Delta EP_C = 25 \cdot A_{f,C}/A_f$
3	Budynek użyteczności publicznej: a) opieki zdrowotnej, b) pozostałe		
4	Budynek gospodarczy, magazynowy i produkcyjny		
gdzie: A _f – powierzchnia pomieszczeń o regulowanej temperaturze powietrza (ogrzewana lub chłodzona), określona zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 15 ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków [m ²],			

$A_{f,C}$ – powierzchnia pomieszczeń o regulowanej temperaturze powietrza (chłodzona), określona zgodnie z ww. przepisami [m^2].

*) Jeżeli budynek posiada instalację chłodzenia, w przeciwnym przypadku $\Delta EP_C = 0 \text{ kWh}/(m^2 \cdot \text{rok})$.

**) Od 1 stycznia 2019 r. – w przypadku budynku zajmowanego przez organ wymiaru sprawiedliwości, prokuraturę lub organ administracji publicznej i będącego jego własnością.

Częstkowe wartości wskaźnika EP na potrzeby oświetlenia

Lp.	Rodzaj budynku	Częstkowe wartości wskaźnika EP na potrzeby oświetlenia ΔEP_L [$\text{kWh}/(m^2 \cdot \text{rok})$] w zależności od czasu działania oświetlenia w ciągu roku t_0 [h/rok]*)	
		od 1 stycznia 2017 r.	od 31 grudnia 2020 r.**)
1	2	3	
1	Budynek mieszkalny: a) jednorodzinny, b) wielorodzinny	$\Delta EP_L = 0$	$\Delta EP_L = 0$
2	Budynek zamieszkania zbiorowego		
3	Budynek użyteczności publicznej: a) opieki zdrowotnej, b) pozostałe	dla $t_0 < 2500$ $\Delta EP_L = 50$ dla $t_0 \geq 2500$ $\Delta EP_L = 100$	dla $t_0 < 2500$ $\Delta EP_L = 25$ dla $t_0 \geq 2500$ $\Delta EP_L = 50$
4	Budynek gospodarczy, magazynowy i produkcyjny		

*) Jeżeli w budynku należy uwzględnić oświetlenie wbudowane, w przeciwnym przypadku $\Delta EP_L = 0 \text{ kWh}/(m^2 \cdot \text{rok})$.

**) Od 1 stycznia 2019 r. – w przypadku budynku zajmowanego przez organ wymiaru sprawiedliwości, prokuraturę lub organ administracji publicznej i będącego jego własnością.

3. W przypadku budynku o różnych funkcjach użytkowych maksymalną wartość wskaźnika rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną EP oblicza się zgodnie z poniższym wzorem:

$$EP = \sum_i (EP_i \cdot A_{f,i}) / \sum_i A_{f,i}; [\text{kWh}/(\text{m}^2 \cdot \text{rok})],$$

gdzie:

EP_i – wartość wskaźnika rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną EP dla części budynku o jednolitej funkcji użytkowej o powierzchni $A_{f,i}$, obliczona zgodnie ze wzorem zawartym w ust. 1,

$A_{f,i}$ – powierzchnia pomieszczeń o regulowanej temperaturze powietrza (ogrzewana lub chłodzona) dla części budynku o jednolitej funkcji użytkowej, określona zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 15 ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków.

4. Wymagania określone w § 325 ust. 4, uznaje się za spełnione, jeżeli okno oraz inna przegroda przeszklona i przezroczysta odpowiadają przynajmniej wymaganiom określonym w pkt 2.1.1. załącznika nr 2 do rozporządzenia.

DZIAŁ XI

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 327. 1. Dla zamierzenia budowlanego, wobec którego przed dniem wejścia w życie rozporządzenia:

- 1) został złożony wniosek o pozwolenie na budowę, wniosek o wydanie odrębnej decyzji o zatwierdzeniu projektu zagospodarowania działki lub terenu lub projektu architektoniczno-budowlanego, wniosek o zmianę pozwolenia na budowę lub wniosek o zatwierdzenie zamiennego projektu zagospodarowania działki lub terenu lub projektu architektoniczno-budowlanego,
- 2) została wydana decyzja o pozwoleniu na budowę lub odrębna decyzja o zatwierdzeniu projektu zagospodarowania działki lub terenu lub projektu architektoniczno-budowlanego,
- 3) zostało dokonane zgłoszenie budowy lub wykonania robót budowlanych w przypadku, gdy nie jest wymagane uzyskanie decyzji o pozwoleniu na budowę

– stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Projekt zagospodarowania działki lub terenu, projekt architektoniczno-budowlany lub projekt techniczny, sporządzony na podstawie przepisów dotychczasowych, może być dołączony do wniosku o pozwolenie na budowę, wniosku o wydanie odrębnej decyzji o zatwierdzeniu projektu zagospodarowania działki lub terenu lub projektu architektoniczno-budowlanego, wniosku o zmianę pozwolenia na budowę lub wniosku o zatwierdzenie

zamiennego projektu zagospodarowania działki lub terenu lub projektu architektoniczno-budowlanego, oraz do zgłoszenia budowy lub wykonania robót budowlanych w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

§ 328. 1. Wymagania określone w § 325 ust. 1 stosuje się zgodnie z wymaganiami określonymi w § 326 ust. 2 oraz w załączniku nr 2 do rozporządzenia, obowiązującymi od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 30 grudnia 2020 r., jeżeli przed dniem 31 grudnia 2020 r. dla zamierzenia budowlanego:

- 1) został złożony wniosek o pozwolenie na budowę, odrębny wniosek o zatwierdzenie projektu budowlanego, odrębny wniosek o wydanie odrębnej decyzji o zatwierdzeniu projektu zagospodarowania działki lub terenu lub projektu architektoniczno-budowlanego, wniosek o zmianę pozwolenia na budowę, wniosek o pozwolenie na wznowienie robót budowlanych lub wniosek o zatwierdzenie zamiennego projektu budowlanego albo projektu zagospodarowania działki lub terenu lub projektu architektoniczno-budowlanego;
- 2) zostało dokonane zgłoszenie budowy lub wykonania robót budowlanych w przypadku, gdy nie jest wymagane uzyskanie decyzji o pozwoleniu na budowę;
- 3) została wydana decyzja o pozwoleniu na budowę, odrębna decyzja o zatwierdzeniu projektu budowlanego lub odrębna decyzja o zatwierdzeniu projektu zagospodarowania działki lub terenu lub projektu architektoniczno-budowlanego.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również w przypadku gdy wymagane jest sporządzenie projektu technicznego.

§ 329. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 20 września 2022 r.⁵⁾

MINISTER ROZWOJU I TECHNOLOGII

ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM PRAWNYM,
LEGISLACYJNYM I REDAKCYJNYM

Joanna Sauter-Kunach
Dyrektor Departamentu Prawnego

⁵⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. 2020 poz. 1062), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 66 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2019 r., poz. 1696).

w Ministerstwie Rozwoju i Technologii
/podpisano elektronicznie/

Załączniki do rozporządzenia
Ministra Rozwoju i Technologii z
dnia...(Dz. U. poz....)

Załącznik nr 1

WYKAZ POLSKICH NORM POWOŁANYCH W ROZPORZĄDZENIU

Lp.	Miejsce powołania normy	Numer normy**)	Tytuł normy (zakres powołania)
1	2	3	4
1	§ 45 ust. 2	PN-EN 62305-1:2011	Ochrona odgromowa – Część 1: Zasady ogólne
		PN-EN 62305-2:2008	Ochrona odgromowa – Część 2: Zarządzanie ryzykiem
2	§ 68 ust. 2	PN-EN 14231	Metody badań kamienia naturalnego – Oznaczanie odporności na poślizg z użyciem przyrządu wahadłowego
3	§ 88 ust. 1	PN-B-02151-2:2018-01	Akustyka budowlana – Ochrona przed hałasem w budynkach – Część 2: Wymagania dotyczące dopuszczalnego poziomu dźwięku w pomieszczeniach
		PN-B-02170:2016-12	Ocena szkodliwości drgań przekazywanych przez podłoże na budynki
		PN-B-02171:2017-06	Ocena wpływu drgań na ludzi w budynkach
4	§ 90 ust. 2	PN-HD 308 S2:2007	Identyfikacja żył w kablach i przewodach oraz w przewodach sznurowych
		PN-HD 60364-4-41:2009	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 4-41: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa – Ochrona przed porażeniem elektrycznym
		PN-EN 12464-1:2012	Światło i oświetlenie – Oświetlenie miejsc pracy – Część 1: Miejsca pracy we wnętrzach

PN-HD 60364-1:2010	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 1: Wymagania podstawowe, ustalenie ogólnych charakterystyk, definicje
PN-HD 60364-4-41:2009	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 4-41: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa – Ochrona przed porażeniem elektrycznym
PN-HD 60364-4-42:2011	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 4-42: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa – Ochrona przed skutkami oddziaływania cieplnego
PN-HD 60364-4-43:2012	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 4-43: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa – Ochrona przed prądem przetężeniowym
PN-IEC 60364-4- 442:1999	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa – Ochrona przed przepięciami – Ochrona instalacji niskiego napięcia przed przejściowymi przepięciami i uszkodzeniami przy doziemieniach w sieciach wysokiego napięcia
PN-HD 60364-4- 443:2016	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa – Ochrona przed przepięciami – Ochrona przed przepięciami atmosferycznymi lub łączeniowymi
PN-HD 60364-4- 444:2012	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 4-444: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa – Ochrona przed zakłóceniami napięciowymi i zaburzeniami elektromagnetycznymi

PN-HD 60364-5-51:2011	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Część 5-51: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Postanowienia ogólne
PN-IEC 60364-5-52:2011	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 5-52: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Przewodowanie
PN-IEC 60364-5-53:2016	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 5-53: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Aparatura rozdzielcza i sterownicza
PN-HD 60364-5-534:2016	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 5-534: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Odłączanie izolacyjne, łączenie i sterowanie – Urządzenia do ochrony przed przejściowymi przepięciami
PN-IEC 60364-5-537:1999	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Aparatura rozdzielcza i sterownicza – Urządzenia do odłączania izolacyjnego i łączenia
PN-HD 60364-5-54:2011	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 5-54: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Układy uziemiające i przewody ochronne
PN-IEC 60364-5-551:2003	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Inne wyposażenie – Niskonapięciowe zespoły prądotwórcze
PN-HD 60364-5-559:2010	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Część 5-55: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Inne wyposażenie – Sekcja 559: Oprawy oświetleniowe i instalacje oświetleniowe

		PN-HD 60364-5-56:2010	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 5-56: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Instalacje bezpieczeństwa
		PN-HD 60364-6:2008	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 6: Sprawdzanie
		PN-EN 60445:2010	Zasady podstawowe i bezpieczeństwa przy współdziałaniu człowieka z maszyną, znakowanie i identyfikacja – Identyfikacja zacisków urządzeń i zakończeń przewodów
		PN-EN 60446:2010	Zasady podstawowe i bezpieczeństwa przy współdziałaniu człowieka z maszyną, znakowanie i identyfikacja – Identyfikacja przewodów kolorami albo znakami alfanumerycznymi
5	§ 104 ust. 2	PN-B-01706:1992	Instalacje wodociągowe – Wymagania w projektowaniu (w zakresie pkt 2.1; 2.3; 2.4.1; 2.4.3–2.4.5; 3.1.1–3.1.3; 3.1.5; 3.1.7; 3.2.2; 3.2.3; 3.3; 4.1; 4.2 i 4.4–4.6)
6	§ 104 ust. 5	PN-EN 1717:2003	Ochrona przed wtórnym zanieczyszczeniem wody w instalacjach wodociągowych i ogólne wymagania dotyczące urządzeń zapobiegających zanieczyszczeniu przez przepływ zwrotny
7	§ 107 ust. 1	PN-B-10720:1998	Wodociągi – Zabudowa zestawów wodomierzowych w instalacjach wodociągowych – Wymagania i badania przy odbiorze (w zakresie pkt 2.1; 2.3; 2.4 i 2.6)
8	§ 108 ust. 3	PN-HD 60364-5-54:2011	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 5-54: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Układy uziemiające i przewody ochronne
9	§ 112 ust.	PN-B-02440:1976	Zabezpieczenie urządzeń ciepłej wody

	5		użytkowej – Wymagania (w zakresie pkt 2; 3.1.1; 3.1.2 i 3.2.1–3.2.13)
10	§ 113 ust. 2	PN-B-10720:1998	Wodociągi – Zabudowa zestawów wodomierzowych w instalacjach wodociągowych – Wymagania i badania przy odbiorze (w zakresie pkt 2.1; 2.3; 2.4 i 2.6)
11	§ 114 ust. 2	PN-EN 12056-1:2002	Systemy kanalizacji grawitacyjnej wewnątrz budynków – Część 1: Postanowienia ogólne i wymagania (w zakresie pkt 4 i 5)
		PN-EN 12056-2:2002	Systemy kanalizacji grawitacyjnej wewnątrz budynków – Część 2: Kanalizacja sanitarna – Projektowanie układu i obliczenia (w zakresie pkt 4–6)
		PN-EN 12056-3:2002	Systemy kanalizacji grawitacyjnej wewnątrz budynków – Część 3: Przewody deszczowe – Projektowanie układu i obliczenia (w zakresie pkt 4–7)
		PN-EN 12056-4:2002	Systemy kanalizacji grawitacyjnej wewnątrz budynków – Część 4: Pompownie ścieków – Projektowanie układu i obliczenia (w zakresie pkt 4–6)
		PN-EN 12056-5:2002	Systemy kanalizacji grawitacyjnej wewnątrz budynków – Część 5: Montaż i badania, instrukcje działania, użytkowania i eksploatacji (w zakresie pkt 5–9)
		PN-EN 12109:2003	Wewnętrzne systemy kanalizacji podciśnieniowej (w zakresie pkt 5; 7 i 8)

12	§ 116	PN-EN 12056-4:2002	Systemy kanalizacji grawitacyjnej wewnątrz budynków – Część 4: Pompownie ścieków – Projektowanie układu i obliczenia (w zakresie pkt 4–6)
		PN-EN 13564-1:2004	Urządzenia przeciwzalewowe w budynkach – Część 1: Wymagania
13	§ 117 ust. 4	PN-B-01707:1992	Instalacje kanalizacyjne – Wymagania w projektowaniu (w zakresie pkt 4.2.2 z wyjątkiem odwołania do pkt 3.5)
14	§ 123	PN-B-94340:1991	Zsyp na odpady
15	§ 125 ust. 3	PN-B-02413:1991	Ogrzewnictwo i ciepłownictwo – Zabezpieczenie instalacji ogrzewań wodnych systemu otwartego – Wymagania
		PN-B-02414:1999	Ogrzewnictwo i ciepłownictwo – Zabezpieczenie instalacji ogrzewań wodnych systemu zamkniętego z naczyniami w zbiorczymi przeponowymi – Wymagania
		PN-B-02415:1991	Ogrzewnictwo i ciepłownictwo – Zabezpieczenie wodnych zamkniętych systemów ciepłowniczych – Wymagania
		PN-B-02416:1991	Ogrzewnictwo i ciepłownictwo – Zabezpieczenie instalacji ogrzewań wodnych systemu zamkniętego przyłączonych do sieci ciepłych – Wymagania
		PN-EN 12828	Instalacje ogrzewcze w budynkach – Projektowanie wodnych instalacji centralnego ogrzewania
		PN-EN 303-5	Kotły grzewcze – Część 5: Kotły grzewcze na paliwa stałe z ręcznym i automatycznym zasypem paliwa o mocy nominalnej do 500 kW -- Terminologia, wymagania, badania i oznakowanie
16	§ 125 ust.	PN-C-04607:1993	Woda w instalacjach ogrzewania –

	4		Wymagania i badania dotyczące jakości wody
17	§ 126 ust. 1	PN-EN ISO 6946:2017-10	Komponenty budowlane i elementy budynku – Opór cieplny i współczynnik przenikania ciepła – Metoda obliczania
		PN-EN ISO 12567-1:2010	Cieplne właściwości użytkowe okien i drzwi - Określanie współczynnika przenikania ciepła metodą skrzynki grzejnej – Część 1: Kompletne okna i drzwi
		PN-EN ISO 12567-2:2006	Cieplne właściwości użytkowe okien i drzwi - Określanie współczynnika przenikania ciepła metodą skrzynki grzejnej – Część 2: Okna dachowe i inne okna wystające z płaszczyzny
		PN-EN ISO 10077-1:2017-10	Cieplne właściwości użytkowe okien, drzwi i żaluzji – Obliczanie współczynnika przenikania ciepła – Część 1: Postanowienia ogólne
		PN-EN ISO 10077-2:2017-10	Cieplne właściwości użytkowe okien, drzwi i żaluzji – Obliczanie współczynnika przenikania ciepła – Część 2: Metoda komputerowa dla ram
		PN-EN ISO 10211:2017-09	Mostki cieplne w konstrukcji budowlanej – Przepływy ciepła i temperatury powierzchni – Obliczenia szczegółowe
		PN-EN 12831:2006	Instalacje ogrzewcze w budynkach – Metoda obliczania projektowego obciążenia cieplnego
		PN-EN ISO 13370:2017-09	Cieplne właściwości użytkowe budynków – Przenoszenie ciepła przez grunt – Metody obliczania
		PN-EN ISO 13789:2017-10	Cieplne właściwości użytkowe budynków – Współczynniki przenoszenia ciepła przez przenikanie i wentylację – Metoda obliczania
		PN-EN ISO 14683:2017-09	Mostki cieplne w budynkach – Liniowy współczynnik przenikania ciepła – Metody uproszczone i wartości domyślne

18	§ 126 ust. 2	PN-B-02403:1982	Ogrzewnictwo – Temperatury obliczeniowe zewnętrzne
19	§ 127 ust. 4	PN-B-02421:2000	Ogrzewnictwo i ciepłownictwo – Izolacja cieplna przewodów, armatury i urządzeń – Wymagania i badania odbiorcze (w zakresie pkt 2.1; 2.2; 2.3.1; 2.4.1–2.4.4 i 2.5.1–2.5.6)
20	§ 128 ust. 1	PN-B-02411:1987	Ogrzewnictwo – Kotłownie wbudowane na paliwo stałe – Wymagania (w zakresie pkt 2.1.3–2.1.6 i 2.1.8–2.1.10)
21	§ 128 ust. 2	PN-B-02411:1987	Ogrzewnictwo – Kotłownie wbudowane na paliwo stałe – Wymagania (w zakresie pkt 2.1.3–2.1.5; 2.1.6.2 i 2.1.9–2.1.10)
22	§ 128 ust. 3	PN-B-02411:1987	Ogrzewnictwo – Kotłownie wbudowane na paliwo stałe – Wymagania (w zakresie pkt 2.2.2–2.2.8 i 2.2.10–2.2.16)
23	§ 129 ust. 9	PN-E-05204:1994	Ochrona przed elektrycznością statyczną – Ochrona obiektów, instalacji i urządzeń – Wymagania
24	§ 132 ust. 1	PN-B-10425:2019-09	Kominy -- Przewody kominowe dymowe, spalinowe i wentylacyjne murowane – Wymagania i badania
25	§ 134 ust. 2	PN-B-10425:2019-09	Kominy -- Przewody kominowe dymowe, spalinowe i wentylacyjne murowane – Wymagania i badania
26	§ 135 ust. 1	PN-EN 1990*): PN-EN 1991*):	Eurokod: Podstawy projektowania konstrukcji Eurokod 1: Oddziaływania na konstrukcje
27	§ 139 ust. 1	PN-B-03430:1983 PN-B-03430:1983/Az3:2000	Wentylacja w budynkach mieszkalnych zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej – Wymagania (z wyjątkiem pkt 5.2.1 i 5.2.3)

28	§ 139 ust. 3	PN-B-03421:1978	Wentylacja i klimatyzacja – Parametry obliczeniowe powietrza wewnętrznego w pomieszczeniach przeznaczonych do stałego przebywania ludzi
29	§ 141 ust. 1	PN-B-03430:1983 PN-B-03430:1983/Az3:2000	Wentylacja w budynkach mieszkalnych zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej – Wymagania (w zakresie pkt 2.1.2–2.1.4; 3.1 i 4.1)
30	§ 141 ust. 4	PN-B-03421:1978	Wentylacja i klimatyzacja – Parametry obliczeniowe powietrza wewnętrznego w pomieszczeniach przeznaczonych do stałego przebywania ludzi
31	§ 145 ust. 2	PN-EN 1507:2007	Wentylacja budynków – Przewody wentylacyjne z blachy o przekroju prostokątnym – Wymagania dotyczące wytrzymałości i szczelności
		PN-EN 12237:2005	Wentylacja budynków – Sieć przewodów – Wytrzymałość i szczelność przewodów z blachy o przekroju kołowym
32	§ 145 ust. 5	PN-EN 12097:2007	Wentylacja budynków – Sieć przewodów – Wymagania dotyczące elementów składowych sieci przewodów ułatwiających konserwację sieci przewodów
33	§ 146 ust. 6	PN-EN 779:2005	Przeciwpyłowe filtry powietrza do wentylacji ogólnej – Określanie parametrów filtracyjnych (w zakresie rozdziału 4)
34	§ 147 ust. 4	PN-B-03430:1983 PN-B-03430:1983/Az3:2000	Wentylacja w budynkach mieszkalnych zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej – Wymagania (w zakresie pkt 2.1.5)
35	§ 149 ust. 2	PN-C-04753:2011	Gaz ziemny – Jakość gazu dostarczanego odbiorcom z sieci dystrybucyjnej (w zakresie rozdziału 2)

		PN-C-96008:1998	Przetwory naftowe – Gazy węglowodorowe – Gazy skroplone C3-C4 (w zakresie rozdziału 3)
36	§ 155 ust. 2	PN-EN 1775:2009	Dostawa gazu – Przewody gazowe dla budynków – Maksymalne ciśnienie robocze równe 5 bar lub mniejsze – Zalecenia funkcjonalne (w zakresie pkt 4.2)
37	§ 155 ust. 3	PN-EN 10208-1:2000	Rury stalowe przewodowe dla mediów palnych – Rury o klasie wymagań A
38	§ 155 ust. 5	PN-EN 1775:2009	Dostawa gazu – Przewody gazowe dla budynków – Maksymalne ciśnienie robocze równe 5 bar lub mniejsze – Zalecenia funkcjonalne (w zakresie pkt 4.2)
39	§ 158 ust. 1	PN-EN 1359:2004	Gazomierze – Gazomierze miechowe
40	§ 162 ust. 1	PN-B-03430:1983 PN-B-03430:1983/Az3:2000	Wentylacja w budynkach mieszkalnych zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej – Wymagania (z wyjątkiem pkt 5.2.1 i 5.2.3)
41	§ 168 ust. 1	PN-B-02431-1:1999	Ogrzewnictwo – Kotłownie wbudowane na paliwa gazowe o gęstości względnej mniejszej niż 1 – Wymagania (w zakresie pkt 2.2 z wyłączeniem 2.2.1.4; 2.2.1.8; 2.2.2.4 i 2.2.2.5 oraz pkt 2.3 z wyłączeniem 2.3.8.1; 2.3.8.2; 2.3.9 i 2.3.14)
42	§ 172	PN-HD 308 S2:2007	Identyfikacja żył w kablach i przewodach oraz w przewodach sznurowych
		PN-HD 60364-4-41:2009	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 4-41: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa – Ochrona przed porażeniem elektrycznym
		PN-ISO 7010	Symbole graficzne – Barwy bezpieczeństwa

	i znaki bezpieczeństwa – Znaki bezpieczeństwa stosowane w miejscach pracy i w obszarach użyteczności publicznej
PN-B-02151-2:2018-01	Akustyka budowlana – Ochrona przed hałasem w budynkach – Część 2: Wymagania dotyczące dopuszczalnego poziomu dźwięku w pomieszczeniach
PN-B-02171:2017-06	Ocena wpływu drgań na ludzi w budynkach
PN-E-05010:1991	Zakresy napięciowe instalacji elektrycznych w obiektach budowlanych
PN-E-05115:2002	Instalacje elektroenergetyczne prądu przemiennego o napięciu wyższym od 1 kV
PN-E-08501:1988	Urządzenia elektryczne – Tablice i znaki bezpieczeństwa
PN-EN 12464-1:2012	Światło i oświetlenie – Oświetlenie miejsc pracy – Część 1: Miejsca pracy we wnętrzach
PN-EN 50160:2010 PN-EN 50160:2010/A1:2015-02	Parametry napięcia zasilającego w publicznych sieciach elektroenergetycznych
PN-EN 50310:2012	Stosowanie połączeń wyrównawczych i uzimających w budynkach z zainstalowanym sprzętem informatycznym
PN-HD 60364-1:2010	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 1: Wymagania podstawowe, ustalanie ogólnych charakterystyk, definicje
PN-HD 60364-4-41:2009	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 4-41: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa – Ochrona przed porażeniem elektrycznym
PN-HD 60364-4-42:2011	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 4-42: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa – Ochrona przed skutkami

	oddziaływania cieplnego
PN-HD 60364-4-43:2012	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 4-43: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa – Ochrona przed prądem przetężeniowym
PN-IEC 60364-4-442:1999	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa – Ochrona przed przepięciami – Ochrona instalacji niskiego napięcia przed przejściowymi przepięciami i uszkodzeniami przy doziemieniach w sieciach wysokiego napięcia
PN-IEC 60364-4-443:1999	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa – Ochrona przed przepięciami – Ochrona przed przepięciami atmosferycznymi lub łączeniowymi
PN-HD 60364-4-444:2012	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 4-444: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa – Ochrona przed zakłóceniami napięciowymi i zaburzeniami elektromagnetycznymi
PN-IEC 60364-4-45:1999	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa – Ochrona przed obniżeniem napięcia
PN-IEC 60364-4-473:1999	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa – Stosowanie środków ochrony zapewniających bezpieczeństwo – Środki ochrony przed prądem przetężeniowym
PN-IEC 60364-4-482:1999	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa – Dobór środków ochrony w zależności od wpływów zewnętrznych –

	Ochrona przeciwpożarowa
PN-HD 60364-5-51:2011	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Część 5-51: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Postanowienia ogólne
PN-IEC 60364-5-52:2002	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Oprzewodowanie
PN-IEC 60364-5-523:2001	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Obciążalność prądowa długotrwała przewodów
PN-IEC 60364-5-53:2000	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Aparatura rozdzielcza i sterownicza
PN-HD 60364-5-534:2012	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 5-53: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Odłączanie izolacyjne, łączenie i sterowanie – Sekcja 534: Urządzenia do ochrony przed przepięciami
PN-IEC 60364-5-537:1999	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Aparatura rozdzielcza i sterownicza – Urządzenia do odłączania izolacyjnego i łączenia
PN-HD 60364-5-54:2011	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 5-54: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Układy uziemiające i przewody ochronne
PN-IEC 60364-5-551:2003	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Inne wyposażenie – Niskonapięciowe zespoły prądotwórcze

PN-HD 60364-5-559:2010	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Część 5-55: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Inne wyposażenie – Sekcja 559: Oprawy oświetleniowe i instalacje oświetleniowe
PN-IEC 60364-5-56:2010	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 5-56: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Instalacje bezpieczeństwa
PN-HD 60364-6:2008	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 6: Sprawdzanie
PN-HD 60364-7-701:2010 PN-HD 60364-7-701:2010/AC:2012	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 7-701: Wymagania dotyczące specjalnych instalacji lub lokalizacji – Pomieszczenia wyposażone w wannę lub prysznic
PN-IEC 60364-7-702:1999 PN-IEC 60364-7-702:1999/Apl:2002	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Wymagania dotyczące specjalnych instalacji lub lokalizacji – Baseny pływackie i inne
PN-HD 60364-7-703:2007	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Część 7-703: Wymagania dotyczące specjalnych instalacji lub lokalizacji – Pomieszczenia i kabiny zawierające ogrzewacze sauny
PN-HD 60364-7-704:2010	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 7-704: Wymagania dotyczące specjalnych instalacji lub lokalizacji – Instalacje na terenie budowy i rozbiórki
PN-IEC 60364-7-705:1999	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Wymagania dotyczące specjalnych instalacji lub lokalizacji – Instalacje elektryczne w gospodarstwach rolniczych i ogrodniczych

PN-IEC 60364-7-706:2000	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Wymagania dotyczące specjalnych instalacji lub lokalizacji – Przestrzenie ograniczone powierzchniami przewodzącymi
PN-IEC 60364-7-714:2003	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Wymagania dotyczące specjalnych instalacji lub lokalizacji – Instalacje oświetlenia zewnętrznego
PN-HD 60364-7-715:2006	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Część 7-715: Wymagania dotyczące specjalnych instalacji lub lokalizacji – Instalacje oświetleniowe o bardzo niskim napięciu
PN-HD 60364-7-740:2009	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Część 7-740: Wymagania dotyczące specjalnych instalacji lub lokalizacji – Tymczasowe instalacje elektryczne obiektów, urządzeń rozrywkowych i straganów na terenie targów, wesołych miasteczek i cyrków
PN-EN 60445:2010	Zasady podstawowe i bezpieczeństwa przy współdziałaniu człowieka z maszyną, znakowanie i identyfikacja – Identyfikacja zacisków urządzeń i zakończeń przewodów
PN-EN 60446:2010	Zasady podstawowe i bezpieczeństwa przy współdziałaniu człowieka z maszyną, znakowanie i identyfikacja – Identyfikacja przewodów kolorami albo znakami alfanumerycznymi
PN-EN 60529:2003	Stopnie ochrony zapewnianej przez obudowy (kod IP)
PN-EN 61140:2005 PN-EN 61140:2005/A1:2008	Ochrona przed porażeniem prądem elektrycznym – Wspólne aspekty instalacji i urządzeń

		PN-EN 61293:2000	Znakowanie urządzeń elektrycznych danymi znamionowymi dotyczącymi zasilania elektrycznego – Wymagania bezpieczeństwa
43	§ 174 ust. 7	PN-EN 1838:2005	Zastosowania oświetlenia – Oświetlenie awaryjne
		PN-EN 50172:2005	Systemy awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego
		PN-IEC 60364-5-56:2010	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 5-56: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Instalacje bezpieczeństwa
44	§ 177 ust. 2	PN-HD 60364-5-54:2011	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 5-54: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Układy uziemiające i przewody ochronne
45	§ 177 ust. 3	PN-EN 62305-1:2011	Ochrona odgromowa – Część 1: Zasady ogólne
		PN-EN 62305-2:2008	Ochrona odgromowa – Część 2: Zarządzanie ryzykiem
		PN-EN 62305-3:2011	Ochrona odgromowa – Część 3: Uszkodzenia fizyczne obiektów i zagrożenie życia
		PN-EN 62305-4:2011	Ochrona odgromowa – Część 4: Urządzenia elektryczne i elektroniczne w obiektach
		PN-IEC 60364-4-443:1999	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa – Ochrona przed przepięciami – Ochrona przed przepięciami atmosferycznymi lub łączeniowymi
46	§ 179 ust. 2	PN-IEC 60364-5-52:2002	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Oprzewodowanie

47	§ 180 ust. 3	PN-EN 1363-1:2012	Badania odporności ogniowej – Część 1: Wymagania ogólne
48	§ 180 ust. 5	PN-EN 50200:2003	Metoda badania palności cienkich przewodów i kabli bez ochrony specjalnej stosowanych w obwodach zabezpieczających
49	§ 185	PN-EN 50174-2:2010 PN-EN 50174- 2:2010/A1:2011 PN-EN 50174- 2:2010:AC:2014-10 PN-EN 50174- 2:2010/A2:2015-02 PN-EN 50174- 2:2010/Ap1:2016-12	Technika Informatyczna – Instalacje okablowania – Część 2: Planowanie i wykonywanie instalacji wewnątrz budynków
50	§ 195 ust. 2 i 3	PN-B-02151-2:2018-01	Akustyka budowlana – Ochrona przed hałasem w budynkach – Część 2: Wymagania dotyczące dopuszczalnego poziomu dźwięku w pomieszczeniach
		PN-B-02171:2017-06	Ocena wpływu drgań na ludzi w budynkach
51	§ 202 ust. 4	PN-EN 1990*): PN-EN 1991*): PN-EN 1992*): PN-EN 1993*): PN-EN 1994*): PN-EN 1995*): PN-EN 1996*): PN-EN 1997*): PN-EN 1999*):	Eurokod: Podstawy projektowania konstrukcji Eurokod 1: Oddziaływania na konstrukcje Eurokod 2: Projektowanie konstrukcji z betonu Eurokod 3: Projektowanie konstrukcji stalowych Eurokod 4: Projektowanie konstrukcji stalowo-betonowych Eurokod 5: Projektowanie konstrukcji drewnianych Eurokod 6: Projektowanie konstrukcji murowych Eurokod 7: Projektowanie geotechniczne Eurokod 9: Projektowanie konstrukcji aluminiowych (wszystkie części norm)

52	§ 206 ust. 2 pkt 2 § 207 ust. 2–4	PN-EN 81-58:2005	Przepisy bezpieczeństwa dotyczące budowy i instalowania dźwigów – Badania i próby – Część 58: Próba odporności ogniowej drzwi przystankowych
		PN-EN 1021-1:2007	Meble – Ocena zapalności mebli tapicerowanych – Część 1: Źródło zapłonu: tłący się papieros
		PN-EN 1021-2:2007	Meble – Ocena zapalności mebli tapicerowanych – Część 2: Źródło zapłonu: równoważnik płomienia zapalki
		PN-EN 1991-1-2:2006 PN-EN 1991-1-2:2006/Ap1:2010 PN-EN 1991-1-2-2006/Ap2:2014-12 PN-EN 1991-1-2:2006/AC:2013-07 1991-1-2:2006/AC:2009	Eurokod 1: Oddziaływania na konstrukcje – Część 1-2: Oddziaływania ogólne – Oddziaływania na konstrukcje w warunkach pożaru
		PN-B-02852:2001	Ochrona przeciwpożarowa budynków – Obliczanie gęstości obciążenia ogniowego oraz wyznaczanie względnego czasu trwania pożaru (w zakresie części dotyczącej gęstości obciążenia ogniowego – pkt 2)
		PN-B-02855:1988	Ochrona przeciwpożarowa budynków – Metoda badania wydzielania toksycznych produktów rozkładu i spalania materiałów
		PN-B-02867:2013-06	Ochrona przeciwpożarowa budynków – Metoda badania stopnia rozprzestrzeniania ognia przez ściany zewnętrzne od strony zewnętrznej oraz zasady klasyfikacji
		PN-EN ISO 6940: 2005	Wyroby włókiennicze – Zachowanie się podczas palenia – Wyznaczanie zapalności pionowo umieszczonych próbek

		PN-EN ISO 6941: 2005	Wyroby włókiennicze – Zachowanie się podczas palenia – Pomiar właściwości rozprzestrzeniania się płomienia na pionowo umieszczonych próbkach
		PN-EN 13501-1	Klasyfikacja ogniowa wyrobów budowlanych i elementów budynków – Część 1: Klasyfikacja na podstawie badań reakcji na ogień
		PN-EN 13501-2	Klasyfikacja ogniowa wyrobów budowlanych i elementów budynków – Część 2: Klasyfikacja na podstawie badań odporności ogniowej, z wyłączeniem instalacji wentylacyjnej
		PN-EN 13501-3	Klasyfikacja ogniowa wyrobów budowlanych i elementów budynków – Część 3: Klasyfikacja na podstawie badań odporności ogniowej wyrobów i elementów stosowanych w instalacjach użytkowych w budynkach: ognioodpornych przewodów wentylacyjnych i przeciwpożarowych klap odcinających
		PN-EN 13501-4	Klasyfikacja ogniowa wyrobów budowlanych i elementów budynków – Część 4: Klasyfikacja na podstawie wyników badań odporności ogniowej elementów systemów kontroli rozprzestrzeniania dymu
		PN-EN 13501-5	Klasyfikacja ogniowa wyrobów budowlanych i elementów budynków – Część 5: Klasyfikacja na podstawie wyników badań oddziaływania ognia zewnętrznego na dachy
53	§ 215 ust. 3 i 9	PN-B-02867:2013-06	Ochrona przeciwpożarowa budynków – Metoda badania stopnia rozprzestrzeniania ognia przez ściany zewnętrzne od strony zewnętrznej oraz zasady klasyfikacji
54	§ 222 ust. 3	PN-B-02867:2013-06	Ochrona przeciwpożarowa budynków – Metoda badania stopnia rozprzestrzeniania

			ognia przez ściany zewnętrzne od strony zewnętrznej oraz zasady klasyfikacji
55	§ 229 ust. 1 pkt 2	PN-B-02867:2013-06	Ochrona przeciwpożarowa budynków – Metoda badania stopnia rozprzestrzeniania ognia przez ściany zewnętrzne od strony zewnętrznej oraz zasady klasyfikacji
56	§ 230 ust. 2	PN-B-02867:2013-06	Ochrona przeciwpożarowa budynków – Metoda badania stopnia rozprzestrzeniania ognia przez ściany zewnętrzne od strony zewnętrznej oraz zasady klasyfikacji
57	§ 252 ust. 1	PN-EN 81-72:2005	Przepisy bezpieczeństwa dotyczące budowy i instalowania dźwigów – Szczególne zastosowania dźwigów osobowych i towarowych – Część 72: Dźwigi dla straży pożarnej
58	§ 255 ust. 3	PN-EN ISO 6940:2005	Wyroby włókiennicze – Zachowanie się podczas palenia – Wyznaczanie zapalności pionowo umieszczonych próbek
		PN-EN ISO 6941:2005	Wyroby włókiennicze – Zachowanie się podczas palenia – Pomiar właściwości rozprzestrzeniania się płomienia na pionowo umieszczonych próbkach
59	§ 258 pkt 1	PN-EN 1021-2:2007	Meble – Ocena zapalności mebli tapicerowanych – Część 2: Źródło zapłonu: równoważnik płomienia zapalki
		PN-EN 1021-1:2007	Meble – Ocena zapalności mebli tapicerowanych – Część 1: Źródło zapłonu: tłący się papieros
		PN-B-02855:1988	Ochrona przeciwpożarowa budynków – Metoda badania wydzielania toksycznych produktów rozkładu i spalania materiałów
60	§ 263 ust. 2	PN-B-02870:2017-10	Badania ogniowe – Kominy do urządzeń grzewczych o mocy cieplnej do 150 kW

61	§ 268 ust. 2 pkt 1	PN-B-02867:2013-06	Ochrona przeciwpożarowa budynków – Metoda badania stopnia rozprzestrzeniania ognia przez ściany zewnętrzne od strony zewnętrznej oraz zasady klasyfikacji
62	§ 268 ust. 9 i 10	PN-B-02867:2013-06	Ochrona przeciwpożarowa budynków – Metoda badania stopnia rozprzestrzeniania ognia przez ściany zewnętrzne od strony zewnętrznej oraz zasady klasyfikacji
63	§ 269 ust. 2	PN-B-02867:2013-06	Ochrona przeciwpożarowa budynków – Metoda badania stopnia rozprzestrzeniania ognia przez ściany zewnętrzne od strony zewnętrznej oraz zasady klasyfikacji
64	§ 284 pkt 4	PN-N-01256-02:1992	Znaki bezpieczeństwa – Ewakuacja
		PN-N-01256-5:1998	Znaki bezpieczeństwa – Zasady umieszczania znaków bezpieczeństwa na drogach ewakuacyjnych i drogach pożarowych
		PN-ISO 7010	Symbole graficzne – Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa – Znaki bezpieczeństwa stosowane w miejscach pracy i w obszarach użyteczności publicznej
65	§ 284 pkt 6	patrz: Polskie Normy powołane w § 172	
66	§ 285 pkt 5	PN-N-01256-02:1992	Znaki bezpieczeństwa – Ewakuacja
		PN-N-01256-5:1998	Znaki bezpieczeństwa – Zasady umieszczania znaków bezpieczeństwa na drogach ewakuacyjnych i drogach pożarowych
		PN-ISO 7010	Symbole graficzne – Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa – Znaki bezpieczeństwa stosowane w miejscach pracy i w obszarach użyteczności publicznej
67	§ 285 pkt	patrz: Polskie Normy powołane w § 172	

	7		
68	§ 288 ust. 1	PN-EN 13501-6	Klasyfikacja ogniowa wyrobów budowlanych i elementów budynków – Część 6: Klasyfikacja na podstawie wyników badań reakcji na ogień kabli elektrycznych
69	§ 288 ust. 2	PN-EN 13501-1	Klasyfikacja ogniowa wyrobów budowlanych i elementów budynków – Część 1: Klasyfikacja na podstawie badań reakcji na ogień
70	§ 292	PN-EN 12600	Szkło w budownictwie – Badanie wahadłem – Udarowa metoda badania i klasyfikacja szkła płaskiego
71	§ 295 ust. 1	PN-EN 1990*): PN-EN 1991*):	Eurokod: Podstawy projektowania konstrukcji Eurokod 1: Oddziaływania na konstrukcje
		PN-EN 12600	Szkło w budownictwie – Badanie wahadłem – Udarowa metoda badania i klasyfikacja szkła płaskiego
72	§ 301 ust. 2	PN-EN 12600	Szkło w budownictwie – Badanie wahadłem – Udarowa metoda badania i klasyfikacja szkła płaskiego
73	§ 302 ust. 1	PN-EN 14231	Metody badań kamienia naturalnego – Oznaczanie odporności na poślizg z użyciem przyrządu wahadłowego
74	§ 302 ust. 2	PN-E-05204:1994	Ochrona przed elektrycznością statyczną – Ochrona obiektów, instalacji i urządzeń – Wymagania
75	§ 317	PN-EN 14231	Metody badań kamienia naturalnego – Oznaczanie odporności na poślizg z użyciem przyrządu wahadłowego
76	§ 320 ust. 2	PN-B-02151-4:2015-06	Akustyka budowlana – Ochrona przed hałasem w budynkach – Część 4: Wymagania dotyczące warunków pogłosowych i zrozumiałości mowy w pomieszczeniach

			oraz wytyczne prowadzenia badań
		PN-B-02151-2:2018-01	Akustyka budowlana – Ochrona przed hałasem w budynkach – Część 2: Wymagania dotyczące dopuszczalnego poziomu dźwięku w pomieszczeniach
		PN-B-02151-3:2015-10, PN-B-02151-3:2015-10/Ap1:2016-02	Akustyka budowlana – Ochrona przed hałasem w budynkach – Część 3: Wymagania dotyczące izolacyjności akustycznej przegród w budynkach i elementów budowlanych
77	§ 321	PN-B-02151-2:2018-01	Akustyka budowlana – Ochrona przed hałasem w budynkach – Część 2: Wymagania dotyczące dopuszczalnego poziomu dźwięku w pomieszczeniach
		PN-B-02170:2016-12, PN-B-02170:2016-12/Ap1:2017-10	Ocena szkodliwości drgań przekazywanych przez podłoże na budynki
		PN-B-02171:2017-06	Ocena wpływu drgań na ludzi w budynkach
78	§ 322 ust. 1	PN-B-02151-2:2018-01	Akustyka budowlana – Ochrona przed hałasem w budynkach – Część 2: Wymagania dotyczące dopuszczalnego poziomu dźwięku w pomieszczeniach
		PN-B-02170:2016-12, PN-B-02170:2016-12/Ap1:2017-10	Ocena szkodliwości drgań przekazywanych przez podłoże na budynki
		PN-B-02171:2017-06	Ocena wpływu drgań na ludzi w budynkach
79	§ 322 ust. 2	PN-B-02151-3:2015-10, PN-B-02151-3:2015-10/Ap1:2016-02	Akustyka budowlana – Ochrona przed hałasem w budynkach – Część 3: Wymagania dotyczące izolacyjności akustycznej przegród w budynkach i elementów budowlanych
80	§ 323 ust. 1	PN-B-02151-2:2018-01	Akustyka budowlana – Ochrona przed hałasem w budynkach – Część 2: Wymagania dotyczące dopuszczalnego poziomu dźwięku w pomieszczeniach

		PN-EN ISO 10052:2007	Akustyka -- Pomiary terenowe izolacyjności od dźwięków powietrznych i uderzeniowych oraz hałasu od urządzeń wyposażenia technicznego –Metoda uproszczona
		PN-EN ISO 16032:2006	Akustyka – Pomiar poziomu ciśnienia akustycznego od urządzeń wyposażenia technicznego w budynkach – Metoda dokładna
		PN-B-02171:2017-06	Ocena wpływu drgań na ludzi w budynkach
81	§ 323 ust. 2	PN-EN ISO 140-4:2000	Akustyka – Pomiar izolacyjności akustycznej w budynkach i izolacyjności akustycznej elementów budowlanych – Pomiary terenowe izolacyjności od dźwięków powietrznych między pomieszczeniami
		PN-EN ISO 140-5:1999	Akustyka – Pomiar izolacyjności akustycznej w budynkach i izolacyjności akustycznej elementów budowlanych – Pomiary terenowe izolacyjności akustycznej od dźwięków powietrznych ściany zewnętrznej i jej elementów
		PN-EN ISO 140-6:1999	Akustyka – Pomiar izolacyjności akustycznej w budynkach i izolacyjności akustycznej elementów budowlanych – Pomiary laboratoryjne izolacyjności od dźwięków uderzeniowych stropów
		PN-EN ISO 140-7:2000	Akustyka – Pomiar izolacyjności akustycznej w budynkach i izolacyjności akustycznej elementów budowlanych – Pomiary terenowe izolacyjności od dźwięków uderzeniowych stropów
		PN-EN ISO 16283-1:2014-05, PN-EN ISO 16283-1:2014-05/A1:2018 – 02	Akustyka – Pomiary terenowe izolacyjności akustycznej w budynkach i izolacyjności akustycznej elementów budowlanych – Część 1: Izolacyjność od dźwięków powietrznych
		PN-EN ISO 10140-2:2011	Akustyka – Pomiar laboratoryjny izolacyjności akustycznej elementów budowlanych – Część 2: Pomiar izolacyjności od dźwięków

			powietrznych
		PN-EN ISO 10140-3:2011, PN-EN ISO 10140-3:2011/A1:2015-07	Akustyka – Pomiar laboratoryjny izolacyjności akustycznej elementów budowlanych – Część 3: Pomiar izolacyjności od dźwięków uderzeniowych
		PN-EN ISO 140-8:1999	Akustyka – Pomiar izolacyjności akustycznej w budynkach i izolacyjności akustycznej elementów budowlanych – Pomiar laboratoryjny tłumienia dźwięków uderzeniowych przez podłogi na masywnym stropie wzorcowym
		PN-EN ISO 10848-2:2007	Akustyka – Pomiar laboratoryjny przenoszenia bocznego dźwięków powietrznych i uderzeniowych pomiędzy przylegającymi komorami – Część 2: Dotyczy lekkich elementów w przypadku małego wpływu złącza
		PN-EN 20140-3:1999 PN-EN 20140-3:1999/A1:2007	Akustyka – Pomiar izolacyjności akustycznej w budynkach i izolacyjności akustycznej elementów budowlanych – Pomiar laboratoryjny izolacyjności od dźwięków powietrznych elementów budowlanych
		PN-EN ISO 10848-2:2007	Akustyka – Pomiar laboratoryjny przenoszenia bocznego dźwięków powietrznych i uderzeniowych pomiędzy przylegającymi komorami – Część 2: Dotyczy lekkich elementów w przypadku małego wpływu złącza
		PN-EN 20140-10:1994	Akustyka – Pomiar izolacyjności akustycznej w budynkach i izolacyjności akustycznej elementów budowlanych – Pomiar laboratoryjny izolacyjności od dźwięków powietrznych małych elementów budowlanych
82	§ 323 ust. 3	PN-B-02151-3:2015-10, PN-B-02151-3:2015-10/Ap1:2016-02	Akustyka budowlana – Ochrona przed hałasem w budynkach – Część 3: Wymagania dotyczące izolacyjności akustycznej przegród

			w budynkach i elementach budowlanych
83	§ 323 ust. 5	PN-B-02151-2:2018-01	Akustyka budowlana – Ochrona przed hałasem w budynkach – Część 2: Wymagania dotyczące dopuszczalnego poziomu dźwięku w pomieszczeniach
		PN-EN ISO 16032:2006	Akustyka -- Pomiar poziomu ciśnienia akustycznego od urządzeń wyposażenia technicznego w budynkach – Metoda dokładna
		PN-EN ISO 10052:2007	Akustyka – Pomiary terenowe izolacyjności od dźwięków powietrznych i uderzeniowych oraz hałasu od urządzeń wyposażenia technicznego – Metoda uproszczona
		PN-B-02171:2017-06	Ocena wpływu drgań na ludzi w budynkach
84	§ 323 ust. 6	PN-EN ISO 354:2005	Akustyka – Pomiar pochłaniania dźwięku w komorze pogłosowej
		PN-B-02151-4:2015-06	Akustyka budowlana – Ochrona przed hałasem w budynkach – Część 4: Wymagania dotyczące warunków pogłosowych i zrozumiałości mowy w pomieszczeniach oraz wytyczne prowadzenia badań
85	Załącznik nr 2 pkt 1.1., 1.2 i 1.4.	PN-EN ISO 6946:2017-10	Komponenty budowlane i elementy budynku – Opór cieplny i współczynnik przenikania ciepła – Metoda obliczania
		PN-EN ISO 13370:2017-09	Cieplne właściwości użytkowe budynków – Przenoszenie ciepła przez grunt – Metody obliczania
		PN-EN ISO 10077-1:2017-10	Cieplne właściwości użytkowe okien, drzwi i żaluzji – Obliczanie współczynnika przenikania ciepła – Część 1: Postanowienia ogólne
		PN-EN ISO 10077-2:2017-10	Cieplne właściwości użytkowe okien, drzwi i żaluzji – Obliczanie współczynnika przenikania ciepła – Część 2: Metoda komputerowa dla ram
		PN-EN ISO 12567-	Cieplne właściwości użytkowe okien i drzwi –

		1:2010	Określanie współczynnika przenikania ciepła metodą skrzynki grzejnej – Część 1: Kompletnie okna i drzwi
		PN-EN ISO 12567-2:2006	Cieplne właściwości użytkowe okien i drzwi – Określanie współczynnika przenikania ciepła metodą skrzynki grzejnej – Część 2: Okna dachowe i inne okna wystające z płaszczyzn
86	Załącznik nr 2 pkt 2.2.1., 2.2.2., 2.2.3. ppkt 1 i pkt 2.2.4.	PN-EN ISO 13788:2013-05	Cieplno-wilgotnościowe właściwości komponentów budowlanych i elementów budynku – Temperatura powierzchni wewnętrznej konieczna do uniknięcia krytycznej wilgotności powierzchni i kondensacja międzywarstwowa – Metody obliczania
87	Załącznik nr 2 pkt 2.2.3. ppkt 2	PN-EN ISO 10211:2017-09	Mostki cieplne w konstrukcji budowlanej – Przepływy ciepła i temperatury powierzchni – Obliczenia szczegółowe
88	Załącznik nr 2 pkt 2.3.2	PN-EN 1026:2016-04	Okna i drzwi – Przepuszczalność powietrza – Metoda badania
89	Załącznik nr 2 pkt 2.3.4.	PN-EN 12207:2001	Okna i drzwi – Przepuszczalności powietrza – Klasyfikacja
90	Załącznik nr 2 pkt 2.3.4.	PN-EN 13829:2002	Właściwości cieplne budynków – Określanie przepuszczalności powietrznej budynków – Metoda pomiaru ciśnieniowego z użyciem wentylatora
91	Załącznik nr 3	PN-ENV 1187:2004 PN-ENV 1187:2004/A1:2007	Metody badań oddziaływania ognia zewnętrznego na dachy
		PN-EN 13501-1+A1	Klasyfikacja ogniowa wyrobów budowlanych i elementów budynków – Część 1: Klasyfikacja na podstawie wyników badań reakcji na ogień

- *) Polskie Normy projektowania wprowadzające europejskie normy projektowania konstrukcji – Eurokody, zatwierdzone i opublikowane w języku polskim, są stosowane do projektowania konstrukcji, jeżeli obejmują one wszystkie niezbędne aspekty związane z zaprojektowaniem tej konstrukcji (stanowią kompletny zestaw norm umożliwiający projektowanie). Projektowanie każdego rodzaju konstrukcji wymaga stosowania PN-EN 1990 i PN-EN 1991.
- **) W przypadku gdy przywołano niedatowaną Polską Normę, należy stosować najnowszą normę opublikowaną w języku polskim.

**WYMAGANIA IZOLACYJNOŚCI CIEPLNEJ I INNE WYMAGANIA ZWIĄZANE
Z OSZCZĘDNOŚCIĄ ENERGII**

1. Izolacyjność cieplna przegrody

1.1. Wartości współczynnika przenikania ciepła U_C ściany, dachu, stropu i stropodachu dla wszystkich rodzajów budynków, uwzględniające poprawki ze względu na pustki powietrzne w warstwie izolacji, łączniki mechaniczne przechodzące przez warstwę izolacyjną oraz opady na dach o odwróconym układzie warstw, obliczone zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi obliczania oporu cieplnego i współczynnika przenikania ciepła oraz przenoszenia ciepła przez grunt, nie mogą być większe niż wartości $U_{C(max)}$ określone w poniższej tabeli:

Lp.	Rodzaj przegrody i temperatura w pomieszczeniu	Współczynnik przenikania ciepła $U_{C(max)}$ [W/(m ² · K)]	
		od 1 stycznia 2017 r.	od 31 grudnia 2020 r.*)
1	2	3	
1	Ściana zewnętrzna: a) przy $t_i \geq 16^\circ\text{C}$, b) przy $8^\circ\text{C} \leq t_i < 16^\circ\text{C}$, c) przy $t_i < 8^\circ\text{C}$	0,23 0,45 0,90	0,20 0,45 0,90
2	Ściana wewnętrzna: a) przy $\Delta t_i \geq 8^\circ\text{C}$ oraz oddzielające pomieszczenie ogrzewane od klatki schodowej i korytarza, b) przy $\Delta t_i < 8^\circ\text{C}$, c) oddzielające pomieszczenie ogrzewane od nieogrzewanego	1,00 bez wymagań 0,30	1,00 bez wymagań 0,30
3	Ściana przyległa do szczeliny dylatacyjnej o szerokości: a) do 5 cm, trwale zamkniętej i wypełnionej izolacją cieplną na	1,00	1,00

	głębokości co najmniej 20 cm, b) powyżej 5 cm, niezależnie od przyjętego sposobu zamknięcia i zaizolowania szczeliny	0,70	0,70
4	Ściana nieogrzewanej kondygnacji podziemnej	bez wymagań	bez wymagań
5	Dach, stropodach i strop pod nieogrzewanym poddaszem lub nad przejazdem: a) przy $t_i \geq 16^\circ\text{C}$, b) przy $8^\circ\text{C} \leq t_i < 16^\circ\text{C}$, c) przy $t_i < 8^\circ\text{C}$	0,18 0,30 0,70	0,15 0,30 0,70
6	Podłoga na gruncie: a) przy $t_i \geq 16^\circ\text{C}$, b) przy $8^\circ\text{C} \leq t_i < 16^\circ\text{C}$, c) przy $t_i < 8^\circ\text{C}$	0,30 1,20 1,50	0,30 1,20 1,50
7	Strop nad pomieszczeniem nieogrzewanym i zamkniętą przestrzenią podpodłogową: a) przy $t_i \geq 16^\circ\text{C}$, b) przy $8^\circ\text{C} \leq t_i < 16^\circ\text{C}$, c) przy $t_i < 8^\circ\text{C}$	0,25 0,30 1,00	0,25 0,30 1,00
8	Strop nad ogrzewanym pomieszczeniem podziemnym i strop międzykondygnacyjny: a) przy $\Delta t_i \geq 8^\circ\text{C}$, b) przy $\Delta t_i < 8^\circ\text{C}$, c) oddzielające pomieszczenie ogrzewane od nieogrzewanego	1,00 bez wymagań 0,25	1,00 bez wymagań 0,25

Pomieszczenie ogrzewane – pomieszczenie, w którym na skutek działania systemu ogrzewania lub w wyniku bilansu strat i zysków ciepła utrzymywana jest temperatura, której wartość została określona w § 126 ust. 2 rozporządzenia.

t_i – temperatura pomieszczenia ogrzewanego zgodnie z § 126 ust. 2 rozporządzenia.

*) Od 1 stycznia 2019 r. – w przypadku budynku zajmowanego przez organ wymiaru sprawiedliwości, prokuraturę lub organ administracji publicznej i będącego jego własnością.

1.2. Wartości współczynnika przenikania ciepła U okna, drzwi balkonowych, drzwi zewnętrznych i powierzchni przezroczystej nieotwieralnej, dla wszystkich rodzajów budynków, nie mogą być większe niż wartości $U_{(max)}$ określone w poniższej tabeli:

Lp.	Okno, drzwi balkonowe i drzwi zewnętrzne	Współczynnik przenikania ciepła $U_{(max)}$ [W/(m ² · K)]	
		od 1 stycznia 2017 r.	od 31 grudnia 2020 r. *)
1	2	3	
1	Okno (z wyjątkiem okna połaciowego), drzwi balkonowe i powierzchnia przezroczysta nieotwieralna: a) przy $t_i \geq 16^\circ\text{C}$, b) przy $t_i < 16^\circ\text{C}$	1,1 1,6	0,9 1,4
2	Okno połaciowe: a) przy $t_i \geq 16^\circ\text{C}$, b) przy $t_i < 16^\circ\text{C}$	1,3 1,6	1,1 1,4
3	Okno w ścianie wewnętrznej: a) przy $\Delta t_i \geq 8^\circ\text{C}$, b) przy $\Delta t_i < 8^\circ\text{C}$, c) oddzielające pomieszczenie ogrzewane od nieogrzewanego	1,3 bez wymagań 1,3	1,1 bez wymagań 1,1
4	Drzwi w przegrodzie zewnętrznej lub w przegrodzie między pomieszczeniem ogrzewanym i nieogrzewanym	1,5	1,3
5	Okno i drzwi zewnętrzne w przegrodzie zewnętrznej pomieszczenia nieogrzewanego	bez wymagań	bez wymagań

Pomieszczenie ogrzewane – pomieszczenie, w którym na skutek działania systemu ogrzewania lub w wyniku bilansu strat i zysków ciepła utrzymywana jest temperatura, której wartość została określona w § 126 ust. 2 rozporządzenia.

t_i – temperatura pomieszczenia ogrzewanego zgodnie z § 126 ust. 2 rozporządzenia.

*) Od 1 stycznia 2019 r. – w przypadku budynku zajmowanego przez organ wymiaru sprawiedliwości, prokuraturę lub organ administracji publicznej i będącego jego własnością.

1.3. Dopuszcza się dla budynku produkcyjnego, magazynowego i gospodarczego większe wartości współczynnika U niż $U_{C(max)}$ oraz $U_{(max)}$ określone w pkt 1.1. i 1.2., jeżeli uzasadnia to rachunek efektywności ekonomicznej inwestycji, obejmujący koszty budowy i eksploatacji budynku.

1.4. W budynku mieszkalnym, zamieszkania zbiorowego, użyteczności publicznej, produkcyjnym, magazynowym i gospodarczym podłoga na gruncie w ogrzewanym pomieszczeniu posiada izolację cieplną obwodową z materiału izolacyjnego w postaci warstwy o oporze cieplnym co najmniej $2,0 (m^2 \cdot K) / W$, przy czym opór cieplny warstw podłogowych oblicza się zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi obliczania oporu cieplnego i współczynnika przenikania ciepła oraz przenoszenia ciepła przez grunt.

1.5. Izolacja cieplna przewodów rozdzielczych i komponentów w instalacji centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej (w tym przewodów cyrkulacyjnych), instalacji chłodu i ogrzewania powietrznego spełnia następujące wymagania minimalne określone w poniższej tabeli:

Lp.	Rodzaj przewodu lub komponentu	Minimalna grubość izolacji cieplnej (materiał o współczynniku przewodzenia ciepła w średniej temperaturze $40\text{ }^{\circ}\text{C}$ $\lambda = 0,035 [W/(m \cdot K)]^{1)}$
1	2	3
1	Średnica wewnętrzna do 22 mm	20 mm
2	Średnica wewnętrzna od 22 do 35 mm	30 mm

3	Średnica wewnętrzna od 35 do 100 mm	równa średnicy wewnętrznej rury
4	Średnica wewnętrzna ponad 100 mm	100 mm
5	Przewody i armatura wg lp. 1–4 przechodzące przez ścianę lub strop, skrzyżowania przewodów	50% wymagań z lp. 1–4
6	Przewody ogrzewania centralnego, przewody wody ciepłej i cyrkulacji instalacji ciepłej wody użytkowej wg lp. 1–4, ułożone w komponentach budowlanych między ogrzewanymi pomieszczeniami różnych użytkowników	50% wymagań z lp. 1–4
7	Przewody wg lp. 6 ułożone w podłodze	6 mm
8	Przewody ogrzewania powietrznego (ułożone w części ogrzewanej budynku)	40 mm
9	Przewody ogrzewania powietrznego (ułożone w części nieogrzewanej budynku)	80 mm
10	Przewody instalacji wody lodowej prowadzone wewnątrz budynku ²⁾	50% wymagań z lp. 1–4
11	Przewody instalacji wody lodowej prowadzone na zewnątrz budynku ²⁾	100% wymagań z lp. 1–4
<p>Uwaga:</p> <p>¹⁾ Przy zastosowaniu materiału izolacyjnego o innym współczynniku przewodzenia ciepła niż podany w tabeli – koryguje się grubość warstwy izolacyjnej.</p> <p>²⁾ Izolacja cieplna wykonana jako powietrznoszczelna.</p>		

2. Inne wymagania związane z oszczędnością energii

2.1. Okno

2.1.1. We wszystkich rodzajach budynków współczynnik przepuszczalności energii całkowitej promieniowania słonecznego okna oraz przegrody szklanej i przezroczystej g liczony według wzoru:

$$g = f_C \cdot g_n$$

gdzie:

g_n – współczynnik całkowitej przepuszczalności energii promieniowania słonecznego dla typu oszklenia,

f_C – współczynnik redukcji promieniowania ze względu na zastosowane urządzenia przeciwsłoneczne, w okresie letnim nie może być większy niż 0,35.

2.1.2. Wartości współczynnika całkowitej przepuszczalności energii promieniowania słonecznego dla typu oszklenia g_n przyjmuje się na podstawie deklaracji właściwości użytkowych okna. W przypadku braku danych wartość g_n określa poniższa tabela:

Lp.	Typ oszklenia	Współczynnik całkowitej przepuszczalności energii promieniowania słonecznego g_n
1	2	3
1	Pojedynczo szklone	0,85
2	Podwójnie szklone	0,75
3	Podwójnie szklone z powłoką selektywną	0,67
4	Potrójnie szklone	0,7
5	Potrójnie szklone z powłoką selektywną	0,5
6	Okna podwójne	0,75

2.1.3. Wartości współczynnika redukcji promieniowania ze względu na zastosowane urządzenia przeciwsłoneczne f_C określa poniższa tabela:

Lp.	Typ zasłon	Właściwości optyczne		Współczynnik redukcji promieniowania f_C	
		współczynnik absorpcji	współczynnik przepuszczalności	osłona wewnętrzna	osłona zewnętrzna
1	2	3	4	5	6

1	Biała żaluzja o lamelach nastawnych	0,1	0,05 0,1 0,3	0,25 0,30 0,45	0,10 0,15 0,35
2	Zasłona biała	0,1	0,5 0,7 0,9	0,65 0,80 0,95	0,55 0,75 0,95
3	Zasłona kolorowa	0,3	0,1 0,3 0,5	0,42 0,57 0,77	0,17 0,37 0,57
4	Zasłona z powłoką aluminiową	0,2	0,05	0,20	0,08

2.1.4. Pkt 2.1.1. nie stosuje się w odniesieniu do powierzchni pionowych oraz powierzchni nachylonych więcej niż 60 stopni do poziomu, skierowanych w kierunkach od północno-zachodniego do północno-wschodniego (kierunek północny +/- 45 stopni), okien chronionych przed promieniowaniem słonecznym elementem zacieniająca, spełniającym wymagania, o których mowa w pkt 2.1.1., oraz do okien o powierzchni mniejszej niż 0,5 m².

2.2. Warunki spełnienia wymagań dotyczących powierzchniowej kondensacji pary wodnej

2.2.1. W celu zachowania warunku, o którym mowa w § 318 ust. 1, w odniesieniu do przegród zewnętrznych budynku mieszkalnego, zamieszkania zbiorowego, użyteczności publicznej, produkcyjnego, magazynowego i gospodarczego rozwiązania przegród zewnętrznych i ich węzłów konstrukcyjnych charakteryzują się współczynnikiem temperaturowym f_{Rsi} o wartości nie mniejszej niż wymagana wartość krytyczna, obliczona zgodnie z Polską Normą dotyczącą metody obliczania temperatury powierzchni wewnętrznej koniecznej do uniknięcia krytycznej wilgotności powierzchni i kondensacji międzywarstwowej.

2.2.2. Wymaganą wartość krytyczną współczynnika temperaturowego f_{Rsi} w pomieszczeniach ogrzewanych do temperatury co najmniej 20°C w budynku mieszkalnym, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej określa się według rozdziału 5 Polskiej Normy dotyczącej metody obliczania temperatury powierzchni wewnętrznej koniecznej do uniknięcia krytycznej wilgotności powierzchni i kondensacji międzywarstwowej, przy założeniu, że średnia miesięczna wartość wilgotności

względnej powietrza wewnętrznego jest równa $\varphi = 50\%$, przy czym dopuszcza się przyjmowanie wymaganej wartości tego współczynnika równej 0,72.

2.2.3. Wartość współczynnika temperaturowego charakteryzującego zastosowane rozwiązanie konstrukcyjno-materiałowe oblicza się:

- 1) dla przegrody – według Polskiej Normy dotyczącej metody obliczania temperatury powierzchni wewnętrznej koniecznej do uniknięcia krytycznej wilgotności powierzchni i kondensacji międzywarstwowej;
- 2) dla mostków cieplnych przy zastosowaniu przestrzennego modelu przegrody – według Polskiej Normy dotyczącej obliczania strumieni cieplnych i temperatury powierzchni.

2.2.4. Sprawdzenie warunku, o którym mowa w § 318 ust. 1 i 2 rozporządzenia, przeprowadza się według rozdziału 5 i 6 Polskiej Normy dotyczącej metody obliczania temperatury powierzchni wewnętrznej koniecznej do uniknięcia krytycznej wilgotności powierzchni i kondensacji międzywarstwowej.

2.2.5. Dopuszcza się kondensację pary wodnej, o której mowa w § 318 ust. 2 rozporządzenia, wewnątrz przegrody w okresie zimowym, o ile struktura przegrody umożliwi wyparowanie kondensatu w okresie letnim i nie nastąpi przy tym degradacja materiałów budowlanych przegrody na skutek tej kondensacji.

2.3. Szczelność na przenikanie powietrza

2.3.1. W budynku mieszkalnym, zamieszkania zbiorowego, użyteczności publicznej i produkcyjnym przegrody zewnętrzne nieprzezroczyste, złącza między przegrodami i częściami przegród (między innymi połączenie stropodachów lub dachów ze ścianami zewnętrznymi), przejścia elementów instalacji (takie jak kanały instalacji wentylacyjnej i spalinowej przez przegrody zewnętrzne) zapewniają osiągnięcie ich całkowitej szczelności na przenikanie powietrza.

2.3.2. W budynkach niskich (N), średniowysokich (SW) i wysokich (W) dla okien i drzwi balkonowych współczynnik infiltracji powietrza powinien wynosić nie więcej niż $0,3 \text{ m}^3/\text{mhdaPa}^{2/3}$ a przepuszczalność powietrza przy ciśnieniu równym 100 Pa wynosi nie więcej niż $2,25 \text{ m}^3/(\text{m} \cdot \text{h})$ w odniesieniu do długości linii stykowej lub $9 \text{ m}^3/(\text{m}^2 \cdot \text{h})$ w odniesieniu do pola powierzchni, co odpowiada klasie 3 Polskiej Normy dotyczącej przepuszczalności powietrza okien i drzwi. Dla okien i drzwi balkonowych w budynkach wysokościowych (WW) przepuszczalność powietrza przy ciśnieniu równym 100 Pa wynosi nie więcej niż $0,75 \text{ m}^3/(\text{m} \cdot \text{h})$ w odniesieniu do długości linii

stykowej lub $3 \text{ m}^3/(\text{m}^2 \cdot \text{h})$ w odniesieniu do pola powierzchni, co odpowiada klasie 4 Polskiej Normy dotyczącej przepuszczalności. Dla połączenia okien z ościeżami współczynnik infiltracji powietrza nie powinien być większy od $0,3 \text{ m}^3/\text{mhdaPa}^{2/3}$

Współczynnik infiltracji powietrza jako wartość średnia liczona wg wzoru:

$$a = \frac{Q_0}{L \cdot (\Delta p)^{2/3}}$$

gdzie:

a – strumień objętości powietrza, jaki przeniknie w ciągu 1h przez 1mb szczeliny stykowej między skrzydłem (skrzydłami) a ościeżnicą oraz między skrzydłami w oknach wieloskrzydłowych, w warunkach normalnych, przy różnicy ciśnień $\Delta p=1\text{daPa}$, $\text{m}^3/(\text{hm}(\text{daPa})^{2/3}$,

Q_0 -strumień objętości powietrza, określony wg polskiej normy, dla każdego poziomu różnicy ciśnień: $\Delta p:50, 100,150, 200, 250$ i 300 Pa ,

L – łączna długość linii stykowych, mierzona wg polskiej normy,

Δp – różnica ciśnień powietrza między stroną zewnętrzną i wewnętrzną , równa 1daPa .

2.3.3. Zalecana szczelność powietrzna budynków wynosi:

- 1) w budynkach z wentylacją grawitacyjną lub wentylacją hybrydową – $n_{50} < 3,0 \text{ 1/h}$;
- 2) w budynkach z wentylacją mechaniczną lub klimatyzacją – $n_{50} < 1,5 \text{ 1/h}$.

2.3.4. Zalecane jest, by po zakończeniu budowy budynek mieszkalny, zamieszkania zbiorowego, użyteczności publicznej i produkcyjny został poddany próbie szczelności przeprowadzonej zgodnie z Polską Normą dotyczącą określania przepuszczalności powietrznej budynków w celu uzyskania zalecanej szczelności budynków określonej w pkt 2.3.3.

**STOSOWANE W ROZPORZĄDZENIU OKREŚLENIA DOTYCZĄCE
ROZPRZESTRZENIANIA OGNIĄ ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM KLASY
REAKCJI NA OGIEŃ ORAZ KLASY ODPORNOŚCI DACHÓW NA OGIEŃ
ZEWNĘTRZNY**

1. Rozprzestrzenianie ognia przez elementy budynku z wyłączeniem ścian zewnętrznych przy działaniu ognia z zewnątrz budynku

1.1. Nerozprzestrzeniającym ognia elementom budynku odpowiadają elementy:

- wykonane z wyrobów klasy reakcji na ogień, zgodnie z Polską Normą dotyczącą klasyfikacji ogniowej wyrobów budowlanych i elementów budynków na podstawie badań reakcji na ogień: A1; A2-s1, d0; A2-s2, d0; A2-s3, d0; B-s1, d0; Bs-2, d0 oraz Bs-3, d0;
- stanowiące wyrób o klasie reakcji na ogień, zgodnie z Polską Normą dotyczącą klasyfikacji ogniowej wyrobów budowlanych i elementów budynków na podstawie badań reakcji na ogień: A1; A2-s1, d0; A2-s2, d0; A2-s3, d0; B-s1, d0; B-s2, d0 oraz B-s3, d0, przy czym warstwa izolacyjna elementów warstwowych powinna mieć klasę reakcji na ogień co najmniej E.

1.2. Słabo rozprzestrzeniającym ogień elementom budynku odpowiadają elementy:

- wykonane z wyrobów klasy reakcji na ogień, zgodnie z Polską Normą dotyczącą klasyfikacji ogniowej wyrobów budowlanych i elementów budynków na podstawie badań reakcji na ogień: C-s1, d0; C-s2, d0; C-s3, d0 oraz D-s1, d0;
- stanowiące wyrób o klasie reakcji na ogień, zgodnie z Polską Normą dotyczącą klasyfikacji ogniowej wyrobów budowlanych i elementów budynków na podstawie badań reakcji na ogień: C-s1, d0; C-s2, d0; C-s3, d0 oraz D-s1, d0, przy czym warstwa izolacyjna elementów warstwowych powinna mieć klasę reakcji na ogień co najmniej E.

2. Rozprzestrzenianie ognia przez przewody i izolacje cieplne przewodów instalacyjnych stosowanych wewnątrz budynku nierozprzestrzeniającym ognia przewodom wentylacyjnym, wodociągowym, kanalizacyjnym i grzewczym oraz ich izolacjom cieplnym odpowiadają:

- przewody i izolacje wykonane z wyrobów klasy reakcji na ogień, zgodnie z Polską Normą dotyczącą klasyfikacji ogniowej wyrobów budowlanych i elementów budynków na podstawie badań reakcji na ogień: A1_L; A2_L-s1, d0; A2_L-s2, d0; A2_L-s3, d0; B_L-s1, d0; B_L-s2, d0 oraz B_L-s3, d0;
- przewody i izolacje stanowiące wyrób o klasie reakcji na ogień, zgodnie z Polską Normą dotyczącą klasyfikacji ogniowej wyrobów budowlanych i elementów budynków na podstawie badań reakcji na ogień: A1_L; A2_L-s1, d0; A2_L-s2, d0; A2_L-s3, d0; B_L-s1, d0; B_L-s2, d0 oraz B_L-s3, d0, przy czym warstwa izolacyjna elementów warstwowych powinna mieć klasę reakcji na ogień co najmniej E.

3. Rozprzestrzenianie ognia przez przekrycia dachów

3.1. Nierozprzestrzeniającym ognia przekryciom dachów odpowiadają przekrycia:

- 1) klasy B_{ROOF} (t1) określone zgodnie z Polską Normą dotyczącą badań oddziaływania ognia zewnętrznego na dachy;
- 2) klasy B_{ROOF}, uznane za spełniające wymagania w zakresie odporności wyrobów na działanie ognia zewnętrznego, bez potrzeby przeprowadzenia badań, których wykazy zawarte są w decyzjach Komisji Europejskiej publikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

3.2. Przekrycia dachów klasy F_{ROOF} (t1) klasyfikuje się jako przekrycia silnie rozprzestrzeniające ogień.